

Itati dicā in glo 7. et non fliter in fi. / dānat⁹ ob culpā
a **N**ō equē. i. non flit fit famofus. leuez. hē ille q̄ remoz
uet ob doliū. fit tñ ifamis de facto. sic a alias q̄s fit famoi⁹
de facto solo. vt in adicōibz ex turpi cā deicēdētibz. vt. ff.
de act. a ob. l. cessat. i. ē mēdictis ex famofa fik cā venētis
bz. vt. ff. de vi a vi ar. l. neqz vñ vi. S3 videt q̄ ec ex clpa
leui quīs fit mfamis.
vt. ff. d. bis q̄ no. ifa.
. l. liberoz. g. notat.
q̄ est hūc orra. in eo
q̄ dicit ibi ignorāciā
iūt nō excufare ab ma
fama. S3 ēte poī di
ci q̄ iūt ignorātia fit
lata culpa. q̄d sic. p/
to qz oēs debēt scire
iura. exceptis paucis
scz mītibz mioribz et
militibz. vt. ff. de iurē
et fac. ig. l. regula. et
. C. de l. a. o. l. leges.
et. C. de iur. a fa. ig.
. l. ostōnes. g. si quis
ignozat est in culpa
lata. cū culpa lata fit
id igtare q̄d oēs sci/
unt. vt. ff. de h. fi. l.
late culpe. nō ē g. mīz
rū si ē mfamis. vt. ff.
e. l. impuberibz. g. fi.
Vel veri⁹ im azo. la
ta culpa nō mfamat
p sniaz dānatā. h. i. pō
fco sic. si ē tale factuz
vt i dca. l. liberoz. g.
notat. et sic sūt tres
casus vbi lata culpa
nō opat dolo. vms
hic. duo in glo. supi
ori. scz leuem aē.
b **S**i quis aut. mē
dicat. ar. vt donec p
lat⁹ accusatur q̄ de/
beat administrare ecēia
stica bona et fa. ad b
. C. de sen. pas. l. fi. a
ff. e. impuberibz. C.
e. l. eū quē vt suspe.
et. ff. d. sol. q̄ si forte

Si quis aut suspe
ctus postulat. quo ad o
gnicio ei⁹ finiat. mēdicē
ei administracio vt papimia
no visum est. s3 si suspecti
ognicio suspecta fuit. po
steaqz tutor vel curator d
cesserit extinguit suspecti
ognicio. **S**i quis tutor
copiā sui non faciat vt ali
menta pupillo decernant
cauet in ep̄la diuorum se
ueri ⁊ athonini. vt in pos
sionē bonoz eius pupil
lus mittat. ⁊ q̄ mora dete
riora futura sunt dato cu
ratore distrabi iubent. er
go vt suspect⁹ remoueri
poterit qui nō prestat ali
menta. S3 si quis p̄ns ne
gat ppter mopiā alimēta
posse decerni. si hoc p mē
daciuz dicat. remittendū
eū esse ad p̄fectuz vrb̄ pui
enduz placuit. sicut ille re
mittit qui data pecunia mī
sterium tutele acquisierit
vel redemerit. **Libertus**

Quoad. i. donec. d. Suspecta. id est incepta.
Decesserit. accusacōe pēdente. remoueat mēdicē. s3
Extinguūtur. qz non mī vt ab ea. ex quo mortuus est
vere remotus ē. et q̄d h. dicit. si tutela morte tutoris finia
tur. id est si quocūqz alio mō finita tutela fit. vt. ff. e. l. p.
Decernant. p iudicē. ac. onē. s3 a multa idici posit
Si quis tutor. vt i possessi. vt. ff. de ar. l. n. distigue
m. g. si arbiē. et fa. ff. e. impuberibz. g. fi. ē. s3 tñ sbaudicē.
Eius. alias ē tutoris in textu. al n. vt. ff. e. l. ipubibz
h. alii dicit ei⁹. s. pupilli. vt ita administracō tutori auferat
Mittat. cā custodie. n. vt ex eis alac. s3 vt cautū sit pu
pillo si male gessit tutor. s3 suo vt. ff. vbi pu. edu. l. fi. i. fi
Si quis p̄ns tutor. gat alimēta posse decerni. i. dari
Decerni. puta si ne. a q̄d seqt. si s3 p mēdaciū aē. sic
Mēdaciū. qd si n. dicat p mēdaciū. pmo verū. d. mī hōe.
dicat. nūq̄d s3 suo alē tenet. Re. n. vt. ff. v. pu. edu. l. ij. g. fi.
Remittendū. s3 n. remouendū. vt. ff. e. l. tutor. g. tutor

Quoad. i. donec. d. Suspecta. id est incepta.
Decesserit. accusacōe pēdente. remoueat mēdicē. s3
Extinguūtur. qz non mī vt ab ea. ex quo mortuus est
vere remotus ē. et q̄d h. dicit. si tutela morte tutoris finia
tur. id est si quocūqz alio mō finita tutela fit. vt. ff. e. l. p.
Decernant. p iudicē. ac. onē. s3 a multa idici posit
Si quis tutor. vt i possessi. vt. ff. de ar. l. n. distigue
m. g. si arbiē. et fa. ff. e. impuberibz. g. fi. ē. s3 tñ sbaudicē.
Eius. alias ē tutoris in textu. al n. vt. ff. e. l. ipubibz
h. alii dicit ei⁹. s. pupilli. vt ita administracō tutori auferat
Mittat. cā custodie. n. vt ex eis alac. s3 vt cautū sit pu
pillo si male gessit tutor. s3 suo vt. ff. vbi pu. edu. l. fi. i. fi
Si quis p̄ns tutor. gat alimēta posse decerni. i. dari
Decerni. puta si ne. a q̄d seqt. si s3 p mēdaciū aē. sic
Mēdaciū. qd si n. dicat p mēdaciū. pmo verū. d. mī hōe.
dicat. nūq̄d s3 suo alē tenet. Re. n. vt. ff. v. pu. edu. l. ij. g. fi.
Remittendū. s3 n. remouendū. vt. ff. e. l. tutor. g. tutor

Placuit. s3 iteo qz maior pena imponet q̄ remocio. vs
ff. de of. p. vr. l. i. g. itē solēt. ex ordmē. vt. ff. de tute.
Remittit. s. puniendum. l. i. eos. Et nō h. ar. oē eos
doctores q̄ pecunia data sibi acq̄tūt scolares. vt. ff. de of. p.
vr. l. i. g. itē solēt. a i aut. vt ea q̄ dicit inuata. g. i. col. v.
Remittitur. ob h. ec mḡrat⁹ accusari p̄. vt. C. d. lib.
et eoz lib. libti. a fa
C. e. l. i. et. ij. al. ff. e.
s **Noviss. libtus**
me. i. i. v. l. ma pte h. a
ti. sic. ff. de mī. l. no
uissime. nam a ibi in
ultima pte tractatuf
fui vulpianus pome
nouissime. accur.
t **Crassandi. i. aian**
di ad delm̄ndū. sic
ff. d. pen. l. capitaliū
. g. crassatores. inde
crassoz ris. i. mitor ad
v **Prestat. malū**
fac. ff. e. l. suspectus.
et. l. qz. satisfacō. et
fa. vt ar. ad qōez taz
le. si emi libz. et aīz
q̄ soluā precū cōpe
riā alienū vel vicōhū
q̄ nō teneat solue p̄
cū. qz expedit poci⁹
non soluere q̄ caucō
nem de reddēto i cāz
euidōnis vel vicij re
cipe. quibus cōsonat
. ff. de opnsat. l. ij.
alias. ij. p̄. lex dicit.
qz non d3 quis se cō/
mittē fragilitati cau
cōis. ff. ad tre. l. cogt
. g. idē qrit. a. C. i. q.
ca. mē. re. l. fi. a. C.
vt vncuiqz liceat. l.
p **Suspe. ij. al. i.**
dū. n3z tutorē suspe
ctū non facultates p
ue h. fraudulentā vel
callida oīfacō in rez
bus pupillaribz cōs
mendat. heres vero
solis facultatibus p̄

Si si fraudulenter tutelaz
filioz vel nepotum p̄omi
gessisse pbetur. ad p̄fectū
vrb̄is remittit puniend⁹.
Novissime autē sciēduz
est eos qui fraudulenter
tutelam vel curā admini
strāt etiam si satis offerāt
remouēdos esse a tutela.
qz satisfacō tutoris p̄posi
tuz maliuolū nō mutat. s3
diuci⁹ crassandi in refai
liari facultatem prestat.
Suspectuz em. euz pu
tam⁹ qui moribus talis ē
vt suspectus sit. **Emue**
ro tutor vel curator q̄uis
paup sit fidelis tamen ⁊ di
ligēs remouēd⁹ n. ē quasi
suspect⁹. **Explicit liber**
pmus. Incipit sc̄ds de
Rerum diuisione.

Upioze libro 8
iure psonaz ex
posuim⁹. modo
videam⁹ de re
bus q̄ vel in nostro p̄mo
nio. vel extra p̄rimonium

Upioze libro 8
iure psonaz ex
posuim⁹. modo
videam⁹ de re
bus q̄ vel in nostro p̄mo
nio. vel extra p̄rimonium

uis suspectus habet creditoribus vt h. a. ff. de p̄ul. credi
. l. si creditoēs. **Remouēd⁹ n. est. pmo videt q̄ sic. vt**
. C. de tu. a cu. q̄ satis n. da. l. ij. q̄ ē huic oē. So. ibi n. sp̄el
lit p̄p paup̄tatē. s3 qz n. factabat. h. at fact dedit. possz tñ
iste se excusae q̄d dic vt dixi. s. t. i. g. h. a p̄p paup̄tatē. est
tñ huic curator adiūgēd⁹. vt. s. de cut. g. mēdū. a. C. e. l.
pietatis. a. C. de pi. tu. l. i. **Rica. Ex q̄ dcm ē s p̄sonis.**
De rez diuisione. seqtur de rebz. vt p̄misit. s. d iur.
na. gē. et a. g. fi. de q̄bz dic vsqz ad ti. d. ob. Et i s medio d3
q̄lit acquirūtur res iurē nat̄ali. vt. g. singloz. vsqz ad. t. d
vsuca. Itē q̄lit iure cuili. vt ab inde i antea. Itē q̄liter iurē
singulari vsqz ad ti. de testam̄tis. Itē q̄lit ex p̄ vnuer sitaz
tem. vt ex testō vel intestato. vel hī mō. vt a ti. de testa
vsqz ad ti. de obligacōibus. Accur. h. us.

Upioze de iurē psonaz. ab illo. t. d iur. p. vsqz ad
Moto. sic p̄misim⁹. s. d iure na. g. fi. hūc
P̄rimonio. scz aptitudie. apte emm sūt esse in

primonio vt res p delicto hita / vt sint i primonio vt
c Vel ex aptitudine qz n st apte / fut res sacre vel eliz
glose vt .j. e. g. nulli .j. in dñi tñ dicte res sunt in patrimonio
vt si ab hostibus capte sint. vt ff. de religi. l. cum loca
d Habent talis diuisio h sumit. Rezz em alie fut i pmo
mo. alie ex q vidz i sufficiens. nā alie fut nec in patrimonio
nec ex. vt fuitutes vt

ff. de usufruc. l. i. i.
otra. h. h. n. qd die h
pueris. loquitur sim
plicif. nam quedā p
tocoedis pueris dicitur
tur q alias nō dicerē
tur. vt. ff. de ac. t. ob.

.i. obligacō num. i. fi.
qd nō ē vñsile q ppe
pueros male loquat.
vñ non placz. Alij di
cūt h de corporalibz
rebz tñ loq qd ē falz
fū. qd colligit ex con
tinuacōe huius. t. ad q
tuoz sequentes. Nos
dicim⁹ seruitutes eē
in bonis. cū eaz noie
agam⁹ a excipiamus
vt. ff. de acq. rez. do.
rem. t. l. statuas. qd
at i dicta. l. d. eas nō
esse in bonis vel exē.
dicit ideo qz p se nō
censent. vt est posses
sio tigni i domo possi
ti. qz nō intelligit tñ
gnū dū durat domus
p se. vt. ff. de usufr. cū
qui. e. Quedaz. h
fit alia diuisio.

f Coia sunt. nō tñ
agit coi. di. f. pla. h. Oim. s. vsu n appetate. vt. d. j. e. g.
h. Quedā. p. i. q. i. populica. s. oim plox. vt. s. t. i. a qd
g. oñs. a. j. e. g. flumia. alias dicit publicū qd ē hui⁹ p h. l.
illi⁹ tñ. vt campus marci⁹. vt. C. de sacrosac. l. fi. et h. d. z
i. vniuersitatis. j. e. g. vniuersitatis. mag. vniuersitatis.
k. nulli⁹. vt. j. e. g. nulli⁹. fut singloz. nec enim ad su
l. Et que varijs. scilicet qz piora refertur. accur.
m. Et subiectis. j. e. g. singloz. vsqz ad finem tñ.
n. Et quidē. nā ali iur. i. iurgē. qd ē nā ali rōe inductus.
vt. ff. de iusti. et iur. oēs. g. qd hō. de q h loqtur. vt. j. e. g.
singloz. et i. fi. hui⁹. g. nam iure nā ali pmeuo etiā alia elz
sent coia. non tñ agit coi. di. f. pla. nisi postqz fca fut oc
cupacio. Et q dicit oim sez vsu nō appetate. vt predixi.

o. Profluēs. id est de celo cadens. g. si qz prohibeat.
p. Et mare sic. ff. de iur. l. i. iur. ap. ris. at. j. e. g. si tñ
q. Et p hoc. i. p. oñs. cū sit accessio mar. h. g. ff. ne qd i
lo. pu. litora. vbi d. litora eē p h rōm. S3 illud ē vezz q
ad iuridictōz. vñ tñ fut coia. vt h. sic. C. d. qdri. p. l. bñ a ze
none sec⁹ i ripa flumis. q nō ē publica. l3 flum fit publicus.
vt. j. e. g. al. ripaz. l. h. appetas. a pē eē rō. qz iundacō fluis
raro veit. et id eē pē utilitas in appetate ripe. at mare affi
due mundaē. vñ p puula momēta ellz utilitas. nō g. apprie
tas qrit. vt. C. de ho. q. li. l. fi. g. fi. significacōes. d. ei ca/
q. Villis. ab alio ipi poitis. h3 duas. sal. i. f. ula. qdaz in q
nō hitaē. h. vel recia ponunt. vt. ppe aquā ibi ofugit. vel
fruct⁹ reponunt. vt. h. a. ff. de usufr. arboribz. i. pñ. si hō
ibi hitaret. eēt p diū vrbani. vt. j. de v. ruf. p. j. e. dicit villa

ff. de usufr. l. i. i.
otra. h. h. n. qd die h
pueris. loquitur sim
plicif. nam quedā p
tocoedis pueris dicitur
tur q alias nō dicerē
tur. vt. ff. de ac. t. ob.

.i. obligacō num. i. fi.
qd nō ē vñsile q ppe
pueros male loquat.
vñ non placz. Alij di
cūt h de corporalibz
rebz tñ loq qd ē falz
fū. qd colligit ex con
tinuacōe huius. t. ad q
tuoz sequentes. Nos
dicim⁹ seruitutes eē
in bonis. cū eaz noie
agam⁹ a excipiamus
vt. ff. de acq. rez. do.
rem. t. l. statuas. qd
at i dicta. l. d. eas nō
esse in bonis vel exē.
dicit ideo qz p se nō
censent. vt est posses
sio tigni i domo possi
ti. qz nō intelligit tñ
gnū dū durat domus
p se. vt. ff. de usufr. cū
qui. e. Quedaz. h
fit alia diuisio.

f Coia sunt. nō tñ
agit coi. di. f. pla. h. Oim. s. vsu n appetate. vt. d. j. e. g.
h. Quedā. p. i. q. i. populica. s. oim plox. vt. s. t. i. a qd
g. oñs. a. j. e. g. flumia. alias dicit publicū qd ē hui⁹ p h. l.
illi⁹ tñ. vt campus marci⁹. vt. C. de sacrosac. l. fi. et h. d. z
i. vniuersitatis. j. e. g. vniuersitatis. mag. vniuersitatis.
k. nulli⁹. vt. j. e. g. nulli⁹. fut singloz. nec enim ad su
l. Et que varijs. scilicet qz piora refertur. accur.
m. Et subiectis. j. e. g. singloz. vsqz ad finem tñ.
n. Et quidē. nā ali iur. i. iurgē. qd ē nā ali rōe inductus.
vt. ff. de iusti. et iur. oēs. g. qd hō. de q h loqtur. vt. j. e. g.
singloz. et i. fi. hui⁹. g. nam iure nā ali pmeuo etiā alia elz
sent coia. non tñ agit coi. di. f. pla. nisi postqz fca fut oc
cupacio. Et q dicit oim sez vsu nō appetate. vt predixi.

o. Profluēs. id est de celo cadens. g. si qz prohibeat.
p. Et mare sic. ff. de iur. l. i. iur. ap. ris. at. j. e. g. si tñ
q. Et p hoc. i. p. oñs. cū sit accessio mar. h. g. ff. ne qd i
lo. pu. litora. vbi d. litora eē p h rōm. S3 illud ē vezz q
ad iuridictōz. vñ tñ fut coia. vt h. sic. C. d. qdri. p. l. bñ a ze
none sec⁹ i ripa flumis. q nō ē publica. l3 flum fit publicus.
vt. j. e. g. al. ripaz. l. h. appetas. a pē eē rō. qz iundacō fluis
raro veit. et id eē pē utilitas in appetate ripe. at mare affi
due mundaē. vñ p puula momēta ellz utilitas. nō g. apprie
tas qrit. vt. C. de ho. q. li. l. fi. g. fi. significacōes. d. ei ca/
q. Villis. ab alio ipi poitis. h3 duas. sal. i. f. ula. qdaz in q
nō hitaē. h. vel recia ponunt. vt. ppe aquā ibi ofugit. vel
fruct⁹ reponunt. vt. h. a. ff. de usufr. arboribz. i. pñ. si hō
ibi hitaret. eēt p diū vrbani. vt. j. de v. ruf. p. j. e. dicit villa

ff. de usufr. l. i. i.
otra. h. h. n. qd die h
pueris. loquitur sim
plicif. nam quedā p
tocoedis pueris dicitur
tur q alias nō dicerē
tur. vt. ff. de ac. t. ob.

.i. obligacō num. i. fi.
qd nō ē vñsile q ppe
pueros male loquat.
vñ non placz. Alij di
cūt h de corporalibz
rebz tñ loq qd ē falz
fū. qd colligit ex con
tinuacōe huius. t. ad q
tuoz sequentes. Nos
dicim⁹ seruitutes eē
in bonis. cū eaz noie
agam⁹ a excipiamus
vt. ff. de acq. rez. do.
rem. t. l. statuas. qd
at i dicta. l. d. eas nō
esse in bonis vel exē.
dicit ideo qz p se nō
censent. vt est posses
sio tigni i domo possi
ti. qz nō intelligit tñ
gnū dū durat domus
p se. vt. ff. de usufr. cū
qui. e. Quedaz. h
fit alia diuisio.

nōm habent. Quedā em
naturali iure coia sunt oī
um. quedam publica que
dam vniuersitatis. qdā nul
li⁹ p laqz singloz q ex va
rijs causz cuiqz acqrunē.
sic ex subiectis apparebit

Et qdē nā ali iure coia
sunt oim h aer aq pfluēs.
et mare. t p h littora mar.

Nemo igit ad lit⁹ mar
accedē phibet dū tñ vill
ab alijs edificatis t monu
mētis t edificijs se abstine
at. qz nō sunt iurgētū coia
s3 edificaciū sic t mare.

Flumina autem omnia
et portus publica sunt.

Deoqz ius piscandi om
nibus coe est. in portu flu
minibzqz. Est at lit⁹ ma

ogregacō hoim. Quid sit monumentū habet. ff. de
r. Et monumen religio. l. ij. g. monumentum. accur.
s. Edificijs. s. alijs. de iure gentiū. sic a mare. ymo co
t. Iurgētū. i. coia. rū qui edificauerūt. vt. ff. e. l. itm
v. Sicut mare. h. otimua qd ē. j. statim. est autem. ac. ac.
r. Flumina at oia. s. ppetua. vt padus t renū. quedam em
fūt puata. vt fossata
i agris poita. q qñqz
curūt. qñz n. vt. ff.
de flu. et ne qd i flu.
. l. i. et. ij. et. ff. e. ne/
mo. in. fi. accur.
y. Oibus. nec q fuit
pmo lōgo tpe pesca
tus aliū supuemētez
tpellē p. vt. ff. de usu
cap. l. fi. n. forte. xxx
an. vt de dñi. tēp. t
psep. si qsqz. vel t jo.
itelligo hāc legez si
quisqz qñ erat in pos
sessione. piscandi.
z. Comune. i. in coi
omibz ptz. non at est
coe. ymo publicum.
a. Est autē litus. vt
. ff. de v. sig. l. litus.
b. Hybñus. i. hye
malis. q. d. qñtūqz
mare aliq tēpe plus
extēditur in hyme.
vel estare. tantum est
litus eius. accur.
c. Excurrit. h otimua
qd est. j. e. g. litorum.
d. Ripaz. i. flumis
e. Gētū. i. d iurgē.
vel id est emibz gē
tibus publice patēt.

ris qtenus hybernus flu
ctus maxim⁹ excurrit. Ri
paz qz vsus publicus et
portus iure gētū ē sic
ipius flumis. Itaqz na
ues ad eas ripas a plicaē
funes arboribus ibi natis
religare onus aliquod in
his reponere cuiuslibz libe
rū ē sicut p ipm flumē nauī
gare. S3 pprietas earuz
illoz ē qzū pdijs adherēt
qua de cā arbores in eisdē
nate eorū sunt. Litorum
qz vsus publicus iure gē
tūm est sicut et ipius ma
ris t ob id quibuslibz libe
rū est causam inibi po
nere. m q se recipiāt sic re
cia ficcare t ex mari dedu
cē. pprietas autem eorum

ff. de usufr. l. i. i.
otra. h. h. n. qd die h
pueris. loquitur sim
plicif. nam quedā p
tocoedis pueris dicitur
tur q alias nō dicerē
tur. vt. ff. de ac. t. ob.

.i. obligacō num. i. fi.
qd nō ē vñsile q ppe
pueros male loquat.
vñ non placz. Alij di
cūt h de corporalibz
rebz tñ loq qd ē falz
fū. qd colligit ex con
tinuacōe huius. t. ad q
tuoz sequentes. Nos
dicim⁹ seruitutes eē
in bonis. cū eaz noie
agam⁹ a excipiamus
vt. ff. de acq. rez. do.
rem. t. l. statuas. qd
at i dicta. l. d. eas nō
esse in bonis vel exē.
dicit ideo qz p se nō
censent. vt est posses
sio tigni i domo possi
ti. qz nō intelligit tñ
gnū dū durat domus
p se. vt. ff. de usufr. cū
qui. e. Quedaz. h
fit alia diuisio.

f Coia sunt. nō tñ
agit coi. di. f. pla. h. Oim. s. vsu n appetate. vt. d. j. e. g.
h. Quedā. p. i. q. i. populica. s. oim plox. vt. s. t. i. a qd
g. oñs. a. j. e. g. flumia. alias dicit publicū qd ē hui⁹ p h. l.
illi⁹ tñ. vt campus marci⁹. vt. C. de sacrosac. l. fi. et h. d. z
i. vniuersitatis. j. e. g. vniuersitatis. mag. vniuersitatis.
k. nulli⁹. vt. j. e. g. nulli⁹. fut singloz. nec enim ad su
l. Et que varijs. scilicet qz piora refertur. accur.
m. Et subiectis. j. e. g. singloz. vsqz ad finem tñ.
n. Et quidē. nā ali iur. i. iurgē. qd ē nā ali rōe inductus.
vt. ff. de iusti. et iur. oēs. g. qd hō. de q h loqtur. vt. j. e. g.
singloz. et i. fi. hui⁹. g. nam iure nā ali pmeuo etiā alia elz
sent coia. non tñ agit coi. di. f. pla. nisi postqz fca fut oc
cupacio. Et q dicit oim sez vsu nō appetate. vt predixi.

o. Profluēs. id est de celo cadens. g. si qz prohibeat.
p. Et mare sic. ff. de iur. l. i. iur. ap. ris. at. j. e. g. si tñ
q. Et p hoc. i. p. oñs. cū sit accessio mar. h. g. ff. ne qd i
lo. pu. litora. vbi d. litora eē p h rōm. S3 illud ē vezz q
ad iuridictōz. vñ tñ fut coia. vt h. sic. C. d. qdri. p. l. bñ a ze
none sec⁹ i ripa flumis. q nō ē publica. l3 flum fit publicus.
vt. j. e. g. al. ripaz. l. h. appetas. a pē eē rō. qz iundacō fluis
raro veit. et id eē pē utilitas in appetate ripe. at mare affi
due mundaē. vñ p puula momēta ellz utilitas. nō g. apprie
tas qrit. vt. C. de ho. q. li. l. fi. g. fi. significacōes. d. ei ca/
q. Villis. ab alio ipi poitis. h3 duas. sal. i. f. ula. qdaz in q
nō hitaē. h. vel recia ponunt. vt. ppe aquā ibi ofugit. vel
fruct⁹ reponunt. vt. h. a. ff. de usufr. arboribz. i. pñ. si hō
ibi hitaret. eēt p diū vrbani. vt. j. de v. ruf. p. j. e. dicit villa

ff. de usufr. l. i. i.
otra. h. h. n. qd die h
pueris. loquitur sim
plicif. nam quedā p
tocoedis pueris dicitur
tur q alias nō dicerē
tur. vt. ff. de ac. t. ob.

.i. obligacō num. i. fi.
qd nō ē vñsile q ppe
pueros male loquat.
vñ non placz. Alij di
cūt h de corporalibz
rebz tñ loq qd ē falz
fū. qd colligit ex con
tinuacōe huius. t. ad q
tuoz sequentes. Nos
dicim⁹ seruitutes eē
in bonis. cū eaz noie
agam⁹ a excipiamus
vt. ff. de acq. rez. do.
rem. t. l. statuas. qd
at i dicta. l. d. eas nō
esse in bonis vel exē.
dicit ideo qz p se nō
censent. vt est posses
sio tigni i domo possi
ti. qz nō intelligit tñ
gnū dū durat domus
p se. vt. ff. de usufr. cū
qui. e. Quedaz. h
fit alia diuisio.

f Coia sunt. nō tñ
agit coi. di. f. pla. h. Oim. s. vsu n appetate. vt. d. j. e. g.
h. Quedā. p. i. q. i. populica. s. oim plox. vt. s. t. i. a qd
g. oñs. a. j. e. g. flumia. alias dicit publicū qd ē hui⁹ p h. l.
illi⁹ tñ. vt campus marci⁹. vt. C. de sacrosac. l. fi. et h. d. z
i. vniuersitatis. j. e. g. vniuersitatis. mag. vniuersitatis.
k. nulli⁹. vt. j. e. g. nulli⁹. fut singloz. nec enim ad su
l. Et que varijs. scilicet qz piora refertur. accur.
m. Et subiectis. j. e. g. singloz. vsqz ad finem tñ.
n. Et quidē. nā ali iur. i. iurgē. qd ē nā ali rōe inductus.
vt. ff. de iusti. et iur. oēs. g. qd hō. de q h loqtur. vt. j. e. g.
singloz. et i. fi. hui⁹. g. nam iure nā ali pmeuo etiā alia elz
sent coia. non tñ agit coi. di. f. pla. nisi postqz fca fut oc
cupacio. Et q dicit oim sez vsu nō appetate. vt predixi.

o. Profluēs. id est de celo cadens. g. si qz prohibeat.
p. Et mare sic. ff. de iur. l. i. iur. ap. ris. at. j. e. g. si tñ
q. Et p hoc. i. p. oñs. cū sit accessio mar. h. g. ff. ne qd i
lo. pu. litora. vbi d. litora eē p h rōm. S3 illud ē vezz q
ad iuridictōz. vñ tñ fut coia. vt h. sic. C. d. qdri. p. l. bñ a ze
none sec⁹ i ripa flumis. q nō ē publica. l3 flum fit publicus.
vt. j. e. g. al. ripaz. l. h. appetas. a pē eē rō. qz iundacō fluis
raro veit. et id eē pē utilitas in appetate ripe. at mare affi
due mundaē. vñ p puula momēta ellz utilitas. nō g. apprie
tas qrit. vt. C. de ho. q. li. l. fi. g. fi. significacōes. d. ei ca/
q. Villis. ab alio ipi poitis. h3 duas. sal. i. f. ula. qdaz in q
nō hitaē. h. vel recia ponunt. vt. ppe aquā ibi ofugit. vel
fruct⁹ reponunt. vt. h. a. ff. de usufr. arboribz. i. pñ. si hō
ibi hitaret. eēt p diū vrbani. vt. j. de v. ruf. p. j. e. dicit villa

ff. de usufr. l. i. i.
otra. h. h. n. qd die h
pueris. loquitur sim
plicif. nam quedā p
tocoedis pueris dicitur
tur q alias nō dicerē
tur. vt. ff. de ac. t. ob.

.i. obligacō num. i. fi.
qd nō ē vñsile q ppe
pueros male loquat.
vñ non placz. Alij di
cūt h de corporalibz
rebz tñ loq qd ē falz
fū. qd colligit ex con
tinuacōe huius. t. ad q
tuoz sequentes. Nos
dicim⁹ seruitutes eē
in bonis. cū eaz noie
agam⁹ a excipiamus
vt. ff. de acq. rez. do.
rem. t. l. statuas. qd
at i dicta. l. d. eas nō
esse in bonis vel exē.
dicit ideo qz p se nō
censent. vt est posses
sio tigni i domo possi
ti. qz nō intelligit tñ
gnū dū durat domus
p se. vt. ff. de usufr. cū
qui. e. Quedaz. h
fit alia diuisio.

A nullius. s. hois singularis. oim aut sunt. a sic differt ab illo. s. nullius. i. statim posito. qñq; dicunt. i. vni⁹ ppli. b **V**niuersitatis. q. ec. publices. vt. C. de sacrosā. ec. l. fi. i. pñ. h. alit accipit. s. e. s. flumia. nā loq̄t̄ ibi de illo qd̄ e pub c. **I**n citatibz. et ciuitatū sūt. accur. licū omniū pplozz d. **T**heatra. a theozādo. i. inspiciēdo vt in arena nonēfi. e. **S**tadia. stadiū ē octaua ps miliarij. quā hercules curze bat vno anbelitu vt legitur in historijs. f. **S**ilia. que sūt ad delcācōz pñ. vt late vie a picture i palaz. g. **S**z si q. al. cio. si q. necitatis cā fca. vt curia cōis. palaciū nauigum. et sunt sup dca vniuersitatis dñio. et vsu. h. pla. dixit vsu tm esse vniuersitatis alia sunt q dñio a fru ctu effecta sūt vniūsi tatis nō vsu. vt fūdi ciuitatis et sui. vt. ff. de in ius v. sed si hac. s. qui manumittit. a de v. sig. l. inter pub licam. a de ostra. ep. l. sed cellus. s. i. ac. h. **N**ullius aut res. scz hois vñ hoim. nec p̄t esse. h. sunt in boni dei censura siue dispō ne. et sic nō ob. q. pos set dici de cōibz a pu blicis rebz vniuersi / tatū q. videntē nulli⁹ esse. qz esse p̄nt a sūt hoim. l. nō hois sinz glāris. Itē ostra. j. e. s. fere. So. vt ibi. i. **P**ōtifices. i. p̄pas et epos. Sz nūqd̄ im pator d̄dicare p̄t. vi deē q. sic. vt. ff. e. l. sacra. s. i. vbi d̄dicat id ē ptatē d̄dicandi dat. nā olim impato / res erāt sac̄dotes. vt i canombz. Sz. vel dic d̄dicat alij. i. ep̄o. p mittēdo sine req̄ficōe vñ ocedit. s. req̄fitus k. **E**des sacre. h. ic loc⁹ dicit̄ sacer vt h. et scūs. vt. C. d. sa crosāc. ec. l. i. Itē religios⁹. vt i aut. vt religiose domus. l. **E**t donaria. id est thuribula. et cruces et calices. m. **Q**ue etiā. s. donaria. nō aut referas ad edes sacras. nā ille nullo mō p̄nt alienari. vt in aut. de ali. a. ep̄bi. s. et qz n. **C**ōstōez. vt. C. de sacrosāc. ec. l. scimus. **I**ognouim⁹ o. **E**xcepta nā hoim aie q̄bullibet rebz p̄ponēde sunt. vt C. de sacrosāc. ec. l. scim⁹. in fi. Itē p̄t debitū si qd̄ hz ec clesia. vt i aut. de ali. a. emphi. s. et h. etiā sup his. coll. ij. Itē p̄t alimenta pauperum. vt. xij. q. ij. c. auz. hz ec̄cia. p. **P**rophani. i. nō sacz. sacer si ab hostibz capiat vt q. **R**emanet. d̄finit tñ eē. j. de muti. stipu. s. i. et. ff. d.

litoz p̄t intelligi nullius esse. s. eiusdē iuris eē cui⁹ a mare. a que subiacēt ma ri vt terra vel harena. **V**niuersitatis at sunt nō. singuloz. veluti q̄ in ciui. tatibz sunt vt theatra sta dia a similia. a si qua alia sunt omnia ciuitatū **N**ul lius at sunt res sacre et re ligiose a scē. qd̄ em̄ diuini iuris est id nulli⁹ in bonis est. **S**acre res sunt q̄ rite p̄ pontifices deo consecra te sunt. veluti edes sacre a dona q̄ rite ad ministeriuz dei dedicata sunt. q̄ etiā p̄ nām ostōnem alienari et obligari p̄hibuimus. exce pta cā redempcōis capti uoz. **S**i quis aut aucte sua q̄si sacz sibi ostituerit sacru non est. sed p̄phanū **L**ocus autē in quo edes sacre sunt edificate. eē d̄i rupto edificō. locus sacer manet adhuc. vt papinia nus sc̄p̄fit. **R**eligiosum aut locum vnusquisq; sua volūtate fac. duz mortuuz infert in locum suum. **I**n cōem at locuz puruz inui.

religi. cū loca. s. h. sacramētari⁹. Itē locus esse religiosus d̄finit qñ ea remouent̄ que ta lem euz reddebant. vt. ff. e. sacre. s. illud. et de religi. l. antepenul. in fi. accur. **R**eligiosum. vnusquisq; aliud i sacro. vt. s. e. s. sacre. **M**ortuū. s. tot. vel saltē caput cui⁹ ymagie agnoscim̄. vt. ff. de relig. l. cū i diuersis. **Q**uid si p̄ticularit caput est in diuerb locis. Rēn. illū esse religiosum vbi ē maior ps. vt ar. j. de vul. s. h. b. s. h. si ex di sparibz. si aut equali ter neuter. fm jo. **I**n cōe vero. inuis tis. hoc fauore religi omis iam facte. alias cōtra. vt. s. p. s. et ff. cōi. di. l. sabmus. **I**nfere non licz extraneos. Nam ipse focus recte ibi sepe liri potest etiam sine cōsensu ceteroz. ma xime cū nō est ali⁹ lo cus in quo sepeliret̄. vt. ff. d. reli. a sump. fu. l. si plures. **I**tem usufructus scz loci puri. ar. l. ff. d. vñ. a. ha. l. fi. ac. **P**ropetariū. n. cō senciāt fructuarius. vel nisi testatorem q̄ usufructuz legauit velit sepelire. vt. ff. de eli. l. ij. s. h. vñ sumfr. **C**ōsentiēte. **Q**uid si p̄mo consensit. post permituit an̄ illacōnē Rēn. sufficit semel v luisse. vt. ff. de aqua. plu. ar. l. in diem.

to socio inferre non licet. **I**n cōe vero sepulcrum etiaz inuitus cetis licet in ferre. **I**tem si alien⁹ vsul fruct⁹ ē. p̄rietariū placet nisi consenciēte vsufructu ario locum religiosum nō facere. **I**n alienum locuz osenciēte dño licz iferre et licet postea ratum non habuerit q̄ illatus ē mor tuus. tamen sine consensu eius locus religiosus fit. **S**ancte res qz veluti mu ri a porte ciuitatis quodā modo diuini iuris sunt. et idō nulli⁹ in bois sunt. idō aut muros scōs dicimus. qz pena capitis cōstituta fit in eos qui ali qd̄ in mu ros sanctos d̄li q̄runt. idō et leguz eas ptes quibus penā ostituim⁹ adūs⁹ eos qui ostra legem fecerint sa ctiones vocam⁹. **S**ingu loz aut hominum multis modis res fiūt. **Q**uarū dam em̄ reruz dñium nan ciscimur iure naturali. qd̄ sic diximus appellatur ius gentiuz. quarundā vō iu re ciuili. **C**ōmodi⁹ ē itaqz

a **S**ancte qz muri. scz ciuitatis romane. quid de ciuitate alia vel castro. Rēn. nec ibi q̄c̄p̄ facere licz sine aucte p̄tēdis. vt. ff. e. sac. s. muros vel forte vniuersitati l. nō puato. vt. C. de opibz pub. oēs. b. **S**anctos. i. firmos. a s̄ctio tis. nō calce vel lapidibus h. lege firmati. vt sequit̄. vel rūpendo. sic fec̄ rem⁹ fraē c. **D**eliq̄rūt. s. f̄ncēdēto. romuli. vt h. et. ff. e. l. fi. **V**ñ Lucanus. fraterno p̄mi maduere sanguine muri. d. **C**onstituimus. vt. C. dele. et con. l. non dubium. e. **S**anctōes. i. stricta sigficacōe. qñz ponit largi⁹ p̄ q̄li bet impiali lege. vt. C. de no. C. fa. ibi colligētes vō ac. qñz largissime p̄ collectōe tocū⁹ hūt ciuili. vt i phe. ff. in f. **S**ingloz. dixim⁹. h. vbi. Rē. s. diut. na. s. i. ibi qd̄ p̄i. vō natāli. vel. s. de iut. na. s. h. naturalia. vel meli⁹. s. e. s.

a **S**ancte qz muri. scz ciuitatis romane. quid de ciuitate alia vel castro. Rēn. nec

ibi q̄c̄p̄ facere licz sine aucte p̄tēdis. vt. ff. e. sac. s. muros vel forte vniuersitati l. nō puato. vt. C. de opibz pub. oēs. b. **S**anctos. i. firmos. a s̄ctio tis. nō calce vel lapidibus h. lege firmati. vt sequit̄. vel rūpendo. sic fec̄ rem⁹ fraē c. **D**eliq̄rūt. s. f̄ncēdēto. romuli. vt h. et. ff. e. l. fi. **V**ñ Lucanus. fraterno p̄mi maduere sanguine muri. d. **C**onstituimus. vt. C. dele. et con. l. non dubium. e. **S**anctōes. i. stricta sigficacōe. qñz ponit largi⁹ p̄ q̄li bet impiali lege. vt. C. de no. C. fa. ibi colligētes vō ac. qñz largissime p̄ collectōe tocū⁹ hūt ciuili. vt i phe. ff. in f. **S**ingloz. dixim⁹. h. vbi. Rē. s. diut. na. s. i. ibi qd̄ p̄i. vō natāli. vel. s. de iut. na. s. h. naturalia. vel meli⁹. s. e. s.

et quide. **I**n lucapione. ar rogacoe. successioe. deportaci
Iure. vt. one. mōchacōne. de qbz icipiet dicē. j. s. v. z
Vetustiore. sic. ff. de iur. imu. l. sp. i. **P**atā. id. lucap.
 ē de. k. **P**rodidit.
 id ē stati cū pcreauit
 de gentes stati fuit
Celo. i. a. e. ius gē
 re. m. ff. q. a. vetu
 stiori icipied ē g. rē.
Simul atq. i. stati
 post. rē. S. nūquid
 res sacre oceduntur
 occupanti. vt. s. e. g.
 nullius. R. res. d. m.
 nullius homis. vj. vel
 vij. modis. natura.
 vt. h. facto. vt. j. e. g.
 penl. **I**te tpe. vt. ff.
 d. acq. re. do. l. nunq.
 g. thesaurus. i. i. his
 sbz locū hz hec regu
 la. nisi q. in thesauro
 de equitate dimidiuz
 dno soli restituit. vt.
 j. e. g. thesauros. **I**te
 celsura. vt. s. e. g. nul
 lius. **I**te casu. vt. i. hē
 ditate iacete. q. vicez
 dne repntat. vt. j. de
 stipu. h. i. pū. **I**te cul
 pa hois. vt. hui. egro
 tā. vt. C. s. lat. lib
 tol. l. i. g. sanctimus e
 tiā in h. **I**te iur. natu
 ralis ostōne. vt. liber
 hō. vt. ff. de h. obli
 g. h. stipu. g. sacram.
Nec mēst. quo ad
 acquirēdū dominiū
Plane venādi. a. s.
 hūd si cā requirēdi fu
 gitūū meū. vt. C. s. h.
 fug. l. ij. vel glandis
 colligēde cā. vt. ff. s.
 glā. l. i. i. vel vt reci
 piā pecuniā quaz ibi
 absōdi. vt. ff. ad eri
 thesaurus. vel si vide
 miā quā emi tollē me
 venditor. phitvat vt
 ff. de ac. ep. q. pēdē.
Ingrediat. **Q**uid
 si p. phibicōz. R. nō
 nō facit suū. vt. C. s.
 rei vē. si fundū. et. l.
 certū. et fa. j. e. g. pla
 ne. **O**trariū nōt glo.
 ff. de v. ruf. p. l. diu
 et hoc est verius. ac.
Quid qd libtatez
 id ē lapitatē. vt. stati
 seqtur. vt. ff. de acq.
 rez. do. natāle. et. l.
 pō. ac. **N**atāle. difficilis. i. impossibilis. sic. ff. p. sōe.
 l. de illo. **C**ontra. ff. de his qui deiece. vel effude. l. ij.
Persecucō. sic. ff. de acqui. pos. l. ij. g. nerua. accur.

a vetustiore iure incipe pa
 la est aut vetusti⁹ esse ius
 naturale. qd cum ipo gne
 humano rez natura pdi
 dit. **C**iuilia aut iura cepe
 runt esse cū ciuitates cōdi
 et mgtatus creati r leges
 scribi ceperūt. **F**ere igit
 bestie wlucres r pisces. r
 omnia animalia que i ma
 ri celo terra nascunt simul
 atqz ab aliquo capta fue
 rint iure gentium stati illi
 us esse incipiūt. **N**ō em
 antea nullius est id natu
 rali rōne occupanti conce
 dit. **N**ec interest feras
 bestias et wlucres. **S**
 suo fundo quis capiat an
 alieno. **P**lane qui in alie
 num fundum ingreditur.
 venādi ā aucupādi gā pē
 a dno si id pūderit phibe
 ri ne ingredi at. **Q**uid qd
 autē eoz cepis eousqz tu
 um esse intelligitur donec
 tua custodia coherceat.
Cū hō euaserit tuā cu
 stodiā r in libertatē se re
 cepit tuū esse definit r rur
 sus occupātis fit. **N**atu
 ralē aut libertatē recipe i
 telligit. cū vel oculos tuos
 effugerit. vel ita fit i spe
 ctu tuo vt difficilis sit ei
 psecucō. **I**llud questuz
 est an si fera bestia ita vul
 nerata sit vt capi possit.
 statim tua esse intelligat.
 et quibsdā placuit stati
 esse tuā r eousqz tuā vide

Illud. sic. ff. de acqui. rez. do. natura lem. g. illud.
Capi. considerata natā homis r aialis nō diuina possibi
 litate. h. nec oino facultatē aliō. **P**ossit. sic. ff. s. ac.
 re. do. natāle. g. illud
Sed posteriorez
 sic. ff. e. in laqueum.
Accidē. l. z. ei. p. lū
 tur vnu. i. eū vulnera
 tū nō tñ sequit vt ca
 pi possit. vt. C. de p.
 ba. l. neqz naturales.
Capias. nō q. in/
 spiciē quod euenire
 pē. sic. ff. loc. si q. s. do
 mū. g. idē qrit si sup
 tus. vt. ff. ad tre. luci
 us. g. penult. r ad. l.
 fal. l. m. qntitate. g.
 mag. et. ff. ex qbz cā
 ma. h. et si p. g. si fez
 rie. et. ff. s. v. ruf. p. q.
 sella. g. ij. et de dā. in
 fec. q. hō. g. in. r. r. in
 o. tra. ff. de pecu. l. eo
 tpe. i. R. **C**apiū
 o. cor. ff. de acq. rez. u.
 do. l. natāle. g. apiū.
Fera. i. si māsueta
Aluco. vas est v.
 bi apes manēt. qnqz
 p loco vñ flumē cur
 rit ponit. vt. j. e. g. in
 sula. **I**ncluserit
 qd bul. facere noluit
 dicens magis timeo.
 scādalu qfutuz. uidi
 eū. vt. no. ff. de acq.
 rez. do. l. in laqueū.
Dns erit. nec fur
 titene. vt. ff. s. fur.
 si apes. **A**nteg
 id est anteq. intret
Preuderis. **Q**uid
 si fuit ingressus. an
 potit retine eū vt det
 qd accepit cū hō qli
 bz possit phibere ne
 qd intrt fundū suū.
 R. n. cū dñs fact⁹ fit
 p occupacōz nō video
 qre dñnat ee dñs ar.
 hui⁹. g. q. tñ pūidēti
Examē. i. cōsulit.
 vniūstas apiū. al. p.
 pbacōe ponit. al. p.
 iudicō. vt. C. s. aduo
 dñi. iudi. l. neminē. r
 forte vtuatur aliud de
 osuetudie in h. g. r. in
 supioribus duobus.
Pauonū. fera. i. nō
 prorsus domesticav.
 mansueta. accur.
Nec ad rē. i. nō obstat his q dixim⁹. **N**uaz. s. apiū
Ceruos. qz. s. cūoz i gne. **P**oz. s. singloz in
Tal. reglā. h. nō tria gna aialiū. mansueta. vt. **I**sp ecie

galline i quibz hz locū hec regula vt vbiūqz sint dñi eē intelligūtur vt j. p. s. j. tē fera pñsus. a i his hz locū alia reglā. qz occupāti ocedunt vt. s. e. s. fē. a. s. illud. a. s. a/ pñ. et. s. examē. Itēz fera nō nātalit hacci dētalit māsueta. a in his obtinz h pñs tēgu la. a fa. ad b. ff. e. na: turalē. p totū vsz ad a. Desierit. nō. s. fi exteriora iudicat am mi secreta interiora. et facit. ff. de edil. l. si tamen. s. ij.

Gallmaz. s. oim vt statim imat vt dic singloz in specie.

Feras. l. fasilanos.

Anseres. scilicet domestic.

Galline. domestice

Turbati. vt p vul pem vel per miluum.

Cui lucra di. scz vt hēat pēnas vel o ua. alias em nō omit tiē furtum n lucrādi animus interueniat. vt. ff. de fure. l. i. s. fi s3 nūqd doli fit i v no ouo. Rē. sic. sed de dolo nō agit in re mi nori duobus aureis. vt. ff. de dolo. si oleū. s. fi. a. l. se. Sed qre nō agit de dolo cū a/ git furti vt h. Rē. furtē fit plez qz et iō fre/ quētius puniendū. v jo. vt. ff. de peis. aut fca. s. fi. Et nō ex hoc. s. qz qlibz actō etiaz p vno nūmo dat. vt. ff. de dam. infect. si ppetari. in fi. i. Rē. et. ff. de oīngē. cū es mā. li. l. i. s. illud. h fal lit i casibz. ecce ei cōs modo tibi huius. et tu eū alis. nō repetis a me expēlas modicas. vt. ff. omo. in rebz. s. pñt. et. ff. de is pē. in re. do. fac. l. a. aī oia. et excepta actōe doli vt dcm ē Itē exipe qd ē. ff. de dam. infec. ex damni. in pñ. ac.

Itē ab hostibz. vt quibus populus romanus bellum in dixit. vel ipsi populo romano. vt. ff. de capē. hostes. a. ff. de h. sig. hostes. et. l. quos nos hostes.

Si euaserint. et aīo a corpe. vt. ff. de capē. l. si. in pñ.

Accipiūt. iure postliminij. vt. s. qbz mo. ius pa. po. sol. s. si ab hostibz. p cōsi. et q sit inf eos lapillos a gēmas

Itē lapilli. l. i. differēcia. a margaritas dic. vt. ff. de auro. et ar. le. l. i. et. l. si non sint. s. fi.

Inueniūtur. q tñ nō sūt alicu9. alias oē. j. e. s. fi.

Naturali. id est gentium. vt. s. e. s. singulorum.

Inuētoris. ita demū si occupat siue apphēdat. n. al. fm azo. nā i supiori. s. a i alijs pcedētibz s his q p occupacōz qrunē tractat. vñ qd idē psequit hic vicinitas scripture

pbata est. vt eousqz tua esse itelligantur donec ai mū reuertēdi habeāt. naz si aim reūtedi desierit hēe etiā tua esse desinūt. a fiūt occupatiū. Reūtedi autē aim videntē desinē hēe tē cū reūtedi osuetudinē de seruerūt.

Gallmaz qz a anserum non est fera natura. idōqz ex eo possum9 intelligē q alie sunt galli ne qz feras vocam9. Itēz alij sunt anseres qz feras vocamus. jdeoqz si anseres tui aut galline tue aliquo mō turbati tēbateqz euola uerint. licz dspectū tuū ef fugerint. q cūz tñ loco sint tui tueve eē intelligunt. a q lucrādi aio ea animalia dōinet furtuz omittere intel ligit.

Itē ea q ab hosti bz capim9 iure gētuz sta tiz nā fiūt ado qdē vt et libi homines in fuitutem nāz deducāt. q tñ si euase rint a nāptate a ad suos reūsi fuerint. pstinū status recipiūt.

Itē lapilli et gēme a ceta q in littoze in

imāt. vt. ff. de testamētis. l. hēdes. s. h et si notā. a. ff. del. j. si huius plū. s. fi. a aduerbiū similitudinis. s. qd est in pñ. s. apte dat itelligē aliud esse in thesauro cui9 tractat9 ē

ueniunt iure naturali stra tim inuētoris fiunt.

Itē ea q ex aialibz dñio tuo s b ieddis nata sūt. eodez iure tibi acquirunt.

Pretea qd p alluionez agro tuo flumē adiecit iurgētuz ti bi acquirit. Est autē allu uio incremētuz latēs. p al luuionē autē id videt ad i ci. qd ita paulatiz adieci. vt intelligi nō possit. q tū quoq momento temporis adieci.

Ad si vis flumis de tuo p dno aliqua ptē ex traxerit. a vicino p dno ap pulerit palā est eam tuā p manere. Plane si longiori tpe fundo vicini tui hēbit arborez qz quas secuz tra xerit in eum fundum radi ces egerint ex eo tpe vidē tur vicini fundo acquisiti esse.

Insula q in mari na ta est qd raro accidit. oc cupātis fit. nullius em esse credit.

At insula in flumi ne nata qd frequēter acci dit. si quidē mediā ptē flu minis teneat. cōis est eo rum q ab vtrqz pte flumis

valde ad hoc sep at9 vt. j. e. s. thesauros. a ideo pñm videnti a inuēti et non occu panti queritur.

Itē ea. nunc mus tat stilū et materiaz. et dicit de his q acq runē p accessionē di scretam. a in sequēti. s. pteza dicit de ac cessione concreta.

Ex aialibus. femi gnis siue rōnabilib9 vt ex ancillis. vt. s. s. iur. p. s. hui. siue ierō nabilibus. vt. ff. de reuen. l. si fru. s. idē a. C. de rei vē. s. idēz scribit.

Dominio tuo. vel quasi. vt si bona fide possides aial irōnale vt. ff. de acqu. reruz do. l. bone si. s. fi. non ita i rōnali. vt. j. e. s. in pecud. et est ratio vt ibi. accur.

Codē. s. gentium.

Adiecit. ponendo iuxta tuum predium.

Applicauit. alias appulerit. i. apposue rit vt subicē puta cru stam terre forte vis neate et inarborate.

Incrementum. id est augmentum.

Intelligē. l. z tota die ibi figas intuituz et hoc ppter imbeci litatē naturalis vis9 q tā subtilia ppendē n pē. vt i cucurbita piz que cito crescit. tam picipi non potest qn tum crescit quoq mos mento tps. s. i quodā gñe agroz cessat ius alluuioms. vt in agris militibz assignatis a pñcipe. q limitati dicunt. vt ff. e. l. in agris. que sit rō diuerstatis. die. vt. e. l. in fi.

Longiori. i. iōgo. scz tāto vt faciāt radices vt sequit. vel etiā ipsa terra apposita vmitatē alteri tē fecit cū appo mē. vt. ff. s. dā. ifec. l. b apli9. s. ita demū. s3 quō scit qñ h vnicō erit facta. Rē. n. p rusticos qui talia sciunt. vt i aut de non alie. aut pñu. s. q autem dictum est. coll. ij.

Acquisit. vtilis tñ rei vē. pōri dño dat. fm. M. vt. ff. de rei ven. si frumentū. s. de arboze. h nos oīra. h i scm ad extimacōz damni. vt. ff. de rei vē. l. in tē. s. j. tē. h rei vē. nō datur. vt. ff. de dam. infec. s. amplius. s. alphenus.

Insula. s. loc9 vndiqz circūdat9 aq. vt h. et. ff. e. l. as deo. s. insula. et. l. insula. alias qñqz p domo i mari posita q i salo. i. i falso poita ē fm pñs. Itē qñqz p qlibz domo vt. ff. de eo q certo loco da. l. ij. s. si qz insula. Itē nō diligēt

vi. Rn. vsqz ad. s. alia sane. n. Creditur. antea.
 In flumie. id e. in medio flumis. q. frequen. accidit
 e. q. frequen. h. opposit. na ad ea. poci. iura adaptas
 tur. vt. ff. de le. a. se. co. na ad ea. R. q. illis. h. bu. poci. so.
 lucos. iduc. na. h. i. fer. poci. g. ad alia. scorda. a. pu. cto. po.
 f. Media. pt. e. s. q. s. potit. sciri. accepta. s. ito. i. medio. inter
 vt. q. z. ag. z. et. tuc. si
 est. ex. vna. pte. tm. alij
 cedat. alias. s. q. pun/
 au. ex. edic. vt. coll. r.
 ff. e. int. eos. et. l. se.
 Ex. his. p. q. p. diuis.
 so. possidet. insula. et
 hnt. dominium. circus.
 dantes. flumen. vt. ff.
 e. pro. regione.
 s. Latitudinis. exi/
 stentis. ab. vna. pte. cu
 ples. sint. ex. vna. pte
 et. vnus. fundus. lati.
 or. est. q. fundus. alte/
 rius. q. in. s. tm. fr. o. t. e.
 agr. s. sidero. vt. ff. e.
 insula. in. p. rici.
 h. Parte. s. supiori
 i. Infra. id. est. in. in
 feriori. parte.
 k. Vntu. i. in. flumi
 ne. coadunatum. et. h.
 fit. pu. ctus. vel. die. vni
 cum. ag. z. a. tunc.
 puncta. ibi. Infra. eos.
 dem. a. t. e. i. Alue.
 a. quo. sic. vltimo. recel
 sit. flumen.
 m. Incipit. quantuz
 ad. stricta. r. d. nem. naz.
 de. equitate. vix. obti.
 net. i. non. obtinet. vt.
 ff. e. l. adeo. s. insula.
 i. fi. Et. no. h. q. flumia.
 vic. iudici. tenent. et
 dant. et. auferit. domi
 nia. vt. hic. et. ff. e. et.
 go. s. alluio.
 n. Alia. sane. sp. z. s. i.
 facie. fundi. s. z. o. tra.
 ff. de. flu. et. ne. qd. in
 flu. pu. s. si. fossa. i. fi.
 s. So. ibi. totu. occu.
 pauit. hic. partem. vt.
 hic. eod. impetu. recel
 sit. quo. veit. ibi. no. h.
 diu. cooptum. tenuit.
 o. Man. e. fuit. s. co/
 uem. es. e. t. e. t. p. is. qn
 a. q. iundabat. s. z. o. e.
 ff. q. b. z. mo. vsu. fruc. amit. l. si. ag. So. ibi. i. p. p. die. amitti. s.
 qntu. ad. o. modu. fruedi. vel. h. iundauit. p. p. impetu. a. q. ruz.
 ibi. vt. facit. alueu. vt. p. ba. e. p. di. ti. l. qd. tam. s. ager. a. s.
 vera. s. i. qntu. ad. p. rici. t. e. s. possessio. indubitan. t. p. e. m.
 iudac. o. is. amitti. e. vt. ff. de. acq. pos. l. iij. s. labro. a. l. q. vni
 uersas. l. ij. a. l. p. o. i. R. n. t. n. aqua. recedete. etia. possessio. e.
 stituenda. est. vt. ff. de. itinere. actuz. p. l. i. s. sed. si. quis.
 p. Cu. facta. facta. aut. itelligit. etia. cepta. licet. non. p. fecta.
 v. o. hui. e. q. q. in. ope. in. sunt. melle. vident. ff. si. e. p. e. m. l.

ape ripaz predia possidet
 p mo latitudinis cuiusqz
 fundi que latitudo ppe ri
 pa sit. Ad si a'leri pti pri
 mior sit. eoz e tm q ab ea
 pte ppe ripa pdia possidet
 Ad si in aliqua pte di
 uisum flumē sit. deinde nre
 vnitum agrū alicui9 i for
 mā insule rebeget. eiusd
 pmaneat is ager cuius et
 fuerat. Ad si naturali al
 ueo in vniuersuz derelicto
 ad aliā ptē fluere ceperit.
 prior quidē alueus eorum
 est qui ppe ei9 ripam pdia
 possident. p modo sez lati
 tudinis cui9 qz agri q lati
 tudo ppe ripam est. No
 u9 aut alue9 eius iuris eē
 incipit. cui9 r ipsum flumē
 id est publicum. Ad si p9
 aliqd temp9 ad priores al
 ueum reūsum fuerit flumē
 rursus nou9 alueus eozuz
 esse incipit qui ppe ripam
 eius pdia possidet. Alia
 sane causa est si cui9 tot9
 ager inundat9 fuit. neqz
 iundatō agri v' fundi spe
 ciem omutat. r ob id si re
 cesserit aqua. palam ē euz
 fundū eius manere cui9 et
 fuit. Cū ex aliena mate

lecta. vt. ff. de au. a. ar. l. et si nō fuit. s. quid. er. ge. acur.
 q. Ab aliquo. s. bona fide. vt. ff. ad exhi. de eo. s. si q. s. ex
 vnus. et. suo. noie. vt. ff. de. acq. rez. do. adeo. s. cū. q. s. i. p. n.
 et. l. qd. qd. s. ij. Itē. a. ter. cū. sez. qd. nō. possit. redire. ad. p. o. zē
 materiā. s. m. jo. vt. in. fi. hui. s. Quid. si. duo. specificauerūt
 vnus. bō. fide. alius. mala. fide. Rn. cō. is. est. dñi. a. specificā
 tis. bona. fide. nō. aut
 mala. fide. vt. ff. q. l. z
 ad. li. p. e. l. a. nō. licet. si
 duo. z. z. Eodem. mō. q
 ro. et. soluo. ea. que. sez
 quitur. Quid. si. ex. di.
 uer. soz. materis. sp. z.
 fec. a. in. vnaz. habuit
 bonam. fidem. et. in. ali
 am. malā. Itē. qd. si. i
 materiā. vnus. p. tm
 bonā. p. ti. malā. fid. ha
 buit. Itē. quid. si. p.
 tm. suo. nomine. p. tm
 noie. dñi. speci. ficātis
 r. p. a. t. a. l. i. i. u. t. gen.
 s. Fecerit. id. est. de/
 tererit. quo. ad. spicas
 vt. ff. e. l. adeo. s. cuz
 q. s. i. fi. sic. s. de. lib. t.
 s. i. t. Mullum. i.
 nectar. siue. stalladiaz
 v. Colliriū. id. ē. vn
 gentum. ad. oculos
 r. Et. p. s. ab. imiozuz
 id. ē. s. ab. i. a. suoz. faus
 toz. q. dixerūt. sp. m
 cedē. dño. materie. sed
 p. culus. cū. suis. seq. cis
 bus. ecōtra. s. vt. spe.
 cificātis. tm. cedat. vt.
 ff. e. l. adeo. s. cū. q. s.
 y. Placuit. nebis.
 z. Media. q. nec. vni
 i. totū. nec. alē. cō. cor
 dat. vel. discordat. s. h.
 distinguit. vt. s. qui.
 et. nō. medium. seruā/
 dum. sic. s. q. manu. n.
 pos. s. penul. ar. o. tra.
 ff. s. neg. s. l. nelēm.
 a. Fecerit. sed. a. alia
 duo. interuenerūt. q. i
 p. n. a. huius. s. dixi
 mus.
 Et. spicas. a. ita. ap
 paret. q. frumentum
 cedit. specificanti. s. z.
 o. tra. ff. e. l. adeo. s.
 cuz. q. s. in. fi. s. So. h.
 posuit. g. r. a. exempli.
 hoc. p. pueris. s. m. p. t. uedā. em. g. r. a. docēdi. dicunt. q. alia.
 nō. dicerent. vt. ff. de. act. a. ob. l. obligacōnū. s. b. a. s. fr. vt.
 die. s. m. azo. illā. p. istam. corrigi. Itē. die. s. m. azo. ad. hec. oia
 exempla. in. quibz. iam. dicit. sp. z. specificātis. cedē. est. cōtra
 regulā. q. dicit. qd. ex. re. mea. ē. vel. nascit. meū. ē. vt. ff. ad. ex
 hi. de. eo. s. si. q. s. i. fi. et. de. rei. v. e. solū. s. meū. So. illa. reglā
 locū. h. z. in. v. casibz. s. vbi. dñs. specificauit. Itē. vbi. alius. ē
 mādato. Itē. vbi. sine. mādato. s. rati. h. z. Itē. vbi. alius. mala
 fide. a. suo. noie. Itē. si. bō. fide. s. res. p. t. ad. p. o. zē. materiā. r. duci

tis bona fide. nō aut
 mala fide. vt. ff. q. l. z
 ad li. p. e. l. a. nō licet. si
 duo. z. z. Eodem. mō. q
 ro. et. soluo. ea. que. sez
 quitur. Quid. si. ex. di.
 uer. soz. materis. sp. z.
 fec. a. in. vnaz. habuit
 bonam. fidem. et. in. ali
 am. malā. Itē. qd. si. i
 materiā. vnus. p. tm
 bonā. p. ti. malā. fid. ha
 buit. Itē. quid. si. p.
 tm. suo. nomine. p. tm
 noie. dñi. speci. ficātis
 r. p. a. t. a. l. i. i. u. t. gen.
 s. Fecerit. id. est. de/
 tererit. quo. ad. spicas
 vt. ff. e. l. adeo. s. cuz
 q. s. i. fi. sic. s. de. lib. t.
 s. i. t. Mullum. i.
 nectar. siue. stalladiaz
 v. Colliriū. id. ē. vn
 gentum. ad. oculos
 r. Et. p. s. ab. imiozuz
 id. ē. s. ab. i. a. suoz. faus
 toz. q. dixerūt. sp. m
 cedē. dño. materie. sed
 p. culus. cū. suis. seq. cis
 bus. ecōtra. s. vt. spe.
 cificātis. tm. cedat. vt.
 ff. e. l. adeo. s. cū. q. s.
 y. Placuit. nebis.
 z. Media. q. nec. vni
 i. totū. nec. alē. cō. cor
 dat. vel. discordat. s. h.
 distinguit. vt. s. qui.
 et. nō. medium. seruā/
 dum. sic. s. q. manu. n.
 pos. s. penul. ar. o. tra.
 ff. s. neg. s. l. nelēm.
 a. Fecerit. sed. a. alia
 duo. interuenerūt. q. i
 p. n. a. huius. s. dixi
 mus.
 Et. spicas. a. ita. ap
 paret. q. frumentum
 cedit. specificanti. s. z.
 o. tra. ff. e. l. adeo. s.
 cuz. q. s. in. fi. s. So. h.
 posuit. g. r. a. exempli.

quoz nullus est. Itē si h̄ vera sūt q̄ specificati cedāt. Cōtra ē reglā q̄ dicitur neminē cū alteri⁹ iactura fieri locupletō rē. vt ff. de odi. ide. nā natā. R. n. l. fiat sua spēs q̄ ad dōminiū. tñ actōe i factū tenet ad estimacōz. vt ff. de rei vē. l. in rē. §. itē si quecūqz. et ff. de dona. inter vi. et vro. l. si mulier. §. i. et l. scilicet.

a **Ex aliena. id ē materia.**

b **Et alieno. s. lana.**

c **Aliena. h̄ incipit dicē de accessiōe q̄ fit hūana natura opāte**

d **Domini. h̄ si possit reduci ad pōzē materiam. fit cōis hita rōne materiaz. et nō cedit specificanti. vt ff. e. l. qd qd. §. si in si. idē forte erit et qñ mala fide fecit l. rēdu ei nō possit. vt ff. ad exhiben. l. de deo. §. si quis. accur.**

e **Si tam purpurā vt manicā vt gironē si aut ipi⁹ fili puta in tela. tūc alia rōne est dñs factus purpure scz iur e specificacōis vt. s. pr. §. et pcedēti. h̄ aut aliqd vult a dicē sup̄dictis scz de acquisiōne iur accēsionis. p̄e ḡ nihil o/petur adiungit hoc quod nūc dixi. vt ff. de l. i. si qñ in prim.**

f **Precōsior. nō p̄ci osius accedē viliori. sic ff. de contrahen. emp. si i empcoe. dē ff. de col. edic. l. ius stissime. h̄ ibi spēale i hoie. h̄ dē. §. d̄ fideius. §. fideiussores. So. vt ibi. Itē loq̄tur h̄. §. qñ dca purpura ḡ cia ordinādi vestimti fuit apposita sinautēz ecōtra vt vestimtum feruiret purpure. vt forte eā seruaret. tūc cedit vestimētuz purpure. vt i duabz legibus strarijs. vt ff. d̄ vsuca. l. rez. mixta. §. qd ḡ. et ff. d̄ au. et ar. le. l. et si non sint. §. pueniamus. Si at neutz cā alterius apponā. tūc neutz alteri cedit. et vtz qz possidetur. vt ff. de vsuc. l. rez. mixtura. §. quid ergo.**

g **Surripuit. si s̄ripuit. al istis actōibz famos̄ n̄ tenet.**

h **Et adicōz. scz furtiuam vel sine causa. vt ff. de condi. sine cā p̄ totū. i. Siue ip̄e. s. fur. nam forte erat sartoz**

k **Extincte. q̄ntum ad dñm qd̄ pdidit dñs eius. et ideo q̄ntū ad eū extinctū ē q̄ndiu ē interta et purpura extmēta. nec p̄t v̄dicari. h̄ agi p̄t ad exhibi. vt exhibeat et post vendicetur. vt ff. ad exhibi. l. gēma. et ff. de rei ven. l. i. rē actō**

Ad si p̄tim ex sua matia. p̄tim ex aliena speciem ali quā fecerit quis veluti ex suo v̄mo et alieno melle mulluz miscuit aut suis et alienis medicamentis emplastz aut colliriū aut ex aliena et sua lana vestimētum fecerit. dubitādū n̄ ē hoc caū eū esse dñm qui fecerit cū nō soluz opā suaz dederit s̄ p̄tem eiusdē materie p̄stitit. Si tam alie nam purpurā vestimento suo quis intexuit. l. p̄ciosi or sit purpura accessiōis vice cedit vestimēto. et q̄ dñs fuit purpure. adūsus eum qui surripuit h̄z furti actōnem et adicōnem. siue ipse fur sit qui vestimentū fecit siue alius. Nam extincte res l. v̄dicari nō possint. cōdicī tam a furibz et a quibusdā alijs possessoribz possunt. Si duoz materie ex voluntate dñoz cofuse sint. totū id corpus qd̄ ex cōfusione fit. vt usqz cōe est. veluti si q̄ v̄ma sua cōfuderint aut massas argenti vel auri cōflauerint. S̄ si diuerse materie sint et ob id p̄pria species fca

l **possessoribz. veluti a p̄domibz et a malefidei pos. vt iste fuit. vt h̄. et. de ac. §. sic itaqz. et ff. vsuf. qz admod ca. l. m.**

m **Si duoz. acquirē dñm nō solū specificacōne. vt. s. e. §. cū ex aliena. et §. q̄ si. h̄ accessiōe. vt. s. e. §. si tñ. h̄ cōfusiōe. vt h̄. Itē i mixtione. vt. j. pr. §. qd̄ si frum n.**

n **Dñoz. bñ dicit dñoz. volūtate. nā si vnus dñs tum. fecit. inde spēs. i. ml. sum vel vas ex argen to meo et tuo. sua est iure specificacōis. n̄ cōis. vt. s. e. §. cū ex aliena. et ff. d̄ rei vē. l. si frumentū. §. i.**

o **Confuse. id est sis mul fuse.**

p **Electz. genus ē valis vel species mes talli. et ad h̄ est. ff. d̄ au. et ar. le. l. pedicu/ lis. §. neracius.**

q **Dem iuris vt sit cōmune vt subicit.**

r **Placuit. scz vt sit cōe. n̄ separi possit. veluti ex ere meo vel plumbo vel argento tuo spēs fca sit quibz casibz separi p̄t et qz libz vendicat suū. vt ff. de rei vē. si frum/ tū. §. h̄ si plūbz. et ff. de acquir. re. do. l. la cus. et l. stagna. §. si s.**

s **Si frumentum diximus qñ cōfūdun tur ita vt separi non possint. nunc vidend est qñ singla corpa i sua s̄badurant q̄ caū dicuntur imisceri.**

t **Cōicata. et ideo locum habet cōi. di. actō vt. ff. de rei vē. l. si frumentū. ij. R. v.**

v **Sbstācia durāt. h̄ nūqd̄ idē si d̄ n̄axo lūtate fuissent immis p̄ta. videē emz q̄ sic. n̄a em̄ otēplacō vel volūtas n̄ p̄t mutare s̄bam ḡnoz. quim sp̄ discreta et diuisa sint a seinuicem. quod vidē esse extra. §. p̄ce/ dentē. h̄ R. n̄. non est miz. alias em̄ file re/ pim⁹. nōne tps cōti nū est sui natā cū tps sit mēsurā motus p̄mi mobilis q̄ mo t⁹ ē vniformis et otinu⁹. vt dic̄ aristoteles i. viij. phicoz et tñ ptes i ip̄a otēplacōe distm̄ ḡm⁹ et alliḡm⁹ dicētes. q̄ qd̄dam p̄ns. qd̄dam preter. tū. qd̄dam fur tū sit in ḡms frumēti. q̄ licz eoz corpa sint discreta in suis em̄is cōia ea possum⁹ facē ita q̄ aliq̄ n̄ sit p̄ticulari tuo ḡno quā tu n̄ cōi ces mihi. nulla i meo quā ego nō cōicem. q̄ nō estz deficiēs te n̄a volūtate. si mihi tempore distincto generens h̄ee diuerfitates nostra significacōne vel respectu deficiente.**

Mixta q fit p errore q casu dñi nō trāsit. vt. ff. e. l. si pcurator. vel vt melius pascant. et fac. j. e. ad. l. acq. in pñ. vbi dicit gregati pascit. S3 otra. ff. d. sol. si aliam. So. ibi spēale ē in pecuā mīata. vt ibi dicit. vt. ff. si cer. pe. singu. p. o. modo. i. mensura. **laria.**

Fruentū. nōdum bō fide osumptū. tūc ei in fcm actō dare. vt. ff. ad. l. ac. quil. qui occidit. g. si quis alienum vinuz. **A**rbiterio. i. q. cui libz tm frumētū ē st. tuat qntum fuit suū. qñ nō apparet q fuit suū. et h. ap. imposs. bilē discrecōz. vt. ff. de usufruc. l. fructua. riu. g. si vinaris. si at apparet q cuiusqz fu erit. hoc iudex ex rimz vt subicit. fm azo. et fm b. dicit quale id ē qd. et sic cui libet sua. grana restituant. vel dic. pr. n. esse d. eo de q est istud. qñ nō apparet q fac. suū. et h. inuit. d. b. u. quale nō em dicit qd. h. quale vt in qualitate officii um vertatur. q qnti. tate nō corpe cū illis sit impossibile discer. nere. et ic. pbabit q dicit suū fuisse melius. Et nō triplicē esse dif ferenciā int. hunc. g. et supiorē. spēs emz dicunt misceri. vt hic maia ofundi. vt. s. h. p. otra. Itē h. ma. nēt i ead. l. ba. ibi non

Itē ofusa fuit coia. eē sine dñoz. volūtate. vt. s. pr. g. h. n. b. **C**ū i suo. suū ē cē si ali. habeat ibi usufruct. vt. j. de hē. mlti. g. i. vbi app. i. fu. d. in q. apprietatē nudā hz testator. **E**dificauit. i. bō fide. alias nō. ymo tignū suū vēdicat. vt. ff. de rei. vē. l. in rē. g. tignū. ar. a. strario sensu. vel ar. ex ea excepōne q. ibi ponitur a iurabiē in litem. vt. ibi nō. **E**dificat. i. in ipa terra ofigit. Quid g. de tomo non affixa solo. h. n. cedit solo. vt. ff. e. l. tic. et fac. ad hāc re. gulā. C. de edi. p. l. i. j. dē i satis a plātatis qd. h. in edifica. tis d. vt. j. e. g. h. ticus. et. g. q. rōe. vñ. h. l. 9. Quidq. plāta. tur serē vel iedificat. Omē solo cedit radices si tam egit. S3 otra hāc reglāz. ē. ff. de rez. di. l. intm. So. i. spēale ē. **E**dificat. i. ex cā edificacōis. h. alia cā p. t. d. sine. vt. ff. d. vñ. l. rez. mixta. g. labo. q. huic regle h. g. tur cōtraria. **S**3 tātis. i. iterim. vt extumat n. mala fide fecit. vt. **A**d exhibēduz. scz. ff. de rei. vē. l. i. rē. g. tignū. a. ff. de tigno mīcto. l. i. h. tūc nō eximē h. in litē iurat. vt. ff. de sol. qui res. g. si. qz arbitrarie sūt iste act. vt. ff. i. litem. surā. l. i. actō. ibz. a. j. de act. g. p. terca. / d. q. dic. vt. s. d. i. uē. **X**ij. tabular. lex quedam fuit. na. g. et nō inlegat. **E**d. tigno. qua actōe teneē a q. mīctū hz lz nō mīre. rit. et q. mīre. lz n. possideat. h. alfo soluēte alter libat. vt. ff. de eiec. a. effu. si. h. o. g. politū. et de flu. l. i. in. fi. a. qd. i. aut. e. l. opetit. g. fi. S3 qd. h. velit magis rē reddē a. eximē q. duplū p. stare. h. n. nō audīt qz. ppter publicā vtilitatez.

hoc fuit statutū. vt. j. e. qd. iō. ac. et. ff. d. op. no. mī. i. p. tor. et. ff. de l. j. l. cefa. g. si duobz. Itē nūqd. h. actō. cōpetit. eē. oē. eū. qui bona fide inūxit. h. n. sic. vt. h. l. 3. otra. dixerūt. qdaz. S3. oē. male fidei. iūgentē. alia. p. t. h. auxilia. opetit. vt. rei. vē. j. ad. ex. bi. j. furti. j. furtia. adi. j. tē. h. actō. de tigno mīctō. vt. j. de act. g. sic. itaqz. et. ff. d. tigno mīctō. l. i. i. fi. a. a.

Exhibenduz agē de ea re. **E**t ex diuerso si quis i ali eno solo ex sua materia do mum edificauerit. illi fit domus cui solū est. Sed hoc casu matie dñs p. p. r. i. tate eius amittit. qz. v. l. u. tate eius intelligitur esse alienata. vtiqz. si nō. i. g. n. o. rabat se in alieno solo edi. ficare. et iō. licz. dirupta fit dom. materia tū. vē. dica. re non p. t. **C**erte illd. cō. stat. si in possessione o. s. t. i. tu. to edificatore. soli domi. petat domum suā esse. nec soluat p. ciū. matie. et merce. des. fabrorum. posse eū. cō. stat. p. excepōne. doli. ma. li. repelli. vtiqz. si bone. fidi. possessor fuerit qui edifica. uit. **N**ā. sciētī. alienū. solum.

Ex diuiso intelligit. sic. C. de edi. p. l. si is oē. que. sic. p. d. p. t. qz. alienata ē. non p. t. vē. dic. ar. h. otra. C. de rei. ven. l. ij. in. fi. h. ibi. ex. aliena. maia. a. in. alieno. edificauit. h. de. sua. i. alieno. qre. dic. aut. de. mea. maia. i. meo. edificō. a. tē. planū. est. aut. de. alieno. in. meo. vt. s. pr. g. aut. de. mea. i. ali. eno. vt. h. aut. de. aliena. in. alieno. vt. i. d. ca. l. straria. o. t. i. neē. **C**erte. fabroz. i. magistroz. de. ligamie. mur. oz. sic. ff. de. eo. q. ē. lo. l. ij. g. jul. locū. hz. vbi. cū. qz. equū. sit. excep. **P**er. excepōnem. q. loc. h. rē. siue. alia. opetat. siue. non. vt. ff. de. excep. d. l. ij. g. generaliter. a. ar. j. e. g. l. rē. **B**one. fidei. scz. ab. micō. et. ex. post. fco. cū. edificauit. naz. si. anq. edificet. fit. bone. fidei. et. cū. edificat. male. fi. fit. eli. g. i. qdā. media. via. ita. vt. nec. male. fidei. puniat. neqz. vt. bo. ne. fidei. expensas. o. s. uet. qz. p. mittit. abraho. vt. ff. de. rei. vē. l. jul. g. h. i. aliena. q. ē. huic. straria. a. fa. ad. h. ff. de. mī. o. i. l. intra. g. vē. dentibz. nouo. edificat. et. vt. plene. h. scianē. **E**dificauit. cum. de. dic. cū. ipendo. i. rē. alienā. aut. suo. aut. meo. noie. Primo. cau. loq. tur. i. ille. de. neg. g. et. ff. et. C. si. meo. tē. aut. fructuū. g. rā. et. tūc. ex. fructibz. deducit. et. alias. null. fruct. d. ducit. vt. ff. so. ma. l. fruct. a. ff. fam. h. z. fun. dus. aut. q. cā. rei. suā. de. et. tūc. aut. de. nouo. faciedo. aut. non. p. mo. casu. si. bona. fi. habto. excepōz. nō. actōz. fm. jo. vt. s. pr. g. et. ff. de. adi. inde. si. in. area. et. ff. de. excep. d. pau. h. M. rē. actōz. dabat. et. ē. p. eo. ff. de. p. t. h. l. hē. d. itas. et. g. i. h. ibi. ipō. gestu. negociū. fuit. hē. d. itariū. qd. necē. hūit.

Apellaci one. fa. ad. h. ff. d. h. fi. l. tignū. a. ff. ad. ex. l. gē. ma. g. tignū. a. ff. e. ad. o. g. cū. i. suo. j. qd. in. domibz. d. i. dē. dic. i. cāpis. vt. subicit. q. iō. ac. ad. h. ff. d. h. fig. l. vrbana. predia. quidā. tū. otra. Item. idem. i. vinea. vt. ff. d. tigno mīctō. l. i. **M**ateria. vt. cemē. ta. a. lapides. **C**ōsecutus. h. est. otra. ff. de. tigno mī. ctō. l. fi. alias. id. ē. i. fi. h. ibi. nō. cū. effcū. fuit. o. s. ecut. dupuluz. qz. licz. exegit. nō. tam. p. cepit. adhuc. dupu. lū. vt. ar. ff. de. eiec. a. effu. l. p. recep. **V**endicare. nulla. temporis. p. s. cripō. ne. ob. stante. in. re. i. vē. vt. ff. de. rei. ven. l. in. rem. g. fi. quia. nec. p. agere. potuit. vt. C. de. an. excep. l. i. g. fi. Aliud. ergo. si. mala. fi. de. mī. rit. qz. tē. agē. potuit. vñ. xxx. an. tē. pellitur. a. rei. ven. vt. C. de. p. s. p. xxx. an.

facere. vñ hñit acf. et. ff. si ps hñ. pe. l. fi. a. C. de rei vñ.
 .l. ij. a. l. domũ. S3 jo. oñ. vt dñm e. et fac eē p eo. ff. 8 rei
 vñ. fup. et. ff. de ac. ep. idēq. et. ff. 8 pet. hñ. l. plāte. si
 ño mala fide tñc nec excipiēdo nec agēdo obuo vt hñā ne
 minē. m. volui obligāē. vt. ff. cōi di. i. hñ iudiciũ. 8 jo. hñ. M.
 eē hñ dabat negg. act. vt. ff. de negg. si pupilli. 8. hñ et si q. s.
 hñ ibi noie alieno gē.
 bat. jte a. p eo. C. de
 rei vñ. l. ij. hñ ibi loqē
 qñ ex aliena materia.
 et in alieno impendi.
 vt ibi plene notat. si
 ver. in reficiēdo. aut
 bona fide. et tunc nec
 cessarias a vtilis. p
 doli excep. volutaris
 as p abrafioz suam
 nisi dñs vellz tñ daē
 qñt un possēt habere
 his ablati a corraē
 vt. ff. 8 rei vñ. l. i. fñ
 do. si ño mala fide. is
 pendat necessarias.
 p officũ iudicis cū tñ
 possideo vtilis p ab/
 rafioz obuo volutaris
 as nullo mō. vt. C. 8
 rei vñ. domũ. hñ eē q
 dixit bul. hic q expē
 sas reperā qñz p. a.
 id ē p actōz. vt. ff. de
 negg. l. si pupilli. 8. hñ
 et si quis. jte et p. e.
 id ē p excepcoz. vt hñ
 Jte a. p. o. id ē p of/
 ficiũ iud. vt. p. l. ff. 8
 rei ven. l. domũ. et. l.
 diximus. et hñ rei vñ.
 locũ hñt. in pet. ño
 hñditatis bo. si. pos/
 fuit omēs. ac ma. si.
 pos. necias a vtilis p
 officũ iud. alias per
 excepcoem doli. re
 existēte meliori i q fa
 cte sūt. volutaris ra
 dit. vt. ff. 8 pet. hñ.
 plane. a. **S**i tici⁹
 omutaē. hñ vidz. n cō/
 mutari cū pmo dñov
 tilis rei vñ. deē. vt. ff.
 de rei vñ. si frumē. 8.
 de arbore q ē oē. so.
 lz ibi dicat varijs. et
 varia damus non tñ
 nos damus. vt dam⁹
 de extimacōe hñ nō de plāta vt diximus. 8. e. 8. plane si loqz
 b. **R**adices. omnes. vt differat a seqnti. **o**ri tpe
 c. **D**iximus. pmo vidē eius in cui⁹ fundo originem dixit.
 vt. ff. ar. fu. ce. si plēs. 8. fi. So. hñ corrigat illā. vel dic ibi
 poterat viuere arbor ex fundo primo. hic non. vel efficiē
 tici⁹ pro parte. scilicet vt hic. nō in totum vt ibi.
 d. **R**acō. facit. ff. e. l. adeo. in fi. a. l. fi. et. l. qua rōne.
 e. **Q**ua rōne solo cedūt. vt. 8. pr. 8. / ex semine meo in a/
 f. **D**iximus. 8. e. 8. certe. hñ qd si aliq. / lieno fundo semia
 ut otra quē agā. 8. n. oē seminantē nō. qz nō possidz nec

esse p̄t obici culpa q̄ edi-
 ficauit temere i eo solo qd
 intelligebat alienum esse.
Si ticius alienā plāta
 in solo suo posuerit. ip̄ius
 erit. et ex diuerso si ticius
 suā plantam in menij solo
 posuerit menij planta erit
 si mō vtroqz casu radices
 egerit. ante em̄ q̄ radices
 egerit eius pmanet cuius
 fūat. adeo aut ex eo tēpe
 quo radices egerit plan-
 ta pprietas eius cōmutat̄
 vt si vicini arbor ita terzā
 tici⁹ p̄sserit vt in ei⁹ fūduz
 radices egerit tici⁹ effici
 arborem dicim⁹. **R**ō em̄ n̄
 pmittit vt alterius arbor
 esse intelligatur q̄ ei⁹ cui⁹
 in fundum radices egisset
 et ideo p̄p̄ ofinium arbor
 posita si in vicini fundum
 radices egerit cōis fit.
Qua rōne autez plante
 q̄ terze coalescunt. solo ce-
 dunt. Eadē rōne frumēta
 q̄z q̄ sata sunt solo cedere
 intelligunt̄. **C**etez sicut
 is q̄ in alieno loco edifica-
 uerit si ab eo dñs petat e-
 dificiũ defēdi p̄t p excep-
 cōnē doli mali s̄mea que

do lo fecit q̄ mñ⁹ possidēt. Jte nec oē possidētē. qz ei⁹ fco
 mil actuz est. hñ tñ dic eū teneri ad instar tigni inuēti q̄ te/
 netur. etiā si positū ab alio hñat vel teneat. vt diximus. 8.
 e. 8. cū i suo p. l. ff. de eiec. a effu. si ño. 8. positū. q̄ ead qd
 fit i plātatis. et eodez mō soluit̄. cū sit rō s̄lis. vt. ff. man-
 lucius in fi. i. 8. n.

diximus. ita eiusdē excep-
 tionis auxiliō tut⁹ esse p̄t
 qui in alienum funduz sua
 impēsa bona fide cōseuit.
Ite qz lz auree sint p̄ide
 cartis mēbranisue cedūt.
 ac si solo cedere solent ea
 que in edificat̄ aut inserū
 tur. **I**deoqz si cartis mē-
 branisue tuis carmē vt hñ
 storiā vel oracōz tici⁹ scri-
 pserit. hui⁹ corporis non
 ticius. 8. tu dñs eē videris
Si a ticio petas tuos
 libros tuasue mēbranas
 esse nec impēsas scripture
 soluere pat⁹ sis. poterit se
 tici⁹ defendere p excepco-
 nez doli mali. vt i qz si eaz
 cartaz mēbranasue pos-
 sessione bona fide nactus
 est. **S**i quis i aliena ta-
 bula pinxerit. quid am pu-
 tat tabulā p̄cture cedere
 alijs vidē p̄cturam qua-
 liscūqz sit tabule cedere.
S3 nob vidz meli⁹ esse ta-
 bulā p̄cture cedere. **R**idī-
 culū em̄ est p̄cturā appell
 vel prafis i accessione vilis
 fime tabule cedere vnde si
 a dño tabule imaginē pos-
 sidēte is q̄ pinxit eā petat

S Consequit. i. plāz
 tauit vel seminauit.
 hñ **L**itē cartis. vt 8
 bōbace q̄ de pifisve
 i **M**ēbranis mūt-
 que de menbris am
 malium eriphuntur
 hñ **S**i solo. vt. 8. e.
 8. in suo.
 i **C**armen. metrico.
 m **H**istoriā. vetis
 a noui testamēti. idē
 dicam in fabula. vel
 rōmca. vel quolibet
 libro pro sapco.
 n **O**racōnem ad de-
 um vel ad p̄pulum.
 vel ad principem.
 o **C**orpus. i. libri
 p **N**on ticius scilicet
 scriptor bone fidei.
 q **P**etas. directa i
 e **S**i bona. si rem
 autem mala laborem
 donasse videtur. vt. 8.
 .e. 8. certe. sed min⁹d
 act. scriptor hñ redz
 dito libro. 8. n. sic. si
 bonam fidem habuit
 act. dico. l. i. fcm. vt
 .f. de rei vñ. l. in rez
 .8. si q̄mcūqz. si malaz
 non. qz nec excep. hñ
 vt hñ. hñ cū hodie p̄z
 ciosior sit scriptura q̄
 carta nunquid si mu/
 tatur hic. 8. n. qdam
 vt az. sic nos q̄ non.
 ar. C. 8. res. scimus. a
 C. 8. ap. p̄cipim⁹ i fi.
 s **S**i quis pinxerit
 siue bone fi. siue ma.
 fi. fm p. nos contra
 qz bona fide vt. 8. e. 8.
 ibi vt i qz. aē.
 t **T**abulā. quid si
 marmore. 8. n. cōtra
 fvari forte. ar. tñ oē
 j. de testa. 8. penl.
 v **C**edē. ff. 8. rei vñ.
 .l. in rē. 8. hñ id quod i

carta. otra. sō. hic corrigat illaz vel distingue an p̄cōsior
 sit illa scriptura q̄ tabula. fm. p. qui ait locū hñ e qd hñ dz
 si p̄ctus est homo non vtus bono colore. non atramento.
 r **A**pellis. ppria nomina p̄ctozum.
 p **E**am petat. id ē dirca rei vñ. vt. ff. de re. do. l. q̄ racōne
 .8. sed non vt lē. fm azo. / directa. qz desijt dñs eē. et sic
 3 **V**t vtilis actō. i. rē n̄ / est mirabile q̄ non dñs a dño
 vendicat. sic contingit alias in public. in quibusdam casibz
 vt no. j. de act. 8. alie. Accursius. florentinus.

A Impofuerit. h mirabile attingit q̄ obicō possidētis ē
 deterior q̄ perētis al' oē ut. j. d. mē die. s. amōd sic et alias
 ff. de nox. si quis a multis et. ff. si ex nox. cā. a. l. i. i. fi. a. l.
 ij. a. ff. d. pef. hēre. cū id h ad h n. qz in cā noxli eē pote
 rit q̄ fo agēs n̄ pbabit. itē in pef. hēre. si bona iura habu
 it in vincēdo h ead hēat in dēfēdēdo a sic n̄ ē eoz. obicō
 deterior. itē cū h ha
 beat acē. p̄ictōz si nō
 possideat multomag
 excepōnez d. hēre lo
 luto p̄cō ut. ff. d. sup
 ficieb. l. i. s. qd aut.
 h nūquid dno qndaz
 tabule id deditur si
 possideat si p̄cūz p̄i
 cturē soluat. R. n. qz
 sic cū sibi act. dē. es
 go oē ut sit dēa mē
 dīm a p̄ictōz. itē qz
 p̄ferē. si ambo oē ex
 tranēū possidentē a
 gāt. R. s. q. directā
 hz act. i. p̄ictōz. fm
 jo. h nūquid si tabula
 fuerit abrafā imanz
 p̄ictōz. R. sic. ut.
 ff. d. rei ven. m. rez. s.
 et qd sel. h qre aliud
 in p̄ictis q̄ m scrip
 turis. R. n. qz p̄ictu
 ra p̄ictōz ē q̄ sc̄p̄.
B Surtis. fm jo.
 puit. anq̄ pingerz a
 lud p̄ p̄icturam.
C Tablas. et subau
 di nā et p̄ictōz otra
 eñeū fur em dat fm
 az. vel meli9 ut mibi
 vidz. h loquit qn fu
 it subrepta anq̄ effz
 p̄icta. h eciā oē dīm
 table sibi subripiētē
 possz dari furti actio
 factō furtu tabla iaz
 p̄icta ut. j. d. ob. q̄ ex
 delic. naf. s. aliqñ.
D Si qz. bona fide
 q̄ in inicio erigit. s. ut credat sibi dātem hēre ius distrakē
 di ut. ff. de vsu. qz sit. s. fi. nec obstat qd ē. ff. de acquirē
 re. do. l. in bonafidei. s. in oēriū. qz ibi opponēdo loquit nō
 e. **I**usta. cū multe sūt cā. siue tituli acquirēdi p̄onēdo.
 ut m. ff. collē in varijs titulis sub titulis d. vsu. vsqz ad tri
 tu. de re iud. idēz tñ et si titulū non habeat ut ar. ff. si. reg
 f. **N**aturali. i. i. u. gēnciū. de q̄ loquit h. t. l. i. ij. s. h ante
 cui naturalis rō m̄ira ē. **G** Fruct9. s. industriale aliud
 in naturalib9 ut. ff. d. vsu. l. fruct9 nec obstat. ff. de acquirē
 ren. re. do. l. bo. fi. in pñ. qd em ibi dic. omēs. exponit sine
 facto possessoris. siue altius p̄cepti industriale tñ ut. ff.
 de vsu. q̄ sit. s. p̄terea. h naturalib9 fructib9 oñptis. an re
 neat possessor. R. n. nō tenet possessor rei ven. qz n̄ possis
 det. nec dolo desit possidere. h obic. sine cā tenet m̄p̄tū lo
 cuplecōz ē ar. ff. si cer. pe. si et n. e. **H** Pro cultura. ut se
 getes i. **E**t cura. ut laci pil9 a lana. **K** p̄o p̄t. nec ad
 p̄ciū. ut. j. d. offi. iud. s. si vero et. ff. si. reg. l. i. ij. s. h ante. si
 tñ extēnt. non rei ven. qz p̄cipietis sūt sed offō iudi. tene
 reddere ut. C. de rei ven. certum. s. bona fide.

nec soluat p̄ciū tabule po
 terit p̄ excepōnē doli ma
 li submoueri. **A**t si is q̄
 p̄ixit possideat oseqñs ē ut
 utilis actō dno table adū
 sus eum detur **Q**uo casu
 si non soluat impensam pi
 cturē poterit p̄ excepō
 nē doli mali repelli utiqz
 si bona fide possessor fue
 rit ille q̄ p̄icturā imposue
 rit **I**llud ei palā est q̄ si
 ue is q̄ p̄ixit surripuit ta
 bulas siue ali9 p̄petit dno
 tabulaz furti actō **S**i
 qz a nō dno quē dīm esse
 credidit bona fide fundū
 emerit vel ex donacōne a
 liaue q̄libz iusta cā eā bo
 na fide accepit naturali
 rōne placuit fruct9 qz p̄
 cepit eius esse p̄ cultura
 cura. et ideo si postea dīm
 supuenerit a fundū vendi
 cet de fructib9 ab eo con
 sumptis agē non p̄t **S**i
 vero qz alienū fundū sciēs

I Non idem. ut faciat fruct9 suos. **M** Cogiē. distingue
 tam. qz si hz ti. male fi. pos. de oñptis obic. sine cā. de ex
 tantib9 rei ven. de p̄cipiendis p̄t. t. excusat. ut. C. de rei
 ven. si fund. nisi in. in. calib9. qñ emit ab eo quē scit vende
 re in fraudē creditor. l. qñ vendit q̄ metu opullus ē. et cū
 emit oē mēdictū. demd corruipi fruct9 paciat ut. ff. q̄ in
 frau. cre. l. ait. p̄toz
 s. p̄ hāc et. ff. q̄ me
 cā. h et ptus et. C. d.
 ag. et cen. quēadmo
 du. id in qrt o ut. C.
 de fi. m̄stru. et iur. az
 ste. fi. l. i. fi n̄ hz. t. d.
 oñptis obic. sine cā
 de ext. atib9 rei vend.
 ut. C. de obic. ex. l. i.
 penl. et. C. d. rei vē.
 si fund. de p̄cipiēd
 offi. iudi. ut. ff. d. rei
 ven. si nauis. s. fi.
N Is vero. ad quem
 ipē. alio em p̄cipiē
 te nra n̄ sunt sui. h si
 bo. fi. pos. fuerit eciā
 si eos alius p̄cipiat.
 ut. ff. d. vsu. q̄ sit. s.
 p̄terea. vel alie si ipē
 p̄cepit nō eciā heres
 eius. nec em ad heres
 dem transmittit.
O Perceptis. ut si i
 bo. reo positi sūt fa
 cit suos fructuarius
 h bo. fi. pos. stati ut a
 solo sepati sūt ut. ff.
 quib9 mo. vsu fruct.
 amit. l. si vsu fructua
 rius. ē et alia dēa. qz
 fructuarius fa. suos
 naturales fruct9 bo.
 fi. vero pos. n̄. ut. ff.
 de vsu fruct. l. vsu fr.
 legato. et de vsu. l.
 fructus. p̄. **D**na. h
 p̄ quā act. R. n. p̄ rei
 vē. cū dīs sit. l. obic.
 ex hac lege. q̄ **D**e
 colono. qui nūmis colit. nam omēs fructus fac suos. ut vsu
 fruct. h dēt qz colonus talis facit fructus suos ut a solo di
 scerpti sūt. ut. ff. de furti. l. si apes. s. fi. secus de vsu fruct. ut
 h dicit. vel dicas de p̄cipiēd ut. ff. loca. a. oduc. cū in plu
 res. s. mollem. fm az. **I**tem dicit fere p̄t aliud qz colonus
 tñ mittit ad heredē ut. j. loc. s. fi. h fructuarius n̄ ut hic.
In pecud. fetus. q. d. ita fetus sicut zē **S**i **E**t succuli.
 id ē pui sues. **S** Pilus. bouis vel eciā caprarum ad boz
 ram sellarū. **T** Naturali. i. gēnciū d quo loquitur. s. e.
 s. singuloz. **U** Part9. p̄tinet quantū ad plenam p̄rie
 tat em. nisi eciā et in partu sit vsu fruct. legatus. ut. ff. de
 vsu fruct. vetus. **X** Absurdū est. sic. ff. de vsu fruct. in pe
 cudū. **Y** In fructu. scilicet ut ipse sit fructus. sed tamen
 in eo reliquit. **Z** Natura. i. deus. sic. s. de iur. in pñ.
 Vñ d. Pronaqz cum spectant animalia cetera terzam. Os
 homini sublime dedit celumqz videre. Iussit. et erectos ad
 sidera tollere vultus. sic. ff. de edil. e. l. iustissime. et. ff. de
 furt. qui vas. s. ex furtiuis. et. ff. de pef. hēre. l. ancillaruz
 a **S**ed si gregis. grex est numerus. p. ouium vel. v. porz

colono. qui nūmis colit. nam omēs fructus fac suos. ut vsu
 fruct. h dēt qz colonus talis facit fructus suos ut a solo di
 scerpti sūt. ut. ff. de furti. l. si apes. s. fi. secus de vsu fruct. ut
 h dicit. vel dicas de p̄cipiēd ut. ff. loca. a. oduc. cū in plu
 res. s. mollem. fm az. **I**tem dicit fere p̄t aliud qz colonus
 tñ mittit ad heredē ut. j. loc. s. fi. h fructuarius n̄ ut hic.
In pecud. fetus. q. d. ita fetus sicut zē **S**i **E**t succuli.
 id ē pui sues. **S** Pilus. bouis vel eciā caprarum ad boz
 ram sellarū. **T** Naturali. i. gēnciū d quo loquitur. s. e.
 s. singuloz. **U** Part9. p̄tinet quantū ad plenam p̄rie
 tat em. nisi eciā et in partu sit vsu fruct. legatus. ut. ff. de
 vsu fruct. vetus. **X** Absurdū est. sic. ff. de vsu fruct. in pe
 cudū. **Y** In fructu. scilicet ut ipse sit fructus. sed tamen
 in eo reliquit. **Z** Natura. i. deus. sic. s. de iur. in pñ.
 Vñ d. Pronaqz cum spectant animalia cetera terzam. Os
 homini sublime dedit celumqz videre. Iussit. et erectos ad
 sidera tollere vultus. sic. ff. de edil. e. l. iustissime. et. ff. de
 furt. qui vas. s. ex furtiuis. et. ff. de pef. hēre. l. ancillaruz
 a **S**ed si gregis. grex est numerus. p. ouium vel. v. porz

eorum simul et g'datum d'stencium ut ff. de abigeis. vel oues
 et fa. ff. de vsuc. l. r. 22. mixtura. g. t'ciu. b **E**x fetu. aliud
 de em non submittit fm quosda. vel forte submittet etiaz
 aliunde. ar. ff. de vsufruc. quid g. g. h. qd d. m. fi. c **S**ub
 mittit. q. submissio n. sit si m. singlis capitib. sit vsufruc. ut
 ff. e. qd g. g. h. qd d. d **T**hesauros. e. aut thesaur. pecunia
 ab ignotis d'nis ve
 tustiori tpe absconz
 dita ut. C. de thesaur
 ris. l. i. l. r. m. pn. v. l.
 de posico. pecunie cuz
 ius meoria n. extat ut
 ff. de acqui. re. do. l.
 nunq. g. thesauros.
 qnq. m. ppe. de. ut. ff.
 de acq. pos. l. p. egre.
 m. pn. et. ff. ad. ex. l.
 thesaur. e **I**n suo
 ius directo vel vtili.
 ut fedatari. vel em.
 p. hiteotecari. vel h.
 mil. l. 3. p. la. aliud d. i.
 erit in his. Quid si
 mercenarius du. labo
 rat in alieno vel crez
 ditor. m. pigre. inue
 nit thesaur. h. di.
 midiu. eius i. cuius fu
 do inuenit. et ita di
 midium sibi acq. runt.
 ff. de acq. re. do. l. si
 q. s. q. d. si creditor.
 f **L**oco. alias solo.
 g **R**eligioso. ut. ff.
 de iust. l. i. i. g. penl.
 o. tra. So. hec corru
 gitur fm. b. vel hic
 fm. natural. racione
 ut patet ex lra. ibi se
 cund. cuius racionem
 q. preualz. sic i. vsuc.
 otigit fm. jo. accur.
 b **F**ortuito casu. et
 e. casus inopinate rei
 euetus ex diue. caus.
 puenies. ob aliud et
 aliud mceptis.
 i **N**on data opa. al
 totuz reddi dno. m
 suo loco tu. potest o.
 per. dare n. tam ma
 gica arte alias esset fisci ut. C. de thesaur. l. vnica.
 k **D**no. h. p. quaz act. h. p. rei ven. cu. d'ns sit. vel adi. ex
 hac. l. **I**n cesaris locu. s. p. a. monial. m **I**n publi
 co. i. publice deputato. n **F**iscali. n. tam. publice depus
 tato o **V**el fisci. h. si fisci pte. sup. z esserit cu. altero tan
 tu. reddit. ut. ff. de iur. fisci. l. i. i. g. fi. p **C**iuitatis. q. loz
 co puatoz. fut ut. ff. de. v. sig. si eu. q. nec. q **P**er edico
 nem qz. non solu. inu. ecione ut. s. g. p. r **N**aturali. id e.
 genuu. ut. j. g. p. r **A**cquirunt. ca. precedete vera vel
 putatiua. alias n. ut. ff. e. l. nunq. et. j. h. g. h. liquid. r.
 s **N**ihil. ymmo de o. h. i. p. p. tolice loqui. sic. ff. de par
 tis. l. i. i. m. pn. et. ff. de act. emp. l. ex. empto. m. pn. et. C. d.
 t'nsact. non. m. m. ore. t **V**oluntate. du. tam. legit. tima. naz
 cu. bonis m. edictuz est. non alienat ut. ff. de cura. fu. l. i. i. m.
 pn. u **C**uiuscuz. i. siue mobilis siue soli. r **C**orpas

tu fructuarius submittit
 dz ut iuliano visum e r m
 vinearu demortuaru vel
 arboru locu alias dz sub
 stituere recte em cole dz r
 qi bon. paterfamilias vti
 dz **T**hesauros qz qz in
 loco suo inuenerit diuus
 adrian. natural. eqtatez
 secut. ei. decessit q. eos inue
 nerit. Idemqz statuit si qz
 in sacro aut religioso loz
 co fortuito casu inuenerit
 At si qz in alieno loco no
 data ad h. opa s. fortuito
 casu inuenerit dimidiu do
 mino soli decessit r dimidi
 um inu. etori **E**t ouenien
 ter si qz in cesaris loco in
 uenerit dimidiu inu. eto
 ris et dimidiu esse cesaris
 statuit cui ouenies est ut
 si qz in fiseali loco vel pb
 lico vel ciuitatis inuene
 rit dimidiu ipius esse r di
 midiu fisci vel ciuitatis.
Per edicionem quoqz
 iure naturali res nobis
 acquirunt. Nihil em tam
 oueniens e naturali eqta

lis. incofpales em tradi non possunt ut. ff. de acqren. re
 do. fuus. g. meozpales. y **A**dno. h. qnq. fallit et eius o
 trariu inuenit v. ut. j. quib. 9. alie. l. 3. vel n. h. h. est reglas
 re ut h. et. ff. e. edico. 3 **A**lienat. i. dnu. transfertur.
 a **S**tipendiaria. s. q. militib. p. stipendijs dan. ut. ff. d. rei
 ven. It. h. h. beratu. g. i. et de cuicti. l. lucius et de acqren.

ti q. voluntate d'ni volentis
 rem sua m. alia transferre
 rata haberi et ideo cuius
 cuqz generis sit corpalis
 res tradi possit et a dno e
 dita alienat. Itaqz stipen
 diaria quoqz et tributo
 ria pdia eod. mo alienant
Vocant aut. stipendiaria
 et tributoria pdia q. m. p.
 uincijs sunt me que necno
 et ytalica pdia ex nra osti
 tucione nulla e dca s. liqui
 dem ex ca. donacionis aut
 dotis aut qlibz ex alia ca.
 edantur sine dubio trasse
 runt. **V**endite vero res
 et edite no aliter emptori
 acquirunt q. si is vendito
 ri p. cium soluerit vel alio
 mo ei satisfecerit veluti ex
 pmissore aut pignore da
 to qd cauet quidem ex le
 ge. xij. ta. tam recte dz et
 iure genuu id e iure natu
 rali id effici s. h. is q. ven
 didit fide emptoris secu
 tus fuit dicend. est statim
 rem emptoris esse. **N**il
 bil aut. m. test. vtz. ipe d'ns

re. do. m. agris.
 b **T**ributoria. que
 tributa rome reddu
 tur. c **A**lienat. e.
 p. edicione. d **I**n
 puenijs. q. d. talia
 pdia n. fut m. ytalica.
 e **I**nter q. s. p. uinci
 alia. f **C**onstione.
 ut. C. de vsuc. trans
 for. l. vnica.
 g **D**ca est. s. qntu
 ad dnu. t'nsacione ut
 C. de vsuc. t'nsfor. l.
 vnica. s. qntu ad tribu
 ta e dca. C. d. epi.
 et. cle. de his.
 h **S**iquid. e. ver. e
 nulla e dca h. et si r.
 i **T**radant. s. stipen
 diaria pdia et tribu
 ta. k **T**ransferunt.
 s. p. uincialia pdia sic
 ytalica. et e verum m
 omibz. n. scriptura
 neia sit. ut. C. de v.
 huc. t'nsfor. l. vnica. g.
 q. si pdia. It. fut. ye
 ra si accipies iducat
 in vacua pos. fm. q. s.
 ut. C. d. p. ba. cu. res.
 jo. o. ut. ff. d. fundo
 do. si fund. et de acq.
 re. do. h. o. lib. g. que
 quid sufficit em indu
 ci in pos. l. n. vacuam
 m. d. aut. m. dca. l. d. p.
 ba. d. dem. tatiue q.
 sic euenerit n. causati
 ue die. l **V**endite
 vero. p. h. m **R**es
 q. loco pigris a v. edi
 toze teneri pnt. ut. ff.
 d. acti. emp. ul. g. of.
 ferri. n **P**igre. q.
 sic mtelligo si placeat v. ditoru aliud q. preciu accipe. ali
 as n. ut. ff. si cer. pe. l. ij. g. i. o **D**ato. poterit g. v. dica
 re v. ditor rem si n. fuerit de p. cio satisfactu ut. ff. d. tribu.
 l. p. cu. s. h. si dedi mercede n. emptor p. cium tuc offerat ut. ff.
 man. diliget. s. i. p **E**x lege. xij. ta. q. e. ius ciuile ut. ff. d.
 iusti. et iure. l. ius. g. h. igit. no solu. genuu. q **I**ure natu
 rali. sic dictu est qd rone naturali fuit mductu ut. s. de iur.
 na. g. q. vero et. g. q. naturalia. r **V**endidit. et edidit.
 l **E**mpitoris. quid si dedit die ad soluend. h. n. n. facta so
 lucione v. dicit fm. jo. ut. C. de pact. me. emp. et v. l. omif
 forie. potest tamen contra dici. qz aliud e simplr die solu
 cioni statuere aliud pactum. l. omif. forie. pon. It. quid
 si simplr tradat. h. n. vid. se qui fidez. nisi o. tra. p. b. ut. qz
 forte dicebat emptor pntem habere pecunia ut ar. ff. de
 pig. acti. l. iij. et ar. o. ff. d. tribu. p. curatoris. g. h. si dedi

fic mtelligo si placeat v. ditoru aliud q. preciu accipe. ali
 as n. ut. ff. si cer. pe. l. ij. g. i. o **D**ato. poterit g. v. dica
 re v. ditor rem si n. fuerit de p. cio satisfactu ut. ff. d. tribu.
 l. p. cu. s. h. si dedi mercede n. emptor p. cium tuc offerat ut. ff.
 man. diliget. s. i. p **E**x lege. xij. ta. q. e. ius ciuile ut. ff. d.
 iusti. et iure. l. ius. g. h. igit. no solu. genuu. q **I**ure natu
 rali. sic dictu est qd rone naturali fuit mductu ut. s. de iur.
 na. g. q. vero et. g. q. naturalia. r **V**endidit. et edidit.
 l **E**mpitoris. quid si dedit die ad soluend. h. n. n. facta so
 lucione v. dicit fm. jo. ut. C. de pact. me. emp. et v. l. omif
 forie. potest tamen contra dici. qz aliud e simplr die solu
 cioni statuere aliud pactum. l. omif. forie. pon. It. quid
 si simplr tradat. h. n. vid. se qui fidez. nisi o. tra. p. b. ut. qz
 forte dicebat emptor pntem habere pecunia ut ar. ff. de
 pig. acti. l. iij. et ar. o. ff. d. tribu. p. curatoris. g. h. si dedi

Fieri nisi in calibus ut ff. Si autem fisci. l. si procurator. §. si. et ff. de re iudi. a duo. §. si si emptor. **N**ihil quod enim quis per alium facit ipse facere videtur ut ff. de vi et ui ar. l. i. §. deie cisse. et. j. de mut. §. si solū et ff. de mut. j. tē apud. §. fecisse u. **P**ermissa. vel ab ipso dño vel ab alio domini voluntate **L**ibera. secūm gñali. pcur. qui n̄ hz liberā ut ff. §. pcur l. procurator totoz. **M.** distinguit in eū cui totoz honorum ut ibi et vniūsoz ut h. **I**ndū. nus da. s. a. Edicōne sic. **C** d. pad. l. Edicōnibus **T**ē in alijs casibz dñi minū sine tradicōne dat qui pñt his legi bñ notari ut ff. §. acq̄ ren. pos. l. i. §. si iusse rim et. §. idqz. et. l. q̄ meo. §. si venditorē. et l. q̄ridaz. j. tē. **C.** §. ac q̄ren. pos. min. **C.** §. dona. l. i. et. l. quis quis. **T**ē si volēs tibi edere dñum noie tuo me ostituā possidere. vel aduca a te. ut ff. §. acq̄ren. pos. qd meo. et §. reiven. quedā mlt. **T**u am esse. si res pñs est ut ff. §. reiven. eius. et. l. si. vel h̄ in ve rā vēdicōne. ibi in fi cta ut ff. p emp. l. ij. **T**ē si ēvez si p̄cium sit solutū vel satisfas cū ut. s. e. §. vēdite. a. **T**ē si q̄s. et ē cas si sibi in possessio ne edita acq̄ritur do minū et alios hales notatos. ff. §. reiven. l. si ager. **C**la ues. alit de consuetu dime dacie in qua euz aliquis vult legare vel dare fundum ec clesie. sumit p̄z ter re in panniculo et po nit super altare. et iz ta transfert dominiū ut ex de osue. c. i. est tamen casus mirabil in quo sine omni solē mtate transferē dominiū neqz ipso iure ut. **C.** de dona. l. q̄ quis ar. **C.** de sacrosan. ec. ut inter. **C** **T**ēz positas. i. repositas. **D** **T**ransfert. p̄rietatē et possessionē. et qd dixi de p̄rietate verum est. si dñs est tradens alias causam viucapiendi. si tēc fiant coram ho:reo. et h̄ p̄pter pñtem visionē rei ut ff. de sēhen. emp. clauibus. et de acq̄ren. pos. l. i. §. si iusserim. et sūt tēc in ar. ut si vendam equū quē tradaz p̄ frenū vel capisi rē ut dominiū transeat. **E** **H**oc f. est quā. s. in aliquo casu qz. h̄p̄ semp in p̄sonā certaz h̄ in incertā. **F** **I**ncertam. ar. sē. j. del. §. tutor. **G** **M**is filia. sic dicta. qz in p̄lūm mittant sū p̄ciunt. ut illic cur

tradat alicui rem. aut vo luntate eius a i. cui rei ei9 possessio pmissa fit. q̄ rōne si cui liberavniūsoz nego cioz admistracō pmissa fuerit a dño. isqz ex his ne gocijs rē vendiderit et t̄ diderit facit eā accipiētis **I**nterd autē sine tradi cione nuda volūtas domi ni sufficit ad rē transferē dam veluti si rem quā tibi aliqz omendauerit a loca uerit aut apud te depo suerit vēdiderit tibi a do nauerit q̄uis em̄ ex ea cā tibi n̄ tradiderit eā. eo tñ ipso q̄ patit tuā esse sta tim tibi acq̄rit p̄rietas p̄ inde ac si eo noie t̄ dita ti bi fuisset **T**ē si q̄s mer ces in horreo suo positas vēdiderit simul atqz cla ues horrei sui tradiderit emptori transfert p̄rieta tē mercii ad emptorē. **H**oc ampli9 interd̄ et in in certā p̄sonā collatavolū tas dñi transfert p̄rieta tē rei. ut ecce p̄tores et cō sules q̄ missilia iactant in vulg9. ignorāt quid eoz quisqz acceptur9 sit. et tñ

rēte multitudine possint p̄tores vel consules p̄transire. ut in coronacōne domini papevidi ut ff. p̄ derelicto. l. si id qd. §. id qd. et in aut. de consuli. col. in. §. h̄c itaqz. ibi ar gentum vero rē. **H** **P**ollet. v̄te vel legis interpretacōne ut in aut. de nup. §. et multo potius et. **C.** de infanē. l. si. **C.** de lat. li. tol. l. i. §. sed. **C**imus. **A**ccur. florent.

qz volūt q̄ quisqz eoz ex ceperit eius esse statim eū domini efficiūt. **Q**ua ra cione veri9 esse videtur. ut si rem p̄ derelicto a domino habitā occupauerit quis statim eum domini effici. **P**ro derelicto aut̄ habet qd̄ domini ea mēte abie cerit. ut id in nūo rez sua rē esse nollet ideoqz stati domini eius rei esse desit **A**lia sane cā est eaz re rē que in tēpestate maris leuiāde nauis cā eiciunt. **H**ec em̄ domioz p̄manēt qz palā est eas non eo aio eici qz q̄s eas nō velit. s̄ qz magis cū ipsa nauis maris piculū effugiat. q̄ de cā si q̄s eas fluctibz expulsas l̄ eciā in ipso mari nactus lu crādī aio abstulerit fur tū omittit. nec longe videtur discedē ab his q̄ a reda currēte non intelligētibz domis cadūt.

De rebus corporalibus et incorporeis
Quedā pretēa res corporales sunt. et quādam incorpales. **C**or pales sunt q̄ sui natura tā

I **D**esit. si abiecit. **L** habere desit rem im mobilē. alioq̄n pos sessionē p̄dere pot. n̄ dominiū ut ff. de ac q̄ren. pos. si quis i. §. d̄ra. et. ff. p̄ dereli cto. l. i. **C.** **A**lia causa. alias sane. s. p̄ciendi. et iō aliud ius statuēt. **L** **F**luctibz. i. v̄dis in **F**urtū. ff. de fur. l. fal. §. si iactum. **S** **D**istingue ami nū p̄cientis. qz p̄z tet ut si libzū aptum p̄ciam s̄m job. ut ex hac. l. et illa colligitur et ar. ff. §. damp. m̄fec. si finita. §. si q̄s metu. **I**tem quid dis stat hoc furtū ab illo ff. de incen. ru. nau. h̄. n. hic locum habet q̄n non in ipso nauis fragio aliquid quis furat. ibi in ipso nauis fragio ut ff. §. m̄cē. ru. nau. l. i. in fi. **C.** l. i. et. in. ut ff. p̄ dereli cto. l. i. et. in. et. in. **N** **L**onge. nā in aliqz quo distat. qz h̄ sciē te. illud ignorante. dño sit. **O** **D**ere da. i. de curuducto ab equis. **P** **N**on intelligentibus. i. n̄ videntibz. **Q** **D**e rebus corpales et incorpales.

Quedā p̄tes rea. i. p̄ p̄ dictam d̄uifi onē. s. t. i. est et alia qz quedam omnia. quedam publica. que dam v̄m̄e sitat. que dam nullius. quedaz corpales. et quedā incorpales ut sub icit. **C** **C**orpales. sic ff. de re. di. l. i. §. quedam. **C** **Q**ue dam incorpales. quid de hac d̄uisione nos iūt osulti eges mus. h̄. n. qz multa in corpales locuz h̄nt. que n̄ suantur in incorpales. incorpales em̄ non tradunt. non v̄ncapiūt tur regulariter ut ff. de acq̄ren. re. do. l. v̄uus. §. incorpales et de v̄fuc. l. v̄fucationē. non vendicant ut ff. de reive. l. vendicacō. ac non transferunt p̄mitus ut ff. p̄ socio. l. ij. et. in. non possident ut ff. de acq̄ren. pos. l. in. et p̄met. **C** **S**ui natura. nam secus si p̄p̄ difficultatē ut res in p̄fū dum maris vel celo aff. ra. **A**cc. r. florentinus.

dam nullius. quedaz corpales. et quedā incorpales ut sub icit. **C** **C**orpales. sic ff. de re. di. l. i. §. quedam. **C** **Q**ue dam incorpales. quid de hac d̄uisione nos iūt osulti eges mus. h̄. n. qz multa in corpales locuz h̄nt. que n̄ suantur in incorpales. incorpales em̄ non tradunt. non v̄ncapiūt tur regulariter ut ff. de acq̄ren. re. do. l. v̄uus. §. incorpales et de v̄fuc. l. v̄fucationē. non vendicant ut ff. de reive. l. vendicacō. ac non transferunt p̄mitus ut ff. p̄ socio. l. ij. et. in. non possident ut ff. de acq̄ren. pos. l. in. et p̄met. **C** **S**ui natura. nam secus si p̄p̄ difficultatē ut res in p̄fū dum maris vel celo aff. ra. **A**cc. r. florentinus.

Intumescibiles. i. non abiles ad numeandū. jo. **C**is
 corpales. que in iure. i. sub b predicabili. ius otinet. i. m
 quatum diffinitōib9 ponit hęc dīcho ius in p̄dicato. qua
 lia sunt omnia iura. s. incorpalia ut. ff. de re. di. l. i. §. que
 p̄ hereditas ut. ff. de. h. §. l. m. h. l. 3. **V**isfruct9. j.
 de usufruct. in p̄. a **E**t obligacōnes. j. de obli. in p̄m
 b. **H**uoquomō. i. h. z
 re ex contractu vel q̄
 si vel maleficō ut. j. d
 oblig. §. fi. c **R**ec
 ad re. h. n. facite ob
 iectiōm. q. d. quomō
 hereditas est incorp
 palis cū in ea sint res
 corpales. d **E**x fr̄
 to. m. quo usufr̄. ha
 bemus. e **P**lerum
 q3. p̄pter fr̄uitutem q̄
 p̄ actionem vel obli
 gacionem debetur ut
 j. de acti. §. ij. et p̄
 actiōis cessacionem
 ut. ff. man. l. si p̄cura
 torem. §. fi. et de rei
 ven. l. si hominem. §.
 vsq; adeo. f **N**az
 p̄ sed. g **I**us he
 reditatis. i. ipsa here
 ditas. et sic intransi
 tiue h̄ tria leguntur
 h **F**ruēdi. i. usufr̄.
 i **O**bligaciōis. i.
 obligacō ipsa.
 k **E**odem numero.
 i. inter incorpalia
 l **E**adem iura. i. fr̄ui
 tutes. m **V**ocant̄
 s quibus. j. ti. p̄. d. z
 statim de quibusq; z
 queritur. licet ad nos
 non p̄tineant. ut de
 aere fumo. et de flaz
 tu animalis. h. n. fm
 phos. hęc esse corpo
 ralia. Item quid de
 anglis bonis et maz
 lis et anima hominis
 h. hęc incorpalia
 esse.

gi possunt veluti fundus.
 hō. vestis. aux. argentū
 et deniq; alie res inuabi
 les. **I**ncorporales au
 tem sunt que tangi non
 possunt qualia sunt ea q̄
 in iure consistunt sicut he
 reditas usufructus vsus
 et obligaciones quoquo
 modo contracte. **N**ec ad
 rem p̄tz q̄ in hereditate
 res corporales continent̄
 nam et fructus qui ex fun
 do p̄cipiuntur corporales
 sunt et id qd̄ ex aliqua ob
 ligacione nobis debetur
 plerumq; corporale est ve
 luti fundus. homo. pecunia
 Nam et ipsum ius heredi
 tatis et ipsum ius vtendi.
 et fruēdi et ipsuz ius ob
 ligacionis incorporeale est
Eodem numero sunt iu
 ra prediorum urbanorum
 et rusticorum que eciam fr̄
 uitutes vocantur.

De Seruitutibus rusticorum.

Rusticorum predi
 orum iura sunt h.

Rusticorū. sic
 et. ff. e. l. i.
Iura. i. fr̄uitutes. et nota hęc tria genera fr̄uitu
 tum. quedam a p̄sona p̄sona delentur de quibus d. s. s. i. i. m
 re p̄sonarum. quedam ab vna re alteri rei de quibus dicit̄
 in hoc. t. quedam a re p̄sona ut usufruc. et vsus. et habitas
 cio ut. j. ti. i. et. ij. potest et quartum dicit. ut a p̄sona rei de
 beatur ut. ff. de odi. et de ticio. §. ticio et de ali. et. cib. l. e. l.
 suos. o **I**us eundi. solus. ut p̄ hoc discrepet a sequen
 ti. p **A**mbulandi. s. cum alio. q **I**umentum. s. sepatū
 a se vel armenta sepata a se. sed sup equo ire potest ut. ff.
 de fr̄uit. rus. p̄ di. qui sella. m p̄. et. l. iter. q̄nq; iter non est
 fr̄uitus ut si fructuario detur a dño alterius predij ut. ff. si
 fr̄uitus ven. l. ij. §. ij. Tercio grosse d. z quelibet via p̄ quaz
 itur. r **I**umentum. vel subrus vel ante se. et idem si in
 vehiculo. s **A**ctum habet. p̄ se quenciam. t **I**ter hz
 quo ad comodum non q̄ ad fr̄uitutē. Sunt em̄ due fr̄uitutes

et dicitur se ut. ff. si sui. ven. loci. §. i. et. ff. de adim. le. l. i. f. 7
 v **E**oq; i. itmere contento sub actu. **V**ia eundi. hęc
 h̄ba expone ut. s. e. §. i. **C**ontmet. sed que est dīa h̄m
 hoc inter actum et viam. h. n. qui habet viam potest trahē
 re trabem et lapides et rectam ferre hastam. que non p̄e
 mituntur habenti actuz. ut. ff. de fr̄ui. rus. p̄es. l. qui sella
 §. i. Item certa via
 latitudo est. viij. ped
 indirectum in angul
 p̄vi. nisi maior vel mi
 nor placuerit facere
 ostituentibus. qd̄ nō
 est in actu ut. ff. s. h. z
 ui. rus. p̄es. l. vie. et
 l. certe. §. latitudo. et
 l. via constitui.
 3 **A**que ducente. si
 ue mvente siue inue
 niende ut. ff. e. l. las
 teo. a **P**redioruz
 in villa. non em̄ locus
 sed materia facit vza
 banum p̄diuz. qd̄ dicit
 ut. ff. de. h. §. l. v. z
 bana p̄ dia. b **V**iz
 cmus. i. domus vicini
 c **S**tillicidium. q̄
 stillat. et m̄terdum
 directo cadit. m̄terd
 non p̄pter ventuz for
 te. sed flumen dire
 cto cadit. et maxime
 p̄ dochiam. i. canna
 le. ut. ff. s. fr̄ui. v. z. p̄.
 fr̄uitutes. §. stillicidij
 d **N**on recipiat. s.
 s. non recipere est ius n̄
 fr̄uitutis. ymmo poet
 us libertatis. et hęc
 negatiuā referas ad
 omnia exempla. p̄is
 me dicta. vel dicit sic
 recipere talia est fr̄ui
 tus. ita econtra si de
 sinat recipere est mibi
 quondam recipienti
 fr̄uitus et onus et sic
 in p̄scribenda fr̄ui
 tute non indigebam
 aliquo facto sic econ
 tra in p̄scribenda sua

libertate indiget facto. s. ut foramina obturz vel similia fa
 ciat. que non sunt necessaria in p̄scrip. libertatis. contra
 rusticam fr̄uitutem. et ideo tantum in affirmatiua lex dicit
 de eis. s. ius eundi agendi z. ut. ff. de serui. v. z. p̄. l. v. et. s.
 e. circa p̄. e **T**ollat qd̄ potest p̄desse mibi ad lumia re
 fulgenda. Vnde dicitur in libro regum refulsi sol in clipe
 os aureos. et resplenduerūt montes ab eis et. ff. e. si arbo
 rem. §. interdum. vel dicit q̄ tollat. ut sit fr̄uitus ut modo in
 alijs diximus. f **I**n rustico rum. haustum. s. ius haurien
 di a quam necessariam agro meo vel labo rantibus in eodez
 ex fonte vicini. s **P**ecoris. s. constituti ad stercozandū
 agrum meū. et sic bibent vel pascentur in tuo vicino agro
 et sic sunt reales seruitutes. Sed contra. ff. de aliū. et. ci
 le. l. mela. §. fi. h. z. ibi p̄sonales dicuntur qz cum p̄sona duz
 rant et ar. ff. de fr̄ui. rus. p̄es. p̄ecoris. vel si habz p̄diū

eui expediant non erit seruitus sed magis aliud ius. s. pas
tionis vel conuencionis ut ff. de seruit. ut pomu h Co
quende. necesse ad domunculam in agro meo faciendam p f
fructus recipientos. idem de arena fodienda. i Nec q s
quam. s. ut seruitus sit obligacio tamen esse potest. ut ff.
de euidi. fund. s. i. et ff. fam. l. xrc. l. xrc. edes. s. sed contra si
p. mior vie re.

Si quis ius. i. a
liquam seruit. de fru
pioribus. i. Pas
tionibus. i. pactio
nalibus stipulacioni
bus. similis exposicio
est. ff. de acquiren.
pos. l. si rem in fi. vel
pactionibus. i. conē
tibus alijs ut vendi
cione et donacione. et
q s subicit stipulacōi
bus. i. obligacōi bul
verborum tantum.

Edes suas. quis
bus seruitutibus nō
impositis cui libet vs
q s ad celum liberum
est edificare ut ff. q
vi aut clam. l. si. s. pe
nul. et de seruit. l. si.
n

Ducere. his de
ficientibus cui libet res
sua libera est. et pos
terit aliam phibere
volentem ingredi in
suum agrum ut. s. s.
re. di. s. fere. a. s. pla
ne. accur. **D**e vsu
fructu Rubrica.

Vsusfructus.
fic. ff. e. l. i. et
i. a **E**st
ius. i. seruitus. et p
hoc patet q non lo
quitur de ipf fructu
bus fudi qui sūt cor
pales ymmo de iure
vtendi ut. s. de reb
cor. et incor. s. i. sic
q s p hoc verbum sic
licet q s expono ius
i. seruitus. remouet
vasallus supficiarius
et qui alias vtile do
miniū habet. Item
hoc ius est eiam plo
nale. q s cū psona ex

tinguitur. ut. s. s. fimitur Item est forma quedam apprie
tate sepata. cum apud vnum possit esse apprietas. apud aliū
vsufruc. ut ff. de acquiren. pos. l. pmisceri. ius autem q s
dominus fundi habet in fructibus picipiendis. est cum cau
sa. i. cum apprietate ut ff. de excep. rei iud. si euz argent. s.
penf. b **A**liens. nam sua res nemī seruitutem debet ut
ff. de seruit. v. p. red. l. i. re omuni et ff. si vsufruc. penf. l.
vti frui. in pn. Itē q s subicit rebus. die. s. quibuslibet nisi
vsu ssumantur ut. s. s. s. stituitur. et ff. si cer. pe. l. i. i. fi.
Vtendi. ad dēam creditoris qui vtī non debet pignore
ut. s. de obli. q s ex delie. nas. s. furtum. **D**e fruendi. ad dīaz

flumen recipiat quis in e
des suas vel in areā vel in
cloacam vel non recipiat
et ne alcius quis tollat e
des suas ne lumimibus vi
cini sui officiant. **I**tem
rusticorum predioruz ser
uitutes quidam oputari
recte putant aque haustu
pecoris ad aquam appul
sum uis pascēdi calcis co
quende arene fodiende.

Ideo autem hec fuitu
tes pdiorum appellantur.
qm sine predijs constitui
non possunt. Nemo enim
fuitutem potest acquire
re vrbani vel rustici pdij n
qui habet pdium nec q s
q s debere n qui pdiū ha
bet.

Si quis velit vici
no aliqd ius constituere.
pactionibus atq s stipula
cionibus id efficere debz
potest autem in testō quis
heredem suū damnare ne
alcus tollat edes suas ne
lumimibus vicini ediu offi
ciant vel ut paciatur eum
tignum in parietem mitte
re vel stillicidiū habere v
ut paciatur euz p funduz
ire agere aquaue ex eo

nudius in quo tamen vt et frui pmititur ut. s. ti. i. in. pn
e **S**alua rerum substantia. i. p suta caucōne vel satisfacti
one de saluanda siba secundum quosd. et sic dicunt caucō
nem esse de substantia vsufruc. ar. p eis. C. e. l. i. et ff. de vs
ufruc. l. v. ro. i. nos conēdiamus ei. q s hec caucō non est s
sub vsufruc. nam sine ea vsufruc. est. plus dico. q s in casibz
bus nullomō presta
tur ut. ff. ut le. vel fi
deio. ser. cau. ca. l. i. i.
s. ad fiscum. et. C. s.
bo. q li. l. fi. et. ff. vs
ufruc. quemadmod
ca. l. vsufruc. s. illud
et. s. plane. dic ergo
salua rerum substans
cia. i. ne peat rerum
substantia. q. d. tam
diu durat vsufruc. q
diu durat substantia
et hoc statim. p. bat. ē
autem re. et sic verba
sūt de diffinicionē sed
non caucio. f **E**st
autem. s. vsufruc. ius
i. seruitus vel forma
corp i m hrens.

Ducere. **D**e vsufructu h^m

Vsusfructus ē ius
aliens vtendi fru
endi rebus salua
rez substantia. Est autez
ius in corpe quo sublato.
et ipsum tolli necesse est.

Vsusfructus a pprieta
te sepacionem recipit id
q s pluribz modis accidit
ut ecce si quis vsufructū
alicui legauerit nam he
res nudam habet pprieta
tem legatarius vero vsu
fructū. Et econtra si fund
legauerit deducto vsufu
ctu legatarius nudam ha
bet pprietatem heres ve
ro vsufructum. Item a
lij vsufructum alij dedu
cto eo fundum legare po
test

Sine testō vero si
quis velit vsufructū alij
constituere pactionibus
et stipulacionibus id effi
cere debet **R**e tamē in
vniuersum inutiles essent
pprietates semp abscedē
te vsufructu placuit certis
modis extinguī vsufruc
tum et ad pprietatem re
uerti **C**onstituatur au
tem vsufructus non tan

bus nullomō presta
tur ut. ff. ut le. vel fi
deio. ser. cau. ca. l. i. i.
s. ad fiscum. et. C. s.
bo. q li. l. fi. et. ff. vs
ufruc. quemadmod
ca. l. vsufruc. s. illud
et. s. plane. dic ergo
salua rerum substans
cia. i. ne peat rerum
substantia. q. d. tam
diu durat vsufruc. q
diu durat substantia
et hoc statim. p. bat. ē
autem re. et sic verba
sūt de diffinicionē sed
non caucio. f **E**st
autem. s. vsufruc. ius
i. seruitus vel forma
corp i m hrens.

Duo. i. corpe p
empto. ut domo de
strucka. vel fudo cal
mate pempto. vel iu
mento mortuo in q
vsufruc. habetur ut
ff. p socio. l. verum.
s. penf. b **A**psuz
f. ius vtendi fruendi.
i **V**sufruc. sed op
pono. ante sepacio
nem non est vsufruc.
sed nec post sepacio
nem recipit sepacio
nem. s. vsufruc. i. q
postea s vsufruct.
k **R**udam. sic. C. de
muli. q ser. pprijs. l.
i. s. si qual. sic et. C. a
mumia de ma. l. i.

Deducto. nō de
ducto. si em vni sim
pliciter fund. alij vsu
fruct. legauerit am
bo occurunt in vsu
fruct. ut. ff. de vsufu
act. l. inde neracius.
s. non solum. et vsu
fruct. e. rez. q vsu s

su. l. si tibi. m **L**egare. Item alijs modis ut. ff. e. l. i. vsu
fruct. pluribus autem datur cum inducitur in possessione
fructuarius. et pprietarius patitur cum vtī frui ut. ff. e. l.
in pn. n **C**onstituere. inter viuos. o **P**actionē. ut. s.
ti. i. diximus. s. fi. p **R**e tamen abscedente. id est sepato
erite. et erit. p questione illa. q s libet homo non poterit lo
care opas suas in ppetuum. ne libertas sit inutilis. q. p. cō
cessit. ar. ff. de adi. et de ticio. s. ticio. de li. ho. exbi. l. i. sed
jo. s. cum possit p substitut. vire. ut. C. de epi. et cler. l.
i. quisquis. et. l. ad similitudinem. cum hoc non agat ut p se
tantum opetur. ut. C. de cad. tol. l. vna. s. vera. et. ff. s. di

obus reis. l. remo est. vel etiam possit infesse prestare ut ff. de re iudi. si quis ab alio. s. si. accur. q. Certis modis ut. j. e. s. finit. r. Constituit aut in fundo. e. e. ster. l. ut. ff. e. statue. s. j. 2. Natali. q. n. pt. e. salua. s. ba. q. e. d. z. ut. s. e. i. pn. f. C. uili. q. i. i. i. i. d. n. i. u. legatari. v. n. sibi. s. u. i. e. n. o. p. t. ut. ff. s. i. s. u. s. p. e. l. v. e. i. f. r. u. i. p. a. t. e. Vestimenta. ff. e. l. s. q. d. s. et si vestunt op. s. e. s. o. i. b. i. loq. t. de. q. e. bus. d. a. v. e. s. t. i. m. e. n. t. i. s. q. p. p. e. t. u. o. d. e. r. a. b. a. n. t. h. i. c. de. t. e. m. p. o. r. a. l. i. b. u. s.

Permutacione naz que hodie e mea etas erit tua. sic distinguitur quo ad dominium meum qd sinit sic. s. de. re. di. s. h. ta. men. Item si cu3 alia miscatur extinguet ut. ff. de sol. si alieni. r. Sed utilitatis senatus cuius nomen n habemus. y. Satisfacit. sed nonne h. e. satisfacio vel illa q. satisfacit legatarij vel usufructuarij seu sum arbitrio boni viri potest remitti a testatore. s. n. n. ut. ff. ut. in. pos. l. e. si. pecu. nie. et. C. de usufruc. l. i. et. C. ut. l. e. no. ca. l. penl. Illa aut satisfacio quam prestat heres de legato soluendo bene potest remitti. ut. ff. ut. l. e. no. ca. l. licet. q. l. si. et est ratio q. hic satisfacio et emplace heredis inf. ponitur. illa autem de legato pstanto gracia testatoris ut suavoluntas adimpleatur ut C. ut. l. e. no. ca. l. ij. n. est ergo mirum si illud qd sua gracia in troductum est. testator potest remittere aliud autem non ut. C. de pact. si quis in scribendo et. ff. de pact. l. pactum et de op. li. l. certonem et ad. l. fal. q. de bonis. s. fi. 3. Capite. his em duobus modis tantu amittit usufruct. ut. ff. de usufruct. earum rez. que vsu. con. l. i. i. i. et. l. q. m.

Amittitur a legatario. b. Estimare. s. eo tpe quando dantur legatario sic. ff. de usufruct. earum rerum que vsu. con. l. si tibi. c. Poterat. s. cum suba in his non saluetur. et dominium mutetur ut. s. dictum est. d. Caucionem etiam pprie. nam satisfare debz ut. C. de. v. sig. l. sanctimus. et. ff. de usufruct. e. rez. que vsu. con. l. tribz in si que caucio le eo pprietatis erit apud heredem. e. Finitur autem usufructuarij. s. naturali. sed s. ff. de nouac. s. vsus

tum in fundo et edibus. verum etiam in suis et iumentis et ceteris rebz exceptis his que ipso vsu consumunt. Nam hee res neqz naturali ratione neqz civili recipiunt usufructu quo in numero sunt vinum oleum frumentum vestimenta quibus proxima est pecunia numerata. Namqz ipso vsu assidua pmuacione quod amodo extinguitur s. utilitatis causa senatus censuit posse etiam rerum earum usufructu constitui ut tamen eo nomine hereditate caueat. Itaqz si pecunie usufructus legatus sit ita datur legatario ut eius fiat et legatarius satisfaciat heredi de tanta pecunia restituenda si morietur aut capite minuatur. Cetera quoqz res ita tradunt legatario ut eius fiant sed estimatis his satisfatur a legatario ut si moriat aut capite minuatur tanta pecunia restituatur quanti hee fuerint estimate ergo senatus non fecit quidem

fruct. So. ibi non contradicit. ibi em ante qd essem fructuarius delegavi unde ex eius persona cui delegavi finit. qz in eius persona incipit. si autem postea delegassem ex mea persona finiret ut. ff. de piculo a. com. re. ven. l. necessario. s. fi. f. Capitis. s. de capi. di. s. ij. et. ij. s. Maxima. q. mortes civiles snt ut. ff. p. societatem. s. societas non autem minima capi. d. ut. j. de acqui. p. patro. in pn. b. Per modum. s. ut bonus paterfa. vel melius per modum et tempus. i. p. moderatum tempus. s. p. an. inter pnites. r. inter absentes ut C. de usufruct. cor. r. upe. conem. sed relictum civitati durat. e. an. ut. ff. e. an. vsu. s. actio. h. o. s. p. e. l. p. vsu. fruct. n. ipso iure tollitur. cum tempus n fit modus tollere ob. sed p. excepconem di. eto tempe tollitur. licet in alijs modis q. fruendi. ipso iure etiam actio tollat ut. ff. de act. et. obli. obligacionum. fere. s. placet. accur. i. Consuetudo. C. de usufruct. cor. r. upe. conem. k. Finitur. cedendo. j. ti. l. m. fi. p. mi. casus. s. e. So. hic dicit de iure vtendi. qd cedi non potest. ymmo tunc ad pprietatem redit ut hic et. ff. de iur. do. s. usufruct. ibi de ipa fructuum pceptione ar. ff. de p. et. co. re. ven. l. necessario. s. fi. l. Acquisierit. s. finitur usufruct.

earum rerum usufructu nec em poterat sed p. caucionem quasi usufructus constituit. Finitur autem usufructus morte usufructuarij et duabus capitibus diminucionibus maxima et media et non vtendo per modum et tempus q. omnia nostra statuit constitucio. Itaqz finitur usufructus si dno pprietatis ab usufructuario cedatur. Nam cedendo extraneo nihil agitur vel econtrario si fructuarius pprietatem rei adquisierit q. res solidacio appellatur. C. eo amplius constat si edel incendio sumpte fuerint et etia terre motu vel suo vicio corruerint extinguiv usufructum necesse est. et nec aree quidem usufructum deberi. Cum autem finitur totus usufructus reuertitur scilicet ad pprietatem et ex eo tempore nude pprietatis dno incipit plenam in re habere potestatem. De vsu.

De vsu. h. er habundone suba. h. isdem istis modis tus. no rotus si em. p. pte non redit ad pprietatem ut. ff. q. bus mod. usufruct. a. l. excepta. Item si sunt duo usufructuarij. vno pdente. alteri accrescit ut. ff. de usufruct. accres. l. h. isdem. s. titui. l. i. s. penl. De vsu et habitacione. m. test. o. et inter viuos ut. s. ti. i. s. i. a. Solet. nisi q. vsus p. pte constitui non potest ut. ff. e. l. v. vs. ps. h. alio ud in vsu. ut. ff. de usufruct. l. usufruct. ab inicio. et est ratio. qz diuiduus est qd non est in alijs sicut ibi ut. ff. ad. l. fal. l. i. s. h. vsu. nec obstat si duobus vsus constituit. q. de usup. ptes fiunt qz occasione magis q. racione attingit ut. ff. de iuris. l. labeo. b. Modis q. s. s. ti. i. s. finit habund

tem minima capi. d. ut. j. de acqui. p. patro. in pn. b. Per modum. s. ut bonus paterfa. vel melius per modum et tempus. i. p. moderatum tempus. s. p. an. inter pnites. r. inter absentes ut C. de usufruct. cor. r. upe. conem. sed relictum civitati durat. e. an. ut. ff. e. an. vsu. s. actio. h. o. s. p. e. l. p. vsu. fruct. n. ipso iure tollitur. cum tempus n fit modus tollere ob. sed p. excepconem di. eto tempe tollitur. licet in alijs modis q. fruendi. ipso iure etiam actio tollat ut. ff. de act. et. obli. obligacionum. fere. s. placet. accur. i. Consuetudo. C. de usufruct. cor. r. upe. conem. k. Finitur. cedendo. j. ti. l. m. fi. p. mi. casus. s. e. So. hic dicit de iure vtendi. qd cedi non potest. ymmo tunc ad pprietatem redit ut hic et. ff. de iur. do. s. usufruct. ibi de ipa fructuum pceptione ar. ff. de p. et. co. re. ven. l. necessario. s. fi. l. Acquisierit. s. finitur usufruct. m. Que res. i. talis adquisicio. n. Consumpte fuerint. s. m. totum ut. ff. e. l. cui. o. Nec aree. sic. ff. q. bus mod. usufruct. a. iur. repeti. et. l. penl. ar. s. ff. s. pig. act. l. domo. p. Cui to

E minus iur. sed in casibus equales sunt fructuarii et usufructuarii ut in usu pecunie ut ff. de usufruct. e. rez. l. 15 se-
 natus. §. i. Item in fundo de quo tantum fenu tollitur. quan-
 tum soli sibi sufficit ut ff. e. fundi. Item si in silva remota ex
 quavterq; ligna vendere potuit ut ff. e. diuus. d. Feno
 i. s. herba. e. Stramētis. i. de mellega Genus est bladi.
Quotidianus. qd
 si hodie vsus qui mi-
 hi sufficit constituat
 et cras ab alio in alio
 fundo. Re n. locus e-
 rit electioni vel gra-
 tificacōi in toto vlt
 in pte ar. j. del. §. si
 generaliter et ff. de
 relig. l. fi. §. vlt
 tur. nunquid in vino
 vel frumento et oleo
 Re. quidam nullomō
 alij dē. quorum ē ves-
 rior sūa ut ff. e. ple-
 num. §. pter. Itē qd
 colit agrum. Re. ppe-
 tarius si vult. alia vs-
 fructarius ut ff. e. si do-
 mus vsus et ff. de vsu-
 fruct. l. hactenus.
Impedimento.
 alias. i. si alia de cau-
 sa inueniat dñm et ei-
 us familiam poterit
 prohibere ut ff. e. l. si
 habitacō. §. fi.
Alij. q. d. n. in ppe-
 tario. k. Cuz. i. qd
 uis. l. hęc omnia.
 §. ti. i. fime. dē. So.
 ut ibi sic ff. loc. l. lo-
 care. dē. So. ibi in p-
 dialibus vni. loquū-
 tur. hic in psonalib9
Item is. ut ipse
 ff. e. l. n. §. i. dē. So.
 ibi ponitur solum p-
 solummodo ut ff. de
 vul. substi. l. qui libe-
 ris in pñ. n. Cum
 marito. pñti a futu-
 ro ut ff. e. l. ceterum.
 §. mulieri. a genera-
 liter omnes recipiet
 quos et mascul9. dñ
 modo honeste ut ff. e.
 l. non solum et. l. non
 aliter. o. Item ip-
 se tantum. non autez
 locare potest. si tam-
 aliqui d. conducat fa-
 ciendum. in eo po-
 terit vti opayuarij serui. Item ipsi eidem suo sua opa po-
 terit locare. acquirat autē ex re non ex opayuarij ut ff. e.
 plenum. §. fi. et. l. se. p. Et in umento. fac. ff. e. plenu. §.
 sed si bonum et. §. equitij. q. Sed si. neq; lacte. nisi modis
 eo ut ff. e. plenum. §. sed si pecoris alijs nullomō fm. p. jo.
 dē. dicit em omibus his ad suū vsum et suorum posse vti ut
 in fundo. §. diximus. e. In fructu. sic. §. de re. di. §. i. pe-

quibus usufructus constitu-
 itur etiam nudus vsus cō-
 stitui solet. Hisdemq; ill-
 modis finitur quibus et vsus
 fructus definit. **M**inus
 autē scilicet iurē est in usu qd
 in usufructu. Nā is qd fūdi
 nudum habet vsum nihil
 vltērius habere intelli-
 gitur qd ut oleribus pomis
 floribus feno stramētis li-
 gnis ad vsum quotidianū
 vtatur. **I**n eodem quo-
 q; fundo hacten9 licet ei
 morari ut neq; dñō fundi
 molestus sit neq; his p qd
 opa rustica fiunt impedi-
 mēto sit nec vlli alij ius qd
 habet aut locare aut ven-
 dere aut gratis cōcedere
 potest cum his qui vsum
 fructum habet potest hęc
 omnia facere. **I**tem his
 qui edium vsum habet ha-
 ctenus ius habere intelli-
 gitur ut ipse tantuz inha-
 bitet nec hoc ius ad aliū
 transferre potest et vix re-
 ceptum esse videtur ut ho-
 spitem ei recipere liceat et
 cum vxore liberisq; suis.
Item libertis nec non p-
 sonis alijs liberis quibus
 non min9 qd seruis vtitur.
 habitandi ius habet. Et
 ouenienter si ad mulierez

videndum. **S**i cui habitacō siue dicatur habitacō siue
 usufruc. habitacōnis idem est ut. C. e. cū antiquitas.
Aliquo. s. mter viuos. accur. s. Pactionibus et stipu-
 lacōnibus. sic. §. de vni. §. fi. et de usufruct. §. i. t. **V**sius
 qz locat ut. C. e. cum antiquitas. sed vsuarius n̄ ut. §. e. cir-
 ca prim. accur. v. **R**eg. vsufructus. qz hic non finit nisi

vsus edium p̄tineat cum
 marito ei habitare liceat
Item is ad quem ser-
 uivsus pertinet ipse tan-
 tum ope atq; ministerio
 vti potest ad alium vero
 nullomodo ius suū trans-
 ferre ei ocessum est. **I**dem
 scilicet iuris est et in iumē-
 to. **S**i si pecoris vel ouū
 um vsus legatus sit neq;
 lacte neq; agnis neq; la-
 navtetur vsuari9 quia ea
 in fructu sunt. **P**lane ad
 stercozandum agrum su-
 um pecoribus vti potest.
Sed si cui habitacō le-
 gata sine aliquo modo d-
 stituta sit neq; vsus videt̄
 neq; vsufructus sed quasi
 p̄rium aliqd ius quaz ha-
 bitacionē habentib9 p̄-
 rerum vtilitatem secundū
 marcelli sūaz nostra deci-
 sione p̄mulgata p̄missimus
 non solum in ea degere s3
 etiam alijs locare. **H**ęc
 de seruitutib9 et vsufru-
 ctu et vsu et habitacōne
 dixisse sufficiat. **D**e here-
 ditatibus autem et obli-
 gacionibus suis locis po-
 nemus. **E**xposuim9 sum-
 matim quibus modis iure
 gencium res nobis acqui-
 runt modo videam9 qui-

morze ut ff. e. si ha-
 bitacō. circa prim. §.
 vsufruct. multis mo-
 dis ut. §. de vsufruc-
 §. finitur. p. **D**eci-
 sioe. ut. C. e. cū antiq-
 tas. h̄ excusat se qua-
 re de her. et obli. non
 dicat cum videtur h̄
 dicere debere ut. §. s.
 rebus cor. §. i.
Propoemus. f.
 §. s. hered. insti. vsq;
 t. j. de ob. et exinde vlt
 qd ad ti. de acti. ac.
Exposuim9 h̄ cō-
 tinuacō refertur. §.
 de re. di. §. singulorū
Et. p. id est.
De vsu cap. s. mo-
 biliū ut patet. j. e. in
 prim. et. C. quibus
 ca. cel. lon. temp. p-
 scrip. l. ij. §. m. ff. e.
 vsuca. large sūtur p-
 totum. t. maxime in l.
 quare.
Ire ciuili. i. l.
 rij. ta. vel ro-
 manozum p excellen-
 ciam ut. §. s. iurē na. §.
 sed ius rē. a. **Q**ui
 bona. qd p̄sumitur. si
 a dñō credat se eme-
 re ut. ff. de straten.
 emp. l. qui a quolibet
 vel qd putat vendens
 tez habere ius vendē-
 di ut. ff. de. v. sig. l.
 bonofidei emptor. q.
 bona fide s p̄sumitur
 semp ut. ff. de p̄bae.
 verius inspiciunt a u-
 tem in vendicōe duo
 tpa. l. tempus straz-
 ctus et tempus tradi-
 cionis. in alijs autez
 stractibus tempus
 Edicōnis sufficit nec
 nocet posterior sciē-
 cia. secul in pet. her.
 ut. ff. p. soluto. l. pe-
 nul. et. p. empto. l. ij.
 et. C. de vsuc. tūlfor. §. sed tñmodo ut. ff. de pet. her. sed et
 si. §. q. si ab inicio. **N**on erat. si em erat dñs. et accipiet
 fit dñs p tradicionez. vnde non vsuca. ut. ff. e. sequit. §. la-
 na. et de cap. l. in bello. §. si quis seruū et. §. de re. di. §. p
 tradicionem. c. **A**lia. cum sint multe cause iuste sine ti. ut
 ff. de publi. l. i. §. sed cur. vsq; ad. l. eum qui. d. **I**n y tali-
 co. i. in y talia. non ergo etiam in p̄uinciali ut. C. de vsuca.

transfor. l. vna. e. Nec rerum dñia. h. est ratio quare vsu
ca. sit inducta et alia. s. ut aliquis sit litium finis ut. ff. pro
suo. l. fi. f. Et cum h. placitum erat. i. cum istud place-
bat. g. Putantibus. i. ut sultis. h. Ad inquirēdas
vel amittendas. i. Prefata tpa. s. anni vel bienni-
k. Resedit. s. in animo. l. Maturus. i. mature
m. Defraudent. q. s.
iura nolunt ut. C. de
vsufruct. corrupcō-
nem et s. p̄scrip. xxx.
an. l. fi. n. Certo
loco. i. solo ytalico
ut olim ut. s. e.
o. Cōstitutōe. C. s.
vhu. transfor. l. i.
p. Qua. s. ostitucio
ne. q. Quidem mo-
biles. et se mouentel
ut. ff. de. v. sig. mo-
uencium. r. Per
triennium. que tem-
pora tam p̄scripcōis
q̄ vsuica. otmua sunt
ut. ff. e. nūq. s. i. et i
vsu. sufficit tetigis-
se vltimū diem. in p̄-
scrip. vero queritur
de momento ad mo-
mentum ut. ff. e. l. in
vsu. et. ff. de acti. et
ob. l. m. omnibus. et
est ratio q̄ vsu. fas-
uozabilis est. p̄scrip.
vero odiosa ut. C. de
edie. di. adri. tol. l. fi.
in fi. et. ff. de lib. et
postu. l. cum quidam
z. Id est. q̄q̄ lon-
gum tpus aliter po-
nitur ut. ff. de dam-
nific. s. fi. finita. s. non
autem. Item aliud in
p̄sonalibus act. ut. C.
qui non ob. lon. tēp.
p̄scrip. neq̄ et de s.
sti. pec. l. ij. l. Pre-
sentes. s. m. eadez. p̄-
uincia degentes. sed
absentes i. alia ut. C.
de p̄scrip. lon. tē. l.
fi. s. vsucapiātur
pprie. p̄ mobilibus ac-
cipit. improprie. p̄
immobilibus. quan-
tum ad hunc. t. sic. ff.
de offi. p̄sul. l. ij. t. Non solum. ex dñā em̄ loco. z. ut
C. de temp. inter. re. sup. vacuam. Accur. v. Dominium
rerum. ex hac lē voluit dicere. M. q. p̄scrip. x. vel. xx. an.
dñūm queratur. p̄ eo est. ff. e. l. eum qui in fi. i. Re. B. con-
tra dicit ar. ff. de iur. si duo. s. i. et. C. de p̄scrip. xxx. an.
si quis emp. in p̄n. et est. ar. p. b. ff. de pig. acti. l. i. s. cum
p̄dum. et. C. de pig. l. vsucapio. et. q. s. h. s. in his modis
referas. fm. b. ad vsu. tantum. p̄ quam fm̄ omnes dñūm
queritur ut. C. de pact. l. tradicombus. vel q. s. diē dñūm
ponitur. pprie quantum ad vsu. improprie vero q̄tum ad
p̄scrip. hoc est. p̄ effectu dñi. s. ut possidentes habeamus

bus modis legitimo et ci-
uili iure acquiruntur.

De vsucap. et long.

temp. p̄scrip.

Iure ciuili consti-
tutum fuerat ut
qui bona fide ab
eo qui dñs non erat cum
crediderit eum dñm esse
rem emerit vel ex donacō
ne aliaue quā iusta cau-
sa accepit. is eā rez si mo-
bilis erat anno vbiq̄ vno
si immobilis biennio tan-
tum in ytalico solo vsuca-
piebat ne reruz dñia in
certo essent. Et cuz hoc
placitū erat putantibus
antiquioribus dñis suffi-
cere ad acquirendas res
sua. prefata tpa nobis me-
lior sententia resedit. ne
domini maturius suis re-
bus defraudent neq̄ cer-
to loco hoc beneficiū cō-
cludatur et ideo ostōnem
sup hoc pmulgamus qua
cautum est ut res quidez
mobiles p̄ triennium vsu-
capiantur immobiles ve-
ro p̄ longi t̄pis possessio-
ne id est in p̄ntel decēnio
inter absentes. xx. annis

exceptōnem. non possidentes habeamus act. ut. ff. de acq̄
ren. re. do. rem in bonis ut. C. de p̄scrip. xxx. an. si q̄s emp.
in p̄n. et est ratio quare vsuica. magis dominiū querat. qz
mobiliū rerum. vilis est possessio ut. ff. de acq̄re. pos. si rē
p̄ iusta causa. vel quasi ut dicemus. j. e. s. error. y. C. s.
nullo tpe. eciā. l. p. an. ut. C. de p̄scrip. lon. tem. que. p̄ lib.

do. l. fi. 3. Sacra-
nisi definant esse sa-
crevel religiose. q. s.
fieri potest ut. ff. de
reli. cum loca-
a. Vel seruū fugi-
tium. qui facit fur-
tum sui ipsius ut. C.
de ser. fug. l. i. s. nun-
quid. xxx. an. fugiti-
uus vsucapitur. s. n.
non eum possessio res-
timeatur ut. ff. de ac-
quiren. pos. l. i. s. p̄
seruū et. l. rem que
in fi. ergo non currit
vsucapio possidentis
ut. C. de p̄scrip. xxx.
an. l. male. nisi extūc
quando ab alio inci-
piet possideri vel ste-
terit diu. qz extūc de-
finit possideri ut. ff. s.
acq̄re. pos. l. in. s. si
seruus et. l. p̄ eum. s.
p̄ seruū. b. Fur-
tue res. vi. expulsua
non opulsiua ut. C.
q̄ metus cā. l. si. vi. vel
metu. c. Nec si p̄di-
cto. s. triennij. vel. p. l.
xx. an. sed. xxx. vel. xl.
an. possunt ut. C. de
p̄scrip. xxx. vel. xl.
an. l. omnes. q. l. sicu-
ti. et de an. ex. l. i. s.
ad. b. d. Possunt.
nisi purgati o. vicio ut
j. e. s. aliq̄n. e. Fur-
tiuarum. si. h. racō qz
lex vult ut. s. q̄ mai-
non pos. in p̄n. vnde
illud. Si. volo sic ius
bre. sit. p̄ racione. vo-
luntas. Est et alia ra-
cio qz res viciose sūt
ut. j. e. s. nouissime.

F In possessorum.
s. si expulit et posse-
dit. nec sufficit expulisse ut. ff. e. sequitur. s. si t̄ vi.
g. Quod autem p̄tinet. s. tantum. h. Nam his. s. posses-
soribus violentis et furiosis. i. Alia racione. nota qz pre-
ualet generalis racione. speciali sic. s. de nup. s. affinitatis
et. s. socrum. ar. s. ff. de eden. quedam. k. Sed nec vlt-
lus. C. qz me. cau. l. si. vi. vel me. s. s. So. hic de impulsua.
ibi opulsiua. que voluntatem licet coactam habet in se ut
ff. qz me. cau. si mulier. s. penl. l. vnde et in rebus. qz in
rebus mobilibus aliens fit furtum otrectando ut. j. s. ob-
que ex delie. nal. s. i. et ex eo fit furticia. et sic nō vsu. ut. s.
p̄. vnde sequitur qz in re. mo. z. c. m. Competat. s. v. d. s.

q̄ culpa auctoris non comitetur. i. non se quaē accipientē ut ff. de diuer. temp. et p̄scrip. l. anvicū et ff. de excep. do. l. apud. §. si cum legitima. R. si vicū est rei comitatur ut hic si p̄sone comitat̄ iuuetū succedentē ut. C. de acq̄. pos. l. si in rem singularem succedat non comitat̄. ut ff. de excep. do. l. apud. §. de auctoris. et. C. de pi. et o. rei ven. l. dolum. nisi

quando vtetur accēfione t̄p̄is eius ut. ff. S. acq̄. pos. l. pom. §. si. sed hodie vicū p̄sone nocet singula. ri successorī p̄ auct. malefici. n. **S**i heres. sic. ff. e. p̄. test. et. l. se. o. **A**cipienti. an ipse heres v̄sū. t. p̄ herede R. non. ut. ff. de diuer. tem. et p̄. l. cū heres. alij o. si vellet ex sua p̄sone ōtinua re pos. ut. C. S. p̄sc̄. lon. tem. l. i. q̄d falsum est. quāto ergo locum habet v̄sū. p̄ herede. cum nec in his heredibus locū habeat ut. ff. p̄. l. i. §. filium et. C. p̄. herede. l. nihil. R. n. q̄n defunctus retinebit aliquam rem credēs suam. vel non v̄sū. p̄iebat q̄ deficiebat. et heres est extraneus. Ac. p̄. **D**otis. p̄ filia. vel alia. nam et hic iustus est

titulus ut. ff. p̄. totē. l. i. q̄. **I**tem. non ōmittit. et ita v̄sū capitur. sed nonne fuit in iure et ratum ut. s. de re. di. m. p̄. eudum. ergo v̄sū. non p̄cedit. ut. ff. e. nunq̄. m. p̄. et. l. si fur. §. i. R. hic et. r̄. aut tradēs. ibi accipiēs. ex illis. l. colle. vel non p̄dest ut ibi. sed non nocet ut hic. **F**urtum em̄ sed p̄bo q̄ sine affectu furtum non ōmittitur nam in interdico v̄nde vi incidit sine affectu q̄ simile est furto. ergo et furtum fit sine affectu ut. C. v̄nde vi. querebatur ibi. et generali et ibi. cum talis. r̄. R. n. in interdico est affectus. licet non contra p̄sonam certam. sed h̄ suam esse credebatur.

Non ōmittitur. sic. §. de obli. que ex delict. nas. §. placuit. **A**lijs ut si iusto errore credam me heredem cum non sim ut. ff. e. potest. **I**tem mihi legatum cum sit adēptum ut. §. de acti. §. si quis agens. sic. ff. p̄. legato. l. iij. in fi. et alij. as v̄bicūq̄ quis putat rem suam. **Q**uod autē ad eas res. hucusq̄ de v̄sū rerum. mobiliū dictum est. nūc p̄cedit ius immobiliū. **V**acantis. locus interdum plenus ut qui possidetur. interdum semiplenus. ut ille in quo aliq̄s est causa legatorum vel rei suande causa ut. ff. de acq̄. pos. l. iij. §. si. et. de acti. emp. l. ij. §. i. interdum vacuus et hoc tribus modis ut hic. sic. ff. de acq̄. pos. l. si id q̄d.

Propter absenciam. sed hoc videtur falsū q̄ p̄pter absenciam amittatur possessio ut. ff. de acq̄. ren. pos. clā. §. q̄ ad nundinas. sed R. n. p̄pter effectum absencie dicitur. s. obliuionem. ut quia longo tempore abfuit p̄sumitur q̄ p̄ derelicto habuit tempus em̄ inducit obliuionem. etiam obliuione amittitur ut. ff. de dam. m̄fect. l. si finita. §. n̄. a. u.

alia causa accepit v̄sū. capiendi ius habet. **V**nde in rebus mobilibus nō fa. cile p̄cedit ut bone fidei possessoribus v̄sū. capio ō. petat. **N**am qui sciens ali. enam rem vendiderit vel ex alia causa tradiderit. furtum eius ōmittit. **S**ed tamen id aliquando ali. se habet. **N**am si heres rē defuncto comodatus aut locatam aut apud euz de. positam existimans here. ditariā esse bona fide ac. cipientem vendiderit aut do. nauerit aut dotis nomine dederit quā is qui acce. pit v̄sū. capere possit dubi. um non est. **Q**uippe euz res ea in furtiviciū non

tem. q̄d tempus erit in iudicis arbitrio ut. ff. de iur. deli. l. i. §. si. et. l. se. dūmodo longum sit et obliuionē inducat et a. nimū retinendi habere desinat ut. ff. e. l. furtum. §. i. et. ff. de acq̄. pos. quemadmod. **A**ut negligenciā. tantā ut respuat rei pos. q̄d facile fit. ut. ff. de acq̄. pos. si quis vi. §. i. et. §. differencia. **S**uccessore. idem et si cum suc.

cessore dūmodo non fuerit app̄. clēnsa ut. ff. de acq̄. pos. cum heredes. **L**onga. s. r. vel. r̄. an. sed. h̄. §. duabus racionib̄ est hodie correctus. nam p̄sumitur hodie talis possessio violen. ta ut. C. v̄nde vi. con. querebatur. ergo nō habet locum h̄c p̄. scripcio ut. s. §. furti. ue. **I**tem alia racione q̄ bona fides deli. deratur abv̄traq̄ p̄. te. alias. r̄. an. tan. tum p̄. scripcio cur. rit ut in aut. ut sp̄. lar. §. rursus. **A**c. cepit. vere non furti. ue. a. **A**bolita. i. p̄. emptā. inde aboli. cio. i. accusacōis p̄. empicio. **L**ocū. i. p̄. tis fundi. sed fun. dus totus dicitur ut. ff. de. r̄. sig. l. locus. **F**urtū. et est simile ut. ff. e. l. queritur. h̄. cont. ff. de fur. si q̄s v̄. yori. §. si sulfurarie et. l. si certe. **S**o. ibi

non loci. sed terre que eximebatur furtum fiebat. et q̄d sub. icit et eorum r̄. sic construe et. p̄. p̄. p̄. con. ne cui eorum qui so. res lon. r̄. et sūt h̄c p̄. cipales ō. sti. ut. C. de p̄. sc̄. lon. tem. p̄. totum. t. **A**liquando. v̄sū. capi. duab̄ r̄. acō. mbus stare non potest q̄d hic dicitur. **P**rima q̄. desijt esse viciosa v̄nde non erit mirabile q̄ q̄d videtur velle inducere contra id q̄d est. s. e. §. furtive. R. die furtiva vel v̄. pos. sessa. s. quondam. **S**ecunda q̄. dñs non v̄sū. capit cum sua sit nec alius ab eo accipiens. cū transeat dominiū ut. ff. e. eq̄. tur. §. lana. sed R. v̄sū. capi p̄. t. i. v̄sū. capibilis est. ut si ab aliquo non dñō alienatur. non ōmittente furtum eius v̄sū. capiat emptor. **D**omini. vel quasi ut tutoris vel credi. toris si alienam rem debitor obligauit ut. ff. e. sequit. §. si pupilli. et p̄. soluto. l. si. aliud si suam ut. ff. e. sequitur. §. si rem. Accur. **R**euerfa. vel quasi. ut. ff. de fur. quam. uis. et ita q̄ non possit ab eo auelli ut. ff. e. sequitur. §. tūc. **R**es filii. i. imperij. **N**on potest triennio mobilis vel. r. vel. r̄. an. immobilis idem in patrimoniali p̄. cipis ut. C. ne rei domice. vel tem. l. si. idem in re eccl̄. ast. ca ut. C. de sacro. san. ec. l. si. p̄. scribuntur tamen dicte res sp̄. cio. r̄. an. excepta re mobili eccl̄. astica non sacra. que triennio v̄sū. capitur ut. C. de p̄. scrip. r̄. an. omnes. et in aut. de ec. cle. ti. §. p̄. tempalibus. col. ij. r̄. h̄. ō. stitucio innoat ō. st. col. vij. **I**tem exceptis publicis que in v̄sū. publico depu. tata sūt ut. ff. de via. pub. l. viam. **I**tem res pupilli non v̄sū. capitur ut. ff. de acq̄. re. do. lo. fi. §. nec inter est. **I**ter. r̄. el. si. h̄. a. patre alienata. nisi. r̄. an. a. t̄. p̄. quo est sui iur. ut. C.

de anna. ex. l. i. in fi. et in aut. S nup. s. si vero expectet. Te
res data prebdi contra. l. iul. repe. ut. ff. ad. l. ul. repe. q
de. l. i. Item fundus totalis ut. ff. de fundo si fundum.

Item fundus totalis ut. ff. de fundo si fundum.
Bonis. f. alicuius morientis sine herede cui succedit fis
seus non idem in civitate ut. C. de bo. va. l. i. et. l. vacancia
fi. p. h. **D**erunciatis. ab aliquo euz varie sint cause ex qui
bus ad fiscum denun
ciac o fieri solet ut. ff
de iur. fil. l. i. in pn.

Traditam. scz ab
eo q accepit pos. ho
rum honorum.

Vsucape. s. trien
tio. vel. r. vl. r. an.
cum habeat. t. si aut e
t. non habet. et vult
ex tpe dilacōnis sibi
oputare tempus. hz
im. an. ut. ff. de iur. fi
sci. l. i. s. diuis. et de
dnce. tem. et p. l. are
. s. i. sed si ex tpe ex q
ceperunt ad fiscum
puenire. r. an. habz
ut. ff. de iur. fil. l. i. s.
pseripcio. et heve
ra sunt siue in re sin
gulari siue in vniuer
sitate. et sic loquitur
ff. de pe. h. l. si pu
tator. s. si quis a fis
co n. **N**ouissime. i.
multimis. ut breuie
dicā. sic. s. de suspe
tu. s. nouissime.

Vicium vel quasi
ut. s. p. s. sed aliqñ
sunt vicia ut qz furti
uaretvi p. fessa ut.
s. e. s. furtive nunqd
p. caria possessio rvis
ciosa. R. non ar. ff. q
nu. di. l. omnia. s.
mter p. nunquid est
litigiosa. R. non. ut
C. de pserip. lon. r. e.
f. i. nunquid clamde
stina. R. non dicitur
res clandestina aliqñ
l. sed possessio. quis
dam tamen dicūt om
nia sup. dicta esse vis
cia rerum ut ar. ff. de
acqui. pos. pomp. s.
cum quis. p. **E**r

ror. de errore facti loquitur. idem magis in errore iur. ut
ff. e. l. nunq. sed hic error facti qñq. pdest ut. ff. p emp.
q vulgo. a. ff. p legato. l. p leg. et. ff. p soluto. l. iij. et. ff
p suo. homine. in quibus casibus dicunt quidam locum ha
bere. t. p suo. et tantū in his et in alijs qui a lege specialit
inueniuntur. ut ff. de iur. do. l. pculus. s. maz. nos idem smi
jo. in omnibus. et de his gra. exempli posuit lex et. t. emp
ti. vel simili vsucapietur non p suo tantum ut tamē in emp
tione uultiozem errorem exigamus ut. ff. p emp. l. ij. a. iij.
in prim. Item quid si non er. at sed scit. R. n. non potest si
bi causam possessionis mutare ut. ff. de acquit. pos. l. iij. s.

fine successore decesserit
fine vi nāciscatur qui quā
uis ipse mala fide possidz
quā intelligit se alienum
fundum occupasse tamen
si alij bona fide accipienti
tradiderit poterit ei lon
ga possessione res acqui
ri quā neqz furtium ne
qz vi possessum accepit a
bolita est em quozundam
vetez sīna existimancium
eciam fundi locive furtuz
fieri et eoz utilitati q res
soli possident pncipalibz
ostōmbus pspiciē ne cui
longa et indubitata pos
sessio debeat auferri. **C**

Aliqñ eciaz furtiuavelvi
possessa res vsucapi pōt.
veluti si in dñi potestate
reuerfa fuerit tunc emvi
cio rei purgato pcedit ei
us vsucapio. **R**es fisci
nostri vsucapi non potest
Sz papinianus scripsit bo
nis vacantibus fisco non
dum denūciatis bona fide
emptorem traditā sibi rē
ex his bonis vsucape pos
se et ita diuus pius et di
uus seuerus et anthoniul
rescripserūt **N**ouissime

illud a. ff. e. n. solum. et. s. q vulgo. Accur. q **D**iutina
l. r. an. inter pntes. vel. r. inter absentes. vel triem. ut
ff. qui et a quibus. sed cum fidei. s. aristo. et. s. e. in primē
huius. t. et. C. e. l. diutina. r. **E**t heredi. heres iure ciuiz
li. bo. pos. iure ptozio ut. j. de bo. pos. s. qd autem. Accur.
Continuatur. nisi ipsi heredi tradita sit pos. ut. ff. e. ei9

alias heres. **S**ci
at. ff. de acquir. re.
bo. questum. ij. R. q.
tra. So. ibi. heres sci
ebat rem esse eius q
causaz a testatore hz
ut legatarij qd nocet
at hic alius sciebat
qd non nocet ad vsu
capi. s. **R**ostra o
stitutio. ut. C. de vsu
ca. transfo. l. i.
Similiter. non so
lū in pscp. u. **I**nē
venditorē qz. tpa. s.
ut otmuentur. sed in
hoc differt qz in ti
singulari vtrumqz. s.
emptorem et vendi
torem bonam fidem
habere optet. ut. ff.
p emp. l. ij. s. si eam
rem. s. secus in vni
uersali. t. ut hic. et ē
ratio qz si heres non
adiret hereditas con
pleret ut. ff. e. nun
q. s. vacuum. et qz ē
eadem psona ut in
aut. de vi et vi ar. us
et ocoz. cum b. s. ff.
p emp. l. ij. s. empto
ri. et. s. si defunctus
et sit hec oūctio ad
lucrum et ad damuz
ut. ff. quemadmoduz
fuit. amit. l. si alia
s. tempus. v. **E**di
cto. i. pcepto gene
rali alias pretorum
dicunt edicta. ut q
metus ut. ff. q me
cau. l. si mulier. et si
miles. p. **A** fisco.
ut a pcuratore impi
alium rerum. nam de
patronalibus dicitur
tur. j. e. in fi. accur.
p. **E**mit. s. a fisco vē
dente ut suam. a quo edicto res minorum excipiuntur ut. C.
si aduer. fisci. l. si. si autem ut alienam. ut qz cessatum est
in solucione tributorum tria exiguntur. ut q sit debitum a
qz cessatum ut. C. si aduer. fisci. l. si. et. C. si ppter pu. pē.
l. si. et. ij. R. forte biēnio ut. ff. loca. et con. l. quero. s. mē
Item tercio qz res subhastetur. i. pcomsetur ut. C. si ppter
pub. pen. l. si. Accur. 3 **M**emorie. ut. C. quadri. pscp.
omnes. a. **B**ene. pspexit. corrigendo edictum diui.
b. **S**tatum ut. ff. de pe. h. nec vllam s. item si quis sē.
So. ibi. in vniuersitate. hic in re singulari loquit. alij dī
cunt qz hic corrigit. et eodem modo. s. primo et non so. R.

alias heres. **S**ci
at. ff. de acquir. re.
bo. questum. ij. R. q.
tra. So. ibi. heres sci
ebat rem esse eius q
causaz a testatore hz
ut legatarij qd nocet
at hic alius sciebat
qd non nocet ad vsu
capi. s. **R**ostra o
stitutio. ut. C. de vsu
ca. transfo. l. i.
Similiter. non so
lū in pscp. u. **I**nē
venditorē qz. tpa. s.
ut otmuentur. sed in
hoc differt qz in ti
singulari vtrumqz. s.
emptorem et vendi
torem bonam fidem
habere optet. ut. ff.
p emp. l. ij. s. si eam
rem. s. secus in vni
uersali. t. ut hic. et ē
ratio qz si heres non
adiret hereditas con
pleret ut. ff. e. nun
q. s. vacuum. et qz ē
eadem psona ut in
aut. de vi et vi ar. us
et ocoz. cum b. s. ff.
p emp. l. ij. s. empto
ri. et. s. si defunctus
et sit hec oūctio ad
lucrum et ad damuz
ut. ff. quemadmoduz
fuit. amit. l. si alia
s. tempus. v. **E**di
cto. i. pcepto gene
rali alias pretorum
dicunt edicta. ut q
metus ut. ff. q me
cau. l. si mulier. et si
miles. p. **A** fisco.
ut a pcuratore impi
alium rerum. nam de
patronalibus dicitur
tur. j. e. in fi. accur.
p. **E**mit. s. a fisco vē
dente ut suam. a quo edicto res minorum excipiuntur ut. C.
si aduer. fisci. l. si. si autem ut alienam. ut qz cessatum est
in solucione tributorum tria exiguntur. ut q sit debitum a
qz cessatum ut. C. si aduer. fisci. l. si. et. C. si ppter pu. pē.
l. si. et. ij. R. forte biēnio ut. ff. loca. et con. l. quero. s. mē
Item tercio qz res subhastetur. i. pcomsetur ut. C. si ppter
pub. pen. l. si. Accur. 3 **M**emorie. ut. C. quadri. pscp.
omnes. a. **B**ene. pspexit. corrigendo edictum diui.
b. **S**tatum ut. ff. de pe. h. nec vllam s. item si quis sē.
So. ibi. in vniuersitate. hic in re singulari loquit. alij dī
cunt qz hic corrigit. et eodem modo. s. primo et non so. R.

ad. l. C. de her. ven. l. i. item ibi erant res fisci. c. Quas
diximus nisi sit minor vel rei pu. ca. absens. ut. C. de res
sti. mi. l. iij. d. Actiones. sed que. Re. n. condi. ex hac les
ge. secundum jo. sed. P. in rem. dabat hic non dno contra
dum. e. Nostra. constitucio. C. de quadri. p. bene a zeno
ne. f. A nostra. id est priuata nostra substantia. sed sup
de fiscali dixi. ut. C.
de quadri. prescrip.
bene a zenone.

De donacione caus
sa mortis. Re. ica.

Est autem ac
quisicōnis. s.
de iur. ci. nam
p. sti. tantum contra
hebantur scilicet do
nacio que scilicet sti
pulacio ē de iure ci.
sed hodie nudo fit pa
cto ut. C. e. si q. au
tem. s. fi. et. j. de act.
s. de constituta. vel
dic eam esse de iure
ci. approbacione non
inuencione sed iur. gē
ci. ut. s. de re. di. s. p
tradicionem. vel die
sui origo fuit de iur.
gen. vno modo scilicet
p. tradicionem ac
postea de iur. ci. fuit
ille modus approbas
tus et alius adinuen
tus. s. p. sti. p. tercio
p. iustinianum addis
tus est tercius puta
nudum pactum.

Et non mortis. s.
large hec duo mem
bra accipiuntur. et in
textu nil de est et ppe
pouitur genera. nam
multe species sub q.
libet continentur. et
hoc approbo vel acci
pe stricte p. duabus
speciebus tantum do
nacionem scz simpli
cis inter viuos et sim
plicis causa mortis
et adde alias donacō
nes ut legatum ut. j.
del. in prim. Item do
naciones ppter nupc.
ut. j. e. s. est et aliud.

Itē et qd est. j. s. fi. b. Mortis. scilicet instantis vel fut
ture ut. ff. e. l. iij. iij. v. et. vi. siquidem vbiq. mors timē
da est cum eius dies incertus sit ut. ff. e. senatus. s. mortis
et de condi. et de. l. i. c. Si quid humanitus. i. si moriar
tur. ut. ff. de. v. sig. in vulgari. s. fi. et debet hoc exprimi
alias non est mortis causa donacio. ut. ff. e. seya. s. fi.

Supuiisset. i. qualuisset et ita tribus modis reuocā
ut h. subicit. et. ff. si cer. pe. non omnes. e. Penituisse.
qui uolūtas est ambulatozia ut. ff. de adim. le. l. iij. in fi.
et quia donacio est ob causam. scz si moriar. et sic possuz pe
nitere ut. ff. e. senatus. s. i. in fi. et. ff. s. condi. cau. da. l. iij.

zenonis p. sperit bene his
qui a fisco p. vendicionem
aut donacionem vel alius
tituluz accipiunt aliquid
ut iph statim quid securi
fiant et victores existant
sue expiantur siue conue
niantur. **A**dversus au
tem sacratissimum erariū
vsqz ad quadriennium li
ceat his intendere qui p
dominio vel ypotheca ea
rum rerum que alienate
sunt putauerint sibi quas
dam competere actiones
Nostra autem diuina con
stitutio quam nup. pmul
gauimus eciam de his q.
a nostravel venerabil' au
guste domo aliqd accepe
rit h. statuit q. in fiscalib.
alienacōib. p. f. ate zenoni
ane ostitucōnis otinēt.

De donacionibus.

Est et aliud gen.
acquisicōnis do
nacio. Donacionum autē
duo sunt genera mortis
causa et non mortis causa
Mortis causa donacio ē
que ppter mortis sit suspi
cione cū q. ita donat ut
si quid humanitus ei con

.s. ij. f. Per omnia. si baudi fere at statim dicet. nam in
multis differunt. **S** Ad exemplum legatorum. quantū
ad vim et potestatem. quia sicut legata morte confirmantur
ita donacōnes causa mortis. ut reuocari non possint. ac.
b. Donacōnis. s. simplicis. et inter viuos alias nulla esset
h. moi distincō. cum omne legatum sit donacō. ut patet ex

diffinicōne eius ut. ff.
del. ij. l. legatum.

Habebat. scz do
nacio causa mortis.
nam cum donacio m
ter viuos habet infig
nia ut sit liberalitas
cum legato ut mor
te confirmetur et ut
destrahatur falcidia.
ut. C. ad fal. l. fi.

Retrabebāt. sub
audi et alij et aliud.

Fere legatis. fere
dicit quia in quibus
daz discrepat a lega
tis. ecce enim si donat
in annos singulos. do
nacio vna est. sed le
gata plura ut. ff. de
dona. cau. mor. sena
tus. s. fi. Item lega
tum ab herede semp
traditur. donacio vel
ab hoc vel ab alio ut
patet ex diffinicōne
j. de le. m. prim. Item
in donacō. obligatur
donans. in legato nō
Item si testamentum
accuso perdo legatū
non donacione. si ta
men accuso ut falsum
ut. ff. de hys quibus
ut in dig. post lega
tum. s. qui mortis.
Item aliter substitu
itur in legatis secun
dum quosdam ut. ff.
de dona. cau. mor. si
cui mors. et del. ij. ut
heredibus. Item fili
iussa. donat. sed non
legat. ut. ff. e. tā his
et. j. qui non est per
mis. fa. tes. in prim.
Item in legato tria
tempora consideran
tur. ut sit capax lega

tigisset haberet is qui ac
cepit. **S** in autem supuixis
set qui donauit accipet l
si eum donacionis penitu
isset aut prior decefferit
is cui donatum sit. **H**ec
mortis causa donaciones
ad exemplum legatorum
redacte sunt p. omnia. **N**ā
cum prudentibus ambi
guum fuerat vtrū donaci
onis an legati instar eam
obtinere opteret et vtrius
qz cause quedaz habebat
insignia et alij ad aliud ge
nus eam retrabebāt a no
bis constitutus est ut per
omnia fere legatis onume
rentur et sic pcedat quem
admodū nostra constitu
cio eam formauit. **E**t in
summa mortis causa do
nacio ē cum magis q. se
velit habere q. eū cui do
nat magis qz eū cui dona
uit q. herede suū sic et a
pud homez thelemach.
donat p.irro. **A**lie autē
donaciones sunt q. sine vl
la mortis cogitacione fi
unt q. in viuos appella
m. q. omīno nō pāt legatis
q. si fuerint pfecte temere

tarius. ut. j. de here. qua. et dif. s. m. extraneis in dona. non
ut. ff. de dona. cau. mor. l. in mortis. Item quia pro lega
to datur interdictum quorum le. non pro donacione qd dic
ut in sū. C. quorum lega. l. i. m. Constitucio. s. coram q.
qz testibus scriptura interuemente vel non. ut. C. e. l. fi.
n. **E**t in sūma. id est ut breuiter de hac dona. expedianus
ut. ff. e. l. i. o. **H**abē. scilicet si superuixerit. ut. ff. e. ses
natulcon. s. i. p. **S**ic et apud. id est sic et recitat poeta
omerus. q. elemachus dictis verbis expressis donauit.
q. **A**lie. nunc psequit aliud genus. **D**onacōes. dictū
est de dona. cau. mor. nūc s. dona. simplicis. i. mē viuos dicit

2 **T**emere. ideo dicit temere. qz qnq reuocantur ut. j. e. s. sciend. s. **V**oluntate. etiam nudo pacto ut. C. e. si quis. ar. s. fi. s. **M**anifestauerit. s. p. verba futuri tempis. ut dato vel donato adinstar sti. ut. ff. de. v. ob. l. v. s. stipulatio. vel pntis tempis. ut dovel dono. cum nudo pacto fiat et pactum etiam fiat p. verba pntis tempis ut. C. e. si quis ar. s. fi. et. ff. de pac. tale. Accur. t. **V**e dicoms. ex hoc evers. to dicebat. M. vendi torez p. se teneri ad rem tradendam sic. ff. de. v. ob. vbi autem non apparet in fi. jo. contra. scilicet ut m. teresse dando libere ut. ff. s. act. emp. l. i. et silitudo que s. fit. est in hoc ut sicut nec cessitas imponit ven ditori ad aliquid. sic et donanti. licet a p. n. cipio nullus tenebat ut. C. de acti. et ob. l. sicut. Sed nunquid donator de euictione tenetur. s. n. si ince pit a tradicione non. ut. ff. e. l. aristo. i. fi. si a pacto ne. sic ut. C. de iur. do. l. i. **U** **C**onstitutio. ut. C. de dona. l. si quis ar. s. fi. **V** **E**t si non tradantur. id est si e dere noluit donator **R**ecessitas. p. ob. ex. l. que stricti iur. e. C. e. cum qui. et. C. e. si quis. ar. s. fi. ac. **P** **D**isposiciones. id est. eorum qui ante nos fuerunt a nostra etiam prima. ut. C. e. sanctimus in fi. **3** **C**onstitutio. ut. C. e. l. penul. in fi. **a** **I**nfirmuacione. id e scriptura facta in p. ncia publicaz. p. so naz. et in actis. vbi supfluum e testes ad hiberi. cum publica monumta sufficiant. ut. C. e. l. data. et. l. in donacionibus. **b** **I**nuenit. s. n. e. a co stitucio ut si donetur in re tempone cap. tuoz. vel a mgro militum donetur militibus. vel in refes ctione domo donetur alicui ut. C. e. l. pe. idem et si donet im pator vel ei donec. ut in aut. de non al. s. si immus. col. ij. et in aut. ut non fiant py. s. fi. col. v. Idem in dona. p. n. nup. ut in aut. ut spon. lar. col. ix. in prim. Idem in remissione vsur. arum futuri tempis ut. ff. e. modestinus. **c** **M**imis me. licet quingentorum solidorum sumam excedat.

reuocari non possunt. **P**erficiuntur autem cum donator suam voluntate scriptis aut sine scriptis manifestauerit. **E**t ad exē plum vendicionis nostra constō eas eciā in se habe re necessitatē tradicōnis voluit ut et si nō tradantē habeāt plenissimū et pfe ctum robur et tradicōnis necessitas incumbat dona tori. **E**t cū retro princi pum disposicōnes infirma ri eas actis inuenientib9 volebāt si maiores ducent orum fuerāt solidoz cō stitucio nra eā quantita tem vsqz ad quingētos so lidos ampli auit quā stare etiam sine infinuacione sta tuit. **E**t quasdā donacio nes inuenit q penitus infi nuacionem fieri mime desi derāt s3 in se plenissimam hnt firmitatem. **A**lter insup multa ad vberiozes exitum donacionū inueni mus q omīa ex nris ostōni bus qz sup his exposuim9 colligenda sunt. **S**ciendū est tamē q si plenissime sint donaciones si tamē in grati existāt hoies in qz beneficiū collatū ē dona torib9 p nram ostitucionē

Alter. al. alia veluti ne plures donaciones diuersis te porib9 facte coactent ut. C. e. l. sancti9 s. si qz aut. **I**t ut hij q pecūiaz recipiūt i redēpcōne captiuoz iuret se ibi bo na fide expēdē. **I**t ut sacro dñi dom9 qo dirimat. ut. C. e. l. pe. i. fi. **S**ciēd p nraz ostōne ut. C. s. reuo. do. l. fi. **E**x cāis. qnq. s. ut si atroces iniurias i eū effūdat. **I**mpī as man9 iferat. **I**gue dāni in hois. v. vite picliuz itulit **I** si legi dēe i donā n parueit ut. C. s. tuo. do. l. fi. s. donacō libere fca solo obseqo n p. stito tuocat. aliud i libta te ut. C. s. tuo. do. l. i. et s. l. cā. l. solo. et e h ar. p. dño. ut his caus possit reuocare feus sic i aut. ut lib. dece. s. hac aut. et s. ag. li. l. alimta. **E**st aliud i rodus ctū. ut. C. s. dona. an nup. p. tot. t. h. **H**abebat a hodie h3 si fi at donacō pus. nā et postea fieri p. ut. j. e. s. si p. **I**nsecutū sūt a s. fco. **K** **S**. s. m. fionuz. **L** **S** p. sic. q. bus non e p. mis. fa. tel. s. cecus. **M** **C**ū au sgeri. i. cū s. ell3. **N** **T**ale. puta qz au geat dos eē an se. **O** **P**ermisit. s. diuis iustm. ut. C. s. dona. an nup. l. pe. **P** **E**t oleqncia. aliz as. quemēcia. sic. C. s. epi. a. cli. l. s. reuiz m9 et s. off. p. v. l. i. i. fi. a. s. defen. ci. l. de fensozes. ar. oē. C. s. osti. pe. l. ij. s. pen. et ff. de adm. le. l. in. s. condicio. **Q** **C**on stituimus. C. de dos na. ante nup. l. fi. **R** **E**requentur. si de nouo fiat donacō vel dos post mēmionuz vel vetus augeatur. est equalitas ut. C. s. dona. ante nup. l. fi. s. si igit dote. si ante matrimoniu poterat esse et inequalitas ut

C. de pact. oue. l. ex morte. sed hodie est eq. litas. an et p9 in ostituendo et in pactis lucroz ut quantū dat vroz i do tem. tm det in donac. p. n. nup. marit9. et sic s. fit dñs dotis sic illa donacōis p. n. nupcias. v. usufructū tñ h3at marit9 ne accidat mēmionuz onerib9 dote n. s. uire. nā eq. tal suggestit qz dos debeat eē ibi vbi sūt onēa mēmionuz. ut. ff. s. iur. do. l. do tis fruct9. a. l. plez. qz. s. s. hui. cū tantū dez reddatur vroz i.

ex qua donatione ofiluitur mulieri so. ma. si res totales n̄ existant. et qz nō potuit alienare maritus. etiā ea ofenciēt ut. j. ti. p̄ in p̄n. licet al. iure p̄potēce possit renūciare ut. C. advell. l. eciam et. l. iubemus. et in aut. siue a me. si aut vxori sic et talis donacio iure reddi viro. so. ma. cū sit equalitas ut in aut. de equali. do. g. i. col. vij. est a spon salicia largitas. qñ sponsus sponse p̄ver ba de futuro vel econ tra donat pure. nō in respectu dotis. q̄ sūt cond. m̄ionij habet. ut. C. de donac. ante nup. l. cum veterum. et. l. si a sponso.

Sed etiam con tracto. hodie hoc cor rigitur in aut. de q̄ li. do. col. vij.

Exemplo. sic. C. de p̄ba. l. exemplo.

Prima ostōne. C. de suo omni. ma. l. i. g. ne aut a. g. si autem socius. c. **C**omunes. s. ut libertates. p. l. fal. non minuan tur. Item vbi nō va let testamentum. lib tates non reuocant. ut. ff. s. inoffi. testa. pap. g. sed an. et lib tates et. g. fi. Item a ff. s. fideicom. li. ḡna liter. g. si quis seruo.

Cuius fauore. s. libertatis. c. **D**iffi niūm. C. s. omni. v. ma. l. i. g. ne autem et. g. si autem socius

Accipiente. vel eo deposito. ut. C. de o mu. v. ma. l. i. g. ne au tem et. g. si autem so cius. Et nō. q̄ opel litur vendere. qd est speciale tra regulā ut. C. de strah. emp ci. inuitum et. C. s. iu re deli. l. nec emere. qd plene nō. in aut. de fideiul. g. penf.

In quibus alienare licet vel nō licet. sub audi. licet non sint do mimi ut in lra declaratur.

Acidit aliqñ. sic continua. supra dictum est q̄o q̄ efficitur dñs iūgencium vel ciuili. hic tractare int ē dit de quadam specialitate que contigit contra eos qui domima rerum acquirunt ḡnale em̄ est ut qui dñs est potest alienare. et qui dñs non est alienare non possit. h̄ et in specialibus casibus contingit contrariū. a **C**on tra totale. s. inextimatum ut. C. de reu. v. acti. l. i. g. cum lex alias si extimatus esset possz alienari. nisi extimacō fiet ut sciatur quantum valet ut. C. de iū. do. quociens. et. l. si in ter virum. et de fundo do. l. i. b **P**redium. dic totale. vel

quasi ut. ff. de fundo do. l. iij. et. iij. quid si res mobilis est s̄. potest alienari si maritus est soluendo ut. C. de ser. pi. da. ma. l. i. c **P**rohibetur. nisi puocetur ad diuisionem fundi totalis ut. C. de fun. do. l. fi. Item nisi ex necessitate ut. C. de li. cau. l. i. Item nisi cum viueritate ut. ff. de fū do. l. i. Item nisi vertatur ad utilitatem m̄icris ut. ff. de iū. do. l. fi. Accur.

inferri seuerioribus autem dominis lucrum accresce re h̄ quasi inuidie plenum pio remedio p̄ nostram d̄ stitucionem mederi neces sarium duximus et inueni mus viam p̄ quam et maū missor et socius eius qui libertate accepit nostro beneficio fruantur libertate cum effectupcedēte cuius fauore et antiquos legislatores multa et con tra omnes regulas sta tuisse manifestum est et eo qui eam libertatem impo suit sue liberalitatis sta bilitate gaudente et socio in demmi conseruato pre ciumqz serui secundum p tem dominij qd nos disti niuimus accipiente **Q**ui

bus alienare licet vel non :

Acidit aliquādo ut qui dñs rei sit alienare non pos sit et contra qui dñs rei n̄ sit alienande rei potesta tem habeat. Nam dotale predium maritus inuita muliere p̄ legem iuliaz p̄ hibetur alienare quāuis ipse sit dotis cā ei datus

cium. **I**nuita. sed ea volente secedebat. a hoc erat s̄m vicium. m **V**olente. similiter phibeat. accur. n **V**trū qz. s. vicio. o **I**nterdicte. quid si fiat. s̄. vendicat mari tus constante matrimonio contra factum siūuueniens cum fuerit contra legem ut. C. de ag. et cen. quemadmod. et s reiven. l. dote. sed dissoltuto eo. mulier repetit. ut. C. de iū. do. l. i. reb. id in plato ecclie alienate rē ec. qz p̄t eaz repetere p̄latura durante. ut eē de rebus ec. non alie. g. si quis p̄rozum. p **R**eg. speciale. ut suo fauori nō possit renūciare qz etiam rei pu. m̄ter est. ut. ff. so. ma. l. i. sic. ff. de pact. do. l. de die. q **I**n p̄ncipem. id est destructionē

inuita. ergo ea nolente poterat. ut inuit. qd corrigē statim. e **A**lienaz re. hoc large accipiz as. siue dominiū mus tetur siue iul. alij d̄st tuatur ut. C. de res bus ali. vel non alie. l. fi. et in aut. de non ali. g. alienacōnis et ff. de fundo do. l. iul. Accur. f **I**psius. s. de iū. gen. ut p̄ tra dicionem et ciuili. s. approbacione s̄m jo. Alij dicunt s̄ iure ci. s. fictione nō iū. gē. ut. C. de iure do. i. re bus sed qd ibi dicit iure naturali vxor em dñam esse. verum est p̄meo iure. quo dicitur quicquid calca uerit pest tuus rē. n̄ naturali. i. iū. gen. s̄ rerum dñā dicitur q̄ ad spem. et quantum ex eis sustentetur sic filij dicuntur domini rerum paternarum ut. j. de here. quali. et diff. g. sui a. C. s. fur. l. quamuis et. C. res rum amo. l. i. vel dñā est inspecto exitu sic filius dicitur dñs ut ff. de li. et post. l. in in suis. g **C**orris gentes. in duobz cas pitulis et in alijs nō h̄ **D**eduximus. ut. C. de reu. v. acti. g. et cum lex. i **L**ex. scz ulia. k **P**talice. i. in ptalics phibeat alienacionem. et hoc erat primum eius viz

Conuertatur. familia sunt ubi etiam dñs non alienat ut ff. ad. l. iul. ma. l. manichos. §. pe. et. C. de predi. curialit. l. fi. l. p. et. j. e. §. nunc admonendi. 2. **C**ontra. i. ec. contra. r. i. **A**lienare. idem in iudice ut. ff. si ex nox. ca. aga. l. ij. et. j. de offi. iudi. in fi. idem in flumine ut. ff. de acquir. re. do. §. §. alluio. It. in impatore et augusto ut. §. de usufruct. §. pe. Idem in prelati. ecclesiarij ut in aut. hoc eius porrectuz. id. in tutoribus qui do. minorum locum obtinent ut. ff. §. furt. in. terdum. §. qui tutelā. Idem in procuratore q. habet liberam adm. nistracionem ut. §. S. re. di. §. nihil autem. Idem in seruis habentibus liberam peculij adm. nistracionem ut. ff. de pig. acti. si conuenit. §. si. et. l. se. s. **N**on soluat. scz. tempore constituto. t. **I**mpedirentur. n. esset pactio de pig. noze vendendo. u. **T**emere. i. minus. cito ut. §. de usufruct. in. prim. v. **C**onstitucione. C. S. ut. do. in. pe. l. fi. §. i. a. ij. p. **C**ertus. ut si acti. sit de vendendo iusta. comuencio ne vendere. possit. sed si nihil. fu. it. dictum de hoc. nunciabit. semel. et tunc. elapso. biennio. vendet. ut. C. de iur. do. impe. l. fi. §. i. et. ij. si. autem. dictuz. fuit. ut. non. vendat. ter. nunciabit. et tunc. vendet. ut. ff. de pig. acti. si. uenit. y. **T**enore. f. constituciois. 3. **V**llam. neq. racō. ne. proprietatis. neq. racione. possessiois. q. animo. retinetur. licz. corporalem. sine. tuto. re. p. dere. possit. ut. ff. de. acquir. re. do. l. pu. pillus. et. de. acquir. re. do. l. possessionem. Quid. in. adulto. Re. si. non. habet. curas. torem. potest. alienare. q. seruando. seruari. n. possunt. si. habet. curatorem. similis. est. p. digo. ut. C. de. in. me. resti. mi. l. si. curatorem. a. **P**osse. sic. §. de. auct. tu. in. prim. et. de. sol. l. q. si. forte. in. fi. et. l. pupillo. et. ff. si. cer. pe. l. n. om. nis. §. fi. b. **D**ederint. i. tradiderint. cum. dare. sit. accipi. entis. facere. ut. j. de. acti. §. sic. itaq. si. poneret. appie. nō. ha. berz. locū. qd. sequitur. ideo. q. vendicare. c. **O**bligacōne. scilicet. psonalem. ex. mutuo. d. **P**ecuniam. bona. est. racio. ut. j. quibus. re. contra. ob. in. prim. et. ff. si. cer. pe. l. appella. ta. e. **F**acit. qd. est. necesse. quia. dicitur. mutuū. quia. de.

Ad nos legem iuliam eor. rigentes in meliorem sta. tum deduximus. **C**um em. lex iulia in solis tantum. modo rebus locum habe. at que ytalice fuerant et. alicacōnes imhibebat que. inuita muliere fiebat ypo. tecas autem earum eiaz. volente. vtriq. earum. re. medium posuimus ut. eci. am. in. eas. res. que. in. puin. ciali. solo. posite. sunt. inter. dicta. fiat. alienacō. vel. ob. ligacio. **E**t. neutrum. eorū. neq. consencientibus. mu. lieribus. pcedat. ne. sexus. muliebris. fragilitas. in. p. niciem. substancie. earum. conuertatur. **C**ontra. autez. creditor. pignus. ex. pacto. que. quis. eius. ea. res. nō. fit. alienare. potest. sed. hoc. forsitan. ideo. videtur. fieri. q. voluntate. debito. ris. intelligitur. pignus. a. lienari. quia. ab. inicio. con. tractus. pactus. est. ut. lice. ret. creditori. pignus. ven. dere. si. pecunia. non. soluat. sed. ne. creditores. ius. su. um. prosequi. impedirent. neq. debitor. temere. su.

meo. fit. tuum. ut. ff. si. cer. pe. l. ij. **F** **B**ona. fide. credens. eum. maiorem. ut. ff. p. emp. l. ij. §. si. a. pupillo. vel. etiam. er. rans. in. iure. licet. sit. ar. §. ut. ff. p. emp. l. ij. §. si. a. pupil. lo. **G** **C**onsumpti. qd. fit. expendendo. vel. cum. alijs. immi. scendo. ut. §. de. usufruct. §. constituitur. et. ff. de. sol. si. alieni. b. **C**ondici. scilicet. condicione. certi. ex. mutuo. reconci. las.

arum. rerum. dominiū. a. mittere. videantur. nostra. constitucione. consultum. est. et. certus. modus. impo. situs. est. p. quem. pignozū. distractio. possit. procede. re. cuius. tenore. vtriq. pti. creditorum. et. debitorum. satis. abunde. prouisus. est. **N**unc. autem. admonen. di. sumus. neq. pupillū. ne. q. pupillam. vllam. rem. si. ne. tutoris. auctoritate. ali. enare. posse. **I**deo. q. si. mu. tuam. pecuniam. sine. tuto. ris. auctoritate. alicui. de. derit. non. contrahit. obli. gacionem. quia. pecuniaz. non. facit. accipietis. ideo. q. vendicari. nummi. pos. sunt. vbi. extant. **S**ed. si. nū. mi. quos. mutuo. minor. de. derit. ab. eo. qui. accepit. bo. na. fide. consumpti. sunt. cō. dici. possunt. si. mala. fide. ad. exhibendum. de. his. a. gi. potest. **A**t. ex. contra. rio. omnes. res. pupillo. et. pupille. sine. tutoris. aucto. ritate. dari. possunt. **I**deo. q. si. debitor. pupillo. sol. uat. necessaria. est. debito. ri. tutoris. auctas. **A**lio. qn.

to. p. consumpcionez. ut. ff. si. cer. pe. si. a. furioso. et. l. se. Itz. stipulacione. reconci. hat. ut. C. si. cer. pe. l. quis. Item. yfua. ut. ff. de. iur. do. pecu. lus. et. nō. j. quibus. mo. re. strahi. ob. in. prim. Accur. floren. i. **A**d. exhibendum. quia. tenetur. qui. do. lo. fecit. quo. min. pos. sit. exhibere. ut. C. ad. exhi. l. ad. exhi. et. sic. iurā. in. litem. ex. eo. q. interest. pupilli. ei. cuius. pecuniam. reddi. tam. esse. ut. ff. de. in. lit. e. iurā. l. m. acti. et. l. minimis. Accur. k. **R**es. ut. res. fiat. accipientis. nō. ut. de. bitor. liberetur. et. B. sequitur. **L**iberabitur. scz. debitor. pupilli. **S**z. contra. ff. de. sol. si. stipulatus. fuero. Re. ibi. pupillus. erat. ad. iectus. nec. quiequam. sibi. debebatur. cū. ad. solucionem. tantū. po. natur. ut. j. e. t. de. sol. l. q. si. stipulatus. et. l. quoniam. res. §. ac. tibi. n. **C**onstituci. one. ut. C. de. admi. tu. l. sanctim. ac. o. **D**ebitor. ex. mu. tuo. vel. simili. causa. n. expensione. vel. reddi. tu. ut. C. de. admi. tu. sanctimus. et. l. cum. constitucione. p. **S**entencia. scilicet. in. locutoia. quā. preceptum. vulgarit.

appellamus. ut. si. dicat. de. cno. vel. p. cipio. tibi. soluere. vel. de. ponere. ut. ff. de. min. l. ait. pretor. §. quid. tamen. q. **S**i. ne. omni. vel. p. portularum. vel. preciorum. tabell. sed. nunq. debitor. p. sua. parte. soluet. Re. non. ut. C. de. fruc. et. li. ex. l. fi. et. fa. sic. C. de. epi. au. l. tam. dementis. §. fi. r. **P**er. mittat. nō. q. tutor. et. iudex. necessarij. sunt. s. in. pe. **S**ed. s. in. nos. solum. iudex. sufficit. ut. ff. de. min. ait. pretor. §. quid. ta. men. et. l. q. si. minor. in. fi. 2. **S**ecuritas. ut. nec. restitucio. detur. secus. in. predio. alienato. cum. decreto. qz. empco. ex. voluntate. solucio. de. necessitate. fit. ut. ff. de. min. ait. p. tor. §. quid. tam. et. l. q. si. minor. in. fi. et. C. de. predi. min.

si quidem
Si autē solutio ut soli pupillo? adulto curatore h ti
 fine eo vñ ipō iure n̄ liberat̄ ut .j. ibi n̄ p̄derit rē. s. l. o. s.
 cuplecior qd̄ est et si non est factus pauperior ut .ff. de sol
 in pupillo. t. Petat. et sic est s̄ preda sollicitus. vnde n̄
 auditur ut .C. p̄ emp. l. eum qui. u. **N**ihil apparet ergo

q̄ ipso iure non est li
 beratus. si autem euz
 auctoritate tutoris.
 ipso iure liberaretur
 sed tunc restitueret̄
 minor p̄dita pecūia.
 ut .C. si aduersus. sol
 l. i. v. **D**amnabit̄.
 scilicet ipso minore
 petente. vel alio suo
 nomine. non ex̄neo.
 ut .ff. de sol. l. filius.
 p. **S**oluerit. contra
 hanc diffusam mate
 riam distinguet̄ euz
 debitor pupillo sol
 uit. aut consequitur
 plenam. aut plenior
 rem. aut plenissimam
 securitatem. si soluat
 pupillo sine tutoris
 auctoritate et pupil
 lus habeat saluaz pe
 cumam vel ex ea locu
 plecior est. liberat̄ n̄
 ipō iure. sed p̄ excep
 tionem nisi esset ad
 ultus sine curatore.
 ut hic et .ff. de sol. l. i.
 in pupillo. si autem
 soluat tutore aucto
 re. ipso iure liberat̄.
 potest tamen in inte
 grum restitui si non
 habeat rem saluam.
 ut .ff. si aduersus sol
 l. i. nisi in .iij. casib⁹
 ut .C. de adm. tu. san
 ctimus. et .l. consti
 tucionem. qd̄ em̄ les
 gitime factus est ex
 euentu retractari nō
 debet ut .C. ad se. o.
 trebel. sanctim⁹. ple
 nissima est si iudex in
 terueniat cum tu. vñ
 sine eo ut hic. et .ff.
 de min. ait. pretor. q̄.
 quid tamen. de hac
 materia ibi plene nō. **E**x diuerso. non possunt. distm
 gue aut id qd̄ erat soluendum nō poterat alienari sine de
 creto. quo casu de cretum interponendum est in soluendo.
 ut .ff. de rebus e. q̄ si pupillus alias non tenet. et potest vñ
 dicari qd̄ solum est. nisi consumpserit creditor. ut hic. et
 ff. si cer. pe. non omnes. q̄. si. aut poterat. quo casu solus suf
 ficat tu. vel tu. vel adultus non habens cur̄. nec restituitur
 cum non sint decepti. si sine tu. soluerit. non liberat̄. nec
 dominū reansit nisi p̄ consump̄. ut hic. et .ff. si cer. pe. nō
 omnis. q̄. si. et hoc quando debitum erat ciuile et naturale
 Si naturale tantum p̄ restitutionem poterit repetere. si

si non soluitur cum aucto
 ritate tutoris non libera
 bitur **S**ed hoc eciaz e
 uidentissima racione sta
 tutum est in constitucio
 ne quaz ad cesarienses ad
 uocatos ex suggestione
 viri tribuniani eminentissi
 mi questoris sacri palacij
 nostri promulgauimus q̄
 dispositum est ita licere
 tutori vel curatori debi
 torem pupillarem soluere
 ut prius iudicialis senten
 cia sine omni damno cele
 brata hic pmittat q̄ subse
 cuto et si iudex pronūcia
 uerit et debitor soluerit.
 sequatur huiusmodi solu
 tionem plenissima securi
 tas **S**im autem aliter q̄
 disposuimus solucō facta
 fuerit pecuniam autez sal
 uam habeat pupillus ut
 ex ea locuplecior fit et ad
 huc eandem pecunie sum
 mam. petat p̄ excepcone
 doli mali poterit submo
 ueri **Q**uod si male con
 sumpserit aut furto amise
 rit nihil proderit debito
 ri doli mali exceptio sed
 nihilominus condemnabi

Ex diuerso. non possunt. distm
 gue aut id qd̄ erat soluendum nō poterat alienari sine de
 creto. quo casu de cretum interponendum est in soluendo.
 ut .ff. de rebus e. q̄ si pupillus alias non tenet. et potest vñ
 dicari qd̄ solum est. nisi consumpserit creditor. ut hic. et
 ff. si cer. pe. non omnes. q̄. si. aut poterat. quo casu solus suf
 ficat tu. vel tu. vel adultus non habens cur̄. nec restituitur
 cum non sint decepti. si sine tu. soluerit. non liberat̄. nec
 dominū reansit nisi p̄ consump̄. ut hic. et .ff. si cer. pe. nō
 omnis. q̄. si. et hoc quando debitum erat ciuile et naturale
 Si naturale tantum p̄ restitutionem poterit repetere. si

legittime soluit. al' suo iur̄ condiez. ut .ff. de condi. inde. in
Acquiritur. Est modus in rebus sunt **T**erdum.
 certi demqz fines. Quos ultra citroqz nequit confi
 stere rectum. Nam licet multis modis res nobis ac
 quirantur. ut a. q̄. illo singulorum. de re. di. vsqz nunc tra
 ditum est. tamen certi sunt homines. p̄ quos acquiritur et

sunt. vi. l. p̄ nos. p̄ fi
 lios p̄ seruos nostros
 p̄ alienos in quibus
 vsufu. habemus p̄ az
 lios quos bona fide
 possidemus. p̄ liberū
 hominem quem bona
 fide possidemus. sep
 tim⁹. l. ille in quo nu
 dum vsum habemus.
 est octauus quando
 qz ut liber homo .i.
 p̄curator de quibus
 hic ti. dicit. differt
 autem a quodaz alio
 i. j. p̄ qual. p̄. no. acq̄.
 quia ibi s̄ ob. acqui
 s̄ de rebus tractatur
 a **N**on solum habet
 tis. ut .j. e. q̄. i. et .j. e.
 nobis. b. **T**erminus
 fruct. ut .j. e. q̄. de his
 quid si nudum vsum.
 Re. ex re n̄a acquir̄.
 n̄ autez ex opa. ut .ff.
 de vsu. et ha. p̄ seruu
 et .j. p̄ qual. p̄. no. ob.
 ac. q̄. p̄ eum quoqz.
 c. **B**ona fide. ut .j. e.
 q̄. idem placet. que
 bona fides in posside
 te non possessore requi
 ritur. ut .ff. de acqui
 ren. pos. cum heredes
 q̄. si. et .ff. de sti. ser.
 l. si seruus ex testō. et
 de acqui. re. to. hō li
 ber. in prim. erigitur
 et bona fides in prin
 cipio possessionis et
 continua in libero ho
 mine quo ad aliquid
 acquirendum p̄ eum
 non in vsu. quia non
 vsucapitur. ut .ff. de
 acqui. re. to. l. q̄. bo
 na fide. q̄. i. et .C. de
 p̄scrip. lon. tem. quo
 p̄ li. l. sola. sed in ser

tur quia temere sine tuto
 ris auctoritate et non se
 cundum nostram consti
 tucionem soluerit **S**ed
 ex diuerso pupilli vel pu
 pille sine auctoritate tu
 toris non possunt soluere
 quia id quod soluunt ali
 cui non fit accipientis cū
 nullius rei alienacio eis
 sine tutoris auctoritate
 cessat est. **P**er quas p̄so
 nas nobis ius acquiritur

Acquiritur vobis
 non solum p̄ vos
 metipsum sed ecia
 p̄ eos quos in potestate
 habetis. **I**tem p̄ seruos in
 quibus vsum fructum ha
 betis. **I**tem p̄ homines li
 beros et p̄ seruos alienos
 quos bona fide possidetis
 de quibus singulis diligē
 eius dispiciemus **I**git̄
 liberi vestri vtriusqz sexus
 quos in potestate habetis
 olim quid quicquid ad es
 os puenerat exceptis vicz
 castrensis peculij hoc
 parentibus suis acquire
 bant sine vlla distinctione
 et hoc ita parentū fiebat
 ut eciam eis licencia esset

uo sufficit. et quo ad vsu. et quo ad fructus in inicio bonam
 fidem habere. ut .ff. de vsu. qui scit. q̄. vi. et .C. de vsu. tūl
 for. l. vna. q̄. to. c. tantummodo. **I**gitur. quia de singul
 lis dicit evult de filiis ut de digmoribus p̄mo dicit. fac. eñ
 glo. ff. de edendo. m. l. argentat. in. q̄. edi. **E** **O**lim. anti
 quitate primo recitat. et hoc ideo ut nichil antiquitatis pe
 nitus ignoratur. ut .j. ti. p̄. m. prim. nam id qd̄ tollitur vel
 reformatur non debet esse incognitum. ut .C. de cas. tole
 l. i. in fi. **F** **C**astrensis. idem in quasi castren. eñ n̄ve
 teri. ut .ff. de colp. to. l. i. q̄. nec castrense. non solum nouo
 iur̄. ut .C. de bo. que li. cum oportet. q̄. exceptis. et .q̄. eodes

obseruando. est autem castrense qd filius a quolibet in castris acquirat non acquiratur al. ut. ff. de cal. pec. l. si forte. et. l. castrense. quasi castrense est. q. magistri libera sum arcum clerici et aduocati de publico acquirunt. ut. C. de inoffi. tes. l. si. et. C. de epi. et cle. sacrosancte. et. l. cui lege. **§** Distinctione aduenticij vel pfecticij ppteratit vel usufru. **h** Alij s. frater qd grauis esse videtur. ut. C. de bo. que li. cum oportet. §. i. **¶** Constitucione. ut. C. de bo. que li. cum oportet. Accur. **h** Ex re largs pone. i. ppter rem ut fructus ex res bus patris vel occasi one patris quocumq; modo questra. ut ff. de inuen. rui. nau. l. i. §. ij. et. ff. de usufr. l. fideicom. §. cum possidius. et de vul. sub. sed et si plures. §. m. arzo gato. et de ca. stren. pec. si forte. et l. si castrense. n. et ali unde filius sit habiturus p se. ut. ff. de iur. bo. l. v. §. si pater et sic ponitur ex re. ff. de acqui. her. adico. in fi. ar. §. ff. de pecu. eo tempore. in fi. ar. similiter §. ff. de acti. emp. iur. §. si qd seruo. **¶** Inuidia est. scilicet filio qui acquirat. **¶** Reuertit. q. d. nulla. **¶** Usufructus. quez habet in aduenticij nisi remiserit. ut. C. de bo. que li. cum oportet. §. si autem res. l. nisi ab aliquo sibi de tur aliquid vel relin quatur hoc pacto ut ad patrem non ptine at usufruct. ut in aut. ut. lice. ma. et a. in pmi. col. viij. vel nisi succedat filius vna cum patre in hereditate fratris vel sororis. ut in aut. de her. qui ab inte. de. §. si vero. col. ix. vel si seruu donetur filio a. eo pacto ut manumittatur statim ut C. de bonis que li. l. vi. ad fi. vel nisi quando pater noluit consentire filio aduenti hereditatem aliquam. ut. C. de bo. que li. l. si. in fi. et. §. i. et. ij. vel nisi pte minus legitime diuertente bona filijs applicentur. ut i aut. ut nulli i. §. quia vero quedam col. ix. Item quando pater contraxit in cestal nupcias. ut i aut. de inces. nup. §. i. col. iij. **¶** Pro spera. quid dicemus in dubio. vnde puenerit. Respondent quidam ex bonis patris psumitur habuisse. sicut si vxor ha ber psumitur ex bonis mariti. ut. C. de donac. iur. vi. et vx.

quod p vnum vel vnam ac quisituz est alij filio vel ex traneo donare vel vende re vel quocumq; modo vo luerant applicare. Quod nobis in humanum visum est et generali constituci one emissa et liberis pep cimus et patribus hono rem debitum reseruauimus. **¶** Sanctum etem a nobis est ut si quid ex re patris ei filio obuemat h secundum antiquam obf uacionem totum parenti acquiratur que enim inui dia est ut qd ex patris oc casione pfectum est hoc ad eum reuertit. **¶** Ad autem ex alia causa sibi filius fami lias acqsiuit huius vsum fructum patri quidem ac quirit dominium autem apud eum imaneat ne qd ei suis laboribus vel p spe ra fortuna accesserit hoc in alium pueniens luctuo sum ei procedat. **¶** Hoc quoq; a nobis disposituz est et in ea specie vbi pa tens emancipando liberz ex rebus que acquisitione effugiunt sibi terciam p

et. ff. de dona. inter vi. et vx. l. quintus. §. nos contra. et dis stingu. an filius sit diligens vel dures et pater inops. vel contra. ut ex bonis diligentis alias diuitis questum fuis gamus. ut. C. ar. tu. si defunctus. et. ff. de her. ven. vendis tor. ex hereditate. ibi. precum em hominis r. et. ff. ad. l. fal. si heres institutus in prin. **¶** Procedat. collige pe culium. aliud castren se. aliud quasi castre se. aliud rusticarum fue paganum. qd di uiditur in pfecticuz et aduenticium. ut. C. de inoffi. tes. l. si. in prin. in quibus emi mbus dicitur hac lege quid iur. sit. et. C. de bo. que li. l. cu op tet. **¶** Hoc quoq; ut parentibus hono rem seruemus. et fi hys pcamus. **¶** Di spositum est. C. de bo nis que li. cum oportet. §. cum autem. **¶** Specie. i. casu. **¶** Vbi. i. in quo. **¶** Per adquisicio nem. i. patri non acq ratur quantum ad pp etatem. Sed secund que tempora locum habeat. qd hic dicit secundum antiqua no quia sola castrensia et quasi non acquir e bantur de quibus nis bil detinebat pater ut. C. de bo. que li. cum oportet. §. i. §. moderna vero no. qz non erat adhuc stat utum in aduenticij ut non acquirant pat ri. tempore huius les gis antique que rec itatur hic. Re. iij. us ra hic successiue con siderari. antiquissi mum quo sola castre siavel quasi non acq runtur ut. §. i. anti quum vel tempore co stantini. quo res ma terne et materna li nea delate ut non ac quiantur patri statutum est. ut. C. de bo. ma. l. i. §. et. in tertium qd hic recitatur ut pater emancipando filiu de his mat emis terciam teneat p premio. quartum quo cauetur ut omnia aduenticia acquirantur filijs quantum ad pprieta tem patri quantum ad usufruct. ex quo corrigitur illud qd iur. antiquo cautum erat. ut hic. et. §. i. et. C. de bo. q li. cum oportet. **¶** Constitucio nibus. scilicet constanti mi ante iustinianum ut recitatur. C. de bo. que li. cum op tet. §. penul. **¶** Decrescat. ar. §. de l. pa. tu. p toruz et. C. de cad. tol. §. p secundo. **¶** Dimidiam. quam sem per retinet nisi expresse remittat. ut. C. de bo. que li. cum

obseruando. est autem castrense qd filius a quolibet in castris acquirat non acquiratur al. ut. ff. de cal. pec. l. si forte. et. l. castrense. quasi castrense est. q. magistri libera sum arcum clerici et aduocati de publico acquirunt. ut. C. de inoffi. tes. l. si. et. C. de epi. et cle. sacrosancte. et. l. cui lege. **§** Distinctione aduenticij vel pfecticij ppteratit vel usufru. **h** Alij s. frater qd grauis esse videtur. ut. C. de bo. que li. cum oportet. §. i. **¶** Constitucione. ut. C. de bo. que li. cum oportet. Accur. **h** Ex re largs pone. i. ppter rem ut fructus ex res bus patris vel occasi one patris quocumq; modo questra. ut ff. de inuen. rui. nau. l. i. §. ij. et. ff. de usufr. l. fideicom. §. cum possidius. et de vul. sub. sed et si plures. §. m. arzo gato. et de ca. stren. pec. si forte. et l. si castrense. n. et ali unde filius sit habiturus p se. ut. ff. de iur. bo. l. v. §. si pater et sic ponitur ex re. ff. de acqui. her. adico. in fi. ar. §. ff. de pecu. eo tempore. in fi. ar. similiter §. ff. de acti. emp. iur. §. si qd seruo. **¶** Inuidia est. scilicet filio qui acquirat. **¶** Reuertit. q. d. nulla. **¶** Usufructus. quez habet in aduenticij nisi remiserit. ut. C. de bo. que li. cum oportet. §. si autem res. l. nisi ab aliquo sibi de tur aliquid vel relin quatur hoc pacto ut ad patrem non ptine at usufruct. ut in aut. ut. lice. ma. et a. in pmi. col. viij. vel nisi succedat filius vna cum patre in hereditate fratris vel sororis. ut in aut. de her. qui ab inte. de. §. si vero. col. ix. vel si seruu donetur filio a. eo pacto ut manumittatur statim ut C. de bonis que li. l. vi. ad fi. vel nisi quando pater noluit consentire filio aduenti hereditatem aliquam. ut. C. de bo. que li. l. si. in fi. et. §. i. et. ij. vel nisi pte minus legitime diuertente bona filijs applicentur. ut i aut. ut nulli i. §. quia vero quedam col. ix. Item quando pater contraxit in cestal nupcias. ut i aut. de inces. nup. §. i. col. iij. **¶** Pro spera. quid dicemus in dubio. vnde puenerit. Respondent quidam ex bonis patris psumitur habuisse. sicut si vxor ha ber psumitur ex bonis mariti. ut. C. de donac. iur. vi. et vx.

oportet ac. **P**ro tercia. i. loco tercie quam habebat. olim in bonis maternis. racione proprietatis habet hodie dimidiam usufructum in omnibus aduenticijs ut. C. de bo. q. li. cum oportet ac. **I**tem stipulentur et ita obligacionem domino querit ut. j. p. quas p. no. acqui. i. circa p. n. **E**x q. libet. ut p. occupationem vel specificationem vel inuencionem ut. s. d. re. rum di. s. fere et. s. cum quis a. s. thesau. ros. a. **I**nuitis. sic ff. de acqui. re. do. ec. inuitis. sic et. ff. de. h. ob. seruum ne tan. te. ar. contra. ff. d. do. na. hoc iure. s. no. po. test. b. **S**uum. scilicet ad suam utilitas. tem. sed ad domini utilitatem potest. ut. j. s. stip. s. s. cum factum que est. s. ymmo. ec. ad suam utilitatem q. n. q. ut si dominus ser. uo legatum relinquat ut. C. de necijs. v. q. dam. s. illo. s. ilud s. equitate. non racione dicitur quia in ali. menta erat relictum ut. C. del. i. seruum. et. ff. de alim. et. cib. le. i. seruos. alias au. tem non tenetur he. res nisi velit. **S**ed si heres. no. in hereditate adeun. da seruo tria esse ne. cessaria. iussus ut hic et q. precedat. ut. ff. de acqui. here. si quis mihi. s. iussus. et. ser. ui voluntas. ut. C. s. here. insti. cum. p. po. nas. et. in trebell. re. sti. seruo facienda. do. mini sufficit voluntas. At in bo. pos. seruo delata seruius. consen. tire et domini uelle si. ue ante siue post op. tet. ut. ff. ad trebell. seruo inuito. et. rem. ra. ha. l. pe. in lega. to non est opus iussu. one. cum emolimen. tum tantum contine. at. ut. ff. man. si here. ditatem. **A**die. rit. scilicet seruus. **P**erinde. quandoq. non p. m. de ut si filio meo substituas eos quos in heredes fecerim. nam uocantur ex substitucio. ne qui p. se. non qui p. seruos heredes sunt. ut. ff. de vul. et. pu. substi. qui. liberis. s. he. e. uerba. **I**tem alibi. ut. ff. del. i. cum filio. s. ipsi. uero. et. s. ideo. **A**cquiritur. siue ser. uus tantum uelit. siue dñs tantum ut. ff. de do. cau. mo. l. si. et. de adim. le. l. seruo cum. accur. **N**on solum ad

est nihil suum habere po. test. **S**ed si seruus heres institutus sit non alias nisi nostro iussu hereditatem adire potest. **E**t si uobis iubentibus adierit uobis hereditas acquiritur p. m. de ac. si uos ip. si heredes in. stituti essetis et. conueni. ter scilicet uobis legatus per eos acquiritur. **N**on solum autem p. p. rias p. eos quos in potesta. te habetis uobis acquiri. tur sed etiam possessio. **C**uiuscumq. enim rei posses. sionem adepti fuerint id uos possidere uidentur. **V**n. de etiam p. eos u. s. u. capio l. longi temporis possessio uobis accidit. **D**e his autem seruis in quibus tantum modum usufructum habetis ita placuit ut quicquid de re uel ex o. peribus suis acquirat uobis id adiciatur. **N**o. uero extra eas causas p. secu. ti sunt id ad dominum p. etatis p. teneat. **I**taq. si is seruus heres institutus sit legatum uel quod uel quid ei donatum fuerit non usufructuario sed de iure p. etatis acquiritur. **D**e placet et de eo q. a uobis

apti. scilicet iuste secundum quoslibet. uel aliter. q. d. die ut di. ximus s. de his qui sunt sui uel alii. i. s. i. b. **V**idemini etiam ignorantes. ut. ff. de acqui. pos. l. iij. s. saltus. **V**sufructio. in rebus peculiaribus statim nam dominici post q. dñs scit. ut. ff. p. soluto. l. ij. et. de usufr. l. labeo. **P**ossessio. i. p. s. c. p. cio que est effectus longe possessio. nis. ut. ff. de usufr. l. i. in. ac. **D**e his tantum modo. ut. ff. de do. na. cau. mo. l. vi. et. de adim. le. l. ser. uo. m. **V**sufructu de eo in quo uisum tñ modo habemus die q. ex opibus tantum n. acquirit. q. opere u. ui in fructu sunt. ut. ff. de usu et. habitac. one. p. seruum. **D**e re. expone. ut. s. e. s. i. ac. o. **P**ro p. rias. m. si cont. s. placione fructuarij sit institutus. uel ali. ud sibi datum fuerit quo casu ex re eius. s. fructuarij sic sibi q. si tum esse uidetur. ut. ff. de usufruct. le. sed et si quid. non tamen fructuarij iussus suff. ficat ad adeundam he. ditatem. ut. ff. de acq. ren. here. l. adicio. s. p. terea. **P**re. q. d. id est aliquid. **I**dem placet. scilicet quo ad acquisi. tionem ut statim seq. tur. nam in alio dif. fert ut. j. e. s. sed bone. fi. r. **I**s liber. hic die q. diximus. s. e. in. prim. **C**ausas. ueluti si fuerit heres institutus. uel lega. tum fuerit. ei aliquid uel donatum. **S**i liber est. p. r. e. possessionem que sibi queri non potest. cum ipse ab alio pos. sideatur. ut. ff. ad. i. ul. de adul. sic. eueni. et. **I**tem p. r. e. u. s. u. capionem. que sibi n. queritur sine posses. sione. ut. ff. de acqui. re. do. homo. liber. s. quicquid. et. de usufr. l. sine. sed in hereditate p. liberum ho. minem mihi querenda. vi. s. ut. necessaria. quoru. si quid de fuerit. non queritur. scilicet ut mei cont. e. placione institu. atur. **I**tem ut sciat condicionem suam institutus. **I**tem q. iussu meo adeat. **I**tem q. uolens adeat. **I**tem q. uelit. michi querere. **I**tem q. bona fide possideam. bene dico oportet. ut sciat. condicionem suam. unde ignor. as sue condicionis nulli

ms. ut. ff. de usufr. l. i. in. ac. **D**e his tantum modo. ut. ff. de do. na. cau. mo. l. vi. et. de adim. le. l. ser. uo. m. **V**sufructu de eo in quo uisum tñ modo habemus die q. ex opibus tantum n. acquirit. q. opere u. ui in fructu sunt. ut. ff. de usu et. habitac. one. p. seruum. **D**e re. expone. ut. s. e. s. i. ac. o. **P**ro p. rias. m. si cont. s. placione fructuarij sit institutus. uel ali. ud sibi datum fuerit quo casu ex re eius. s. fructuarij sic sibi q. si tum esse uidetur. ut. ff. de usufruct. le. sed et si quid. non tamen fructuarij iussus suff. ficat ad adeundam he. ditatem. ut. ff. de acq. ren. here. l. adicio. s. p. terea. **P**re. q. d. id est aliquid. **I**dem placet. scilicet quo ad acquisi. tionem ut statim seq. tur. nam in alio dif. fert ut. j. e. s. sed bone. fi. r. **I**s liber. hic die q. diximus. s. e. in. prim. **C**ausas. ueluti si fuerit heres institutus. uel lega. tum fuerit. ei aliquid uel donatum. **S**i liber est. p. r. e. possessionem que sibi queri non potest. cum ipse ab alio pos. sideatur. ut. ff. ad. i. ul. de adul. sic. eueni. et. **I**tem p. r. e. u. s. u. capionem. que sibi n. queritur sine posses. sione. ut. ff. de acqui. re. do. homo. liber. s.

quicquid. et. de usufr. l. sine. sed in hereditate p. liberum ho. minem mihi querenda. vi. s. ut. necessaria. quoru. si quid de fuerit. non queritur. scilicet ut mei cont. e. placione institu. atur. **I**tem ut sciat condicionem suam institutus. **I**tem q. iussu meo adeat. **I**tem q. uolens adeat. **I**tem q. uelit. michi querere. **I**tem q. bona fide possideam. bene dico oportet. ut sciat. condicionem suam. unde ignor. as sue condicionis nulli

acquirat sibi em non ut ff. de acqui. hère. qui putat. §. qui
 bona fide. et. l. vi. §. i. et quia se obligare non voluit. Item
 possessori non. si non interuenit iustus. ut ff. de acqui. hère.
 si quis mihi bo. §. nullum. Idem et si interuenit. ut ff. de ac
 qui. hère. l. vi. §. celsus. et. §. i. nam et seruili necessitate cre
 ditur hoc fecisse. ut ff. de negg. l. at qui. §. si libero. quare n̄
 potest acquirere ut
 ff. de hère. msti. ho
 mo liber in prim. Si
 sciens condicionē su
 am volens querere
 mihi. querit sibi. sed
 restituit mihi posses
 sori p. condicionē si
 ne cala cuius intuitu
 fuit institutus. aut n̄
 volens querere pos
 sessori. cuius intuitu
 fuit institutus iustu
 eius adempto querit
 sed sine eius otempta
 cione nihil. ut ff. de
 acqui. re. bo. l. liber
 ho. no. in prim. Item
 potest dici q. ignas
 rus querit sibi ut. ff.
 de acqui. hère. l. qui
 in aliena m. fi. §. cū
 autem. s. **D**ñs fit
 sic. C. de pactis. tras
 ditionis. **N**ō pos
 sidet. s. ciuilitate. sed
 naturaliter ut. ff. de
 acqui. pos. l. natura
 liter. vnde vtile in
 dictuz vnde vi sibi da
 tur ut. ff. de vi. et vi
 ar. l. iij. §. vnde vi.
 u. **H**abetis. sic. ff. de
 acqui. pos. l. i. §. p. eū
 sic. ff. qui sa. i. sba. co.
 l. sciendum §. n̄.
 v. **Q**uia scit. vnde n̄
 vsucapit cum malam
 fidem habeat ut. §. d
 vsuc. in prim. accur.
 p. **I**n vtriusq. nō de
 tribus vtriusq. dici
 vel melius dicvtrius
 q. fructuarij. et bo.
 pos. ac. p. **P**roxi
 me ut. §. e. §. de his q.
 §. idem placet.
 3. **E**x his apparet. s.
 argumento a o. tras
 rio sensu sumpto. naz
 si tantum p. dictos ho
 mines acquiratur er
 go non p. alios ut. ff.
 de offi. eius cui man. l. i. in prim. et. §. de tutel. in prim.
 a. **A**cquiri. fallit in tutore et cur. et filibus psonis ut dice
 mus. §. de muti. si §. si quis alij. ac. b. **P**ossessionem. C.
 de acqui. pos. l. i. et. ff. de acqui. pos. possessio q. §. et si pos
 sessio. c. **C**onstitutionem. que est. C. p. quas pso. no. ac
 qui. l. i. d. **P**er hanc. ita q. et p. procuratorem. namq. sola
 possessio cum res inanimata sit mihi non querit. nam et p

habetis neq. bona fid. pos
 sidetis. Item p. alienos v.
 uos in quibus neq. vsu
 fructum habetis neq. iu
 stam possessionem nulla ex
 causavobis acquiri posse
Et hoc est qd dicitur p. ex
 traneam psonam nihil ac
 quiri posse excepto eo qd
 p. liberam psonam acqui
 ritur veluti p. procuratorem
Et placet non solum sciē
 tibus sed et ignorantib.
 vobis acquiri possessionē
 secundum diu. seueri ostō
 nem et p. hanc possessionē
 eiam dominiū si dñs fue
 rit qui tradidit vel vsu
 capionem aut longi tps
 p. scriptionem si dñs non
 fit. **H**actenus tantisper
 admonuisse sufficit quem
 admodum singule res vo
 bis acquirantur. Nam et
 legatorum ius et quo ip
 so iure singule res vobis
 acquirantur. Item fidei
 omissorum vbi singule res
 vobis relinquunt oportu
 nius inferiori loco refere
 mus. **V**ideamus itaq.
 nunc quibus modis p. vi
 ueritatem res vobis acq
 runtur. Si cui ergo here
 des facti sitis siue cuius bo
 norum possessionem pecie

tradicionem res mihi querit et possessio sed illa ead et p
 me acquiratur. ut. §. de re. di. p. tradicionē et. §. e. m. prim.
 Alij dicunt ut azo. p. solaz possessionē queri dominiū ut h
 et. C. e. l. i. sed ibi non dicit simp. excepta possessione. sed
 dixit excepta causa possessionis. i. dominiū qd est cā. posses
 sionis. secūda post vsuc. ut. ff. de vsuc. l. iij. e. **P**rescrip
 onem. nobis sciētib.
 ut. C. de acqui. pos.
 li. i. f. **H**actenus.
 admonuisse. §. de re.
 di. §. singulorū. ac.
 §. **A**cquirantur. p.
 nos et alios. ut in. t.
 isto. h. **L**egatorū
 §. tacite obediōni
 que fieri possēt. §. sin
 gularibus adquisitiōi
 bus legatorum.
 i. **R**efereamus. ut. §.
 del. p. totum. et. §. de
 singulis re. p. fidei o.
 re. p. totum. k. **S**i
 cui heredes. §. de iure
 ciuili ut. §. de hère.
 msti. vsq. ad ti. §. bo.
 pos. accur. l. **B**o
 norum. §. de iur. pie
 to. et. §. de bo. pos. p.
 totum. m. **A**rgo
 gauerit. §. de acqui.
 p. arzo. p. totum.
 n. **F**uerit. §. de eo
 cui h. cā. adi. p. totū.
 o. **E**x testō. de quib.
 bus vsq. ad ter. cum
 lib. 2. dicitur.

ritis vel si quem arrogau
 ritis vel cuius bona liber
 tatum ofuandarum cau
 savobis addita fuerint ei
 us res omnes ad vos tran
 seunt. **A**c prius de here
 ditatibus dispiciam. qua
 rum duplex est o. dicio naz
 vel ex testamento vel ab
 intestato ad vos p. tinent.
Et prius est ut de his di
 spiciamus que ex testamē
 to vobis obueniunt. **Q**ua
 in re necessarium est inci
 um de ordinandis testamē
 tis exponere.

De testamentis.

Testamentū ex eo
 appellatur q. te
 stacio mentis fit sed ut ni
 hil antiquitatis penitus
 ignoretur sciēduz ē olim
 quidem duo testamento
 rum genera in vsu fuisse.
 quorum altero in pace et
 ocio vtebantur qd cala
 this comicijs appellabāt
 altero cum in prelium exi
 turi essent qd p. cinctuz di
 cebatur accessit demum
 tertium genus testamen
 torum qd dicebatur p. es
 et liberam scilicet quia p.
 emancipacionem id est p.
 maginariam quandam vē
 dicionem agebat quinq.

stitucione nullum dicitur testamentū ut. ff. de iur. omni. l.
 si. et. §. de fidei o. heredi. in prim. a. **S**ed ut. C. de cadu
 tol. §. et cum triplici ar. contra. §. e. ti. §. in p. non scriptis.
 b. **Q**uod calatis. id est bonis incicijs vel bonis ouenitibus.
 calos em bonum interpretatur. comicie hū ouertus vel a cas
 lon qd est voco. quia vocacō psonaz. fiebat. vnde kalen
 de dicte sunt. c. **P**rociētuz. eo forte q. succincte fiebat

De testamentis

Testamentum
 appellat. pos
 mit et bimolo
 gam. ut §. lapis q. si
 ledens pedem. et ar
 gumentū quasi argu
 te inuentum. sic a mu
 tuum qd ex meo tuuz
 fit. ut. ff. si cer. pe. l.
 ij. §. appellata. et fm
 hoc eod. illud potest
 dici testamentū. **D**if
 fimitur autem sic. tes
 tamentū est volun
 tatis nostre iusta sen
 tencia de eo qd quis
 post mortem suam fi
 eri voluit ut. ff. de i. i.
 et est addens cum in
 stitucione heredis ut
 §. del. §. ante herede
 quia sine heredis in

et in his duobus testamentis heres erat. ut. j. e. s. sed neq3
Dicitur. de domibus. e **A**ccessit. similiter de iure ci-
 uili. ac. f **P**er es. p. rium nomen testamēti. accursius
S **V**enditionem sic. s. quibus mo. iul. pa. po. sol. s. p. terea
H **E**t libripende. i. estimatore. qui libripendebat vel es-
 timabat familiam vno nūmo. deinde emptor manumitte-
 bat totam familiam
 cum omnibus bonis.
I **R**omanis. i. libe-
 ris hominibus ut. s.
 de lib. s. fi. k **P**u-
 beribus. s. quibus
 mo. tu. fi. m. p. i. n. s.
I **F**amilie. id est he-
 reditatis ut. ff. s. s. s.
 sig. p. nunciatio. s. fa-
 milie. ac. m **E**mp-
 tor. qui erat loco he-
 redis ut. j. e. s. sed ne-
 q3. n **L**ibram. i.
 adequatam. i. estima-
 tam rem et dicitur li-
 bra hereditas. quia si-
 cut libra diuidit in
 p. n. v. n. c. i. a. et he-
 reditas ut. j. de here-
 diti. s. heredi. as. v. n.
 de dicitur adequata
 libra. i. hereditas es-
 timata. o **P**arti-
 qua numerus testiu
 remansit. p **A**d
 ius. scilicet q. ius ci-
 uile inuenit q **P**o-
 stea. scilicet s. media
 iuris prudentia.
R **H**onorario. scilicet
 et pretorio ut. s. de
 iure naturali. s. pre-
 torum. r **Q**uodā-
 modo. quia computa-
 to libripende et emp-
 tore. vii. erant.
E **T** subscripcione.
 ut subscribant se tes-
 tamento affuisse. et
 cuius sit ut. ff. e. l. pe-
 s **C**onstitucō n. d. u. s.
 ut. C. de testa. hac s.
 sultissima. t **C**on-
 textu. i. nullo actu in-
 terposito nisi necessa-
 rio nature ut. ff. e. he-
 redes in fi. a. C. e. cū
 antiquitas. u **T**e-
 statoris. si potest ut
 C. e. u. l. x. v. **T**e-
 stium. si non potest
 testator scribere. sed
 hodie indistincte p. alium scribere potest nomen heredis ut
 in aut. ut spon. lar. s. qui a vero. col. viij. **T**enorem. e
 autem tenor si potest scribere faciat. alias dicit coram tes-
 tibus. et scribitur p. alium vel p. aliquos de eis. alias non
 valeat. p. n. m. o. falsi pena tabellio tenetur ut. C. e. u. l. x. v. s.
A **A**mmulo. scilicet habente characteres. qui signatoriu di-
 citur. et sic est in eo sigillum. non autem alio signo ut. ff. e.

testibus et libripende ci-
 uibus romanis puberibus
 presentibus et eo qui fami-
 lie emptor dicebatur. **S**
 illa quidem priora duo ge-
 nera testamentorum exve-
 teribus temporibus in di-
 fuetudines abierunt. **N**
 vero pes et libram fiebat
 licet diucius pmanit at-
 tamen partim et hic inusu
 esse desit. **S**ed predi-
 cta quidem nomina testa-
 mentorum ad ius ciuile re-
 ferebantur. **P**oste a vero
 ex ed. cto pretoris forma-
 alia faciendorum testamē-
 torum introducta est iure
 enim honoario nulla enī
 cipacio desiderabatur s3
 septem testium signa suffi-
 ciebant cum iure ciuili si-
 gna testium non erant ne-
 cessaria **S**ed cum pau-
 latim tam ex vsu hominum
 q̄ ex constitucionum emē-
 dacionibus cepit in vnam
 consonanciam ius ciuile et
 pretorium iungi constitu-
 tum est ut vno eodemq3
 tempe qd ius ciuile quo-
 dammodo exigebat sep-
 tem testibus adhibitis et
 subscripcione testium qd
 ex constituc. omnibus inuen-
 tum est et ex edicto preto-

ad testium. s. signum. et de. s. sig. l. signatorius. s. signat e
 Accur. 3 **T**estamentum. vel eiam im. h. eum scilicet q
 inuolutum est testamentum ut. ff. e. ad testium. s. fi.
A **V**isum. hac ratione et cum trib9 vel pauciorib9 vel plu-
 ribus potest signari testamentum. ar. j. man. s. is qui ereq
 tur. alij dicunt tantum cum. vii. vel vno debere signari.
B **T**estes. factō.
 passim hic accipe. ut
 bona sit exceptio ac-
 sed neq3 rē. al. eiam
 accipitur actiue ut. j.
 de here. quali. a. dif-
 s. testamenti.
C **M**ulier. i. alijs au-
 tem casibus omnibus
 recipit preterq̄ in
 testis. ut. ff. e. qui te-
 stan. s. mulier ratio ē
 ut. C. de fide. i. s. l. fi-
 ut est timor falsitas
 tis. Quid de hermo-
 fraudito. s. si pualz
 in masculino sexu re-
 cipitur ut. ff. de sta-
 bo. querit. et de tes-
 l. repetundaruz. s. i.
D **I**mputes. quid
 de eo q̄ vidit in pu-
 pillari etate. s. aliz
 as. i. preterq̄ in tes-
 tamento posset tes-
 tificari. sicut et ser-
 uus ut. ff. de. s. sig.
 l. nocionem. s. instru-
 mentorum. a. C. s. he-
 re. et manich. qm m
 fi. sed hic non quia
 faciunt ad substanci-
 am testamenti ut hic
 s. e **A**ut q̄ n. l.
 loq. v. l. audire potest
 ut. j. qui. test. fa. licz
 s. Item furdus.
F **F**uriosus. nisi ha-
 beat dilucida inter-
 ualla ut. ff. e. qui tes-
 tamento. s. nec furio-
 sus. Accur. s.
S **I**nterdictum vel
 a lege ut quia commi-
 fit m. l. iul. ma. ut. ff.
 ad. l. iul. ma. l. fi. vel
 a iudice ut. ff. e. is q̄
 m fi. i. s. l. h **C**on-
 testabilem. ut de car-
 mine famoso damna-
 tus v. l. muliebria pas-
 sus ut. ff. e. is cui. s.
 fi. et. l. cū lege. de te-
 st. ob carm. in prim. i **S**ed cum liberalitate. scilicet pu-
 tatiua. et sic valet plus qd est in opinione q̄ qd est in ve-
 ritate. sic. ff. del. i. l. in. s. s. et si qua. et. ff. de offi. p. l. bar-
 barus. ar. s. j. del. s. si quis rem suam. k **S**ignaretur.
 quidam hoc intelligunt generaliter verum. ut siue ostens-
 datur testamentum in scriptis conditum. siue nuncupatiuū
 debeat ei credi. siue desierit testes esse siue nō. a sic se h3

confuetudo ut ar. C. de edic. di. adri. tol. nuncupatio. et l. si. et. C. de dona. in dona. et ar. tu. l. si. Nos contra. scilicet in nuncupatio de iur. et qd hic dicitur in testamento condito in scripte loquitur. in nuncupatio enim si proferatur non debet credi sine testibus. cum in eis consistat tantum substantia testamenti ipsum tamen valet. licet probatio deficiat ut. ff. de test. tu. l. duo. Quid si seruus factus est. p. infamis velit recog. noscere sigillum suuz. Re. n. non admittitur ut. ff. de car. e. carbo. manum. s. caue.

Consensu. nota errorem prodelle ut ff. de suppel. le. l. iij. in fi. et. C. de lati. li. tol. s. sed quia. et. ff. de offi. p. barbarius m. Alieno aliud si suo ut. j. p. s. et. ff. de testi. n. **S**ed filiuffa. missionem. i. remissionem. aliud si ante ut. ff. e. qui tes. tamenti. s. p. contra. rium. Accursius flo. rentinus. o. **I**n ea. re. Item et in alijs ut C. de testi. l. i. s. qd est domesticus. Re. n. colonus. et ascripti. eius vel similes. ut. C. de his qui ad ec. con. fu. l. si. s. sane si ser. uus et. C. de questi. l. p. idem. Item pro. marito. et ec. ut. s. s. vli. et ha. s. Item is Item seruientes siue dapiferi. ut. ff. de pen. l. respiciendu. s. fur. ta p. **S**ed neq. pa. ter. no. q. his tribus. modis dicitur quis o. tingere me per pote. statem. q. **A**dhibe. ri. quia eorum nego. cium est cum eciaz lu. crum et damnum ad. eos p. tineat ut. ff. qn. ap. fit. l. i. s. in p. pria. et vere eorum qui re. **A**gi. caute ponit. agi. et non dicit geri. cum sit generalissi. mum ut. ff. de. v. sig. l. labo. in prim. et. l.

verborum. habet enim se ad ius testandi et contra. **F**amilie emptor. dicitur ille qui constituabat heredes per es et libram. **C**onturbatum. nam olim heres duo. bus primis generibus testamentorum poterat esse testis. **I**ntercio vero. ille qui erat loco heredis non poterat esse testis. et sic erat tur. batio iurum. et ad eius similitudinem verus heres hodie testis non erit ut sequitur. **H**eredi

neq. mutus neq. surdus. neq. is cui bonis interd. ctum est neq. is quem le. ges iubent improbum in. testabilem esse possunt in numero testium adhiberi

Sed cum aliquis ex testibus testamenti quid faciendi tempore liber es. stimabatur postea autem seruus apparuit taz diuus adrianus cathoni q. po. stea diuus seuerus et an. thomius rescripserunt sub. uenire se ex sua liberalita. te testamento ut sic habe. atur firmum ac si ut opor. tebat factum esset cum eo tempore quo testamtu. signaretur omnium con. sensu s. testis liberozu. lo. co fuerat nec quisquam ef. set qui ei questionem sta. tus mouisset. **P**ater nec non is qui in potesta. te eius est. **I**tem duo fra. tres qui in eiusdem patris potestate sunt utriq. tes. tes in vnum testamentuz fieri possunt quia nihil no. cet ex vna domo plures testes alieno negotio ad. hiberi **I**n testibus au. tem non debet esse is qui in potestate testatoris est sed si filiuffa. de castrensi

qui erat ex primis duobus generibus testamentorum. **A**buti. sic. C. de cad. tol. s. i. et. ff. si fa. fur. fe. di. l. si. q. s. qui ma. non pos. s. i. u. **L**egatarijs. discrepant hij iur. veteri a fideicommissarijs ut. j. de fidei. o. cum her. s. p. re. rea. sed hodie non ut. j. de f. s. sed non vsq. quidam. s. hunc intelligunt quando legatum fuit repetitum a succedenti. bus ab intestato. ut tunc no. videatur fer. re testimonium in te. stamento iur. q. iur. successor est qui in q. ta parte heres insti. tutus est. v. **N**on iuris. h. rei et sine on. ut. ff. man. si heredi. tatem. p. **C**onsti. tucione. greca. vel dic. de illa que est. ff. e. q. testamento. in p. m. que est iustis. ani p. approbacione. ut. C. de veteri. iur. e. nu. l. i. s. merito. p. r. maverior. p. **P**o. testate. Item tabelli. oni ut. ff. e. domicus. 3. **D**amus. C. de tes. ti. omnibus contra. So. hic agitur de vi. ribus testamenti. in. heredem et alium a. gentem contra testa. mentum. alias coniu. ctus coniu. cto no. fe. ret et minus legata. rius alij. et secunduz hoc falso hic sumit. ar. q. socius in causa socij admittitur in te. stimonium vel dic. s. speciale ut coniu. ctus pro coniu. cto admittatur. quasi in re sua fauore testam. ti et vltime voluntas. tis que debet domina. ri si legitima est ut C. de p. l. euz. questoz. m. fi. et erit bonu. ar. s. dictum. s. s. cont. ar. est. C. de testi. qm. in fi. s. Re. n. finis ill. ius. l. no. refertur ad totum. qd erat dictu. distingue tamen an. luctum redeat ad eu. socium ut tunc no. ad. mittatur. alias sic. ut ff. quado ap. fit. l. i.

peculio post missionem fa. ciat testamentum nec pa. ter eius recte adhibetur testis nec is qui in pote. state eiusdem patris est. reprobatus enim est in ea. re domesticum testimoni. um **S**ed neq. heres scri. ptus neq. is qui in pote. state eius est neq. pater eius qui in potestate ha. bet eum neq. fratres qui in eius potestate sunt tes. tes adhiberi possunt qz. h. totum negocium qd a. gitur testamenti ordina. di gracia creditur hodie inter testatorem et here. dem agi licet enim totum ius tale conturbatum fue. rat et veteres quid fami. lie emptorem et eos qui p. potestatem ei adunati fue. rat a testamentarijs tes. timonijs repellebant he. redi et his qui coniu. cti per potestatem ei fuerat concedebant testimonia in testamentis prestare li. cet hij qui id p. mittebant hoc iure minime abuti de. bere eos suadebant tam. nos eandem obseruacio. nem corrigentes et qd ab illis suasum est in legis ne. cessitatem transferentes

. s. in p. pria. a. **N**ihil in cartis. sic assignantur. contra. ar. s. de re. di. s. littere. b. **E**t vnum. sic. ff. e. l. vnu. ac. **I**nterdum. scilicet ut pluribus fiat codicibus. d. **I**n. miment. sic in aut. de consang. et vte. fra. s. sic igitur. coll. vi. Sed nunquid ex his exemplis probatur. Re. n. non sine autentico ut in aut. ut spon. lar. s. et hoc insuper. col. s. et C. de his. instru. quicq. et. ff. de. to. pos. secundum ta. l. i. s.

si tandem secundum hoc ambo sunt principalia e. Si qd septem testibus qnq nullus vocat. ut si miles moriatur in bello. ut no. C. de mi. be. l. milites qnq vnus ut impator. ut. C. e. omnium. quandoq duo inter filios. ut. C. e. hac co. sultissima. s. ex imperfecto. vel si intento. so faciat testam. tum miles. ut. ff. de mili. tel. lucius. quandoq tres vel qua. tuor vel pauciores.

ut. C. e. si non specia. li. quandoq. qumq. ut in testamento ru. stici ut. C. e. l. fi. s. fin. autem. quandoq. sep. tem. ut generaliter. ut hic. et. C. e. hac o. sultissima. quandoq. viij. ut. C. qui testa. fa. pos. hac consulti. tissima. f. Adhibi. tis. id est rogatis ut. inter sint. et sint attē. ti. ut. ff. e. heredes. s. penul. q. in aut. de te. stibus. s. et licet. m. fi. s. col. vij. s. Co. ram. scilicet palā no. mmando heredes. ut. ff. e. l. heredes.

h. nuncupata. alia. as notificata. m. s. nuncupatiui testam.

De militari testa. mento. Est autem mi. les qui iuravit a sig. nis non recedere. ut. ff. ex quibus cau. ma. l. penul. et scriptus est in matricula vbi. et alij milites scripti sunt. ut. ff. e. l. penl. per totum. t. Sunt q. alia. v. necessaria ut. quis sit miles. ut diri. mus. ff. qd. ex cau. ma. l. fi. et in aut. de. man. prin. s. fi. Item miles dicitur a malo qd sustinet pro alijs vel a mille quia ex nu. mero mille hominum. eligē. ut. ff. e. l. i. s. miles.

Pradicta. q. consistit in q. tuor vbi est in scrip. tis testamentum con. ditum. vel in sola nū. cupacione heredis co. ram septem testibus. ut. s. ti. i. s. sed cum. q. s. fi. et. ff. de here. in sti. l. i. s. qui neg. Et dic q. sex sūt ne. cessaria in milite. q. sit de genere militari. C. de negg. l. ne. min. et. l. i. Item q. examinetur. C. qui mili. non pos. l. i. Item q. prestet sacramentum q. mortem non euitabit pro. re publica. ff. de min. l. penul. et de his qui no. mfa. l. ij. s. miles. Item q. ense signatur. ff. de testa. mi. l. penul. Itē. q. stigma. i. nota publica brachis inscribatur. C. de fab.

ad imitationes pristini fa. milie emptoris merito nec. heredi qui ymaginem ve. tustissimi familie empto. ris obtinet neq. alijs per. sonis que ei ut dictum est. coniuncte sunt licenciam. concedimus sibi quodam. modo testimonia presta. re. Ideoq. nec huiusmo. di veteres constitutiones. nostro codici inseri perm. simus. Legatarijs autē. et fideicommissarijs qui n. iur. successores sunt et a. lijs personis eis coniu. ctis. testimonium non denega. mus ymmo in quadam no. stra constitutione et hic. specialiter eis concessim. et multo magis his qui in. eorum potestate sunt vel. qui eos habent in potesta. te huiusmodi licenciam. damus. Nihil autem in. terest testamentum in ta. bulis aut in cartis mem. branisue vel in alia mate. ria fiat sed et vnum testa. mentuz plurib. codicib. conficere quis potest secu. dum obtemperantem tamen. obseruacionem omnibus. factis qd interdum eciam. necessarium est veluti si qs. nauigaturus et secum fer.

l. iij. Item in numero aliorum poni dicitur et inscribi. ff. s. min. l. ex eo tempore. et talis habet priuilegia militibus o. cessa. az. a Impericaz. C. de iur. a fac. ig. l. i. b. So. lem. tate. s. eta. sigilla. a subsepciones. b. Introduxit. sed. tuc. dem. cu. i. milicia. sūt. hnt. puil. mut. C. e. l. pe. a. h. sibi. cit. ac. flo. c. Illis aut. p. sed. d. Admittantur et ita.

nota q. cessante cau. sa cessat effectus. et. potest hic sumi ar. tic. C. de epis. et cle. l. generaliter. q. ces. sante clerico ab eccle. sia cessat prebēda na. turaliter. sed ar. con. tra. ff. s. positi. l. i. s. sexum. quia calphur. ma dedit causam edi. cto. Vnd. cessante cā. cessare debet edictuz. qd. est verum. sed hoc. vltimum generale ē. s. causa impulsua di. ctum. primum de fi. nali sine qua res esse. non potest. e. Et. si filij. licet hij. alia. si. prohibeantur ut. j. e. i. in prim. et. ff. de do. na. cau. mor. l. tā. his. f. Communi. scilicet. quo ad solēnitatem. non quo ad hoc ut de. tur querela o. tra. eius. testamentuz. sicut in. alio veterano est. ut. C. de moffi. tel. l. fi. s. in his. et. ff. de m. offi. tel. l. pap. s. si. qd. in malicia. Item hoc. est verum quando est. boni reuerfus. sic. s. p. diximus. alias si. cut miles alius vti. speciali ut. sic et iste. ar. ff. e. ex militai. s. i. et. l. testamenta. co. rum. s. i. s. Paga. norum. a pagos qd. est villa dicitur. qua. si diceret non militū. h. Plane. rescriptit. ut. ff. e. diu. i. s. ergo. hominibus. sal. tem. duobus. ut. ff. e. lucius. et. ff. de testi. bus. l. vbi. et hoc. qd. est intentorio. si aut. in conflictu belli. nu. lo. eciam. teste voca.

re et domi relinquere iu. dicioz suozum conte. stacionem velit vel ppter. alias innumerabiles cau. sas que humanis necessi. tatibus imminent. Sed. hec quid. q. de testamen. tis que in scriptis confici. untur sufficiunt. Si. q. s. autem sine scriptis volue. rit ordinare testamentuz. iure civili septem testibus. adhibitis et sua volunta. te coram eis notificata sci. at h. perfectissimum testa. mentum iur. civili firmum. q. constitutum. De mili.

Pradicta dili. gens obseruacio. in ordinandis testamen. tis militibus propter mi. niam impiciam constitu. cio. bus principalibus re. missa est. Nam quamuis. neq. hij. legitimum. nume. rum testium. adhibuerint. neq. aliam testamentozū. solēnitatē. obseruauerint. recte nihilominus testantē. vici. cū. in expedi. cō. h. oc. cupatisunt. qd. merito nra. ostō. introduxit. Duo. q. em. mō. voluntate. eius. sup. ma. siue. in scriptura. inue. niat. siue. sine scriptura. valz.

to. ut. C. e. milites. si autem est boni iure omni. ut. s. e. s. illis. k. Ceterum sermombus. forte causa demonstran. di. ut magister discipulo. vel ludi causa. ut. ff. s. acti. et ob. l. obligacionum substantia. s. fi. vel affectionis. ut. ff. de co. dicillis. littere. l. Recvllorum. sic. j. ad. l. sal. circa prin. sic. C. de rescim. ven. l. ratas. m. Quymmo. habet pri. uilegium cura solēnitatem. quymmo. et circa substantiaz.

testamenti ut quia alias testari non posset hic tamen possit. ut ff. e. l. iij. n. Et mutus siue natura siue casu. ut sit privilegium aliqd. ut. C. qui tes. fa. pos. l. discretis. et si iur. militari. ut. ff. e. ut. militari. dum est in militia.

Sed haec tenent quidam dicunt hic non esse. s. et afferunt quod omne privilegium quod habet miles perdit cum redit in militia sed nos dicimus quod hic esse. et distinguimus inter privilegia quod habet ut testetur qui alias testari non potest. ut si iussa. et mutus ut si iudicaret post reversionem ut. s. p. s. et. s. sed testari. et. ff. e. ticius. in pn. alia vero privilegia que habet in testando firmantur. ut hic. et. s. e. s. il. lis autem. p. Doc illis. scilicet militibus. ut reliqua privilegia scilicet de numero testum habeant in testando. et sic non refertur ad p. s. Ac surius.

testamentum ex voluntate eius. Illis autem temporibus per que citra expeditionum necessitatem in alijs locis vel suis edibus degunt mime ad vendicandum tale privilegium adiuvantur. Sed testari quidem et si filij facti sunt propter militiam conceduntur iure tamen omnium eadem obsequatione et in eorum testamentis adhibenda quam in testamentis paganorum proxime exposuimus.

Plane de testamentis militum diuus traianus statilio severo ita rescripsit id privilegium quod militibus datum est ut quoque modo facta ab his testamenta rata sint sic intelligi debet ut utique prius constare debeat testamentum factum esse quod et si ne scriptura a non militibus quoque fieri potest. Ergo miles de cuius bonis apud te queritur si advocatis ad homines ut voluntate sua testaretur ita locutus est ut declararet quod velle sibi heredem esse et cui libertatem tribueret provideri si ne scripto hoc modo esse testatus et voluntas eius rata habenda est. Ceterum si ut plerumque in omnibus fieri solet dixit alicui ego te heredem facio l. bona mea tibi relinquo non optet hoc testamento suari nec ullorum magis in testamento iporum quibus id privilegium datum est eius modi exemplum non admitti

Post missionem honestam. scilicet finito tempore militiae vel causam si ante tempus ex necessitate recessit. si autem ignominiosa est missio desinit statim valere. ut. ff. e. testator eorum. et. C. e. l. ex test. sed si miles de capitali crimine damnatus fuerit. si quidem de omnium ut homicidio et simili non poterit ammodo testari. ff. de veter. suc. l. i. in fi.

si autem militari ut qui alienavit arma vel similia. que numerantur ut. ff. de re mili. l. ij. et. iij. et idem etiam de fidei. rup. non potest testari. ut. ff. e. l. ex militari al. poterit in castrensibus tantum si ei hoc in sententia permissum fuerit. alias non. ut. ff. de iur. iur. res. p. tes. si quis ex hereditate. et. s. sed et si quis capite. et. del. iij. l. si quis miles in principio.

Valere. quia condicio retrahitur. ut. ff. de periculo et omni. re ven. l. necessarius. s. i. et qui potest in pig. ha. l. vlt. et facit. ff. e. qd dicitur et. l. qd constitutum Accursus.

Resignavit. id est singula aperuit et remouit. ut. ff. e. cu. huius. s. cum quis.

Adicit. ut. ff. de iure con. l. conficiuntur. s. si similes.

Et noua. nota quod ab initio non valet et post facto tamen conualescit. t. Denique his de causis manentibus valetque resignavit postea. vel dicitur nunc de nouo facere potest si vetus non rescinditur. et secundum hoc dicitur noua voluntate scilicet tacita. aliud in pagano ut. j. quibus. mo. tes. m. fir. s. alios.

Alioquin non difficulter post mortem alicuius militis testes existerent qui affirmarent se audisse dicentem aliquem se relinque bona cui visum sit et per his iudicia vera subverterent. **Q**uoniam primo et mutus et surdus miles testari potest facere.

Sed hactenus si illis a principalibus constitutionibus conceditur quantum militat et in castris degunt.

Post missionem vero veterum vel ex castra si faciat adhuc militantes testari communi omnium civium romanorum iure id facere debent et quod in castris fecerint testamentum non omnium iure sed quantum voluerint post missionem intra annum tantum valebit. **Q**uid ergo si inter annum quis deceaserit condicio autem heredi ascripta per annum extiterit an quasi militis testari valeat et placet valere quasi militis. **S**ed et si quis ante militiam non iure fecit testari et miles factus et in expeditione degens resignavit illud et quodam adiecit siue detraxit vel alias manifesta est militis voluntas habere voluntatis dicendum est valere testamentum quasi ex voluntate militis noua. **D**enique et si in arrogationem datus fuerit miles vel si iussa emancipatus est testari eius quasi ex voluntate noua militis nec videtur capitis diminutione irritum fieri.

u Leges. s. Digestoz. ut. ff. de colla. bonoz. l. i. §. nec castrense. v. Constituciones. ut. C. de assesso. l. velut. et C. de aduo. diuer. iudi. l. fori. et alie plures. **p** Quibusdam. ut consilibus et pfectis legionu. et p sidibus pinciaru. qui sunt filijfa. ut. C. de moffi. tes. l. fi. **y** Constitutio. sic. C. de moffi. tes. l. fi. **z** Tantummodo. scilicet castrensi et q̄i nam in adueticō non p̄. licet habeat p̄etatem ut. C. de bo. q̄ li. l. fi. §. si iussa. a **Con** muni. n̄ sit miles i castris ut. s. e. in prim. itē tale testm̄ nō expugtur p̄ q̄relam in offi. ut. C. de moffi. tes. l. fi. **b** Quib⁹ non est pmissus facē testamentum.

Non tñ. videbatur quēlibet suantē sup̄ dicta posse testari s̄ q̄ tū est m. xij. casibus q̄ m. t. isto. p̄ pte dicitur. et s̄ est q̄s dicit nō tñ rē. et nō s̄. §. fi. a **Statutum** p̄mis. vel statim. i. eo rpe. **b** Permissum. s̄ cā mortis ficius donare p̄ p̄e o fenciēte. ut. ff. de cau. mor. l. tā. his in fi. et racō dūsitatis qz testm̄ ex libero n̄ alieno arbitrio d̄z p̄cedē ut. ff. de her. m. s̄. illa institucō. **c** Nihilomāgis. i. nō iō magis i se h̄z negatiuā sicut n̄lomin⁹ affirmatiuam. **d** Dis. s. castrē. v. q̄i castrē. pec. h̄ntibus ut. s. t. p̄. §. i. **e** Constōmib⁹. exē uagātibus. **f** Quis ius. s. possit testari in castrēlib⁹. **g** Augusti. quoz dicta n̄ habem⁹. **h** Subsc̄ptione. cuius n̄ habem⁹. **i** Veteranis. s. filijfa. s̄ qui b⁹ h̄ loq̄tur. **k** Ad p̄ntes. nā liberi s̄ fun d̄i militis a f̄res p̄trē excludēbāt ut. C. omnia. de suc. l. fi. hodie soli liberi militis ut in aut. de herede. que ab intest. de. §. si igitur de functus col lacione. ij.

Sciendum tamē est q̄ ad exemplum castrēnsi peculij tam anteriores leges q̄ principales ostōnes q̄ busdaz quasi castrēnsia dederūt peculia et quoz q̄ busdam pmissum erat eci am in potestate degētibus testari qd̄ n̄ra ostitucio lacius extendēs p̄misit omnibus in his t̄mmo do testari peculij quidez sed iure omuni cuius ostōnis tenore p̄specto licēcia est nihil eorum q̄ ad p̄fatum ius p̄mēt ignorare.

Quibus non est pmissum facere testamentum.

Non tam omnibus licet facē testam̄ tū statim em̄ h̄ij q̄ alieno iuri subiecti sunt testamēti ius faciēdi nō habēt adeo quid ut q̄uis p̄ntes eis p̄miserūt nihilomāgis iure testari p̄nt exceptis his q̄s ante enū auim⁹ et militib⁹ p̄cipue q̄ in potestate p̄ntum sunt q̄b⁹ de eo qd̄ in castris acq̄sierūt pmissum ē ex ostōmibus p̄ncipū testm̄ facere qd̄ quid ius ab initio t̄m militanti bus datū ē taz ex auctoritate diui augusti q̄ nerue nec non optimi impatoris traiam̄ postea vero subsc̄ptione diui adriam̄ eciā dimissis a milicia id ē veteranis ocessus ē. **Itaqz** si quid fecerint d̄ castrēnsi peculio testm̄ p̄mēbit h̄ ad euz quē heredē reliq̄runt **S**i vero intestati decel

Iure omuni non hereditario ut ff. de castrēnsi. pe. l. ij. hodie videtur eciā iure hereditario ut in aut. de herede. q̄ ab intest. §. si igitur defunctus. col. ij. **m** Comune. sic s̄ p̄ quas p̄so. no. ac. §. i. **n** Iure. scilicet antiquo. sic. s̄ p̄ quas p̄so. no. ac. quī. §. i. **o** Peculia. scilicet adueticia et p̄fecticia. nam castrēnsia uel quasi. eciā iure veteri non acq̄rebant patri ut ff. de col. bo. l. i. §. ne castrēnsi. **p** P̄ris. et alie ne et n̄re sunt ut. C. de bo. ma. a. C. de bo. q̄ li. p̄ totum. **q** Mutile. qz qd̄ ab initio n̄ valz ex cō tractu t̄pis n̄ oualescit ar. j. t. i. circa p̄n. ar. o. t. C. de nup. et si o. t. So. ibi non ualuit m̄rimoniū ex primo sed ex nouo post matrimonium. **r** Decesserit. idē de seruo testate si ficius. sit relictū. valz si durat voluntas. ut ff. de l. iij. l. i. §. i. **s** Impuberes. sed ex quo tetigerunt de ultimo die. xij. vel xij. anni. satis est fauore testamenti ut. s̄ e. l. qua etate. idē m̄ysic. ut. ff. de v̄sue. l. in v̄sue. p̄m̄ibus. secus in p̄scripcio. nibus odiosis. ut. ff. de acti. et ob. l. m̄ om̄ibus. Itē secus ubi est fauor eius q̄ uult progare ut in cōt̄ribus a minore factis ut. ff. de min. l. iij. §. minore. **t** Iudiciuz. id est di fcrecio. ut. ff. de iud. cum p̄tor. §. nō autem. quando qz ponitur pro sentēcia ubi rei iudicate standum est. ut. C. de re iudi. l. i. quando qz pro m̄stancia cause triennij ut. C. de iudi. p̄ope randum. per totum. quando qz p̄ actione. ut iud. fam. herē. vel omuni di. ut. j. de of. iudi. §. si fam. herē. a. §. fi. **s** Furiosi. hac racō ne id in mente capto dicam ut ar. ff. de v̄. ob. a. t̄icō in fi. **t** Testati. C. e. furiosum. in primē. **u** Regociū. ut v̄sue.

seruit nullis liberis l'fratibus supstitib⁹ ad p̄ntes eoz iure omuni p̄mēbit. **Ex** h̄ intelligē possum⁹ qd̄ in castris acq̄sierit miles q̄ in p̄tate p̄ris ē neqz ip̄m p̄rem adimere posse neqz p̄ris creditores id uēdere l' alie m̄q̄etare neqz p̄re mortuo euz fr̄ib⁹ omu ne eē s̄. s̄. p̄p̄riuz ei⁹ esse id qd̄ in castris acq̄sierit quā q̄ iure ciuili oim̄ q̄ in p̄tate p̄ntuz sunt peculia p̄m dem bonis p̄ntuz op̄utāt. ac si fuoz peculia in bonis d̄noz nūantē exceptis uidelicet his q̄ ex sac̄s ostōmib⁹ p̄cipue n̄ris p̄p̄ diu sas cās nob̄. s̄. p̄rib⁹ n̄ acq̄runt **P**ret̄ hos ḡ q̄ castrēnsi peculij uel q̄i castrēnsi h̄nt si q̄s ali⁹ filij fa. testm̄ fecerit mutile ē licet sue p̄tatis fact⁹ decel serit **P**reterea testm̄ facē nō p̄nt impubēs qz nulluz eoz animi iudiciuz est **I**tez furiosi nō possunt quia mente carent nec ad rem p̄met si impubes postea pubes factus aut furiosus postea opos mentis factus fuerit et decel serit **F**uriosi autem si p̄ id tēpus fecerint testam̄tum q̄ furor eoz intermissus est iure testati esse uideēt certe eo qd̄ ante furorem fecerint testō ualēte naz neqz testam̄tuz recte factuz neqz vlluz aliud negociuz recte gestuz postea furor intueniens p̄mit. **I**tez

inchoatam. ut. ff. de usufructu. iusto. §. cum vel possessione que si tam. ut. ff. de acqui. pos. si is q. aio. sic. ff. de pecul. l. q. tube romis. i. pn. **P**ro dig. pdig. est q. neq. finē neq. mo dū hz in expēsis. ut. ff. de cur. fut. l. i. **M**edicta. si dical a iudice planū ē. si aut a lege ut qz i crimē. l. iul. maie. con misit multomin. testat. hz a tūc p. us fcm rūpiē. ut. C. ad. l. iul. maie. l. si.

Ratum qd si fiat interdico cū tñ non fit pdigus. R. n. for. te n. valz. medictum ar. ff. de tu. a. cu. da. ab his. l. sepe. hz con. trariū ve. z. ē cū fit fa cta sē us litiga. toris tñ. nō o. tra. us legi. ut. ff. q. sen. sine ap. pel. re. l. i. i. pn. a. §. i. et. C. q. p. uo. n. est ne. l. ij. **S**emp. hz qūq. p. t. fm. distm. ctione sequentem.

Vit. sic. j. de int. ut. ff. §. mutum.

Et eruditi. scilicet in moribus.

Amitunt. a. ma. xime impij. aduocati.

Constō. ut. C. q. te. fa. pos. discretis.

Certis. ut mutus et surdus casu. vel mutus tñ. siue natu. ra siue casu. si scribe. re nouit sua maū scri. bat testm. si aut p. a. liū scribē. velit. impe. tret h. a. pncipe. ut. ff. e. si mutus. **T**e. si fur. dustm. casu. ē. vel. eci. am. natura. teste. si. vult. si. p. t. lo. q. articu. late. ut. C. e. discre. tis. si. aut. natura. est. surd. q. mutus. n. p. t. n. fit. miles. ut. §. t. i. §. q. nymmo. **S**i. q. l. sic. §. e. §. p. t. e. a. §. furiosi. **C**ecus. si. natura. v. l. casu. a. oz. batus. v. t. ro. q. luie. se. cus. si. vno. tñ. ut. C. de. ex. cu. tu. l. frater.

Obfuacionem. s. ut coraz. vij. testibus et tabellione. v. l. alio loco eius si nō mueni atur tabellio dilucidi us volūtate suam de

clarat. et in hereditatib. et in legatis. et omnia in scriptura referant. ut. C. e. hac. o. sultissima. i. **P**ris mei. sic. §. s. dona. §. ē. et aliud. **H**ostes. s. ut captus. vel obses. ut ff. e. obsides. **V**al. qz. fui. sūt. vel. q. i. ut. §. si. i. p. s. o. §. fui. a. ff. de. li. ho. ex. bi. l. ij. **F**ueat. a. n. captiuitate. **P**rimini. qd. figit. eū. sp. i. ciuitate. fuisse. ut. §. q. b. mod. iul. pa. po. sol. §. si. ab. hostib. n. aut. l. cor. ita. figit. a. qd. s. z.

pdigus cui bonoz suoz administracio interdica est testamentū facē nō pōt s. id qd ante fecerit q. mē dictō bonoz suoz ei fiat ratum ē. **T**e surdus et mutus nō semp testamen tum facē pōt utiqz autē d eo surdo loquim qui omni no n exaudit non q. tar. de exaudit. **N**ā et mutus is intelligit qui eloqui ni hil potest non q. tarde lo. quitur. **S**epe em eciā l. a. ti. r. eruditi homies varijs casib. r. audiēdi. r. lo. q. ndi facultatē amittūt. **V**n. no. stra. o. s. tō. eciā. his. subueit. ut. certis. casib. r. mod. fm. norma. eius. possint. testari. alia. qz. facē. que. eis. pmissa. sunt. **S**ed. si. quis. post. testamentum. factum. adū. savalitudine. aut. quolibz. alio. casu. mutus. aut. sur. dus. esse. cepit. ratū. nihilo. minus. manet. eius. testam. tum. **C**ecus. autem. non. potest. facere. testamentū. nisi. p. obfuacionē. quaz. lex. diui. iustini. patris. mei. in. trodixit. **E**i. qui. ap. d. hostes. ē. testamentū. quod. ibi. fecit. non. valet. iure. p. limini. q. uis. redierit. s. q. dū. in. ciuitate. fuerat. fecit.

C. de cap. l. i. et. l. captū. imp. o. p. e. ponit. l. cor. p. ut. post. limini. **N** **E**x. lege. cornelia. q. fingit. eū. p. ma. hora. capti. uitatis. mortuū. et. sic. lib. ut. ff. e. l. cor. aliud. est. si. nulla. esset. fictō. ut. suo. pene. facto. ut. j. quib. mo. te. m. fir. §. non. tñ. **V**ltimo. nō. d. xij. esse. p. sonas. q. testari. nō. pōt. filiū. fa. **T**e. v. u. ut. §. e. m. pn. ut. ff. e. si. fili. **T**e. impubes. **T**e. furio. sus. **T**e. mēte. capt. **T**e. pdig. **T**e. mut. **T**e. surd. **T**e. cec. ut. §. e. §. p. t. e. a. r. §. item. fu. riosi. §. **T**e. pdigus. §. **T**e. surd. et. §. ce. cus. **T**e. damnatus. ad. mort. ē. naturalem. vel. civilem. ut. ff. e. l. eius. qui. §. i. v. qz. in. fi. **T**e. m. obses. ut. ff. e. obsides. **T**e. de. cri. mine. famoso. damna. tus. ut. ff. e. is. cui. §. fi. et. l. cū. lege. **T**e. s. statu. suo. dubitātes. ut. ff. e. q. statu. et. l. qui. in. dñi. **T**e. mona. chus. ut. in. aut. §. mo. nach. §. id. q. coll. i. §. illud. h. hodie. fm. quos. bz. corrigi. ut. in. aut. §. sanc. epi. §. si. q. mulier. **T**e. z. is. cui. interdicē. homo. a. le. ge. ut. C. de. here. et. ma. l. mancheos. et. ad. l. iul. maie. l. vi.

De exheredatione libertorum. **N**on tam ut omni. no. valeat. testam. tū. sufficit. h. obf. uacio. quā. sup. exposuim. s. q. filiū. in. potestate. ha. bet. curare. d. z. ut. eū. here. dē. instituat. vel. exheredē. nominatim. faciat. alio. qn. si. eū. filicio. p. terierit. muti. liter. testabit. **A**deo. quid. ut. si. viuo. patre. filius. mor. tuus. fit. nemo. heres. ex. eo. testamēto. existere. possit. qz. scilicet. ab. inicio. n. o. sei. terit. testm. **S**z. non. ita. de. filiab. r. alijs. p. virilē. se. xū. descendētib. r. liberis. v. t. us. qz. sexus. antiquitati. fu. erat. obfuatū. s. z. si. n. fuerat. scripti. heredes. scripture. vel. exheredati. exhereda. te. testamētuz. quid. nō. infirmaba. **I**us. autē. ac. crescendi. eis. ad. certā. por. cione. p. stabat. **S**z. nec. no. minatim. eas. p. sonas. exhe. redare. p. ntib. n. cē. erat. s. z. licebat. int. ceteros. h. fa. cere. **N**ominatim. autez. q. s. exheredari. vidz. si. ita. ex. heredē. ticius. si. ius. meus. exheres. esto. siue. ita. filius.

Non tam ut omni. no. valeat. testam. tū. sufficit. h. obf. uacio. quā. sup. exposuim. s. q. filiū. in. potestate. ha. bet. curare. d. z. ut. eū. here. dē. instituat. vel. exheredē. nominatim. faciat. alio. qn. si. eū. filicio. p. terierit. muti. liter. testabit. **A**deo. quid. ut. si. viuo. patre. filius. mor. tuus. fit. nemo. heres. ex. eo. testamēto. existere. possit. qz. scilicet. ab. inicio. n. o. sei. terit. testm. **S**z. non. ita. de. filiab. r. alijs. p. virilē. se. xū. descendētib. r. liberis. v. t. us. qz. sexus. antiquitati. fu. erat. obfuatū. s. z. si. n. fuerat. scripti. heredes. scripture. vel. exheredati. exhereda. te. testamētuz. quid. nō. infirmaba. **I**us. autē. ac. crescendi. eis. ad. certā. por. cione. p. stabat. **S**z. nec. no. minatim. eas. p. sonas. exhe. redare. p. ntib. n. cē. erat. s. z. licebat. int. ceteros. h. fa. cere. **N**ominatim. autez. q. s. exheredari. vidz. si. ita. ex. heredē. ticius. si. ius. meus. exheres. esto. siue. ita. filius.

De exheredatione li. **N**on tñ. licz. di. cta. obfuacio. s. s. tes. ordi. solēnis. sit. nō. tam. z. vel. sic. §. s. ea. obfu. acione. q. est. circa. fidē. et. p. bacionē. satis. di. ctuz. ē. nūc. d. ea. q. est. circa. pietatē. dicend. est. et. licet. ea. obfu. acio. q. ē. ca. fidē. ē. satis. diligē. sit. nō. tam. z. a. **S**up. s. m. t. de. te. sta. ordi.

Filiū. eciā. militē. ut. ff. de. li. et. postu. filius. fa. **I**nstitu. at. vel. eis. aliquid. q. to. t. relinquat. quar. tā. iure. veteri. ut. C. de. inoffi. t. l. cū. queri. hodie. semis. vel. tri. ut. C. de. inoffi. tes. aut. nouissima. **E**t. s. si. fiant. codicilli. qz. si. testm. fiat. tūc. necē. hz. int. in. stō. is. alis. quid. relinq. ut. in. aut. cū. s. app. cog. §. aliud. ac. **A**deo. scilicet. muti. liter. testabitur. **P**reterierit. s. nec. insti. tuendo. nec. exheredādo. ut. j. s. here. q. ab. intel. §. nec. eadem. nec. ip. o. iur. valet. ut. C. de. li. p. l. maximū. **P**otestate. secus. in. emā. cipato. iur. civili. s. z. ut. p. t. orio. ut. j. e. §. emā. cipatos. **S** **C**emo. ff. de. inoffi. rup. t. filio. §. si. o. s. fo. ibi.

si fiant codicilli. qz si testm fiat tūc necē hz int. in. stō. is. alis quid relinq. ut. in. aut. cū. s. app. cog. §. aliud. ac. **A**deo scilicet muti. liter. testabitur. **P**reterierit. s. nec. insti. tuendo. nec. exheredādo. ut. j. s. here. q. ab. intel. §. nec. eadem. nec. ip. o. iur. valet. ut. C. de. li. p. l. maximū. **P**otestate. secus. in. emā. cipato. iur. civili. s. z. ut. p. t. orio. ut. j. e. §. emā. cipatos. **S** **C**emo. ff. de. inoffi. rup. t. filio. §. si. o. s. fo. ibi.

filii vult. h non vel h iur stricto. ibi equo. h Non cōs
stiterit. aliud si existit licet postea rumpatur. et iterum mo
riē ut in posthumo ut ff. de iusto re. tes. posthumus p. et
j. e. s. posthumus. ibi qd rē. nec ē mixt qz si ab inico rūpiē.
agnacōe posthumus eo mortuo aualefcit. ar. ff. de reg. iur. l.
qd ab inico. i. s. n. ita. nō ex vna pte ponit filios tm. ex
alia filias et omnes ex
masculis et femis de
scendentes. k. In
firmabatur. de. j. e. s. j.
femi. So. ut ibi.
l. Porcōnez. s. dimi
diā eius qd ab inte
stato habituri essent
ut. C. de li. p. maxim
circa medium ibi cuz
eius rē. m. s. nec
h est secunda diffe
renca intē predictas
psonas. n. Cete
ros. scilicet h modo.
vnu de filiis meis ex
heredo vel vnum insti
tuto. post sic dico re
liquos exheredo. naz
nisi dicerz ceteros ex
heredo. licet dicat fi
lium meum exheredo
cum plures habeat.
nemo exheredatus vi
detur ut. ff. de li. et
posthu. l. ij. o. Ex
tet. Item alijs modis
ut omnes liberi sint
exheredati a sic vn
tantum instituat
ut. ff. de li. et postu
ticius in prim. Item
si dixerit alia verba
quecumqz dummodo
certa. ut. ff. si cer. pe
ta. l. certū. et. ff. de
iusto rup. tes. post
humus. s. nominatim.
et. ff. de li. a pos. l. i.
et. ij. Sed secus si di
cat filium meum insti
tuto ceteros liberos
exheredo. vel sepum
extraneum instituo.
liberos autem exhe
redo et h n dicit om
nes ut non dēdicat
pū. glo. nā dico: ex
heredare filiū mē ce
teros qz mixtio fit cū ceteris in remocōzibz qdibus ostis
tutis vnde n valet cū debeāt exheredari noiatum ut h dē.
p. Institui. ista institucōe ex pūti mōio nascitur. a ex
futuro instituti vident ut. ff. de li. et post. l. placet. et. l. iō
qz. Quid si exheredacōe postumoz eciā omnes siue hij qui
sūt in vtero tm. an alij qui sūt nascituri. ex pūti mōio vlt
futuro intelligūt exheredati. R. n. non cū masculi debeāt no
miatim exheredari ut. j. e. s. masculos. q. In eo. l. qd seqē
qd a i filio rē. r. Om. s. postumoz ex se nascituroz et
ex filiis suis lz in iam natis n sit par dicio ut. s. s. sed n ita
z. Agnacōe. i. natiuitatis sic. j. quibus no. tes. m. h. s. i.

meus exheres esto non ad
iecto proprio nomine scilicet
si alius filius non extet

Postumi quoqz liberi
vel heredes institui debēt
vel exheredari a i eo par
omniū dicio est qd a i fi
lio postumo a i in quolibet
ex ceteris liberis siue femi
sexus siue masculini in pre
terito valet quidē testm
sed postea agnacōe po
stumi siue postume rumpi
tur et ea racōne totum in
firmat. Ideoqz si mulier
ex q postuma postuma
sperabat abortum fecerit
nō impedimto ē scriptis he
redibz ad hereditatē ade
undā

Sz femim quidē
sex psona noiatim vel imē
cetos exheredari solebāt
dū tm si imē cetos exhereda
rent aliqd eis legeē ne vi
deāt p obliuionē pterite
esse. Masculos vero p
humos. i. filios demceps
placuit n alit recte exhe
redari n nominatim exhe
redēt h autē mō quicū qz
mibi genit filij fuerit ex
heres esto Postumoz
autē loco sunt hij q in sui

Masculini. i. siue ex masculino siue ex femina. s. Rumpi
tur. si vero exheredatur de inofficioso ageē ut. j. de inoffi.
tes. s. postumi. hodie vero exheredari non possunt ut. C. s.
inoffi. tes. l. si quis. s. legis. t. Infirmaē. h adde qd ē ff.
de test. mili. l. si filius. u. Abortū. qd est p non nato ut
ff. de. v. sig. l. qui mortui. et. C. de postu. l. i. v. Perso

ne. s. postume. nam
iam natis femis non
erat necesse legari ut
C. de li. p. l. maximū
in fi. et. s. e. si nō fue
rant. p. Inter cete
ros. hodie p ostitucō
nem omnes noiatim
ut. j. s. nra h nouissi
mo iur non. cum non
sint ingrati ut i aut.
cum s ap. co. s. aliud
col. viij. y. Postu
moz. sic. ff. de inius
sto rup. tes. postu
moz. 3. Loco. nō
tamen veri postumi
sūt ut. j. e. s. hoc in fi.
a. Heredis. j. de her
re. qua. et dif. s. sui.
b. Agnascendo. id ē
subtus vel postea na
scendo. sicut posthu
mus verus. non enim
nascitur cū natus sit
ut. s. de atop. s. i. vel
dic agnascendo. i. m
cipiendo esse agnati
q ad effectum succe
dendi. c. Paren
tibus. s. masculis. nam
testm femie non rum
pitur p. l. vell. ut. ff.
de li. et postu. gall
s. nunc. et de l. i. naz
et si ita vba sūt. h p
querelā irritat ut. C.
de inoffi. tes. l. in. et
j. e. s. mat. d. Res
cesse. carue. s. ne ruz
patur testm ut seqē
n paise ut. C. s atop
ci. l. pe. s. q in filio
e. Vno. sec9 si post
ut. ff. de inius. rup.
tes. si quis filio. et in
h differt a vero po
stumo. itē differt ab
ascendētibz uc. ff. s

heredis locū succedendo
qī agnascēdo sūt parēti
bus sui heredes ut ecce si
qs filiū suū a ex eo nepotē
neptēue in pte hz qz fili
us gdu pcedit is solus iu
ra sui heredis hz qūis ne
pos quoqz a neptis ex eo
in ead pte sint hz si filius
eius viuo eo moriat a qh
bet alia racōne exeat de
pate eius incipit nepos
neptisue in locū eius succe
dere et eo mō iura suoz
hereduqz quasi agnacōne
nanciscunt. Ne ergo eo
mō rūpat eius testm sicut
ipm filiū vel heredē insti
tuere vel noiatim exhere
dare dz testator ne n iure
faciat testm ita a nepotes
neptēue ex filio necē ē ei l
heredē institue vel exhe
dare ne forte eo viuo filio
mortuo succedēdo in lo
cū eius nepos neptisue qh
agnacōne rūpat testm id
qz lege iuliavelleia pūisū
est in q similis exheredaci
omīs mod9 ad similitudinē
postumoz demratur.

Emācipatos liberos
iur ciuili neqz heredes in

inoff. pater filium. f. Velleia. nomen est cuiusdaz
noue. i. sed ius galli acquilij antiquus est. et loqē in vero
postumo ut statim dicam ut. ff. de li. et postu. l. gallus. s.
si quis filium. s. Similis. in veris postumis talis erat
mod9. si me mortuo nascetur mibi filius infra. x. menses ut
ut. ff. de li. et postu. gall9. i. Rē. et. s. i. ij. a. iij. sic ergo
et h p. l. vell. si sius heres defierit sius eē se viuo ut. ff. de
li. et postu. gall9. s. vident eciā in h habet locū. l. vell. sic
eciā est paritas ab intestato ut. j. de here. q ab intest. s. cum
autem. h. Jure. sic. j. de here. que ab intest. s. emācipati
i. Necesse est. nā nihilomin9 tenet testm. aliud in eo q est

in potestate ut. s. e. in prin. **H**eredes. suple et qz
 defierit esse heredes sui alias non esset bona raco cum filij
 necesse hnt patres instituire licet n sint patres sui heres
 des ad filios. filius autem emancipatus p ca. di. definit ag
 natus esse et remanet cognatus qui non cognoscitur a iure
 civili ut. j. de here. que ab intest. de. g. emancipati et. s. de
 le. ag. tu. g. fi. et. ff.
 de bo. pos. sed cu pa
 tronus. g. i. **F**em
 mim. licet in suis cla
 set differencia inter
 masculos et feminas
 ut ci. ut. s. e. g. i.
Exheredari. sci
 licet rite al. autem ex
 heredato datur cons
 tra tab. ut. ff. de bo.
 pos. contra ta. l. non
 putavit in. g. non qz
 uis. Item etiam insti
 tutis datur conē ta.
 si alius omittat eis es
 dictum ut. ff. d. o tra
 ta. l. in. g. plane et. ff.
 de leg. ps. petita bo
 norum pos. oē tab.
 si duo. **H**abent
 quo adoptiuu patre
 o **I**nstituendi. ab
 adoptiuo patre.
Civili qz alio iur
 civili sublatu ee pot
 ut. s. de le. ag. tu. g.
 fi. q **A**ttmz q vo
 cat emancipatos ut. s.
 p. s. et e raco qz de
 finit esse filij s natu
 rales n pnt definē ee
 filij p emancipacōnez
 ut. j. d. here. q ab in
 test. g. minus autem.
Exneoz. ff. d. cō
 tra. ta. l. i. g. a sui iur
 z **P**atre. ff. de o tra
 ta. emancipat. g. pe.
 in fi. **S**z hec. s.
 supdca a pncipio ti.
 vsqz ad. g. emancipa
 tos. s **V**etustas. i
 media iur prudēcia.
 ut. statim sequitur.
Introducebat. s.
 dcam sexus et gras
 dus et modi exheres
 dacōis ut. s. e. g. i. et
 g. postumi et. g. s. fe
 mini. n autē dicit de
 his q postea vsqz mō
 dicta sūt a. g. illo es
 mācipatos t **C**ō
 stitucio. C. de li. p. l.
 exhere. l. maximum.
 u **I**n s. alias enim
 multe dē sūt ut. ff. d.
 sta. bo. in multis.
 v **I**nteresse. in autē

stituire neqz exheredare
 necesse est qui a n sunt sui
 heredes **S**ed ptoz om
 nes tā femini sexus qz ma
 sculini si heredes non insti
 tuant exheredari iubet vi
 rilis sexus nominatim fe
 mini vero mē ceteros qd si
 neqz heredes instituant.
 neqz ita ut diximus exhe
 redari pmittit eis ptoz oē
 tabulas testamēti bono
 possessionē **A**doptiu li
 beri qz diu sunt in potesta
 te pns adoptiu eiusdem
 iuris habent cuius sunt iu
 stis nupcijs acqfiti **S**ta
 qz heredes instituēdi vel
 exheredādi sunt fm ea q
 de naturalibz exposuimz
Emancipati vero a pte
 adoptiuo neqz iur civili.
 neqz qd ad edictū preto
 ris attinet inter liberos o
 numerant. **D**ua racio
 ne accidit ut ex diuiso qd
 ad naturalē parētem atti
 net qd diu quidē sint in ad
 optiua familia exneozuz
 nūo habeant ut eos neqz
 heredes instituire neqz ex
 heredare necesse sit. **C**um
 vero emancipati fuerint.
 ab adoptiuo patre tūc in
 cipiunt in ea cā esse in qua
 futuri essent si ab natura
 li patre emancipati fuiss
 sent sed hoc quidem vetu
 stas introducebat **N**o
 straverō constitucō inter
 masculos et feminas in s
 iure nihil interesse existi
 mans qui avtraqz psona
 in hominum pcreacione

quibz mo. na. effi. sui. g. non autem. **M**uia pma racio.
 p **O**fficio. i. simili officio. vna em indigz altera ad pcre
 acionem sobolis et hec est raco legis. l. xij. ta. a **A**ntiqua
 argumētatur ex iur antiquo sic. s. qui ma. pos. g. pe. et hec
 est secunda racio. **V**identur. scz dando filie bo. pos.
 contra ta. in totum. licet non possit dicere nullum ut. r. su
 us ut. C. d. li. p. l. ma
 ximū ibi et si pfectus
 zē et e s. tertia racio
Simplex ad draz
 antique constitucōis
 ut. s. e. g. i. **D**er
 virilem. quid de des
 scendentibus p femi
 num sexum. **R**en. ad
 mittuntur cum dimis
 sione tercie ptis.
 ut. j. de here. q ab in
 testa. g. diui. et. C. de
 col. bo. l. illam.
Habent. quo ad
 comodum diuerso tū
 iur nam sius pteit9
 et s. nullū et contra
 ta. habet. **S**i. non
 vult dicere nullum
 qū pteritus e. s. emā
 cipatus tū hz oē ta
 ut. C. de li. p. maxim
 g. sanctū dicit qz zē.
 ff. d. li. p. is qui. **S**i
 aut exheredetur hnt
 querelā omis ut. ff. d.
 o tra. ta. l. n putavit
 g. non queuis. et de
 inoffi. tes. l. pap.
Postea qui exhe
 dari nō pnt. ut dixi
 mus. s. e. g. postumi.
Constōne. C. de
 adop. l. cū. inadopti
 uis et recitatur. s. d.
 adopē. g. sed hodie.
Occupatus. quid
 si non est in expedici
 one. **R**en. iur omni
 obtinet ut. s. de tes
 sta. mili. g. illis.
Ignorans. si enim
 ignorat non valet te
 stm ut. C. de tes. mi
 l. sic certi iur. n fue
 rit eius ai ut si filium
 haberz essz exheres.
 ut. ff. d. testō mili. l.
 qui iure militario.
Facta. ideo qz
 rela inoffi. tes. agit.
 s. s. cū miles e pfas
 milias. nā tūc non p
 habere locū castrēse
 pec. si ei essz filius
 nō haberet locū qre
 la ut. C. d. inoff. te. l.
 fi. l. **M**af. idem m
 telligo in silencio lis

quia pma racio.
 officio. i. simili officio. vna em indigz altera ad pcre
 acionem sobolis et hec est raco legis. l. xij. ta. a
 Antiqua argumētatur ex iur antiquo sic. s. qui ma. pos. g. pe. et hec
 est secunda racio. videntur. scz dando filie bo. pos.
 contra ta. in totum. licet non possit dicere nullum ut. r. su
 us ut. C. d. li. p. l. ma
 ximū ibi et si pfectus
 zē et e s. tertia racio
 Simplex ad draz
 antique constitucōis
 ut. s. e. g. i. der
 virilem. quid de des
 scendentibus p femi
 num sexum. Ren. ad
 mittuntur cum dimis
 sione tercie ptis.
 ut. j. de here. q ab in
 testa. g. diui. et. C. de
 col. bo. l. illam.
 Habent. quo ad
 comodum diuerso tū
 iur nam sius pteit9
 et s. nullū et contra
 ta. habet. Si. non
 vult dicere nullum
 qū pteritus e. s. emā
 cipatus tū hz oē ta
 ut. C. de li. p. maxim
 g. sanctū dicit qz zē.
 ff. d. li. p. is qui. Si
 aut exheredetur hnt
 querelā omis ut. ff. d.
 o tra. ta. l. n putavit
 g. non queuis. et de
 inoffi. tes. l. pap.
 Postea qui exhe
 dari nō pnt. ut dixi
 mus. s. e. g. postumi.
 Constōne. C. de
 adop. l. cū. inadopti
 uis et recitatur. s. d.
 adopē. g. sed hodie.
 Occupatus. quid
 si non est in expedici
 one. Ren. iur omni
 obtinet ut. s. de tes
 sta. mili. g. illis.
 Ignorans. si enim
 ignorat non valet te
 stm ut. C. de tes. mi
 l. sic certi iur. n fue
 rit eius ai ut si filium
 haberz essz exheres.
 ut. ff. d. testō mili. l.
 qui iure militario.
 Facta. ideo qz
 rela inoffi. tes. agit.
 s. s. cū miles e pfas
 milias. nā tūc non p
 habere locū castrēse
 pec. si ei essz filius
 nō haberet locū qre
 la ut. C. d. inoff. te. l.
 fi. l. Ma. idem m
 telligo in silencio lis

beroz ad maternam lineā ut ff. d. in offi. tes. l. cum filium.
 De ure qz non hz eos in pos. ut. j. s. her. qua. et dif. g.
 ceteri. n. d. dicto. q. emancipati vocant ut. s. e. g. emancipa
 tos qz eos n. pōt emancipare. vñ. o. tra. ta. locū n. hz ut h. et
 ff. de o. tra. ta. illud. g. ad testamta. o. C. is. l. descendens
 tibus p. lineā feminā. datur tñ et alijs et his maxime ut
 C. de moffi. tes. l. fi.

Paulo. ut. j. d. in
 offi. tes. p. totū. ac.
 q. De heredibz im
 situēdis. i. q. pñt in
 stitui ut. j. e. vsqz ad
 .g. si plures et. g. fi. jē
 et q. l. iter. dōbeāt insti
 tui ut. j. e. g. si plures
 vsqz ad. g. fi.

Heredes insti
 tuere. q. d. dñs in
 tus in bonis suis fa
 cere. nā heres. i. dñs
 ut. j. d. hē. q. a. dif. g. i
 Jte ideo dixi int. qz
 ita subintrat heres i
 dñm in rez. defuncti.
 ac si eadē essz psona.
 ut in aut. de iur. iur.
 mo. g. i. col. viij. et. ff.
 quibz ex cā. ma. l. euz
 miles. a. Permiss
 suz. l. a. iur. b. Pro
 prios. l. seruos.

Alienos. sic. ff. e.
 n. min. d. Consti
 tucōe. ut. C. d. neces.
 s. her. insti. l. euz. qz
 dā. e. C. eos. l. p.
 os suos. f. Per m
 nouacōne. q. d. nō in
 induximz s. nouo. s.
 apud antiqz s. idem
 dixerat attilicinus
 ut subicit. s. qz. s.
 ex q. b. cau. ma. pos.
 .g. idem iur. ibi noua
 hūmitatis zē. So.
 iste iustimanus in iue
 mt s. rōne reddit. cū
 non est verisile zē ut
 ibi vel aliē attilicino
 placuit et paulo. sed
 m legis nccitatē non
 deduxerit sic et. s. de

testis. g. s. n. heres. Justinianus vero in legis nccitatē indux
 it ut ex ipa ostōne lib. eē videt. Jē nūquid corrigiē qd al
 dz. l. q. pure institut. et sub. o. d. icōne lib. qz expectat. o. di
 cōm s. euctus ut. ff. e. l. vius. g. i. et. l. g. ciēs. g. fi. et. l. q. hz
 ho. i. Rē. n. qz istud locū hz qd h. dz. qñ libtas nec data ex
 p. sse. nec fuit retardata at ibi fuit exp. sse. retardata.

Prophetatē. ut iste lib. et hēl. nccri. sit. ut. s. e. i. Rē. s.
 in usufructuari. p. m. d. vte. ac si essz s. u. adhuc ut. C. omu.
 de ma. l. i. g. s. finalit. p. petari. h. Cōstitucione. l. greca
 quā non habem. i. Cuius. l. ostōnis. s. h. iur. v. ba. q. secun
 t. r. k. Maculatū. i. accusatū. nā al. est m. lra. accusatum
 vbi de. h. ad. h. b. h. iur. ista. q. h. dicū. ut. ff. e. h. s. v. bis. g. in
 terdū. s. h. s. exp. h. cō. dz. in libro sapie. de. ioseph. maculae
 tū. m. g. imp. et. alijs in diuina scriptura. mēdaces. o. n. d. i. t. q.

auī materni et ceteroz p
 mēz ascēdenciū tm facit
 quantū exheredacō pñs
 neqz em mri siliū filiamue
 neqz auo mīno nepotē ne
 ptēue ex filia si eaz eumue
 heredē non instituat ex hē
 dare nccē est siue de iure
 ciuili queramus siue ex e
 dicto p. toris quo p. tor. p.
 teritis liberis o. tra. tabu
 las bonoz possessionē p.
 mittit s. aliud eis admini
 culum h. uat qd paulo post
 vobis manifestum fiet.

De heredibus instituendis:

Heredes instituē p
 missuz est tā libe
 ros homines qz h
 uos et t. p. prios qz alienos
 p. prios autē olim h. m. plu
 riū s. mas non alit. qz cū lib
 tate recte instituere lice
 bat hodie vero eciā sine li
 bertate ex nra ostōne he
 redes eos instituere p. mis
 sum ē qd n. p. in nouacionē
 induximz s. qm. equs erat
 et atilicino placuisse pau
 lus suis libris quos tā ad
 massurium sabinum qz ad

maculauerit eū. i. accusauerit eū. **M**aūmissuz. s. v. i. b. e. r. i.
 ut postea subicit. et dic maūmissuz simpli. n. instituti. ex s.
 infert qd seqt. q. nec cū instōne fieri solz lib. ut subicit. qz
 re seqt. zē. m. Postulata. i. accusata ex eos adulterio cū
 suo p. o. o. m. i. s. s. o. p. q. s. u. i. t. p. u. n. i. t. v. t. q. z. ut. C. de mulie. q. v.
 p. p. i. s. s. e. i. m. i. l. i. m. p. n. Quid si cū ex neo o. m. i. s. i. t. adul. erium
 Rē. nec tūc maūmit
 tit vsqz ad. l. x. dies ut
 C. d. adult. l. iij. et. ff.
 d. adult. si postulaue
 rit. g. i. u. l. e. t. Jte qd si
 adulterius tē o. m. i. s. i. t.
 n. tñ accusat. adhuc.
 Rē. b. n. p. t. maūmittē.
 s. i. m. e. r. i. e. l. e. s. e. m. a. i. e. s. t. a.
 t. i. s. ē. s. p. e. c. i. a. l. e. u. t. p. o. s. t.
 o. m. i. s. s. u. z. t. l. e. c. r. i. m. e. n. o.
 p. o. s. s. i. t. m. a. u. i. m. i. t. t. e. v. e. l.
 t. e. s. t. a. r. i. u. t. C. ad. l. i. u.
 l. i. l. f. i. et. ff. d. dona. l.
 p. o. s. t. o. e. t. u. t. l. d. o. s.
 n. a. c. o. n. e. s. g. f. i.

plauciū scripsit refert.

Propus aut huius is in
 telligit in quo nudā ppe
 tatē testator hz alio vsu
 fructū habēte **E**st autē
 casus in q nec cū liberta
 te vti hē huius a dño heres
 instituitur ut ostiucione
 diuoz seueri et anthoni
 m cauet cuius verba sunt
 hē hui adulterio macula
 tū n iure testō maūmissuz
 an s. m. am ab ea muliere vi
 deri que rea fuerit eius dē
 criminis postulata rōnis
 est qre sequit ut in eundē
 a dña collata heredis in
 stitucō nulli mōmē habe
 atur **A**lien huius eciaz
 is intelligit in quo vsu
 fructū testator hz **S**er
 uus a domino suo heres in
 stitutus si qdēz in eadē cā
 māserit fit ex testō lib. he
 res qz necessarius. **S**i vero
 a viuo testatore manumif
 sus fuit suo arbitrio adi
 re hereditatē p. t. qz nō fit
 heres necessarius. **C**ū vtrum
 qz ex domini testamēto n
 conseqē **A**d si alienat

hē. l. z. vere lib. n. fit. Rē. n. qz ex more testatoris. p. t. m. erat
 futur. qz lib. si valēt qd agē. ut. j. d. her. q. et dif. i. pñ. Jē. a
 tūc erat usufruct. p. d. end. ut. s. d. usufru. g. finit. vñ. sic essz
 qz lib. donec durat. usufru. qz n. l. duraret p. m. o. r. t. e. t. e. s. t. a. t. i. s.
 n. l. v. z. t. l. i. s. m. i. s. t. o. u. t. f. i. t. l. i. b. s. i. s. u. o. d. n. o. h. e. d. i. t. a. t. e. q. r. i. t. u. t. j. e. g. a.
 l. i. e. n. s. s. z. qd si erat usufruct. repetit. i. p. s. o. n. a. p. m. i. h. e. d. i. s. l.
 e. c. i. a. z. v. l. e. i. u. s. qd p. t. u. t. ff. quēadmod. fuit. p. a. m. i. t. l. r. e. p. e. t. i. m.
 p. n. Rē. tūc erit qz lib. toto illo tpe ut in dca. l. C. omu. de
 ma. l. i. g. s. finalit. fructuari. p. **C**ausa. i. huius eius bez dñi
 jo. ut. ff. si ex no. cau. aga. l. i. q. **L**ib. n. aliq. lex ipedi
 at libtatē ut. ff. e. l. si n. lex. vel. o. d. i. c. i. o. u. t. ff. e. l. g. c. i. e. l. g. f. i.
 vel. ex. l. p. u. e. i. t. a. d. l. i. b. t. a. t. e. u. t. ff. e. l. t. e. s. t. o. s. m. j. o. Jte fit lib. a
 s. e. m. e. t. i. p. o. n. i. s. t. i. t. u. t. f. u. e. r. i. t. i. t. a. cū. q. s. tñ. hēl. erit. s. t. i. c. h. s. l. i. b. e. r.
 et hē s. esto. nā tē a cohē. dz. accepit. totā. libtatē. ff. d. acq.

hē. l. z. vere lib. n. fit. Rē. n. qz ex more testatoris. p. t. m. erat
 futur. qz lib. si valēt qd agē. ut. j. d. her. q. et dif. i. pñ. Jē. a
 tūc erat usufruct. p. d. end. ut. s. d. usufru. g. finit. vñ. sic essz
 qz lib. donec durat. usufru. qz n. l. duraret p. m. o. r. t. e. t. e. s. t. a. t. i. s.
 n. l. v. z. t. l. i. s. m. i. s. t. o. u. t. f. i. t. l. i. b. s. i. s. u. o. d. n. o. h. e. d. i. t. a. t. e. q. r. i. t. u. t. j. e. g. a.
 l. i. e. n. s. s. z. qd si erat usufruct. repetit. i. p. s. o. n. a. p. m. i. h. e. d. i. s. l.
 e. c. i. a. z. v. l. e. i. u. s. qd p. t. u. t. ff. quēadmod. fuit. p. a. m. i. t. l. r. e. p. e. t. i. m.
 p. n. Rē. tūc erit qz lib. toto illo tpe ut in dca. l. C. omu. de
 ma. l. i. g. s. finalit. fructuari. p. **C**ausa. i. huius eius bez dñi
 jo. ut. ff. si ex no. cau. aga. l. i. q. **L**ib. n. aliq. lex ipedi
 at libtatē ut. ff. e. l. si n. lex. vel. o. d. i. c. i. o. u. t. ff. e. l. g. c. i. e. l. g. f. i.
 vel. ex. l. p. u. e. i. t. a. d. l. i. b. t. a. t. e. u. t. ff. e. l. t. e. s. t. o. s. m. j. o. Jte fit lib. a
 s. e. m. e. t. i. p. o. n. i. s. t. i. t. u. t. f. u. e. r. i. t. i. t. a. cū. q. s. tñ. hēl. erit. s. t. i. c. h. s. l. i. b. e. r.
 et hē s. esto. nā tē a cohē. dz. accepit. totā. libtatē. ff. d. acq.

herede. l. ex pte. It et igras fit hēs a lib ut. ff. si cer. pe. l. eū
 qui. r. **U**trq. i. hereditate et libertate. nā lib fit et heres
 necrūs. h. duo oseq. d. ex testō dñi ut. j. d. her. q. et dif. g. i.
 2. **Q**uod si alienatus. lib directa em libtas in suo alieno nō
 p̄t habere locū. sed instō potest habere effectū ut h. sed a
 iud in legatis q̄ ad
 mittunt h̄ ipō q̄ ali
 enant ut. ff. s. adim.
 le. l. suo cū libtate.
 et est ratio qz in le
 gato spectat dies q̄
 cedit si aut an sit ma
 numissus ut. ff. qn̄ di
 le. ce. si post. g. si cum
 ac. **A**lienauerit
 s. alicui h̄nti factio
 nē testamti ut. ff. e. l.
 suū meū in fi. i. h̄. r.
 h̄ n̄ redimat ab eodē
 testatore q̄ eū insti
 tuit et postea eū alie
 nauit tūc em reuui
 scit libtas ut. ff. de
 ma. tel. l. vey. et. ff.
 e. q̄ciēs. g. fi. et. l. si n̄
 lex et. l. anpenul.
Alien. qui sic in
 stitui p̄t cū lib fit p̄i
 us n̄ ut. ff. s. ad. insti
 tuē. suus alien. et. l.
 quia. **T**ullu. p̄
 cedēte adicōne ut. ff.
 s. acq. her. l. si q̄s bo
 na. g. iustuz et ita dñō
 q̄ritur. alias si suus
 nolit adire q̄d p̄t el
 se ecia dñō uibēte nō
 querit ut. C. e. l. euz
 pponat. **U** Testa
 tore. ecia post iustuz
 eius anteq̄ tñ adiret
 ut. ff. s. acq. her. an
 tistis. g. i. **D**ñi.
 h̄ in hereditate ut il
 li acq̄raē qui tpe ad
 cionis ē dñs vel sibi
 si lib est tunc h̄ in legato spectatur dies cessionis. ut si tpe
 mortis legatus sit meus licet alienē. tamē mihi debet lega
 tum ut. ff. qn̄ dies le. ce. l. si post. g. ij. **A**rb. i. sic. s.
 e. g. si vero. **S**eruus mortem. v. ba legis sunt omia. et
 v̄m hō c planū est. vel testatoris. qz si dicat instituo suum
 heredē post mortē dñi. et p̄baē h̄c lectio secūda. ff. e. qui
 filio. i. h̄. nec obstat q̄ videat in diem h̄ instō ut. j. e. g. h̄
 res. qz incertus est dies mortis ut. ff. s. odi. et s. l. vñ valz
 et. ff. e. l. in tpus. in pñ. **F**actio. s. passiuē. n̄ actiue ut
 j. d. her. q. et dif. g. testamti. et iustio heredu spectat si mo
 do cuz defūcto fuit. l. cū herede n̄ sit testi factō ut. s. e. si v̄
 ius hereditari. **A** **R**ondū. bñ dico suū hereditariū pos
 se qz n̄ est nulli h̄ alicuius. s. hereditatis. q̄ vicē defūcti ob
 tinet. **B** Defuncti. et ē forte rō. qz defūctus ē cert⁹ qui
 fuerit h̄ n̄ sic d herede qz et si certus sit institut⁹ poterit el
 se qz n̄ ateat hereditatē. qz p̄t delistē multis d̄ causis ut. j.
 qui. mo. tel. infir. g. posteriori. et fac ad hūc. g. j. d. stip. v.
 m pñ. et. ff. s. acq. re. do. l. m eo. in fi. et. l. se. **R**ecte.
 cū p̄ nato sit h̄ndus. q̄ ad omōd ut. ff. s. sta. ho. l. q̄ m̄vte
 ro. et. ff. e. l. eius. g. i. **D** **R**uibus. s. domimis. **E** **A**b eſ

fuerit iussu noui dñi ad
 re hereditatē d. et ea ra
 cione p̄ eum dñs fit heres
 nam ip̄e alienatus neqz li
 ber neqz heres esse p̄t eci
 am si cū libtate heres in
 stitutus fuerit destitisse e
 temim a libtatis dacione
 videt dñs qui eum aliena
 uerit **A**lien. quoqz ser
 uus heres institut⁹ si in ea
 dē cā durauit iussu dñi
 eius adire hereditatē de
 bet. **S**ivero alienat⁹ fue
 rit ab eo a viuo testatore
 a post mortē eius anteq̄
 adeat debet iussu noui do
 mini adire. **A**t si manumis
 sus est viuo testatore vel
 mortuo anteq̄ adeat suo
 arbitrio adire p̄t h̄edita
 tē **S**eru. aut alien. p̄
 dñi mortē recte heres in
 stituit qz et cū heredita
 rijs suis ē testamti factō
Nondum em̄ adita here
 ditas p̄sonē vicē sustinet

neo. si vero ab altero ex dñis sit institut⁹. acq̄ritur ceteris
 socijs hereditas. qd die ut. ff. p. so. l. vey. g. si seruo omni.
Iussu. et die qz sufficit vna adicio et vna iustio licet sine
 plures dñi ut. ff. de acqui. her. l. h̄uus duoz. et. l. in acq.
 vendis. **I**n infinitū. quid ergo si institua omnes ho

non heredis futuri s. de
 fundi cū ecia eius q̄ m̄vte
 ro ē h̄u recte heres insti
 tut⁹ **S**eru. autē pluriū
 cū quib⁹ testamti factio
 est ab ext̄neo institut⁹ he
 res vnicuiqz dñoz cuius
 iussu adierit p̄porcione do
 minij acq̄rit hereditatē
Et vñ hominē et plu
 res vsqz in infinitū quot q̄s
 heredes velit facē licet.
Hereditas plerumqz
 diuidit in. xij. vncias q̄ as
 sis appellacōne om̄tē ha
 bent ei t̄ h̄e p̄tes p̄a noia
 ab vncias vsqz ad assem ut
 puta h̄ sexcuns sextas qz
 drās triēs quincūs semis
 septuns bes dodrās dex
 tās deuns as **N**ō autē
 vtiqz. xij. vncias esse optz
 nam tot vncie assem effici
 ent quot testator voluēt.
 et si vnum tantum quis ex
 semisse verbi gr̄a heredes
 sc̄pserit tot⁹ as in semisse

mimes quicūqz sūt in
 mūdo. videtur nullū
 eē. cū effectū h̄re non
 possit. puto tñ vale
 re ut h̄. h̄ tñ n̄ potēt
 ostemari adicōe p̄p̄
 niniā difficultatē v̄
 impossibilitatē.
H **V**elit. cū suavoz
 lūtas sit lex. ut in aut
 de nup. g. disponat.
 col. iij. **H**eredita
 tas plerūqz. ideo dic
 plerūqz qz qn̄qz m̄
 plures ut. j. e. g. si plu
 res qn̄qz in paucos
 res diuidit ut. j. e. g. si
 autē. **H** **D**ue. scz
 vncie simul collecte.
Partes. infra po
 site in q̄ntitate diffe
 retel vel die h̄e p̄t ef
 f. vncie. xij. vel ad p̄
 tes redacte. est enim
 ad supiora facienda
 relacio. **S**er
 tās. alias seruns. i.
 vncia et dimidia ut.
 ff. s. moſti. tel. pap.
 g. qm̄ quarta. s. qz
 re n̄ posuit nomē qd
 vncia fiḡez. h̄. quia
 plura sūt negocia q̄
 vocabla ut. ff. de p̄
 ho. l. nā natura.
Triēs. nō qz p̄i
 mū et v̄m terciū a q̄
 tū nom̄ in p̄tacio
 nem sumit ex eo qz se
 cū d̄ q̄tā fiḡt heredi
 tatis p̄orcionem. s. l.

cū em̄ d. q̄i semivncia. et vncia est tercia lra eius s non p̄
 sextas qz septā p̄tē fiḡt. i. duas vncias. q̄drās qz q̄rtam et
 ita tres vncias fiḡt. triens qz terciā p̄tē. et ita q̄tuor vnci
 as fiḡt. sequenciavero nomia ethimologia h̄nt ex eo qz cer
 tū numer. vnciaz signat. d. em̄ quincūs nō qz q̄ntam p̄tē
 h̄. h̄ qz qn̄qz denotat vncias. semis. qz sex et sic d̄ singlis p̄
 ordimē. Itē nō qz n̄ omnes vncie q̄ signantē p̄ ista noia om̄tē
 tur i asse. licet h̄ immui videat. sic em̄ om̄tē as. lxxvij. vnci
 as et dimidia. ideo aut as poit has p̄tes. qz q̄libz p̄t mas
 se om̄tē h̄c racōne et h̄o d. risiblis. a actō. l. acq̄uit. pe
 nal. d. ut. j. ad. l. acq̄uit. g. his h̄bis. Itē nō ista tria nomia
 as pond⁹ libra id fiḡre. Itē qn̄qz as ponit p̄ obulo. vñ il
 lud. p̄ōne duo passerēs asseuēnt. vñ h̄ lras. As obulo p̄
 dus as est possessio tota. i. hereditas ut h̄. h̄ et p̄odus lar
 ge d. om̄e qd est in statera positū. h̄ h̄ stricte accipit p̄o
 ponderē. xij. vnciaz. vñ dipōdiuz. q̄i duplex p̄odiuz. l. xx
 iij. vnciaz ut. j. e. g. si plures. et facit ad hūc. g. ff. e. l. ser
 uū meum. g. fi. ac. **S**ertans. i. due vncie. **P** **Q**uā
 drās. i. quatuor vncie. **Q** **Q**incūs. i. qn̄qz. **S** **S**emis
 id est sex vncie. **S** **S**eptūs. i. septē. **S** **S**es. i. octo.

Dodrans noue. t **D**ertās. i. decē. u **D**euns. id est. ri. v **A**s. i. duodecim. p **T**otus. nā in totū presu mitur instituisse defunctus cū alium non instituit ut h. a. ff. e. l. in dū. s. i. id qd p sumit in milite ut. C. de testa. mili. l. iij. s. qd h sequit. n ad h supius prim. R. s. ad id qd se quit tferē. l. neqz em rē. h si fecit miles testm in castrelib9

pt decedē intestatu in pagamicis ut. C. s. testa. mili. l. i. accur. p **D**ecedere. ymmo vidz q sic. ut. ff. s. in offi. tel. l. nā et si pnt tib9. s. p. q. ē. s. h. s. evez. ab micio. h. ex post facto pt ut. C. s. in offi. te. l. cū duob9 Et nō h id iudē nō eē in pte quo ad ptem. qd ē in toto q ad totū. ff. fam. h. l. in h iudicio. ar. s. ff. de pact. l. iud. gē. s. adeo et. s. se. et fac. ad hūc. s. ff. s. reg. iur. l. i. te stantis. 3 **M**iles nā miles bñ pt. p pte testatus decedē p pte intestat9 ut. C. s. testa. mili. l. i. j.

Quāta scūqz. id ē quot cūqz. et fac. ff. e. l. inter d. s. paterfa. et. l. se. vsqz ad. l. ex fco. b **D**istribuz cio. i. assignacō p cū quā pte velit testatōr quemlibet habē. c **E**x equis p tibus. fa. ff. e. l. quociēs. s. heredes. d **H**eres sit. eadem est rāz cio in dipondio. ut ff. e. sabmus. et. j. e. s. si plures. Itē ē s. vev. si testator nō ig norat. ut. ff. e. quo lo co. s. i. que ē contra e

Dimidia. aliter ei si ex alle expleto scp sit ex reliqua pte he res esto. tūc em cum il reliquū sit ex mlt la pte hēs institutus est ut. ff. e. l. j. q. s. a binus. s. sed si alle. f **V**ocantē. scz illi q erāt instituti in tota hereditate p tibus expsis. g **O**mnes qui erāt. vel erāt instituti sine p tibus. h **N**ec interest. s. refertur nō ad prim casū. h ad supiore l. qn psvacat. id tñ in vō h non hēt locū rō q redditur ea em rē. vel die q ad prim. et statim cū sic sit institucō. in gel ligē psvacare. et fac. ad h. ff. e. l. quo loco. i. R. e. i **V**ideamus. ff. e. l. interdum. s. paterfamil. vsqz in fi. l. h **D**ipondio. s. aut dipondiū pond9 siue hēditas i. xiiij vncias diuisa. sic em pond9 s. ea q in. xij. diuidit. a tripō dium q in. xxxvi. et qdripondiū qd in. xlvij. a sic s. singlis

Idemqz erit. i. qd diximus si qd expleto alle fuit institus

erit. Neqz enim idem in p te testatus et in parte in testatus decedere potest nisi sit miles cuius solavo lūtas in testādo expecta tur **E**t ecōtrario pt qd in quāta scūqz voluerit ptes plurimas vncias suam hēditatē diuidē. **S**i plures instituant heredes ita demū in hoc casu pcius di stribucio necessaria est si nolit testator eos ex equis p tibus heredes esse satis ei ostat nullis p tibus noiatas ex eqs p tibus eos heredes esse **P**atib9 aut in quā dam psonis expsis si quis alius sine pte noiatus erit siquidē aliqua ps assis de erit ex ea pte heres sit et si plures sine pte scpti sūt omnes in eandē pte deuret **S**ivero totus as comple tus sit in dimidiā partē vocantur et ille vel illi om nes in alterā pte dimidiā nec interest p m9 an medi us an nouissim9 sine pte he res scptus sit ea enim ps data intelligit que vacat **V**ideamus si pars aliq vacet nec tñ quis q sine p

te sit heres institutus qd iur sit veluti si tres ex quar tis p tibus heredes scripti sunt et ostat vacatē ptem singulis tacite p hēdita ria pte accedē et p inde ha beri ac si ex tercjs p tibus scpti eēt et ex diuiso si plu res in porcōnibus sint ta cit9 singulis decrescē vbi grā ut si qtuor ex tercjs p tibus heredes scripti sunt p inde habeant ac si vnus quisqz ex quarta pte scri ptus heres fuiss9. **E**t si plu res vncie q. xij. distribute sunt is q sine pte institut9 est qd dipondio deest ha bebit. **I**demqz erit si dipō di9 explet9 sit q omes ptes ad allez postea reuocantē q quis sint pluriū vnciaruz **H**eres et pure et sub odi cione institui pt ex certo tpe a ad certū tps nō pt ve luti post qnquenniū q mo ri ar vel ex l. alendis illis l. vsqz ad l. alendas illas he res esto diemqz adiectuz hri p supuacuo placet et p inde esse debz ac si pure heres institut9 ess9 **I**m possibilis odicō in istoib9

tus heres in dimidiā vocatur vel non expleto alle in vacan tē pte vocatur. ut. s. e. p tibus aut. vel transcendēte in vacā tē vsqz ad dipondiū. itez ē ecia si dipondiū sit expleti. sed s. ff. e. **J**e sab. in fi. l. vbi die expleto dipōdio. n hēe pte vacatē vsqz ad tripōdiū. h ēte ymmo die q sic si recte illa lra intelligit. et ita scordat. **J**e vidz. s. ff. e. l. ex vncijs. vi

h ēte a illa ē de ordā cia si recte ibi fiat cō putacō vnciaz. h ma gis vidz. s. ff. e. l. del. l. cū qo. vbi die n fieri tñ sitū ad dipondium vel tripōdiū h tñ vi deri adimi pmo qntū ofert9 vō. sed distins gue aut voluit testa tor excedē allez. vel dipōdiū. qd pt ut. s. e. s. non aut. et ita h intelligit. aut noluit et tūc hēat locuz ley otraria. **J**e a tē qn dubiū ē hēt locū hēs at. l. cū qo. q est s. **A**h dicūt hāc corri gi p illam accur. m **R**euocantē. **H**eres ditas em nō ideo auz get q in plures diui dat vncias sicut a li bra. licz p solidū vel aliū nūm diuidatur. et ideo quotā pte qd dz habē in dipondio totā pt pte habē de alle. ut. h. e. ff. e. ex vncijs. n **E**x cerz to. h in die mētuz qd pt institui hēs puta cū ipe potueit cape ex testamēto. vel cuz ipe moriet9. vel ticius moriet9. ut. ff. e. l. in temp9. et. l. q filio. i. R. e. a. ff. s. li. et post. filio a pte. i. R. e. a. C. e. l. ex neū. miles aus tē pt ecia ex neum ex certo tpe. vel in cerz tū tps institue ut. ff. s. mi. te. l. miles. a fa ut ad hūc. s. ff. e. hē ditas ar. tñ ē s. rnum ff. s. reg. iur. l. actus h ibi nō ē de h actū.

scz factōms testamti. vñ mterptandum ē ut magis valeat q peat. ut. ff. de rebus du. l. quociens ac. o **I**mpossibilis. tribus modis pt dici odicō impossibilis. vel de natu ra. ut si celū digito tetigeris heres esto. ut. j. de inutil. sti. s. si impossibilis. **I**tem de iure ut si patrem ab hostib9 n re dimeris vel filiis. nam h facē nos n posse psumit ius. ut. ff. s. s. d. insti. l. odicōnes. a. l. filius. et in his duab9 hz locuz iste. s. impossibilis. **J**e s. fco. ut si mōtez aureū de deris he res esto. a h cāu n v9 instō vel libtas. cū nec aim9 dadi fue rit iurē p hūpede. ut. ff. s. statu li. l. cū heredes. s. i. **J**e ē qdaz qra impossibil app plexuatē qviciat. ut. ff. s. s. d. in. fi. si

scz factōms testamti. vñ mterptandum ē ut magis valeat q peat. ut. ff. de rebus du. l. quociens ac. o **I**mpossibilis. tribus modis pt dici odicō impossibilis. vel de natu ra. ut si celū digito tetigeris heres esto. ut. j. de inutil. sti. s. si impossibilis. **I**tem de iure ut si patrem ab hostib9 n re dimeris vel filiis. nam h facē nos n posse psumit ius. ut. ff. s. s. d. insti. l. odicōnes. a. l. filius. et in his duab9 hz locuz iste. s. impossibilis. **J**e s. fco. ut si mōtez aureū de deris he res esto. a h cāu n v9 instō vel libtas. cū nec aim9 dadi fue rit iurē p hūpede. ut. ff. s. statu li. l. cū heredes. s. i. **J**e ē qdaz qra impossibil app plexuatē qviciat. ut. ff. s. s. d. in. fi. si

ficius q lex e huic qe h e te h s impossibilitate nature dic. ut. j. s mutil. st. s. h impossibilis. h e te idē vidz. et in p̄mis duab9 qviciē in stō. ut. j. del. s. fr. q e qe h solue ut ibi. te e fac. ff. del. i. h m. s. i. et. ff. s. odi. insti. l. i. p̄ Scripta. h cur se e9m qe d̄ib9 vbi viciat qe ctū impossibilitat. ut. j. s in utit. st. s. h impoll. a ff. s. act. a ob. l. n. so lū. Re. s. solū e fauoe vltievolūtatis.

q Parēd. si sit p̄ta tua ut h si. p. dederis vel mixta et si iuris romā ut. ff. e. l. vuis. s. puta gnali. si aut casual. a te suffic p̄ mā epistē ut. ff. s. od. ist. l. si p̄let istōnes. e Sepati. i. s. d̄is iudicia od. id a i lega to fuaē qd h i instō ne s. h si i d̄ib9 p̄tib9 testi i seraf nouissime dz obtpari h i libtas te dirca cuilibz obtē perai suffic ut. ff. s. o di. a s. s. d̄iūb. i. fider omillaia nouissime ut ff. de odi. et demon. p̄ fideicomis. et. l. q traditum. secundum jo. et facit ad hūc. s. ff. de. n. ob. si ita q̄s stipuletur. 2. **F**ill os. vel eciam suos ser uos vel quecumqz a z lium ut. C. e. l. ep̄neu f̄

Peregrinos. f. u. ta qz visitauit limina sancti iacobi. vel san cti pet̄ aliud si est p̄ egn9. i. de p̄tat. t̄ue em̄ in stitui non p̄t ut C. e. l. i. que est huic qe. ff. e. l. h si m̄ odi cōe. s. solen. us. Item sūt et alij q̄ n̄ p̄nt m̄ stitui hēdes. vel h̄e omōdū ex testō q̄s nō uij. del. s. m̄e z tis. **D**e vulgari substōe. sup̄ d̄em est s̄ instōmib9 p̄mis ut. s. e. ti. i. nūc de sedis q̄ substōe s̄ d̄nr siue p̄mo ḡduvel a lio fiāt ut. j. e. i. p̄n. et qz vulgaris e maḡ om̄is. qz et a q̄ libz et cuilibz fieri p̄t. et iō s̄ ea vulgari p̄mittit. accur.

Dest at i testō. In alia ei volūtate q̄ in testō ut in codicillis vel aliq̄ alia non fit. s. h̄mōi substō ut d̄is rectorualeat. sicut nec in stō fieri potest. ut. j. s. codi cillis. s. pe. et. C. de codicillis. l. h̄ditatē. fit t̄m in codicill ex certa sciēcia. ut p̄ fideis. saltē directo substitut9 p̄ h̄z ba admittat. ut. ff. ad tre. l. sceuola. i. Re. n. n̄ testator puta ret se facē testm̄. et facere codicillos n̄ testm̄ ass̄ lz possēt nā t̄nc substitut9m̄ his nec dirco nec p̄ fideis. admittat. lz possz. ut. C. s. codicil. l. i. et fac. ff. e. l. p̄t. a **G**rad9. ad silitudinē ei graduū sic d̄nr q̄ faciūt sc̄alas. sic et s̄z ḡd9 cō sangm̄tatis. ut. ff. de ḡdibus. l. i. ut̄ osul. s. ḡd9 b **I**n q̄n tū. i. m̄ q̄t. e **S**ubstituē. s. p̄t. d̄ **N**ouissime. i. vltio sic s̄ s̄ susp̄c. tu. s. nouissime. s̄ nūqd̄ i alio n̄ in vltio fieri p̄t. Re. n. cū ei ip̄e fu9 oino eē h̄es opellaē. ut h̄ s̄ b̄ic. a. j. s. h̄z. q̄. a. d̄is. s. i. p̄z alij q̄ eēt ei s̄ substitut9 n̄ admitti ut. C. e. l. p̄9

et legatis vel fideicomis sis et libertatibus p̄ n̄ sep̄ ta habetur. **S**i plures condiciones in institutio nibus ascripte sunt liqui dem diuidim̄ utputa si il lud et illud factum fuerit omnibus parendum ē. **S**i sepatim veluti si illud aut illud factum erit cuilibet conditioni obtempare sa tis est. **H**ij quos nunq̄ testator vidit hēdes insti tui p̄nt veluti si fr̄is filios p̄grmatos ignorās q̄ es sent hēdes instituerit ig norācia ei testātis inutilē instōnez n̄ fac̄ **D**e vulgari substituaone & m̄

Dest aut quis in testam̄to suo plu res ḡd9 facē hēdum utpu ta si ille heres n̄ erit ille he res esto 7 dem̄ceps in quā tum velit testator substi tuere p̄t 7 nouissimo loco in subst. dium vel suū neces

aditā e **V**el. p̄ saltē f̄ **S**ubstituē. s. p̄nt s̄ **P**luriū. scz substitui p̄t. h̄ **I**n uicē. h̄c. j. t. i. s. substituiē i **S**ūt. s. p̄nt substitui. k̄ **D**ispib9. puta vnū in. vi. vncias. alijz in. iij. alijz in duas institutū ponas. nā si n̄ adeat institut9 in. vi. vncias. iij. accrescūt h̄nti. iij. a due h̄nti dual. ut h̄

sariū heredē instituē pōt **E**t plures in vni9 locū p̄nt s̄ substitui vel vn9m pluriū l̄ singuli in singulis vel in uicem ip̄i q̄ hēdes instituti sunt **E**t si ex dispib9 p̄ tib9 heredes scriptos in uicē s̄ substituerit 7 nullā mē cionē habuerit p̄cium eas videēt in s̄ substitucōne ptes dedisse quas in institucō ne exp̄sit 7 ita diuus p̄ius resp̄sit. **S**i si instituto heredi et coheredi suo s̄ stituto dato alius s̄stitu tus fuerit diuus seuer9 et ant̄ homin9 sine distinctōe resp̄serūt ad vtrāqz p̄tē s̄ substitutū admitti **S**i s̄ uū alienū quis patrēfami. arbitratus heredē sc̄p̄se rit 7 si h̄es non est 7 meūū ei substituerit isqz su9 ius su d̄ni adierit hereditatē meūus substitutus in p̄tē admittit. **I**lla em̄ verba si heres non erit in eo quidē

a. ff. e. l. si ex testō a l. si p̄les. et. C. e. l. i. **E**xp̄sit. qe. ff. ad tre. quoe. l. nūq̄. s̄ h̄ cū nō exp̄sit. p̄a noz mina ex eqs p̄tib9 substitutos dare ius sit. m̄ **I**nstituto. casus ē. tici9 a sep̄9 in stituti sūt hēdes et t̄ cio sep̄us substitutus et seyo fuit substitu tus meūus. p̄mo tici us fo sep̄us repudia uit. admittit aut me z uis m̄ p̄tē v̄t usqz he redis. ut h̄ et. ff. e. l. si ticius. et. l. coheres di m̄ p̄n. n̄ **V**ere di. s. seyo. o **S**uo. s. tico. p̄ **A**li9. s. meūus. q̄ **D**istin ctione. s. ordil pupil laris vel vulgaris sub stōis. q. d. n̄ disting tur si fueit pu. l. vul. substō. a q̄ fuit p̄mo f̄cavel instō vel sub stō. a id i vul. s̄ h̄ac ē p̄bat qdam qz dz ibi eē ordo ut primo p̄ cipal et postea sub stō fiat ut. ff. s. vul. a pu. sub. l. ij. s. pus. s̄ eē ille. s. pul̄ corrigi tur p̄ seq̄ntes. s. vsqz in fi. l. d̄ce. s̄ ego s̄ i p̄oko qz n̄ ē s̄ huul s̄re intencō. s̄ h̄c. qz sic fuit defacō q̄ nō distinguerūt cū ab eis

q̄rere. ē t̄n distinguēs a nob. sic et alias. ff. s. iud. n̄ p̄t. in fi. l. et. ff. s. postu. l. impator. i. fi. j. n̄ s̄z h̄ s̄ pupillari. s̄ s̄ vulgari t̄m utz ex serie. ti. p̄ qd̄ eciā reprobat̄ sup̄ior. s̄mā. s. qz i p̄n. glo. fuit d̄em s̄ q̄s̄ā n̄ distingē fueit pupillaris an vul. substō. distingue ḡ vtz institut9 adierit. vel cohe res. vel ambo. vel null9. si em̄ vt erqz adiuit. substitut9 rez pellit. si coheres t̄m. s. seyo. is. s. qz meūus repellit. **I**f si neut h̄z locū qd̄ h̄ s̄z. s. qz meūus habeat totū. si aut ticius t̄m. s. p̄m9 h̄es adeat in p̄tē repellit. ut. C. e. l. post aditā a. ff. s. vul. sub. q̄ habeat filiū. i. Re. v **F**amilias. i. libe rū h̄oz. 2. **I**ulli. que iulluz necrio optz p̄cedē ut. ff. de acq. h̄z. l. h̄ q̄s m̄. s. iulluz. **I**n p̄tē. s̄ i quā. Re. h̄ditat i duas ptes diuidit. a itez vn9 semis diuidit m̄ duas ptes q̄ sūt due q̄rte tocus. a vnā h̄az. p̄tclāz. h̄z d̄ns institus ti. aliā substitut9 ut. ff. s. h̄z insti. l. si p̄f̄a. i. p̄n. s̄ s̄ alio se misse qd̄ erit. Re. qd̄ā. qz substitut9 h̄z inspecta opione te z stāris. s̄ q̄ credidit institutū libez. fuisse. a ita p̄ ois credi die substitutū admitti si h̄ditatē s̄ h̄i institut9 n̄ acq̄s̄it vel alij cui9 iuri postea subiect9 forz ut i fi. h̄z. s̄ ḡ h̄ aliq̄d̄ isto rū duoz. n̄ atigit. dz h̄e s̄ substitut9 opione testātis totaz

hereditate. qz n̄ erat lib ut testator credidit d̄ eitate da
tur dño ipius quarta hereditatis et fac̄ p̄ illis gñale opi
nionem consideranda et. ff. p̄ emp. l. ij. si q̄s a pupillo et. ff.
de acqui. here. l. is q̄ putat. alij dicūt q̄ dño dat̄ considerā
taveritate magis q̄ opinione. qz vere suus eius dñi factus
erat ille q̄ institutus

fuit qd̄ verius esse vi
deē veritate magis
attenta. unde fac̄ et
illud gñale veritatez
spectandū ut. j. del. si
quis rem. s. Ver
ba. nūc mutat casum
nam sup̄ dixit. qñ ali
ud arbitrat̄ testator
et aliud erat. i. his au
tem duobus h̄ n̄ is q̄
sequunt̄ id est qd̄ ar
bitrat̄. t. Heres.
f. dño q̄ apponunt̄ in
substitutōibz vul
garibus. u. Scit.
et verū scit al̄ em̄ nō
dicētur scire n̄ sic es
set ut. ff. de aq̄ plu
ar. l. ij. s. Item latro
ait. v. Er̄. s. lib
factus. x. Aliū. i.
sineqz sibi si lib̄ fierz
vel dño suo vel p̄nti
vel etiā futuro q̄rat
y. Effecerit. nā tūc
qñ nō ē aliq̄d istorū
duoz admittit̄ sub
stitutus. z. Arbi
traf. s. testator. sub
audi et vezz arbitra
tur. a. Subiectus
puta qz vendidit se
ad p̄ccū p̄cipans
vel qz dedit se in ar
rogacōne qd̄ p̄t.
b. Acquisierit. sup
ple i. l̄a. at in n̄o ca
su p̄mo. s. huius. s. az
liud ē. et aliud arbi
tur. unde ibi in p̄tem admittit̄ ut ibi diximus. et h̄ omnia
sic distmguēdo v̄vauit p̄nceps qñ v̄vūus fuit institutus
et alius substitutus. ut h̄ dic̄. et. ff. s. h̄. m̄st. l. et ita colliz
ge ḡ talē distmctōne. qz cū heredez aliq̄e instituo. a si he
res n̄ erit substituo. aut scio libez. aut scio v̄vū et tē v̄vū
qd̄ in. ij. et. iij. s. h̄. s. s. aut puto libez. falso cū sit v̄vū
et tē subdistmguo. aut p̄ eū volui aut nolui aliū fieri here
dem. qz h̄ exp̄ss̄. et tē v̄vū me volūtas. ut. C. e. l. cū p̄o
nas q̄ ē huic d̄ria. aut ē dubiū. nolui vel n̄ aliū fieri here
dem p̄ eū et tē v̄vū qd̄ in p̄n. s. huius. s. s. si aut puto h̄
uum cū sit lib̄. h̄ casus indubitabil̄ ē. s. q̄ erit lib̄ h̄s.

heres. nō ex hac l̄a tria c. Serui. i. instituti
esse nec̄ria. ut pupillaris substitucō teneat. Primū
ut sit d̄ liberis q̄ substituit̄. nā ex̄neo substitui n̄ p̄t
ut. j. e. s. ex̄neo. Sc̄z q̄ sint impub̄s. nā puberibz n̄ p̄t sub
stitui ut. j. e. s. masculo. j̄. tercō q̄ habeat in p̄tate ut in hac
l̄a. p̄bat p̄ ordinē. Emācipatis aut n̄ p̄t substitui ut. ff. e. l.
ij. s. i. j̄. est nec̄riuz q̄rtū. q̄ filij sint instituti vel ex̄h̄dati
alias nullū est p̄ncipale testm̄. ut. s. s. ex̄h̄. li. in p̄n. et. ff.
e. l. i. in fi. v̄n nec pupillar evalēt ut. j. e. s. liberis. et h̄ oia

quē alieno iuri subiectū ef
se testator scit sic accipiū
tur si neqz ip̄e heres erit
neqz aliū heredē effecerit
In eovero quē patrē fa
esse arbitrat̄ illud signifi
cāt si hereditatē vel ei vel
cuius iuri postea subiectū
esse cepit n̄ acq̄sierit. Id
qz tiberius cesar in p̄sona
p̄themij sui sui constituit

De pupillari substitucōne:

Tiberis suis impu
beribz quos in po
testate quis ha
bet non solū ita ut supra
diximus substitucō potest
id est ut si heredes ei n̄ ex
titerint alius sit ei heres.
sed eo ampli⁹ ut si heredes
ei extiterint et adhuc im
puberes mortui fuerint sit
ei aliq̄s heres veluti si q̄s
dicat h̄c modo ticius fi
lius heres mihi esto et si fi
lius meus mihi heres non
erit siue heres erit et p̄us

sit in nepotibz omibz v̄vū. si n̄ sint recasuri in sui p̄ris po
testatē ut. ff. e. l. ij. s. postum⁹. alias cū sint recasuri n̄ valz
testm̄ cū in eo casu sint ut eozz testam̄ta n̄ valeāt si ipsi ef
sent maiores. a. Sup̄ dixim⁹. s. vulgaris. s. t. i. et h̄ is
h̄ subicit. b. Mōto. h̄ caute nō q̄ p̄mo ponit̄ v̄ba in sti
tucōnis. s. o substitū
cōmsvulgaris. ter
cio substitucōis. pu
pillaris. c. Esto. h̄
institucō tantum.
d. Filius ecce vulga
ris. e. Heres. ecce
pupillaris. f. Pu
tes. bene facit q̄ ex
ponit. al̄ inter d̄. p. x.
iij. annis inter d̄. p.
xv. annis. ponit̄ h̄c
otacio. cū in suā tute
lā venit. ff. del. iij. l.
cū filio. g. Quo ca
su sup̄ d̄co. h. He
res. et solus patris
habet bona s̄maz.
i. Filio. et nihilomi
n⁹ patri ut. ff. e. pat̄
fa. a bona pupilli v̄n
decūqz quesita sunt
ut. ff. e. si plūes. s. ad
substituto. s. in duo
bus casibz ut in testō
militis et arrogato
ris ut. ff. e. l. si plūes
s. si arrogato. a. s.
ad substitutos in fi.
k. Moribus. al̄ ma
ioribus ut. C. de im
pube. et ali. sub. l. hu
manitatis. l. Eta
tis. ut masculi an̄. xij.
annū femie aut ante
xij. annū. ut. ff. s. tes
l. qua etate et. s. qui
ma. non pos. s. cum ḡ
m. Constōnem. C.
de impu. et ali. substi
tu. l. humanitatis.

moriatur q̄ in suā tutelaz
venerit id est ante q̄ pu
bes fact⁹ sit tūc seyus h̄s
esto quo casu siquid non
extiterit h̄s filius tūc sub
stitutus heres sit patri he
res si vero extiterit heres
filius et an̄ pub̄tatē decel
serit ip̄i filio sit heres sub
stitut⁹. Nā moribz institu
tū est ut cū eius filij et atis
sint in q̄ ipsi sibi testamen
tū facere n̄ p̄nt p̄ntes fa
ciant eis. Quia rōne ex
citati etiā d̄stōnem posui
mus in nostro codice qua
p̄spectū est ut si qui mēte
captos habeant filios vel
nepotes vel p̄nepotes cu
iuscūqz sexus vel gradus
liceat eis et si sint puberes
ad exemplū pupillaris s̄
stitucōnis certas p̄sonas
substituē. Smaut respue
runt eandē substitucōnem
infirmari et h̄c ad exem
plū pupillaris s̄stitucōis

Excitati. s. nos. o **P**ersonas. s. filios mente captos
si habeat alias tē fr̄es mēte capti. al̄ q̄scūqz vellet ut d̄ca. l.
hūanitatis otinet. p̄ Respuerit. s. cū op̄otes mētis vel
sani facti fuerint. q̄ **A**d exemplū. ita h̄ nō ē ex̄plaris
substitutio v̄n ut plene d̄ his habeas noticiā distmguē qñ
qz gñā substitōnū. qz alia ē vulgaris. alia pupillaris. alia ex
emplaris. alia breuiloq̄. alia op̄ediosa. Prima. s. vulgaris
subdiuidit̄. qz alia exp̄ssa. ut q̄ fit v̄bis negatis. ut si h̄s n̄
eris ticius erit h̄s ut. s. p̄. Alia tacita que fit v̄bis affir
matius ut h̄ vos inuicē substituo ut. ff. s. h̄. m̄st. cum in
testō. s. i. j̄. h̄. quisqz erit in h̄s sit filio meo impuberi h̄s
ut. ff. e. l. qui lib̄is. s. h̄. ba. s. vulgaris adita h̄ditate ex
pirat ut. C. e. l. p̄ aditā. Sec̄da aut pupillaris s̄st̄ subdiui
dit̄. qz alia exp̄ssa. q̄ fit v̄bis affirmatis ut h̄. si h̄s eris et
moriēris in pupillari etate. ticius sit h̄s ut. s. p̄. Alia ta
cita. s. ut si pupillaris t̄m pupillo substituat̄. q̄ cāu tacita
subintelligit̄ pupillaris s̄st̄ et sub pupillari tacitavulgaris
intelligit̄ ut. ff. e. l. nā h̄ iure in p̄n. nā h̄ aduēmetē pub̄ta
te expirat ut in fi. huius. s. Tercia. s. ex̄plaris sic id̄ s̄z qz
ad ex̄plū pupillaris ē inducta. ut h̄ s̄z. in multis t̄m d̄nt.

qz h ecia in maiorib9 fit hilla tm in puberib9. It v lq3 ad certā etatē fit pupillaris. s. xiiij. an. i masculovel. xij. an. in femia ut. j. e. g. masculovel ecia min9 pus n̄ malus ut. ff. e. l. si ita q3 substituerit. et. l. in pupillari. at h̄ exēplaris in incertū. It̄ in hac. s. pupillari. certe psone substituit̄ ut. C. e. l. humanitatis. in pupillari aut̄ ciuilibus p̄t substitui. Quarta aut̄. i. breuiloqua fit ita duob9 hēdib9 m̄stitutis vos inuicem substituo. et si ambo pupilli sūt. nā quatuor substitucōnes his h̄bis breuib9 p̄ hēdunt̄ et appellat lex h̄ac reciprocā substitucōnez ut. ff. e. l. nā si iure. g. i. d̄nta. s. o. p̄diola. fit h̄is h̄bis aliq̄ m̄stituto q̄ncūq3 decesserit ticiū substituo. et si qd̄ ē h̄ fiat a milite et a pupillo vel n̄ pupillo v3 iur̄ directo si moriē m̄stitutus ut. ff. de test. mili. milites. Ita h̄es. g. i. n̄ m̄ sit in medio q̄ casu iure fideicomis si valet si pubes iā factus deccdat m̄stitutus. ut. C. e. p̄cibus. si vero pagan9 siue n̄ miles faciat eā. v3 iure directo si moriē m̄stitut9 in ea etate pupillari. si vero postea tē aut p̄ h̄ fit verba substituo illū. et tūc trahit̄ ad fideicomis sariā ut. ff. ad tr. b. sceuola. aut p̄ h̄. te in substituo et si decesseris q̄ncūq3 tibi illū facō heredē et h̄ nō v3 ut ff. e. l. h̄is h̄bis.

Que. s. pupillaris
2. Adoleuerit. It̄ si m̄t̄ alias infirmat̄ arrogacione impuberis ut. ff. s. atop. nec a. It̄ si p̄tis n̄ fuit hereditas adita ut. ff. e. l. si pupillares. g. h̄ si ex asse. It̄ si nascit̄ postum9 testatorū ut. ff. e. l. p̄ filium. It̄ p̄ m̄ testm̄ qd̄ t̄n̄ valeat ut. ff. e. l. si q3 eū. g. si. It̄ si testm̄ p̄m̄ r̄upat̄ p̄ q̄relā in totū. aliud si p̄ pte ut. ff. e. l. m̄stitucōne. et s. m̄ off. tes. l. pap. g. h̄ n̄ imputeris. h̄ d̄e ta. lo. pos. mora n̄ facit pupillari substitucōne cessare. qz ibi n̄ loq̄t̄ d̄virib9 testam̄ti ut. ff. e. l. ex duob9. g. si. et. ff. s. m̄ off. tes. fili9. g. i. **3. It̄ p̄fatū ut. s. e. in p̄n.** **4. Duo. nō qz duo d̄nt̄ quo ad qd̄ qz duob9 fit. nā m̄stituit̄ heres duob9 p̄ti. s. et filio.** It̄ duaz hereditatū. vn̄i vero s̄z qz ab vno factū. et facit ad h̄. ff. e. l. p̄tis et filij. et. ff. s. d̄. et d̄m̄. l. h̄ scriptura. et ff. s. lo. pos. d̄e ta. al. fm̄ ta. l. h̄ ita scriptū. g. si. et. l. ut lo. noz. **5. Si formidolosus. i. dolosus multiformis vel timid9.** **6. Subicē. quib9 m̄sidij eū subicē substitutus ut h̄et eius h̄ditatē ut fecit catavell9.** **7. Substitucō**

que postq̄ pupillus adoleuerit infirmatur **I**gitur et in pupillari substitutione fm̄ p̄fatū mod̄ ordinata duo q̄d̄amō sunt testam̄ta alterz patris alterum filij tanq̄ si ipse filius sibi heredem instituisset a certevnū testamētuz ē duarū causaz id ē duaz hereditatū **S**imāut quis ita formidolosus fit ut timeret ne filius eius pupill9 adhuc ex eo qz palā substitutū accepit post obitū eius piculo m̄sidiaz subicetur vulgarem quidē substitutionem palam facere et in p̄mis testamēti p̄tib9 debet ordinare. **I**llā aut̄ substitutionem p̄ quā et si heres ei extiterit pupill9 et m̄t̄ pubtatē decesserit substitutus vocat̄. **S**epatim in inferiorib9 p̄tib9 scribere d̄z eāq3 p̄tē p̄o li no p̄riaq3 cera signare et in p̄ore pte testam̄ti cauere ne inferiores tabule viuo filio et adhuc impu-

nē. s. cū ipa m̄stōne. nā h̄ ē ordo ut p̄mo m̄stō. s. vulgaris substitō. t̄rcō pupillaris fiat ut. s. e. t. m̄ p̄n. **1. Vocat̄ q̄ ē pupillaris.** **2. Scribe. vel ecia alia carta. qz et h̄ fieri p̄t ut. ff. e. l. p̄tis et filij.** **3. Lino. lino appellat ipam cordulā q̄ fit s̄ lino. ut vidim9 fieri in l̄s d̄ni pape. i. q̄b9**

bere apianē **I**llud palaz est n̄ iō min9 valē substitutionem impuberis filij qz in eisde3 tabulis scripta fit quibus sibi quisq3 heredē instituisset q̄uis pupillo hoc periculosum fit **N**ō solum autem heredib9 m̄stitutis impuberibus libis ita substituere p̄ntes p̄nt ut et si heredes eis extiterint et ante pubtatē mortui fuerint fit eis heres is que ipi voluerint s̄z eciam exheredatis. **I**taq3 eo casu si quid ex h̄dato pupillo ex h̄ditatib9 legatis. ue a donacōnibus p̄m̄q̄rū atq3 amicorū acquisitū fuerit id omne ad substitutū p̄t̄meat **Q**uecūq3 diximus de substitutione impuberū liberorū. vel heredū institutorū vel exheredatorū eadem eciam de postumis intelligimus **L**iberis aut̄ suis testm̄ nemo facere potest n̄ et si bi faciat. **N**ā pupillare testam̄tuz p̄t̄ seq̄la ē patm̄

et d̄nt̄ testi apponebat. vij. sigilla s̄ cera iō d̄ic̄ p̄o lino. qz si alieno vedaēt d̄nt̄ et ita apiret̄ et s̄ h̄i um legis nullū est s̄ d̄ic̄ p̄o. i. sepato ab alijs p̄tib9 testi. s̄ nō ne magis m̄sidiaz substitut9 cū tātā ostructōne. i. moridia cionē videat et p̄t se h̄. s̄ i ḡrabat an p̄t se an p̄t aliū fca fuerat illa ordiatio. **C**auē. id ē et si h̄ n̄ caueat dū t̄n̄ sepati signet. **A**mus q. d. diximus. qz sic caute fieri p̄t. h̄ si nō ita fecerit nūq̄d valz iō min9 h̄. n̄ iō m̄ n̄z. ut h̄ d̄ic̄. **P**ō solū exheredatus. s. substitutus p̄t. **T**abul. s. apus. **I**taq3 eo casu. q̄n exheredato substituitur. **F**uerit. ut qz ḡrosus erat h̄ pupillus sic ut ei donaret. vel legaretur. **I**tem omne. p̄mo vidz qz t̄m in eis bonis valeat substitucō q̄ a p̄re puenerit ad filiiū ex h̄datū ut. ff. s. mi. te. l. miles. g. ex h̄dato. q̄ ē huic d̄ria. **S**o. ibi miles emācipato substituebat qz in alio. s. pagano nō tolerat̄ ut. j. e. g. qz eē neo. et iō cū vnū p̄ eo inducēt. s. qz p̄t substituire emācipato et aliud q̄ eū inducāt. s. qz n̄ p̄t substituire emācipato n̄ in his bonis q̄ sibi dedit ut ar. ff. de iur. iur. eū qui in p̄n. **S**ubstitutū. qui substitutus nullo p̄t grauari legato. ecia in eam tē que pupillo fuit relicta ut. C. d̄p̄. cū quidā. h̄ ip̄e exheredatus sic in re sibi relicta. ut. ff. e. l. coheredi. g. cū filio in fr. g. Et nō h̄ic. g. nō posse hodie habere locū nisi talis sit impubes. q̄ possit eē ingratu ut. p̄m̄ p̄ubtati. ut nō s̄. quib9 mo. te. m̄fir. g. It̄z si in vuitutē al̄ non p̄t exheredari ut. C. de m̄ off. tes. si q3 in suo. g. legis. **I**nstitutoz. ut. s. e. m̄ p̄n. v lq3 ad p̄. g. **Exheredatorū. ut. s. p̄. g.** **L**iberis. et sibi. h̄ nota qz et si filiiū exheredat cui substituit̄ pus sibi d̄m̄ de debet facere. filio testm̄. si aut̄ eum instituat. t̄nc vel aū vel p̄ v3 m̄stō vel substitō ut. ff. e. l. j. g. pus et. g. h̄ et si quis et. g. si. **F**aciat. s̄ fallit in milite q̄ p̄t substituere pupillo s̄ nō instituat sibi aliq̄ h̄dē ut. ff. s. vul. sub. l. j. g. quisq3

Partial text from the right margin, including fragments of legal commentary and references to other parts of the text.

n **Pars** sic ff. que ad mod. testa. apian. l. pe. o **Vale**
 at. l. a principio ut quia filius fuit preteritus ut ff. e. l. si qd
 eu in fi. l. vel alia. l. n. v. z. testm. a pn. cu multi sint mōi qd
 testm. n. v. z. ut ff. d. in ius. rup. tes. l. i. id eia si ex postfco rū
 pat in totū. l. testm. p. is. sec. h. p. pte tm. qz tē substō res
 manz ut ff. e. i. substō
 ne. et. ff. d. mo. ff. i. tes.
 l. pap. g. h. nec. Te h
 sūt vera si iurē cūili ex
 pugnet testm. alitē
 aut si iurē ptozio ut si
 p oē ta. expugnetur
 testm. qz rmanz sub
 stitucō ut ff. e. l. ex
 duob. si fi. et. l. se. q
 huic. l. oērie sūt. sed
 certe aliud ē cū expu
 gnat iurē cūili ut h.
 aliud cū iurē ptozio ut
 ibi nā ptoz n p. facē
 eē nec d. sine hōdē ut
 j. d. bo. pos. g. q. aut.
 Te nō h. q. d. aliens
 reb. q. s. testa. ut pē
 d. tois filij sic a alias
 ff. d. dona. inter vi. et
 vx. cū h. g. filis a. ff.
 d. in ius. rup. tes. si qd
 filio. g. h. et si qd filio
 est et alius casus fm
 qd ut. C. d. sc. d. nup.
 c. s. feie. g. h. si d. iure
 omni alitē est ut ff.
 d. testa. l. eius. q. g. i.
 et d. codicil. l. oficiū.
 tur. g. h. p. p. **Sin**
 glis. p. t. ei eē q. quis
 habeat plures filios
 et omēs ipubēs. si cu
 ilibz substituere vult
 poterit. si aut vltimo
 loco morietur a h. pōt
 ut h. et. ff. e. l. singul.
 et h. cā. vno morietē
 deferē sua porcō iurē
 re legitio. l. p. l. xij.
 ta. ad frēs ut. h. et. j.
 de le. ag. suc. g. i. sed
 certe ex eo q. vltimo
 morietur substituit v.
 de eos in iurē substituit vsqz ad vltimū et ita iure substō
 nis magis q. legitio in eos succedi videt ut ff. del. iij. l.
 tica seio. in fi. g. q. est oē. huic. h. certe ibi dixit plus. s. q. n
 alienaret q. testator eis dimittebat et ex h. s. r. ibi iurē substi
 tucō is succedē. n. q. vltio tm substituit ut ff. del. iij. l. il. q
 in fi. q. **Substituit**. s. pupillarit. **Rouissim**. i. in
 vltimo puta his. v. bis. q. ex libis meis impubes vltius mori
 etur ei tici. heres esto. **Romiatim**. sic. s. de ex. l. i. g.
 noiati. **Crit**. subaudi sit hēs filio meo. **Quibus**
 i. g. n. lib. v. bis. **Heredes**. s. p. is. sic. ff. d. ex. l. i. i. g.
 noiati. **Extiterūt**. s. bimet heredes. nā secus si alij q
 rāt ut puta p. r. vel d. nō. nā tales. s. d. n. vel p. q. sūt hēde s.
 p. filii vel suū ex his. v. b. g. n. lib. v. n. admittit ex substōne.
 is dicas hēde hēdis ut ff. e. cū filio et. l. libis. g. h. v. ba. a
 l. se. **P. r. o. q.** put ei dilexit testator eos instituit eq. li
 ter vel me. q. l. e. sic et in substitucōe p. sumit ut h. et. ff. e. fi

testi adeo ut si p. is testm
 n. valeat nec filij quidē va
 lebit **Singulis** at libis
 velei q. eoz nouissim. im
 pubes moriet **Substituit**
Singulis qdē si neminez
 eoz intestatus decedere
 voluit nouissimo si ius le
 gitimaz hereditatū inte
 grū mē eos custodiri velit
Substituit aut impu
 beri a noiati. veluti tici
 a g. n. alitē ut quis qd michi
 p. r. heres erit qd v. bis. v.
 cant ex substitucōne impu
 bere mortuo filio q. r. scri.
 pti heredes extiter et p
 q. pte heredes facti sunt.
Masculo igit vsqz ad
 xiiij. ānos substitui p. t. femi
 nev. s. qz ad. xij. ānos et si h
 tpus excesserit substitucio
 euanescit **Ex** t. ne. vero
 vel filio pubere hēde m.
 stituto ita substitue nemo
 p. t. ut si hēs extiterit a mē
 aliqd tpus decesserit ali
 ei sit hēs s. h. solū p. missus
 est ut eū p. fidei. missus te
 stator obliget alij hēdita

p. et. s. g. si ex disparib. **Masculo**. ad. xiiij. an. l. op. le
 tos. nā pupilli eē desinūt ut. s. q. b. mo. te. i. r. in. p. n. h. m.
 fra. h. ol. ānos p. t. substitui ut. ff. e. si ita qd et. l. si p. les.
 p. **Substitucō**. s. directo. si tū aliq. v. ba. mueniāt fidei. omis.
 in testō iurē fidei. valebit ut. C. d. fidei. s. l. si p. tuus.
 tē eius vel totā vel p. pte t
 stituere qd ius qle fit suo
 loco trademus. **Quibus**
modis testm infirmetur.
Estm iure factuz
 vsqz adeo valz do
 nec rupatur irritūve fiat
 Rūpiē aut testm cū in eo
 dē statu manēte testato
 re ipius testamētivis vic
 atur. Si qd autē post fa
 ctū testm adoptauerit fi
 bi filii p. impatore euz qē
 sui iuris a p. ptoz. fm no
 strā ostōnez euz q. in p. ta
 te p. is fuerat testm eius
 rūpitur quasi agnacione
 sui heredis **Posteriore**
 vero testamto qd iure p.
 factū est supius rūpiē nec
 interest an extiterit aliqz
 heres ex eo posteriore te
 stamto an nō h. em solum
 spectat an aliq. casu existe
 re potuerit. **Ideo** qz si qd
 noluerit heres esse a viuo
 testatore a post mortem
 eius ante q. hereditatem
 adierit decesserit a o. d. i. cō
 ne s. q. heres institutus ē

Comissuz. q. sem
 per fecisse videt. cum
 dicit si filio meo quan
 do cūqz decesserit sub
 stituo ex vitalē. qz v.
 b. substituo cū sit ge
 nerale. v. b. et ad diz
 rectā a ad fidei. s. sub
 stitucōne possit t. h. i
 et ad id restringet qd
 ē rei ap. eius. i. ad f.
 d. io. qz dirca n. h. z. lo
 cū q. n. cūqz decedit. a
 p. bat. s. C. d. nup. et
 alijs sub. l. p. c. b. g. si
 vero instō et. ff. de
 vul. sub. l. cohēdi. g.
 cū filie. et. ff. del. et
 se. con. l. in ābigua.
 forte id si dicat vital
 hēs esto. nā trahitur
 ad fidei. s. qz d. here
 ditate restituēda ro
 gasse videt ut. ff. ad
 tre. l. ex facto. i. h. e.
 et. l. sc. uola.
Tradem ut. j. de
 fidei. s. h. p. totum.
Quibus mōis testa
 mēta infirmat. vsqz
 nūc quasi s. firmenē
 testa. nūc quasi in fir
 manē nā nō ē adeo fir
 mū q. nō rūpat ut in
 aut. d. nup. g. distas
 bitur col. iij. ac.
Estm adop
 tauerit. i. ar.
 rogauerit.
Costōnez. puta
 auulē q. adoptat ut
 C. d. ado. p. l. cū in ad
 optuis. g. h. hodie.
Rūpiē. si aut p.
 us eū instituitz n. rū
 pere. l. z. postea ar. rogeē ut. ff. d. li. a. postu. filio. g. fi. si au
 tē fuit ex hēdatus filio emancipat. a postea ar. rogeat. tunc
 nō rūpiē aut ex ne. q. postea ar. rogeat. et tūc rūpiē ut. ff. d.
 otra. ta. l. n. putauit. g. si qd emancipatū. ex neū aut nepotem
 accipe q. n. est suus heres. cū ali. eū p. cedat. alias frustra. et
 tē ex heredareē ut ff. d. v. ob. quid cū filii et d. li. a. postu.
 l. si qd postum. g. si filii. **Agnacone**. i. sic natuitate
 alicuius postumi. nā tē certū est rūpi. ut. ff. d. in ius. rup. t.
 l. i. in fi. et. l. iij. in p. n. et. l. v. ex. et h. in mascli testō. secus
 in testō feie. ut. ff. d. li. et postu. l. gall. g. nūc d. lege vel
 leia. in fi. g. et ē rō qz p. terico m. is hēt. p. ex hēdacōe ut. s.
 d. ex h. z. li. g. si qd. h. d. mo. ff. i. tes. agit talis postum. ut. C. d.
 mo. ff. i. tes. l. iij. **Posteriore** rūpiē. h. v. ex. fm q. s. v. a. qū
 fm n. o. cordat cū p. m. o. alias durat p. m. u. ut. C. d. testa. san.
 am. g. h. certe h. stare n. p. t. nā si v. z. fm n. v. z. p. m. u. cū idē non
 possit duo testa. facere. cū ex v. o. tm. adeat hereditas. e. o. f.

in lina. nāvz pma n̄ fa ab eo8 et sup eo8 lata. ut. ff. d. re. ut. di. l. i. iudex. e. **E**xistere. nō n̄ oſiderari qd̄ ē h̄ qd̄ eē pōt ut h̄ et. ff. d. h̄. m̄. i. l. p̄ filio et. ff. d. m̄. i. l. rup. tel. l. cum. h̄o in p̄. et. ff. in futuz. h̄. d̄. ff. d. li. et post. h̄. si fili9. So. ibi testm̄ fm̄ n̄ valuit etiā in p̄. h̄ aut valuit. l. 3. ex. eo n̄ ad. eaf hereditat. **T**e nō qd̄ id qd̄ v3 plus rum. p̄t p̄ id qd̄ min9 va. let sic. ff. d. adim. le. legatū s̄b̄ oſdicōe. ff. i. ar. d̄. ff. d. reſcin. ven. si id qd̄ in p̄. et. ff. si die ut ibi nō. **I**nstitutus. h̄s i. scdo testō. et iste h̄. s̄. h̄. est exemplum. q̄n̄ valet fm̄ testm̄ et nō extitit in eo heres et inde tria exempla. **D**ecesserit q̄re n̄ iūmittit nec oī nec hodie ad heredes ut C. de cadu. toll. ff. in nouissimo. **S**i quis. iste. ff. est lex. ff. ad tre. a. m. cepit si quis prior. **P**rior. nō ar. p̄. lina appellomifvtrum ex eavel ex p̄ma aga. tur h̄. d̄. ar. C. d. do. nac. m̄. vi. et v̄. l. ex. h̄. b. s. et sile p̄t nō. i. in. l. penl. euf. d̄. e. **R**eb9. q̄ totū h̄. 3. ex. certa re sit m̄. i. tutus. et iō rūpit p̄. m̄. i. testm̄. ut h̄. et. ff. d. h̄. m̄. i. l. i. ff. si ex. fūto. **I**ussum9. s̄. titulo statim. **A**liud. s̄. qd̄ exp̄. se oſfirmari p̄t p̄mum in h̄o et alia ut p̄. in. seq̄nti. **I**mpa. tores. ecce h̄. ba. d̄. d̄. e. oſtōis. **C**apa. no. s̄. l̄. scripserit saluē p̄. **I**n eo. s̄. h̄o testō. **R**ez. scz certaz. **S**criptus. s̄. in h̄o testamento. **S**uppleta. s̄. si res sibi date nō faciāt q̄. r̄. t̄. **E**xp̄. s̄. n̄. testator voluit p̄. m̄. i. remanere. et tam non potuit nisi ex ut fidi. cō. ex tacita t̄. i. volun. tate q̄ ex testō p̄. i. tur. ē. man9. p̄. m̄. i. ut si sic dicā in h̄o iō m̄. i. tuo talē q̄. moruus ē. quē instituerā in p̄. m̄. i. n̄. si errauit remanz p̄. m̄. i. s̄. res et legata ex v̄. t̄. oq̄. p̄. stanē. s̄. a. p̄. m̄. i. ut ff. d. h̄. m̄. i. l. i. ff. s̄. **D**o. emō. scz tribus mod. p̄. arrogaz. cō. nez et p̄. agnacōne ut. s̄. e. ff. i. **T**e et p̄. scdi testi oſpico

Decesserit in his casib9 p̄t familias intestat9 moriē. **N**ā et p̄us testm̄ non valz ruptū a posteriore et poſteri9 eq̄ nullas h̄. v̄. ires. cū ex eo nemo heres exti. terit. **S**i si q̄s p̄. ore te. stamto iure p̄. fecto poste. rius eq̄ iur fecerit etiā si ex certis reb9 in eo testō heredē instituerit supius testm̄ sublatū eē diuus se. uer9 et anthomin9 rescrip. serūt cuius oſtōis m̄. i. s̄. r̄. i. ba iussum9 in n̄. o. codice. cū aliud quoq̄ p̄. terea in ea oſtōne exp̄. s̄. s̄. u. ē. **I**n p̄. tores quoq̄ seuerus et athomin9 coccello cāpa. no rescripserūt testm̄ h̄o. lo. co fcm̄ l3 in eo loco certaz. r̄. i. rez heres script9 sit iu. revalere p̄. m̄. i. de ac si reruz mēcio facta n̄ essz. **S**i te. neri heredē sc̄ptū ut oten. tus reb9 sibi datis ā suple. ta q̄. r̄. ta ex lege falcidia h̄. re. d̄. itatē restituat h̄is qui in p̄. ore testō sc̄pti fuerāt p̄. t̄. m̄. i. s̄. t̄. a. h̄. ba. h̄o testō q̄. bus ut valerz p̄. us testm̄ ex p̄. s̄. s̄. u. ē. dubitari n̄ optz et ruptū quidē testm̄ h̄. mo. do efficiē. **A**lio quoq̄ mō testā iure facta iſfirmā tur veluti cū h̄is q̄ fecerit testm̄ capite diminut9 sit qd̄ q̄b9 mōis accidit p̄. mo. libro itulim9. **N**oc at ca.

nē ut. s̄. e. ff. posteriore. q̄. v̄. s̄. q̄. h̄. u. e. ac. **D**immut9 sit. l3 mima capitis dimmucōne ut. j. e. ff. n̄. t̄. m̄. i. ff. et. ff. d. d̄. 1. oſficiū. ff. si post testm̄ oſ. s̄. d. test. mili. ff. pe. h̄. illd̄ spēale ē in milite. p̄. t̄. et ali9 mod9 iritadi testm̄ adici. q̄. p̄. leges q̄. n̄. q̄. callat in duob9 caib9 ut in aut ut cū d̄. ap. co. ff. si quis d̄. p̄. d̄. is et. ff. h̄. v̄. num. ex pentib9 cel. viij. **R**etulim9 ut. s̄. d. ca. di. v̄. **C**au. scz cū q̄s capite dimmuitur. p̄. **D**ne. s̄. p̄. e. **C**ausas. i. d̄. r̄. as. 3. **A**lioq̄. scz si ius prope dicē veli a lar. ge. a. **S**inglis. i. d̄. p̄. r̄. i. s̄. noib9 et fac. s̄. ff. d. sup. l. labo. ff. h̄. b. **I**ritita. ut p̄. capi. di. testato. s̄. **S**ignata. sunt et postea testator capi. te minutus est. **R**omanus. ut q̄n̄ maximā vel mediā ca. pi. di. passus fuerit. **P**rat̄is. ut in m̄. i. s̄. r̄. i. ma. ff. fuerit. a. aliquo iudicō volun. tate p̄. m̄. i. a. retineat ut ff. de his ta. l. qui ex. libris. ff. testamta. **L**ib̄. tatez. ymmo etiā facto suo testat. ore ut q̄. capiatur ab hostibus a ibi see. uus moriat. nam tūc v3 testm̄ ut. s̄. q̄. non est p̄. m̄. i. fa. te. ff. si. q̄. est oſtraria. sed illd̄ ē. p̄. t̄. e. r̄. i. cō. ut ibi a. ff. d̄. v̄. l. sub. s̄. i. l. lex cornelia ac. **T**abulas. nō q̄. d̄. iure civili nō admitt. **T**e cū sit iritū testm̄ h̄. p̄. torio q̄. inspecto nō potuit infirmari qd̄ erat factū. cū cir. ca talia ius p̄. torum non h̄. eat vim ut. j. de. bo. pos. ff. quos autē. **E**x eo solo. bene dicit solo. q̄. si plus interueniat licet n̄ sit p̄. fcm̄. scd̄. t̄. n̄. q̄. n̄. t̄. i. pit p̄. m̄. i. ut in fi. h̄. 9. ff. dicemus. **N**oluerit. s̄. dicen. do h̄. v̄. r̄. ba. nolo tes. t̄. m̄. i. q̄. d̄. feci valere. **P**erfecte. ymmo q̄. n̄. q̄. a si sint in p̄. fce. scd̄. e. rumpunt primo facta ut. C. d. testa. sanctimus. que ē. contra. sed ibi tamen ex cursu decennij q̄. mutacione volun. tatis illud euem̄. non sola mutacione. **I**tem contra. ff. de. testa. mili. l. eius militis. ff. milicia missus. sed ibi primum

erat min⁹ solēne iure omni inspecto. vñ facile potuit rumpi
 Jte dē ff. de iust. r. tel. l. ij. Sed ibi licet n̄ sit pfectū iu
 re omni. ē tam pfectū iurē militari. vñ rumpit p̄mū. Jte dē
 ff. de testa. hac o. sul. §. si quis aut. h̄ ibi in vo fuerūt insti
 tuti qui et alias ab intestato successuri. vñ de facile rū
 pitur p̄mūz testm̄ in
 q̄ eñei sūt instituti.
 et facilius admittūz
 veniētes ab intes. ut
 ar. ff. de vul. et pu.
 sub. l. si filius. Jte dē
 C. de testam̄tis. l. n̄az
 et ad idē dē. ff. si ta
 tel. nulle. ex. l. i. §. si
 heres. h̄ istis legibus
 plus fecerat testator
 ut rūpet p̄mū. qz in
 cidit qz magis est q̄ si
 aliud testm̄ facē vo
 luisse ut ar. ff. de his q̄
 in testa. dol. l. ij. Jte
 conē. ff. de acqui. her.
 l. claudi⁹. h̄ ibi n̄ va
 let p̄mū. non qz rup
 tū fit a vo. h̄ qz heres
 instituit p̄mo non
 adiuit ex eo heredita
 tē. vñ n̄ valet testm̄.
 qz heredē non h̄ ut
 ff. de his q̄ intes. del.
 l. p̄me. nec potuer
 rit eaz transmittere
 suo heredi adeundaz
 ut. C. de cad. tol. §. in
 nouissimo. Jte contra
 C. de his q̄b⁹ ut idig
 l. hereditas. h̄ ibi dix
 it talia vba qz heres
 erat indign⁹ vel filia
 q̄ plus faciunt q̄ si
 simplr dicēt nolle p̄
 valē. vel q̄ si v̄m ce
 pisset facē et ideo ibi recediē a p̄mo. vel dic illud qd h̄ dē
 eē v̄z de iure directo. ut n̄ rumpat primū. h̄ tam auferē
 ei hereditas ut ibi. cū h̄ cogitauerit testator. ut ar. ff. de o
 di. insti. l. quidam in fi. m. Nullum est. nō nihil esse qd
 pfectū non sit. C. ad fil. l. cū fil. in fi. sed contra. ff. que ad
 mod. tes. ap. l. ij. §. testō. sed ibi abusive dē aliqd qd n̄ erat
 pfectum. Jtem contra. C. de testis. l. hac o. sul. §. ex impfe
 cto. sed illud speciale est fauore liberorum ut ibi dicitur si
 cut et aliud est speciale in illis ut difficilius rumpat testa
 tor illud in quo ipsi instituti sūt ut in aut. de tes. imp. §. pe
 nul. n. Reliquerit. s. m. solēni testō qd facit ut duriorē
 faciat aduersariū suis aduersarijs que instō est odiosa et in
 uidiosa ut. ff. de h̄r. insti. l. pe. o. Causam. scz litis. nam
 si legitimas non pbat scilicet p̄nceps multominus pba
 bit non legitimas. p. Probaturum. i. omendaturum.
 q. Admissuz. i. nisi solēniter sit institutus nollet etiā no
 mē heredis habere. r. Auctoritas. ut qz aliquid desit ap
 ter qd testm̄ non valet cū multa sint in eius factōne neces
 saria ut. s. de testa. §. i. et. ij. 2. Resc̄pserūt. ut. C. de te
 sta. l. ex impfecto. s. Inqunt. impatores. s. Soluti.
 ti. ut. ff. de le. et se. con. l. p̄nceps et fac. C. de iure filci. l. fi
 scus. §. fi. t. Viuim⁹. i. viuē volum⁹ ut h̄ et. ff. de le. et se.
 o. sul. l. digna. et fac. ff. del. ij. q. p̄n. et. l. se. et. ff. del. iij. l.
 impfecto et. ff. de moffi. tel. l. pap. §. si impator. u. De in

tabule p̄ores iurē fce irrite
 fiāt n̄ seq̄ntes iure ordia
 te et pfecte fuerint. Nam
 impfem testm̄ sine dubio
 nulluz ē. **C**ad oracōe ex
 p̄ssit n̄ admissuz se h̄r dita
 tē ei⁹ q̄ litis cā p̄ncipē reli
 q̄rit heredē neqz tabulas
 n̄ legitie factas m̄ q̄b⁹ ip̄
 se ob eā cāz h̄s institutus
 eāt pbatuz neqz ei ex nu
 davoce h̄edis nom̄ admif
 suz neqz ex ulla sc̄ptura
 cui iuris auctoritas desit
 aliqd adeptuz. **S**z h̄ dē
 ui seuer⁹ et athomin⁹ sepis
 h̄me r̄sc̄pserūt h̄ em̄ inqunt
 legib⁹ soluti sim⁹ attē le
 gib⁹ vium⁹. **De Inofficio**
lo testamento suū
Quia plerūqz pa
 rētes sine cā libe
 ros suos exhēdāt vel omit
 tūt inductuz ē ut d̄ inoffi

officio. testō. qualē ipso iure testamēta infirmāc. s. t. i.
 dictum ē. nunc autē qualē officio iudicis. i. p̄ smam iudicis
Quia exheredat. h̄ refertur ad **I**ntentata querela
 eos qui ascēdunt p̄ lineā masculinā et feinaz. **S**z se
 quēs clausula respicit tm̄ feinaz. **a** **V**el omittūt

officio testō agē possint li
 beri q̄ querūt a miq̄ se ex
 hēdatos a miq̄ preteritos
 h̄ colore q̄i n̄ sane mentis
 fuerint cū testm̄ ordiarūt
Sz h̄ dē n̄ q̄i vere furiosus
 sit h̄ recte q̄dez fecit testa
 mētuz n̄ aut ex offō pieta
 tis nā si vere furiosus ē nul
 luz testm̄ ē. **N**ō aut liberis
 tm̄ pmissuz ē testm̄ pntuz
 inoffosuz accusare v̄z eē
 liberorū pntib⁹. **S**oror
 aut et frater turpibus p
 sonis sc̄ptis h̄edibus ex sa
 cris ostōmib⁹ prelati sunt.
Nō ergo dē omēs h̄edes
 agē pnt v̄l f̄res igit et so
 rores cognati nullo mō a
 agere pnt a agētes v̄m cē
Tam aut naturales li
 beri q̄ v̄m n̄e ostōnis di
 uisionē adoptati ita dem̄
 dem officioso testamento

h̄ tm̄ ad feinaz line
 am referē. nā illaruz
 p̄terico p̄ exheredacō
 ne h̄cē. ut. s. d. ex h̄
 li. §. m̄. si aut aliqs d̄
 lineā masculinā omit
 terz filiū i p̄ate nul
 lū ip̄o iurē est testm̄.
 si emācipatū filium o
 mittēt valēt. h̄ p̄ cōz
 tra. ta. rūpit ut. s. d.
 ex h̄. li. m. p̄n. et. §. e
 mācipatos h̄odie etiā
 emācipat⁹ p̄teritus
 p̄t dicē nullū ip̄o iurē
 ut. s. d. ex h̄. li. §. noz
 miatum et. C. de li. p̄s
 maxim. **b** **P**nt. s.
 ab adita h̄r ditate in
 fra q̄nquēniū ut. C.
 e. sanctim⁹. §. fi. et. l.
 si q̄s filiū. in fi. et. ff.
 e. pap. i. fi. et. C. i. q̄z
 bus. c. in int. re. nō ē
 ne. l. ij. apposita q̄daz
 peticōne ad h̄ ut te
 stm̄ rescindat q̄ n̄ ē a
 ctio p̄sus nec accus
 sacō h̄ mediū t̄z q̄n
 q̄ adō et q̄nqz accu
 sacō dē h̄ p̄pe dē q̄re
 la ut no. ff. e. postuz
 m⁹. §. si q̄s c. **Q**ui
 s. libi. **d** **Q**uerunt
 i. oqrunt e. **E**x h̄
 dados a q̄libz lineā
 f. **P**reteritos ab az

ali q̄ d̄ lineā feina. **g** **T**estm̄. ut. s. q̄b⁹ n̄ est. p. fa. te. §.
 Jt furiosi. **h** **L**iboz. s. ē pmissuz accusāc filiū. t. q̄n sūt
 ab eis ex h̄r datur et h̄ accipe i filio pagano emācipato. ali
 as si est miles. n̄ subicē q̄rele. ut. C. e. l. pe. in fi. Jt si esset
 in p̄ate testm̄ ip̄o iure n̄ valet. ut. s. q̄b⁹ n̄ ē p̄mis. fa. tes.
 in p̄n. et fac. ff. e. l. nā et si pntib⁹. **i** **S**oror. h̄ accipe m
 osanguis et vterinis. vel osanguis tm̄. n̄ vterini n̄ pnt.
 ut. C. e. l. f̄res. **k** **A**utē. duo dic̄ iste. §. p̄mūz qz f̄ et so
 roz pnt agē q̄rela. v̄m qz v̄z ē q̄n turpel p̄sone instituit
 h̄r des. **l** **T**urpib⁹. s. infamib⁹ ip̄o iurē. vel p̄ smaz. vel
 eē d̄fco. **m** **P**relati sūt. i. admissi sūt. **n** **N**ō ē h̄ refer
 tur ad p̄mū tm̄. **o** **P**nt. s. d̄ iure. **p** **V**is h̄ ad v̄m.
q **A**gētes. v̄m cē. s. q̄ d̄fco agētes n̄ v̄m cē. meli⁹ ḡ faces
 rēt si se sūptib⁹ manib⁹ n̄ verarēt. ut. ff. e. l. i. **S**z dē. ff. e.
 postum⁹. §. si q̄s ex h̄ is. h̄ ibi n̄o ēpellit agētē repellit tm̄
 potuit ut h̄. h̄ an filij fratuz agāt. v̄s: ex hac l̄ra eos exclu
 di. h̄ cū h̄odie vocē ab intestato et fr̄ib⁹ eq̄panē forte et
 ip̄is q̄rela dat. ut in aut. d̄ h̄. q̄ ab intes. de. et in aut. ut
 fratuz filij. §. relicū. col. iij. q̄ ē in. C. de legitē. h̄. autē.
 cessante. et ar. ff. de moffi. t. l. postum⁹ in p̄n. h̄ r̄ndēt q̄daz
 qz n̄ admittūt ad q̄relā. et tm̄ vna cū eo q̄ p̄t agē admittē
 ab intestato. ut. C. de moffi. tel. f̄res. et. C. omni. d̄ sic. aut.
 itaqz. **V**el possz r̄ndēz qz admittit iurē d̄uēso. nā f̄ agit q̄
 tela et rūpit. Et filij alteri⁹ fr̄is cū sit ruptū testm̄ admittit

titur ab intestato. **R**ationales. s. et legitimi nam naturales
 tñ non agūt in bonis pñs s. matris. ut. ff. e. si suspecta. §. i.
 2. **D**ivisionē. ut ab auro pñno vel mēno. **A**doptati. i.
 ar. cogati. q. hñt quartā ex ostōne diui pij. ut. ff. e. pap. §.
 si q. impubes. **I**tē adoptati si auro pñno dati sunt. ut. C. de
 adop. cū in adoptiuif
 s. s. adop. §. h. hodie.
Venit. i. venire
 pñt. ut in iure legati
 vel donacois ut. j. e.
 §. pe. vel q. coz. f. i.
 h. vel sui hñt instituz
 ti. ut. ff. e. l. m. bil
Partē. s. qrtam si
 aut min⁹ tñc ad sup.
 plēntuz agūt ut. j. p.
 ri. §. u. **P**ostumi. s.
 exheredati nā si pteris
 ti ipō uē rūpiē testa
 mētuz ut. s. de exher.
 li. §. postu. h. hodie n
 pñt exheredari ut. C. e.
 si q. in suo. §. legis.
 v. **T**estō. s. i. i. m. m. i. s. t. u.
 tuōms cū testm̄i faz
 cit ut in aut. cum de
 ap. cog. §. aliud. h. si
 aliā volūtātē fac. huf
 ficat quoq. relinq. tur
 ti. ut in aut. de trien.
 et se. §. i. **C**ōstō
 ut. C. e. omimodo.
Eis. s. exhereditat
 vel pteritis **S**i
 vero adiectū ut. C. e.
 sanctum. in pñ.
Si tutor. testas
 tor exneū instituit. q.
 filiū exheredauit q. cui
 daz pupillo exñti in
 tutela filij sui legatū
 reliq. q. d. pecijē filij
 noie pupilli sui n tñ
 iō repellitur a qrela
 suo noie. S. 3. ff. e.
 l. h. i. h. §. h. i. b. i. ē. t. e. ad
 uocat⁹ vel pcut spō
 te faciebat. cū illa of
 ficia sint spōtanea ut
 j. mā. §. mādatū at h
 eciam ex necessitate qz tutela ex necessitate suscipiē. ut. ff.
 s. tu. a. cu. da. ab his. l. necnon. et necessario gerit ut. ff. de
 admi. tu. l. i. in pñ. **N**ihilomin⁹. nā videbāt pñm̄i ius
 dicium approbasse et sic n̄ posse postea qrela agē. h. tñ n̄
 hilomin⁹ pñt ut h. dicit. **P**atris. i. ipius tutoris. pms
 mo erat exheredatus. **S**i h. exherio. h. testator filij suuz
 pupillū exheredauit et tutori quē ipemet pñ filio dabat le
 gatū dimisit. licet §. agat s. mo. noie pupilli et succum
 b. t. tñ ad legatū admittit et ita nō. ar. ex. h. et supiori vñs
 so. q. q. s. agit aliqd̄ interdū. non ut ipē h. ut ali⁹. h. l. ff. de
 adop. si pñ. §. q. duos. et. ff. e. si heres. §. h. et. l. aduēsus. §. i.
 et. C. de admi. tu. cū quedā. et. ff. s. opē. l. pe. C. s. do. l. o. l.
 i. **I**git. formatur ex eo q. hēs. s. e. §. h. h. ita. v. b. i. d. i. c.
 eciam si min⁹ qrtā hz non agit qrela. h. ad op. lēntuz. So.
 h. loquit an iustitiam ut. C. e. cū querit. et. ff. e. pap. §. qm̄
 aut quartā al. s. iustitiam i. p. a. p. l. C. e. omimodo et ille

agere pñt si nullo alio iure ad defuncti bonaveniē pñt. **N**ā qui ad hereditatem totā vel pte eius hereditatis alio iure veniūt de inoffenso agē non pñt. **P**ostumi quoq. q. nullo alio iure venire pñt de inoffenso agere possunt. **S**ed hec ita accipienda sunt si nihil eis penitus a testatoribus testō relicto est qd. nostra ostō ad verecundiam nature introduxit si vero qntacumq. ps hereditatis vel res fuerat relicta de inoffenso querela quiescente id qd. eis deest vsq. ad qrtā legitime ptis rpleatur h. non fuerit adiectuz boniviri arbitru debere eā impleri. **S**i tutor noie pupilli cuius tutelā gerebat ex testō pñs sui legatū accepit cū nihil erat relictu. ipi tutori a pñe suo nihilomin⁹ possit noie suo de inoffenso pñs testō agē. **S**i si econtrario pupilli

lud igit qd. h. pñt mceptue n̄ illatiue sic. ff. s. iusti et iure. ma. civile. §. h. g. vel lege illatiue ex eo q. hēs. s. e. §. tam in fi. **L**egati. h. hodie iure mōms si facit testm̄i ut in aut. cū s. ap. co. §. aliud. si vero alia sit volūtās sufficit quoq. relinq. titulo ut in aut. s. trien. et se. §. i. **V**ives. scz data ea odicōe ut h. donaco. mē viuos in qrtā oputeē ut. C. e. l. si qm̄. §. gñat. et h. subicit. **C**ōstō. bus. ut totis cā. a. to. racōms. pñt nupcias ut. C. s. mo. ff. o. i. qm̄ nouelia. **I**tem. ac. dixim⁹ ut. s. p. §. k. **P**orcione. ut. s. q. libz. h. eat. qrtā. h. p. tis. quam h. iur. erat. ab intestato ut. C. e. l. pntib⁹. et. l. cū. q. r. tur. s. tñ. h. hodie. ut. autē. ticoz. mutatum. ad. trien. ut. de. ter. cia. si. h. t. q. tuoz. l. pau. cōres. si. vero. pñt. h. i. filij. exheredati. hñt. di. midia. ut. in. aut. s. tri. en. et. se. §. i. q. e. C. e. aut. nouissima. Et. nō. in. fi. h. p. e. q. d. d. d. d. cū. h. i. e. t. hodie. non. h. e. locū. n̄. inter. f. i. es. tur. p. i. b. 9. p. l. o. m. s. h. e. s. d. i. b. 9. m. i. t. u. t. i. s. a. l. s. f. u. it. s. m. a. M. p. aut. q. e. C. s. l. i. p. t. e. r. i. t. u. s. v. e. l. e. x. h. e. d. a. t. i. s. a. u. t. nō. l. 3. et. aut. ex. cā. s. 3. nos. d. i. em. q. h. z. locū. ut. oli. qd. plene. diximus. in. aut. ut. cū. s. ap. o. §. a. l. i. u. d. in. fi. et. d. e. a. a. u. t. ex. cā. n̄. q. q. d. a. cap. i. u. la. in. d. e. a. a. u. t. e. c. a. q. r. e. l. a. s. i. t. i. m. r. o. u. a. t. a. u. t. q. z. oli. n̄. t. i. s. m. i. t. t. e. b. a. t. a. d. h. e. d. e. m. e. c. i. a. s. u. i. n̄. e. s. s. e. t. p. p. a. r. a. t. a. u. t. ff. o. p. o. s. t. u. m. 9. §. f. i. e. t. l. s. e. h. o. d. i. e. s. i. c. a. d. s. u. i. h. e. r. e. s. dem. ut. C. e. sanctimus in fi. Item olim qrtā dabat hodie triens vel semis ut dictum est. Item olim filij se gratos esse pbabāt hodie heredes pbant ingratos ut. C. e. omimodo. Item nota hunc. t. loqui de gratis filijs si em essent n̄ grati nihil teneb pater eis dimittere ut in aut. de here. et fal. §. exheredatos. et in aut. de immēs. do. m. fi. §. fi. et sunt cause ingratiudinis. xiiij. quibus filij exheredantur et. vij. quibus pater a filijs ut in aut. ut cū de ap. cog. §. causas. et. §. h. diximus. Et tres quibus frater a fratre ut in aut. s. nup. §. ingratiudinem. **D**e heredum qualitate et differencia qz heredes de quibus. s. dictum est. diuersi sūt. ideo de eoz. differencia et qualitate. i. dēnti. q. litate. videamus. **H**eredes autem. necessarij. scz. tantum. a. **E**xtranei. de his autem omnibus. h. i. c. t. dicit. p. ordinem. ut. j. p. §. et. eodem. §. sui. et. §. ceteri. **N**ecessarius. ad hoc ut sit necri⁹ est necrio ut sit seruus

testatoris tempore testamēti. vt hic. a. ff. e. si alienū. in p̄n
cipio. Item et tempore mortis. vt. s. de here. insti. §. seruū
Item q̄ non alteri legatus tunc enim legatario quere
ret hereditatem et ipse eius esset nisi idem suus sibi substi
tutus esset heres et liber. vt. ff. de pu. sub. l. ei. §. i.

a Protinus. i. statim. et si quidem pure institutus est. a se
ipso libertatem conse
cutus videtur. vt ff
de acqui. here. ex p̄
te. et ff. de hē. insti.
si sub adicione. §. si.
et etiā ignorans. vt
ff. si cer. pe. eius qui
et ff. de testamētis.
qui iudicium.

b Et necessarius nisi
si sit institutus sub hac
condicione si vellet.
que vba faciūt eum
volūtariū. sed in ex
neō nil operat̄. vt ff
de ad. insti. verba.
et ff. de here. insti.
cornelius.

c Vñ. q̄ cū necērijs
d Suspectas. vt
quia scuit se non esse
soluendo. et facit s.
quibus ex ca. ma. nō
poss. in prin. et. s. de
vul. sub. in prin.

e Fiat. scz ab hoc se
cundo herede et libe
ro instituto.

f Heredis. i. seruū
instituti. et hoc ne
defuuctus iniuria af
ficia. vt. s. e. quib
ex ca. ma. non poss. §.
i. in fi.

g Incomodo. q̄ i
uit hereditati astū
b Prestat. si.

fic et al. inuenit i mul
tis locis. vt q̄ in vno
casu grauatur in alio
debet releuari. vt ff.
de iuri. l. eum qui.
in prin.

i Post mortem. scz
ante aditam heredi
tatem. vt. C. ad fill.
l. cū fill. vel certe si
ptinus videtur adi
ta hereditas et dca
l. cum fill. anum. alio
casu loquitur.

k Patroni. i. qui es
set patronus. si esset liber in vita illius. **l** Reseruent.
separacione impetrata. si bona patroni nō attingat. i. non
inceptit administrare. vt. ff. de sepa. l. i. §. si. al. si inceptit
administrare nō poterit postea impetrare sepa. cionem nisi
sit minor. vt. ff. de min. at. p̄tor. §. nō solum. q̄ casu tm̄. scz
cū est minor sepa. cionē impetrabit etiā suā attingit heredi
tatem. nō aut vt ab hereditate se abstineat. vt. ff. de acqui.
m nō uenit. i. n̄ vendit. **bere. necessarijs. §. si.**

nolit omnino post mortem
testatoris ptinus liber et
necessarij heres fit. vñd q̄
facultates suas suspectas
hnt. solēt seruū suum p̄mo
aut secundo aut vltiori
gdu heredē institere. vt
si creditorib⁹ satis nō fiat
pocius eius heredis bona
q̄ ipsius testatoris a credi
toribus possideant vel di
strahant. vel in eos diuidā
tur. Pro hoc tm̄ incomo
do illud ei comodū p̄statur
aut ea q̄ post mortem pa
troni sui acq̄ierit ipse res
uantur. Et q̄muis bona de
functi non sufficiant credi
toribus itez tm̄ ex ea cau
sa res eius q̄s sibi acq̄ierit
non uenit. **S**ui aut
et necessarij heredes sunt
veluti filij. filia. nepos. nep
tisq̄ ex filio. et deinceps ce
teri liberi qui in ptate mo
rientis modo fuerint. Sed
vt nepos neptisue sui here
des sint. nō sufficit eam eū
ue in potestate aui mortis
tempore fuisse. sed opus ē
vt pater eius viuo p̄e suo
desierit su⁹ esse heres. aut
morte interceptus aut q̄li
bet alia racione liberatus
a potestate patris. tūc. n.

a Sui aut in ptate. alias si sunt emancipati exnei sunt. vt
b Desierit. im p̄e ponitur. qz viuo patre. §. e. §. ceteri.
nō fuit heres. §. dicit. desine q̄ntum ad id qd futurum erat.
fic et alias. vt. ff. de vssu. quē admod. ca. l. in. §. desinere.
c Racione. veluti emancipacione vel deportacione. vt. s.
q̄bus modis us pa. po. sol. §. p̄ter ea. et. §. cū autem.

nepos neptisue in locuz pa
tris sui succedit. **S**z sui
quidem heredes ideo ap
pellantur. quia domestici
heredes sunt. et viuo q̄z
pater quodāmodo domini
existimantur. Vnde etiam
si quis intestat⁹ moriatur
prima causa est in successi
one liberorum. **N**ecessa
rij vero ideo dicuntur quia
omnino siue velint siue no
lint tam ab intestato q̄m
ex testamento. ex lege. xij.
ta. heredes fiunt. Sed hys
pretor permittit volenti
bus se abstinere ab heredi
tate. vt pocius parentis.
q̄ ipsorum bona similiter
a creditoribus possideant.
Ceteri qui testatoris iu
ri subiecti non sunt. exnei
heredes appellantur. Ita
qz liberi q̄z nostri qui in po
testate nostra non sunt he
redes a nob̄ instituti exnei
hēdes nob̄ videtur. Quā d
causa et qui heredes a ma
tre instituuntur eodem nu
mero sunt. quia femine in
potestate liberos non ha
bent. **S**eruus quoqz he
res a domino institut⁹. p̄
testamentum fact⁹ ab eo
manumissus eodez numero

d Interceptus. s.
filij. **e** Liberat⁹
emancipacione.

f Succedit ita vt
etiā filius emancipa
t⁹ repellat et nepos
qui remansit in pote
state ex eo vel alio fi
lio natus admittatur
et hoc iure ciuili. q̄
nō agnouit emanci
patos. qz etiam capi
te minuti. vt. §. de he
re. q̄ ab in. §. de. §.
emancipati. de iure at
p̄torio soli filij eman
cipati admittunt. non
nepotes. vt dicto. §.
emancipati. §. p̄ edi
ctū de iugendis cū
emancipatis liberis ei⁹
admittit simul filius
et nepos. vt. ff. de i
iugend. cū eman. l. i.
·ij. §. n. qd. i. q̄ simul
nepos cū p̄e vel fra
tre patris admittat.
locu hodie nō habet
cū sit sublata ois dif
ferēcia q̄ fiebat occa
sione emancipacionis
vt in aut. §. hē. q̄ ab
int. §. de. §. i. col. i.
g Sed sui appellat⁹
tur. scz sup̄dicti filij.
et nepotes.

h Quia domesti ci.
nota filij domest cū
patre sūt et alij mul
ti domestici. vt. C. de
hys q̄ ad ec. ofu. p̄
senti. §. sane.

i Eximant. s. ex arti
ficio iur̄ cui⁹. qd̄ fin
git eandē psonā pa
trēm et filij. vt. C.
ad ipub. a. al. sub. l.
si. Itē eandē vcem
vtriusqz. §. de inutil.
stipul. §. ei qui. Itē
et idō videt̄ dūs. qz
in illis bonis patris

aliē sic ip̄e p̄. et sic vroz dūa dotis. scz dē et hēe pos. vt. C.
de iur. do. in reb⁹. et. C. q̄ po. i. pig. l. si. Ita et possessionez
viuo p̄e hēe videt̄ filij. vt. ff. p̄ here. l. ij. in fi. hōmē ē q̄
sola administracio dē t̄nsire ad filij cū p̄e morit̄. vt. ff. de li.
et postu. l. in suis. **k** Liberoz. vt. §. de here. q̄ ab inte.
l Dicuntur scilicet dicti filij. **§. i.**
m Fuit. s. iur̄ cui⁹ ispecō. ali⁹ d̄ p̄torio. ut subic̄ qd̄ p̄ ual. **§. i.**
n Permittit. s. liberis in ptate positis. nō ut habeat necē

fitatē adire p̄tozem. s̄. si sufficit si se nō immisceant. vt. ff. de
acquit. here. ei q̄ se. et. C. si vt se ab here. ab. l. i.
a **Appellat̄. sic. C. de rei vx. act. g. c̄nei** b **Non habēt**
vt. s. de adopc. g. fe-
mine.

b **Habēt. s. ut sit he**
res ex̄neus. nā nō se-
quē. iste vtrūq̄ scz
libertatē et hēditatē
ex dñi testō. qd̄ ē ne-
cesse ut sit necessari⁹
vt. s. de hē. insti. g. si
vero a viuo. Accur.
c **Factio. passue ac**
cipe. i. ut possit cape
ex testō. qd̄ p̄t q̄libz
exceptis q̄busq̄. q̄
no. i. t. i. g. legati.

d **Coz. nā seruo in**
stituto dñi p̄sona in-
spicit̄. ut. s. de here.
insti. g. seruus.

e **Id. s. q̄ sit capax**
f **Duob⁹ tēporib⁹**
al. trib⁹. s̄. tñ tria sub
iciūt t̄pa. ut subicit̄.

g **Mutacō. vt quia**
medio tempore effi-
ciat̄ nō capax. tñ h̄is
trib⁹ t̄pib⁹ bñ inue-
niē capax. vt h̄ et. ff.

de here. insti. s̄. si in
adicōne. g. solemus.
et. l. si alienū. g. in ex̄-

neis. **Sed. ff. de**
acquit. hē. si h̄u⁹ ei⁹
qui. **Sz. ēte q̄ seruo**

in seruitutē nō dices
bat̄ capax. vt ibi ex
p̄sona dñi p̄ncipalit̄

erat. nā dñs erat nō
capax. vñ eo manu s̄
missio nō nocet ei ma-
numissio. cū p̄sumat̄

nūc q̄ et tunc fuerat
capax. Itē sūt. ar. s̄
ff. p̄ emp. l. ij. in p̄n-
et in aut. vt cū d̄ ap-
coz. g. generaliter.

h **T̄pa. s. in ex̄neo**
herede. s̄. in suo q̄ ne-
cessario exigit̄ vnum
vñ jo. scz t̄pus mor-
tis. ut. s. e. sui. vt vñ

azo. etiā t̄ps testi in-
spicit̄. t̄ps aut̄ adite
hēditatis nō inspicit̄.

qz statī sūt here-
des p̄re mortuo. s. de
iur̄ cūili. ut. ff. s̄. si-
q̄ le. in suis. In neces-

sarijs aut̄ tñ duo tē-
pora inspicit̄ scz te-
stamenti et t̄ps mortis. vt. ff. de here. insti. si alienā. i. R̄.
et. l. serui. i. **Testamētī. videt̄. s. in actiua significacione**
k **Acquit̄. s. p̄t. i. **Factio. in passiua significacione.****

habetur. **In heredibus**
autem extraneis illud ob-
seruatur vt sit cum eis te-
stamenti factio. siue here-
des ipsi instituantur siue
hij qui in potestate eorum
sunt. et id tribus tem-
poribus inspicitur. testa-
menti quidem facti tem-
pus vt constiterit insti-
tutio. Mortis vero tem-
pore testatoris vt effectū
habeat. hoc amplius et cū
adierit hereditatē esse de-
bet cum eo testamenti fa-
ctio siue pure siue sub con-
dicione heres institut⁹ sit
nam ius heredis eo maxi-
me tempore inspiciendus
est quo acquirit heredita-
tem. **Medio autem tem-**

pore inter factum testamē-
tum et mortem testatoris
vel condicionem institutio-
nis existentem mutacio iu-
ris non nocet heredi. quia
vt diximus tria tempora i-
spici debent. **Testamen-**

ti autem factionem nō solū
si habere videtur qui testa-
mentum facere potest. sed
etiam qui ex alieno testa-
mento. vel ipse capere po-
test vel alij acquirere licet
non potest facere testamē-
tum et ideo furiosus et mu-
tus et postumus et infans
et filiuffa. et seruus alien⁹
testamenti factionem ha-
bere dicuntur licet enim te-
stamentum facere non pos-

sunt. attamen ex testamen-
to vel sibi vel alij acquirere
possunt. **Extraneis au-**
tem heredibus deliberan-
di potestas ē. de adeunda
hēditate. vel non adeūda
Sed siue is cui abstinendi
potestas est immiscuerit se
bonis hereditatis. siue ex̄-
neus cui de adeunda here-
ditate deliberare licet adie-
rit. postea relinquende
hereditatis facultatez nō
habet. nisi minor sit. xxv. an-
nis. nāz huius etatis homi-
nibus. sicut in ceteris omni-
bus causis deceptis. ita et si
temere damnosam heredi-
tatez pretor suscepit suc-
currit. **Sciendum est tñ**

diuum adrianum etiam ma-
iori. xxv. annis veniam de-
disse. cum post aditam he-
reditatem grande es alie-
num quod adite heredita-
tis tempore latebat emer-
sisset. **Sed hoc qd̄ diuus a-**
drianus cuidaz speciali be-
neficio prestitit. diuus aut̄
gordian⁹ postea militib⁹
tantummodo hoc extēdit.

Sed et nostra beniuolē-
cia cōmune omnibus subie-
ctis imperio nostro hoc p̄-
stitit beneficium. et cōstitu-
cionem tam equissimam q̄
nobilem scripsit cui⁹ tero-
rem si obseruauerint homi-
nes licz eis adire heredita-
tem et intantum teneri in-
q̄tum valere bona heredi-

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
sacimus. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

m **Sibi. si sūt sui iuris. n. Alij. si sūt in aliena potestas**
te. vt h̄ et. ff. de testamētis filiuffa. et fac. ff. de flu. l. i. g. si.
o **Ex̄neis. abstinendi. ut ē h̄u⁹ heres cui dat̄ abstinendi fa-**
cultas p̄ p̄tozem. ut
s. e. g. necessarij

p **Adeūda. nota s̄**
q̄tuor apozēdalia.
scz immiscē et absti-
nere. q̄ duo p̄tinent
ad sues heredes. Itē
adire et repudiare q̄
duo p̄tinent ad ex̄ne-
os ut h̄ dē. s̄. q̄nq̄ su-
us dē adire et repu-
diare. ut. C. de leg.
here. defunctus.

q **Deliberare. j. an-**
nū deliberacōnis pe-
tito t̄pe et indulto
ab impiali cūmine.
a n̄is aut̄ iudicib⁹ in
fra nouem menses et
ñ n̄ semel peti p̄t. vt
C. de iur̄ deli. saccū⁹
g. et s̄ q̄dem.

r **Omnib⁹. nisi sint**
vñ iur̄ s̄ni. vt. ff. de
min. l. x. m. g. Item n̄
restituē. Itē nisi ius
rauerit adultus sup̄
s̄ctū. vt in. l. frede-
rici. hac edēali. et in
aut. de pace tenēda
g. sacra m̄ta.

s **Succurrit. vt. ff.**
de min. ait p̄tor. g. si
hereditatem
s **Sciendū. maiori**
s. cū dā p̄ p̄uilegio
veniā obtinenti.

t **Grande. sic. ff. de**
s̄. m̄. l. ij. g. si quid
et. l. ij.

u **Gordianus. sed**
vbi sūt leges istoz
impatorz. s̄. n̄. n̄ ha-
bemus. s̄. habēt men-
cio eaz. C. de iur̄. de
li. saccū⁹ i p̄n.

v **Prestitit. at̄ s̄ p̄**
staut. s. vt aliq̄s nō
grauet̄ p̄p̄ i p̄uifū
debitū vel etiā p̄uifū
h̄i h̄ ē nō sufficiens he-
reditas. vt. C. de iur̄
deli. saccū⁹. g. ex
omnib⁹. et s̄ factio i/
uentario si res p̄sens
tes sūt infra tres mē-
ses. si abfuerunt in
annale spaciū. vt. C.
de iur̄ deli. saccū⁹
m. g. si aut̄ dubi⁹

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
sacimus. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
sacimus. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
sacimus. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
sacimus. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
sacimus. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
sacimus. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
sacimus. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
sacimus. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
sacimus. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

a Constitucionis. q̄ de opoficōne dicti inuētarij loquē.
b Grauiamini. q̄ q̄s erit grauiamē. R̄ n̄. tenebat̄ in solidū
cmib⁹ creditorib⁹ et legataris eciā si excedāt mēsurā he
reditatis. vt. C. de iure deli. l. fi. q̄. si vero postq̄. Si autē
peccit tempus ad deliberandū. et fa. eē inuētariū ēditorib⁹
quidē teneēt in solidum. sed delegatis dēbit falcidia siue

adierit hēditatē. j. de
liberacionis tempus
siue non recusauerit.
si si nō fecisset inuenz
tariū. omnib⁹ in soli
dum tenetur. vt. C.

c Itē ad legitimāz
scilicet iurē cuius. aliud
iure p̄torio. tūc enim
necesse habet coram
p̄rore agnosce. vt. C.

de iurē deli. l. puberē
et. l. suū. et. C. q̄ ad
mit. ad bo. pos. l. vl.

d Iuda. optz tū q̄
ext̄secus declareē.
si q̄d ḡ p̄ herede ve
lut heres gessit vt h̄
di cit tūc volūtate il
lā declarat n̄ prote
stetur se nō vt hēdē
facere. vt h̄ et. ff. de
acquit. here. l. p̄ he
rede in p̄n. et. l. gerit

Sz q̄ id q̄d dicit h̄
nuda volūtate. ē. C.
de iurē deli. potuit. h̄
certe est nēcia volū
tas et act⁹. si ab actu
incipias. sic et al. vt
ff. de acquirē. poss.
quemadmodum.

e Pro herede. i. fa
ctis ipsis gerēdo. p̄
herede.

f Obiisse. al. n. n̄ h̄
sciat. nō p̄iudicat si
bi adicio. nā nō vidz
adire. vt h̄ et. ff. de
acq̄t. hē. si is ad quē
et. l. eum qui duob⁹

g Herede esse eciā
pure. nā si sub condi
cione nō p̄t aū ext̄tē
adicionē adire. vt. ff.
de acq̄t. hē. is qui
heres. sūt et alia ne
cessaria scz vt sit lib

et sui iurē qui adit. al. nō poterit n̄ iussu patris. vel dñi p̄ce
dente. vt. ff. e. si q̄s michi. q̄. iussu. et. l. quociēs. Itē optet
q̄ sit compos mētis. vt in fi. hui⁹ tr. Itē q̄ sit maior. xiiij.
an. alias nō p̄t adire. vt. C. si iure deli. potuit. et. l. si ifātī

Item q̄ sciat mortuū esse testatorem. al. nō p̄t adire. vt. ff.
de acq̄t. here. is q̄ heres. q̄. si q̄s dubitet. et. l. q̄ hēditatē
et. l. neminem. et. l. qui sup̄stitis. Item certus de adicione
testator esse debet. vt. ff. de acq̄t. hē. q̄. fi. et. l. sequenti.

h Pro dño. vñ heres. i. dñs. vt. ff. ad. l. acq̄t. Itē me
la. q̄. l. acq̄t. Itē dicūt teutonici. heri. id est domini.

Itē dicūt teutonici. heri. id est domini.

tatis contingit vt ex hac
causa neq̄ deliberacionis
auxiliū fiat eis necessarium
nisi omīssa obseruaciōe n̄e
constitucionis et delibera
tum existimauerint et sese
veteri grauiamini adicio
nis supponere voluerint.

Item extraneus heres
testamento institutus aut
ab intestato ad legitimā
hereditatem vocatus p̄t
aut p̄ herede gerendo vl
nuda voluntate suscipiēde
hereditatis heres fieri.

Pro herede at̄ gerere q̄s
videt̄ si rebus hereditarijs
tanq̄ heres vtatur vel ven
dendo res hereditarias.
aut predia colendo. locan
doue. et quoq̄modo si vo
luntatem suam declarare
vel re. vel verbo. de adieun
da hereditate. dummodo
sciat eum in cuius boni pro
herede gerit testatum in
testatumue obiisse. et se ei
heredem esse p̄ herede em̄
gerere est p̄ domino gerē
veteres em̄ heredes p̄ do
minis appellabantur. Sic
autē nuda volūtate extra
neus heres fit ita otraria
destinacione statim ab he

reditate repellitur. **E**uz
qui surdus vel mutus na
tus est vel postea factus n̄
phibet pro herede gerere
et acquirere sibi heredita
tē. si tamē intelligit quod
agitur. **De legatis:**

Dist h̄ videamus
de legatis que ps
iuris extra p̄posi
tam quidem materiā vide
tur. Nam loquimur d̄ h̄is
iuris figuris quibus p̄ vni
uersitatez res nobis acqui
runtur. sed cum omnino de
testamētis et de heredib⁹
qui in testamento institu
tur locuti sumus. non sine
causa sequenti loco potest
hec iurē materia tractari.

Legatus itaq̄ est dona
cio quedaz a defuncto reli
cta. ab hēde p̄standa. Sz
olim quidam erant legato
rum genera quatuor. p̄ v̄
dicacionez. p̄ damnacionē
finendi modo. p̄ p̄ceptionē
et certa quedam verba cui
q̄ generi legatorum affig
nata erāt. p̄ que singla ge
nera legatorū significabā
tur. Sed ex constitucioni
bus diuoz principuz. solē
nitas huiusmodi verboz

i Destinacione. diūmō et h̄ actu ext̄secō declareē. ar. tñ
ot. ff. de pecul. le. l. nō statim. **k** Intelligit. non ḡ de
mens vel furiosus. **l** De legatis. Rubrica.

Dist h̄. q̄ diximus de testamentis ordi. huc usq̄
n̄ Pars. l. q̄ est c̄ta legata et longa est vt patet.
vt. ff. e. p̄ multas raciones. et per multas rubricas

o Propositam. s. p̄
q̄s plo. no. ac. q̄. fi.

p Loquim̄. i. locuti
sumus. et sic tps pro
tp̄ e ponit. vt. C. de
infra. si possidomium.
vel loquim̄. i. loqui
debem⁹ si materiā p̄
sequerem̄. sic in aut.
de consāg. et aff. q̄. fi.
igit. coll. vij.

q Figuris. i. p̄tib⁹
vel formis. q̄. iij. sūt
p̄ successione ciuilem
p̄ p̄torā. p̄ aroga
cione. p̄ adiectōnem
obuande libtatis cā
vt. s. p̄ q̄s plo. no.
ac. q̄. fi.

r Omnino. i. dilige
tissime.

s Testamentis. vt
s. de testa. et trib⁹
sequentib⁹ titulis.

t Sequenti. qz nec d̄
bentur. nisi in testō ē
licta. et post heredis
institucione. sed ho
die dē. in vtroq̄. vt
j. de fideicō. here. q̄.
p̄terea. et. j. e. q̄. sed n̄
vsq̄. et. q̄. ante. Ac.

u Legatū. ff. e. ij. l.
legatum. h̄ alie diffi
nitur vt. ff. e. legatū
p̄. Quedā donacio.
sūt em̄ tres donacōes
vt. ff. e. l. i. et differt
hec a donacōne cau
sa mortis. vt diximus
s. de dona. q̄. i. i. fi. q̄.
jē a donac. inter vi
uos. cū legatū reuo
cai possit vsq̄ ad mō
tem. vt. ff. de adim.
le. l. iij. in fi. et. l. iij.
h̄ in donacione inter
vivos non est ita. vt
s. de donacō. q̄. et a
lie.

v Item differunt
ab hereditate. cum hoc singulare et sine onere sit. **u**llud
vero vniuersale et cum onere. ut. ff. manda. si hereditatez
et ar. ff. de edendo. quedam. q̄. nichil. **p** Quedam ver
ba. vt si dicatur legatario. vendica tibi rez talem. vel here
di dicat. damno te illū ere alieno liberare. vt. j. e. q̄. sed et ta
le. Item si sic dicat. finite illū habere talem rē. Itē si dicat
vni heredum. p̄ capito rem illā. i. aū p̄tē capito. vt. ff. e. l. i.
si a plurib⁹ in h̄a carta. **3** Constitucionib⁹. q̄s n̄ habē.
a Sublata ē. scz dū itro **b** Constō. C. om̄ia def. l. iij.
c Lugubracione. i. vigila cōne. max. me nocturna. nā h̄m

ab hereditate. cum hoc singulare et sine onere sit. **u**llud
vero vniuersale et cum onere. ut. ff. manda. si hereditatez
et ar. ff. de edendo. quedam. q̄. nichil. **p** Quedam ver
ba. vt si dicatur legatario. vendica tibi rez talem. vel here
di dicat. damno te illū ere alieno liberare. vt. j. e. q̄. sed et ta
le. Item si sic dicat. finite illū habere talem rē. Itē si dicat
vni heredum. p̄ capito rem illā. i. aū p̄tē capito. vt. ff. e. l. i.
si a plurib⁹ in h̄a carta. **3** Constitucionib⁹. q̄s n̄ habē.
a Sublata ē. scz dū itro **b** Constō. C. om̄ia def. l. iij.
c Lugubracione. i. vigila cōne. max. me nocturna. nā h̄m

ab hereditate. cum hoc singulare et sine onere sit. **u**llud
vero vniuersale et cum onere. ut. ff. manda. si hereditatez
et ar. ff. de edendo. quedam. q̄. nichil. **p** Quedam ver
ba. vt si dicatur legatario. vendica tibi rez talem. vel here
di dicat. damno te illū ere alieno liberare. vt. j. e. q̄. sed et ta
le. Item si sic dicat. finite illū habere talem rē. Itē si dicat
vni heredum. p̄ capito rem illā. i. aū p̄tē capito. vt. ff. e. l. i.
si a plurib⁹ in h̄a carta. **3** Constitucionib⁹. q̄s n̄ habē.
a Sublata ē. scz dū itro **b** Constō. C. om̄ia def. l. iij.
c Lugubracione. i. vigila cōne. max. me nocturna. nā h̄m

ab hereditate. cum hoc singulare et sine onere sit. **u**llud
vero vniuersale et cum onere. ut. ff. manda. si hereditatez
et ar. ff. de edendo. quedam. q̄. nichil. **p** Quedam ver
ba. vt si dicatur legatario. vendica tibi rez talem. vel here
di dicat. damno te illū ere alieno liberare. vt. j. e. q̄. sed et ta
le. Item si sic dicat. finite illū habere talem rē. Itē si dicat
vni heredum. p̄ capito rem illā. i. aū p̄tē capito. vt. ff. e. l. i.
si a plurib⁹ in h̄a carta. **3** Constitucionib⁹. q̄s n̄ habē.
a Sublata ē. scz dū itro **b** Constō. C. om̄ia def. l. iij.
c Lugubracione. i. vigila cōne. max. me nocturna. nā h̄m

ab hereditate. cum hoc singulare et sine onere sit. **u**llud
vero vniuersale et cum onere. ut. ff. manda. si hereditatez
et ar. ff. de edendo. quedam. q̄. nichil. **p** Quedam ver
ba. vt si dicatur legatario. vendica tibi rez talem. vel here
di dicat. damno te illū ere alieno liberare. vt. j. e. q̄. sed et ta
le. Item si sic dicat. finite illū habere talem rē. Itē si dicat
vni heredum. p̄ capito rem illā. i. aū p̄tē capito. vt. ff. e. l. i.
si a plurib⁹ in h̄a carta. **3** Constitucionib⁹. q̄s n̄ habē.
a Sublata ē. scz dū itro **b** Constō. C. om̄ia def. l. iij.
c Lugubracione. i. vigila cōne. max. me nocturna. nā h̄m

ab hereditate. cum hoc singulare et sine onere sit. **u**llud
vero vniuersale et cum onere. ut. ff. manda. si hereditatez
et ar. ff. de edendo. quedam. q̄. nichil. **p** Quedam ver
ba. vt si dicatur legatario. vendica tibi rez talem. vel here
di dicat. damno te illū ere alieno liberare. vt. j. e. q̄. sed et ta
le. Item si sic dicat. finite illū habere talem rē. Itē si dicat
vni heredum. p̄ capito rem illā. i. aū p̄tē capito. vt. ff. e. l. i.
si a plurib⁹ in h̄a carta. **3** Constitucionib⁹. q̄s n̄ habē.
a Sublata ē. scz dū itro **b** Constō. C. om̄ia def. l. iij.
c Lugubracione. i. vigila cōne. max. me nocturna. nā h̄m

phos. luna dē habē radios lugubres. sed sol claros. sic in
 aut. vt iudi. sine q̄ quo sūf. in p̄n. d. **Validiores. in dūz**
 nō ē volūtas validior sc̄ptura. ut. ff. de v̄suf. le. si alij. et
 suppl. le. lateo. et fac̄ ad b̄ q̄d in textu dē. s. q̄ volūtas sit
 validior sc̄ptura. q̄d est v̄m. vt. ff. e. l. ij. cum p̄. s. cū imp
 fecta. et dele. ij. l. ij. fm jo. et b̄ nisi sit impossibilis vel pro
 brosa. vt. j. e. s. fi. vel
 inepta. vt. ff. e. l. ser
 uo alieno. s. fi.
 e. **Cupietes. quam**
 v̄ba solēnia.
 f. **Legatis. i. omni**
 gen. vi. legator. p̄.
 s. **Natura. q̄tuz ad**
 hoc vt debeāt. s̄nt
 tū q̄dam favorabilio
 ra alijs. vt. j. de ob. q̄
 ex quasi tractu. s. fi.
 b. **Verbis. aptis tū**
 ad b̄. sic. ff. de cōsti.
 pec. qui autē in fi. et
 l. sequenti.
 i. **Personales. s. ex te**
 stamento. Acursus.
 k. **Per rem. i. p̄ rei**
 v̄di. nā recta via ē
 sit dominū in lega
 tarium rei legatē. vt
 ff. de fut. l. a. nio.
 l. **Proportaria. s. in**
 rebus alijs q̄ fuerūt
 defuncti. et nō q̄ si le
 gatū sit in sp̄e et sit
 res testatoris. ope
 tuit ille tres actioes
 si in ḡne ut suum. cō
 petūt due sc̄z testam̄
 ti et potib. s̄ in casu
 tū vna actio. s. ex te
 stamento. et vna ex
 ceptō op̄etit. vt. si le
 go debitori liberaci
 onē. vt. ff. de libac.
 le. l. q̄ michi. et. ff.
 vt in poll. le. l. i. s. fi.
 debitori. si autem sit
 res aliena. due tantū
 op̄tant. sc̄z p̄sonal
 et p̄potib. vt. C. de le.
 i. i. nō tū omnib. a
 git. i. act. in rez. et ex
 testō. s̄ vna quā ele
 gerit. vt. ff. del. ij. e.
 filius. s. varijs. s̄ si le
 gatarū sit d̄ns q̄tū
 p̄sonali ager. vt. j. d.
 act. s. sic itaq. s̄. rōne possessionis. vt. ff. de o. s. tri. l. ij.
 m. **Ad eam. i. nō fuimus** otenti. sc̄z deā ostōne. p̄mmo et a
 liam fecimus oē istā. et eandem materiā. vt. C. oñia dele.
 l. ij. p̄ma tū remouet d̄iaz q̄tuor ḡm legator. s. in quo
 erat d̄ia inter se. sc̄cūda v̄o remouet d̄iam inter legata et
 fideicō. n. **Perpensū. i. deliberatū** **Stricte. i. stricto**
 iure. sic vt ex testamento tū debeāt. vt. j. de fideicon. herē.
 o. **Magis. s. q̄ legata. vt ab itestato eē debeāt.** i. s. p̄tea
 vt. j. d. fideicō. herē. s. p̄tea. vel dic ex volūate magis q̄ ex
 solēnitate testamenti p. **Exequari. q̄tum ad s̄nam et**

penit⁹ sublata est. **Nra**
 autem constitucio quaz cū
 magna fecimus lugubra
 cione defunctorum volunta
 tes validiores esse cupi
 entes. et non verbis sed vo
 luntatibus eorū fauentes
 disposuit. vt omnib⁹ lega
 tis vna sit natura. ⁊ quib⁹
 cumq; verbis aliquid de
 relicum sit. liceat legata
 rijs id psequi. non solum p
 actiones personales. sed
 etiam per in rem. et per
 p̄thecariam cuius con
 stitucionis p̄pensū modū
 ex ipsius tenore p̄fectissime
 accipe possibile est. **Sz**
 non vsq; ad eam constitu
 tionem standum esse existi
 mauimus. Cum enim anti
 quitatem inuenimus. lega
 ta quidem stricte conclu
 dentem. fideicōmissis autē
 que ex voluntate magis d̄
 scendebāt defunctorū p̄
 guiozem naturā indulgē
 tem necessariū esse duxim⁹
 omnia legata fideicōmiss
 is exequari vt nulla sit in
 ter ea differentia. sed qd̄
 deest legatis hoc repleat̄
 ex natura fideicōmissorū
 et si quid amplius est in le

tractatū. nō q̄tū ad v̄bū nā nō dē hodie legataria libertas
 licet fideicon. appellēt. Item p̄pter legatū non cogit̄ q̄s
 adire. sed p̄ fideicō. v̄mūsale. sic ut. j. ad. l. fal. s. ex diuerso.
 et. ff. ad tre. qz poterat. et. j. de fideicon. herē. s. sed si recuset
 q̄ **Deest. in tribus em̄ deest. vt. j. e. s. post mortem. et. j. d.**
 fideicon. herē. s. p̄teca. et. j. d. singul. re. p̄ fideicon. re. i. p̄n.
 r. **Amplius. s. vt ne**
 cessitate deē. qd̄ non
 erat in fideicō. vt. j. d.
 fideicon. herē. in p̄n.
 s. **Sz neq; unbul**
 id est hoc volumine
 vt. s. e. in p̄hemio.
 circa medium.
 t. **Op̄e p̄cium. id est**
 pulchriū videtur. vt
 dicē in salustio.
 u. **Interim. i. ante q̄**
 veniamus ad illā cō
 stitucionem vbi tra
 ctant̄ cōmūia eorū
 r. **De legatis. ut b̄**
 t. et duobus sequen
 tibus. vt in fideicon.
 here. et alio ibi pro
 ximo titulo.
 y. **Cognita. sc̄z se**
 paratim.
 z. **Eruditi. sic. s. de**
 iusti. et iur. s. h̄ijs ge
 neraliter.
 a. **Nō solū res. et m**
 h̄ijs nil refert si scies
 rit vel ignorauerit.
 b̄ defunctus. vt. j. e.
 s. si q̄s rem suam. et
 ff. del. ij. l. v̄mū ex fa
 milia. s. si quis rē suā
 jtem de re oñi lega
 ta fm jo. ut. ff. e. i. v.
 s. j. et. ij. sed ēte ibi
 n̄ v̄z legatū n̄ p̄ cap ē
 p̄ qua nō ē error.
 b. **Potest. sic et. s.**
 de iusti. et iur. s. h̄ijs
 e. **Aliena. igitur**
 eciā hostiū. vt. ff. e.
 eciā ab omnibus. s. eē
 fm jo. j̄ ab hostib⁹
 e. p̄ta. vt. ff. e. seru⁹
 ab host. et. l. ad qd̄
 d. **Redimē. s̄ p̄ale**
 p̄pter p̄cep̄. testa
 toris. sic. ff. qui. di. l.
 oñi. diuidūdo. s. fi.
 i. gl̄aric. o. s. vt. C. d. o
 f̄hē. ep. iuitū. e. **Redimere. illo modo qz nō vult redē**
 vel si p̄t tū nimium petit. p̄ p̄uo. vt. ff. e. nō dubiū. s. fi. et
 dele. j. ap. iur. s. constat. f. **Cōmercū. i. nō p̄t sup̄ ea re**
 otractus haberi. s. **Adipisci. passiuē accipe estimacio. si**
 apud eos nullū ē cōmercū. vel eciā ē. sed cū grandi diffi
 cultate non v̄z legatū. vt. ff. e. l. ap. iur. s. fi. n̄ testator
 voluerit oē r̄iū maifeste. vt. ff. e. si quis inquilinos. et nisi
 in alio casu vt si lib̄ homo sibi legetur. q̄ fuerat redempt⁹
 ab hostibus quo casu a pignore eximē. vt. ff. e. senatus. s.
 fi. si aē omercū ē i oñi s̄ nō ē ei sc̄z a q̄ relinquit. v̄z ut ip̄m

de. vel extimacio. vt. ff. e. l. mortuo bone. g. labeo. ij. Rñ. a sic intelligit. ff. e. i. l. si res. si autem tm ei nō ē cui p̄sta re debet. si p̄pter suū delictū vel secte diuinitatē. vt in iudeo et mācipio xp̄iano. vt. C. ne iudeus xpi. mā. l. i. nō v3. nec estimacio datur. vt. ff. del. ij. mortuo bone. g. labeo. i. Rñ. et de h. ob. multum iter est. h. p̄t stat⁹ odicionē vel corpis vicū. vt qz seruo mālicia. al. oēdo legē stipendiū cursoris si testator scit vicū in esse dā existimacio. al. nō. vt. ff. del. in. fideicō. g. si suo aliēo et. ff. e. l. si filiuffa. g. si qd alicui.

Basilicas. basilis os grece latie dom⁹ regis dē.

Destinata. via publica. Acurfius.

Ignorabat. q̄ ignorancia nocz n̄ oīūde plone sit relictuz. vt C. e. cuz alienā. et n̄ cuz reliquē libtas v̄uo alieno. vt. ff. de fideicō. li. paulus. Rñ qd si res legata fuerit euicta. Rñ si in spē n̄ teneb̄ hēs d̄ euict. vt. ff. de euict. l. hēl et. ff. del. i. l. si a sub stitu. g. hēs. sed si in genē siue ex iudicium siue in iudicio Edita fuerit legatario nō stipulāti de euictō ne agit. ac si nichil sibi datum esset. si ē exne⁹ scz iste legatari⁹. vt. ff. e. l. i. si dom⁹. g. i. et. l. n̄ q̄cumqz. et del. in. quī sō cubinā. g. si heres. et. ff. de euic. heres. si de oīūctis ē legatari⁹. ut si vni de fratrib⁹ ē p̄legatū nō agit ne crescat inuidia iter eos. vt. C. de bo. q̄ li. cū optz. et. ff. del. ij. cuz p̄. g. euic. sed si oibus ē p̄legatum. oīs agunt siue distribu cio p̄legatorz sit p̄ iudicē facta. siue p̄ ptes. si autem a te statore excipiedo seruat nō agēdo. vt. C. oīa vtriusqz iud. i. l. si fratres. et. ff. del. ij. cum p̄. g. euic. k **S**i scisset in eo casu q̄ ignorauit. **V**er⁹ ē. vt. ff. de p̄bac. verius. C. de rei ven. res. et. C. de edē. q̄ accusare volunt. C. de excep. si quid. j. de iterdic. g. oīs. C. de ac. et ob. l. negātes et. C. de p̄bac. actor. m **Q**ui agit n̄ q̄ negat neget ius et n̄ p̄sumet ius p̄ aore. tūc p̄bat re⁹ negās. vt. ff. de p̄bac. ex ea pte. et. ff. de do. iter viz. et vx. quitus. n **S**i si iud. tribus casibus hūc heres. si sciebat testator rem esse obligatā. vt hic. itē si ignorabat. h̄ reliquit oīūde plone vt. C. de fideicon. l. obligata. alias ē. l. p̄dia. vel si p̄ tan / to erat res obligata q̄tum v3. vel p̄ maiori sūma. vt. ff. e. si res obligata. n **E**ius scz rei. o **V**iuo. idem ē. et si post mortē. vt ar. j. e. g. si cui. p **C**onsequi. nō caute po nit consequi. nā p̄cū petē nō p̄t sed re. q̄ tm ē in obligacio ne. v̄m nos extimacō tm dā p̄pter defectum rer. vt. ff. d. h. ob. si v̄uum. g. effectus. h̄ oīra nos ē. ff. del. in. si res m. Rñ. ibi p̄pter defectum iure petendi et p̄sumpra v̄lūtate de functi rem legatā legatarius amisit. sed hic non ex v̄lūtate defuncti amisit emendo. q̄dam tm dicunt estimacionem esse in obligacione. vt. ff. de condi. furti. i re furtiua. g. sed v̄tū in fi. Et nō q̄tuor casus quib⁹ peto qd habeo. Prim⁹ est vbi res michi data potest auferri. vt. ff. de solu. si rem. et. l. qui res. i. Rñ. Item si habeo ex alia causa q̄ debeaz ha

set aliam rem esse non legasset et ita diuus pius rescriptit et verius ē ipm q̄ agit. id est legatariū pbare oportere sciuisse alienā rē legasse defunctū. n̄ hēdem pbare oportere ignorasse alienā. qz sp̄ necessitas probādī incūbit illi q̄ agit. **S**ed et si rē suā obligatā creditori aliq̄s legauerit. necesse h3 heres luere. et i h̄ q3 casu idē placz qd i re aliena vt ita demū luere necesse habeat heres se sciebat defunct⁹ rē obligatāz eē. et ita diui seuer⁹ et an:

tere. vt qz non videat habere euz p̄cuz absit vt hic. Item si aliquid iuris rei deest. adhuc est tradendum. vt. ff. de sol. eciam et de h. ob. iul. g. si. Item si res deeter or est dolo dantis. ex causa stricti iuris dā de dolo. licet habeat rem. vt ff. de dolo. et eleganter. g. non soluz. sed in bo. si. agitur ex p̄mo contractu. vt. ff. omo. l. in. al. iij. g. si res.

Qualia. vt legatari. vt. ff. man. si here ditatem. nō dotis p̄missione. vt. ff. de ac. et ob. l. ex p̄missione. **R**on pos. dotis. test. eciam si sua po stea esse desinit. vt. ff. del. ij. l. meui. g. du s **T**radis. iobus. tū. a iur. vt. ff. de ac. et ob. oīs. et. ff. e. j. l. si seruus legatari. g. stichum. **D**ominem. ff. e. i. l. si seruus. g. i. contra so. ibi p̄ obliquū con curunt hic non di recto. vt hic ar. ff. d. vul. sub. que liberis. g. finali. Acurfius u **R**em. id est specis em. aliud si q̄titatem vt. ff. e. ij. ticio seio. i principio. **T**estamentis. scz duorum hominum. si em vni⁹ esset. p̄mum

tom⁹ rescripserūt. **S**i tm defunct⁹ voluerit legatariū luere. et hic exp̄sserit. n̄ debet eā luere. **S**i res aliena legata fuerit et eius rei viuo testatore legatarius dñs fact⁹ fuerit. si quidē ex causa ep̄ciōis ex testō acti one p̄ciū oseq̄ p̄t. **S**i vero ex cā lucratia veluti ex do natione. vel ex alia lucratia simili cā agē n̄ p̄t. **N**ā ē dituz ē duas luctiuas cās i eundez hoiez. et eandem rē occurrere non posse. **H**ac ratione si ex duobus testamentis. eadē res eidē

p̄ scdm corrigi. vt. s. q̄b⁹ mo. te. ifu. g. posteriore. Quid si in eodem bis legauit. Rñ. distingue speciem a quantitate vt. ff. del. i. plane. g. si eadem. vsqz ad illū. g. si coniunctim. **R**on posse. sed cur secus qm̄ emit. Rñ. quia nec rem vide tur habere cum p̄cium ei absit. et loco rei succederit. vt. ff. de p̄t. here. si et rem. et q̄ me. cā. videam⁹. et. l. si ipsa. **R**acione. scz sup̄dicte regule. **R**on potest. vt. ff. del. i. plane. g. sed si duoz. conf. vt sequit̄ ex eodem testa mento. So. illa intelligit̄ fm̄ hui⁹. g. distinctionem. **A**gere. ff. del. i. hui⁹. g. cōtra. So. ibi testatoris et he redis testantis est eadem plona. vt in aut. d. iuriū. ammō in p̄n. colla. v. vel ibi in. ij. legato. cōmod⁹ rēpresentationis p̄mi legatari relicto videt̄. vt. j. e. g. ex contrario. qz nō vide tur legari bis in duobus testamentis. et ideo non habem⁹ nisi semel. **E**a sic. ff. dele. in. l. q̄ in rem. in p̄ncipio. **M**odo. si autē nec fuit res. nec est in rez. natura. nec est vt chimera vel fuit sed nō est. vt homo mortuus nō p̄t legari. vt. j. de inuti. st. in p̄n. Si autem est dubiū an sit vel si sit in rez. natura. cauet heres de p̄sequendo et restituendo vt. ff. dele. i. seruo legato. g. si. Idem in seruo legato qui fugerat ante testamentum aliud in eo qui fugerat p̄. l. te stamentū. q̄ scz ē periculo legatarij. vt. ff. e. t. l. tam seruus et. l. si seruus legatus. i. Rñ. **C**ratum et tūc competit si bi ex actio. vt. ff. d. h. ob. mter. d. i. Rñ. **S**i cas⁹ duob⁹. quid si dicat illi. aut illi lego. Rñ. duo rei stipulādi esse v̄ dent. vt. ff. e. t. si ticio aut seio. **C**onūctim. l. p̄ copuz latuam cōūctiōne. vt. ff. de here. insti. si ita q̄s. **D**iūctim. i. sepatim. vt. j. p̄. g. **S**condit. virilit er nisi simul duo cōūcti essent q̄ locū vni⁹ obtinēt. ut. ff. d. he re. insti. tici. et. l. interdū. **V**iuo. nam si testatore mortuo legatari⁹ decedat ad heredē suū legatū enmittit vt. C. de cad. tol. g. cum igit̄. **T**estatore. p̄ testm. in

vt differat a sequenti
A Defecerit. s. legatarij qd tribus casibus deficit. et accrescit legatario. pter duos q ponuntur. Primus si no e col legatarius in rerum natura. tpe testamti. ut. C. de cas. toll. s. in pmo. Secundus. Si in et postumo q aborcietur postea. vt. ff. e. si duob. s. fi. Tercius si in et heredi suo legat. vt. ff. e. l. plane. s. si duob. et sic fut v. casus. ecotra sunt tres casus quib. deficit legatu. s. colle gatario no accrescit. Primus. si in et suo suo legat vt. ff. e. l. l. plane. s. si omdim. Secundus. si in et tibi restua legatur. vt. ff. e. j. hui. s. si ticio. Tercius si michi et n capaci legat. vt. ff. ij. l. si ticio.

B Coniunctim. s. re et h. bis. vt. ff. dele. ij. l. reconiuncti.

C Disiunctim. s. h. b. tm. na re fut oiuncti.

D Legato. sed nonne dando seio adimit ticio. vt. ff. s. pupil. sub. si qs eum. et de adim. le. l. sicut. R. n. sic. si pbat testatore h. s. adimere ticio et dare seio voluisse no alias. vt. ff. e. i. si pluri bus. s. i.

E Disiunctim. s. h. b. tm. re tm oiucti fut. vt. ff. dele. ij. reconiuncti. fut a alij re et h. bis disiuncti. vt si dic ca. lego ticio dimidi am seru sem pmo le go dimidia eius h. e. i. u. vt. ff. e. ij. l. pecu lo. nec obstat in eos titulo. l. meui. in pn. qz illa itelligit qn vna dimidiaz vtri qz legauit. et in istis no hz locu accessio. i. ius accrescendi. vt dict. l. l. peculo. fut e. re disiuncti. sed h. b. coiuncti. vt si dico. lego tibi et sem pmo p equis porcomib. Sunt et alie re et h. bis coiuncti. vt s. pr. et coniuat. vtroqz modo pferuntur disiunctis vtroqz vel altero tmno oiuctis. con iuncti vero vno mo tm. simul admittuntur. et disiunctis re et h. bis pferuntur. vt. ff. de here. insti. si ita qs heredes. et. ff. dele. ij. l. re coiucti. s. pe. et. s. fi.

F Emerit. scz legatarij. h. Peruenerit. i. morte vsuarj. vel ca. di. Vel simili causa lucratiua tm. vt. s. de vsufu. s. finitur et sic fa ctus est causalis. h. Fundum. i. ppetate plenam. de iudi cis tm officio aliter fit. vt. j. sequit. i. Petere. h. repete qd diximus. s. e. s. si res. qz dixit fundu p. ti et in plena ppe tate. Sed oppomtur. plena ppetas constat ex duobus. scz nuda ppetate et vsufu. et ia hz ptem. i. usufu. ex cau sa lucratiua. quod g. peti fundus in plena ppetate. R. vsu fru. s. casu cum fundus peti in plena ppetate non obtinet ptem diij. s. vice seruitutis pdialis. q no est ps rei. cum n possit esse sine re. et ideo no videt peti ea ps rei q obuient

debeat. intere vtru rez an estimacione ex testō osecu tus est. nā si rez habet age re nō pē qz hz eaz ex causa lucratiua. si estimacionem agere pōt. **E**a qz res qm rez natura nō ē. si mō fu tura est recte legat. velu ti fructus qui in illo fundo nati erūt. aut qd ex illa an cilla natū erit. **S**i eadē res duobus legata sit siue oiunctim siue disiunctiz si ā bo pueniāt ad legatū. scin diē inter eos legatū. **S**i al ter deficiat quia aut spre uerit legatū. aut viuo te statore decesserit vel alio qd mō defecerit totuz ad collegatariū ptingit. **C**oiū ctim aut legat. veluti si qs dicat ticio et seio hominez stichū do lego. **D**isiuncti ita si qs dicat ticio stichū homi. do le. seio sti. do lego **S**i expsit eund hōiez

ex causa lucri. s. vsufu. et s. de rigore. s. oē de equitate. vt subicit. scz tli. i. p dca fudi p actione ex testō. al i k. **P**eticione multis locum domini hz. vt. ff. de dāp. infec. q bona. et. s. supficiaru. et. ff. de bo. auc. in. poss. in vendicōne. et. ff. fam. h. l. et putō. s. ij. et. ff. s. vsufu. l. iij. l. **S**eruitutis. s. realis m. **D**educto. i. estimacōe vsufu. quē. s. vsufu. ex cau sa luētua hz. a iō nō debet pl. habere. ut .s. e. s. si res.

stichū. e. q. disuncti legatū intelligit. **S**i cui fun dus alienus legatus sit. et legatarij emerit ppetate deducto vsufu. et vsuf fructus ad eum puenerit et postea ex testō agat recte eū agere et fundū petē ait iulian. qz vsufu. in pe ticione seruitutis locū obti net. **S**ed officio iudicis o tinetur vt deducto vsufu ctu iubeat estimacione p stari. **S**ed si re legatarij quis legauerit. inutile est legatū. qz qd ppiū ē iph. amplius eius fieri nō pōt. et h. alienauerit eā nō debet. nec ipsa res nec estimacio eius. **S**i quis re suā qsi alienā legauerit v. z legatū **R**ap. v. z qd in veritate ē qd in opimione. **S**i et si legatarij esse putauit va lere constat. qz exitū volū tas defuncti habet potest.

Oestimacione. s. p. **P**re. ppetatis. stari. s. ab hede suo. **L**egatū. vt. ff. de liberac. legata. l. i. oē. **S**o. lbi liberacio relinquit q non erat debitoris. **P**otest. sic. de act. s. sic itaqz. ff. e. ij. l. cum qs. i. R. et ff. de excep. rei iudi. l. et an eadē. s. actio nes. et. ff. de acquit. pos. l. iij. s. ex plibus. **A**lienauerit. ff. de re. ca. l. i. in fi. contra so. v. m. b. ibi. viuo te statore alienauit. hic postea. vt h. puz. fu it. ibi. odicioale scz. **J**o. ar. ff. e. ceta. s. ij. **Q**uasi. i. credens **O**pinione alienā nō. sic. ff. s. manu. vi. si p. s. q. ctes. et. ff. s. iu. a. fa. ig. l. regula. s. q. ignorauit. ar. o. ff. de acquit. h. e. is qui putat. so. ibi. de re q. o. s. i. in animo. **E**xitum. i. effectū vt. ff. quēadmodum te. ap. l. negare. ibi publice enim expe. sup. hōim iudicia exi tum habere. i. res talis legatario ac p. i. p. **S**i rem alienauerit vendendo si donando indistincte videt adimē. nec distinguit an valeat donacō vel nō. ecia si tuo cef. vt. ff. de adim. le. l. cū seruo. et. l. rem legatā. t. l. legatū. sub cō dicione. s. i. si ex alia cā. a donacōne distingue aim. vt h. et in dubio. pbat heres mutatā volūtatē. vt. ff. dele. ij. fidei con. s. si rem. et. ff. e. l. lucius. s. pe. a. ff. s. pbat. eum qui. **A**dimendi. qz anim. ex h. pbat. qz si necessitate rei familiaris nō videt reuocasse. al. sic. q. distinctio in donacō ne nō cadit. vt. ff. s. adim. le. l. rem legatā. et nō. C. e. qui post. **D**ebere scz rem legatario. ar. sup. e. s. non solum vbi ab inicio fuit alienata. **A** qz. s. iuris esse. vel idez. s. impatores. **P**ignori dedit. quid si rem obligatā credi tori debitor legauerit nūquid v. z legatū. R. sic. et n. lomi. poterit petē debitu n. volūtas testatoris o. n. d. a. oē. vt. len tem o. pensare. vt. ff. dele. ij. l. creditorem. **V**ideti nisi sub dicta distm. ctōne. i. an habuit aim adimendi vel nō. vt dic nullo mō. vt h. et. C. e. qui post. et h. qz pmo valuit re lictū. al. oē. vt. C. de donac. inter vi. et vx. cum hic status. s. nullo. ff. de donac. inter vi. et vx. cum hic status. s. nullo.

a Si vero nota de toto ad partem **b** Quis. s. testator
c Legauerit. qd tribus modis fit. primus peti nolo. vel qd
debet relinquo. vel act. remitto. et hic liberandus est legata-
rius ab omni debito. ut ff. de li. le. l. si que rationes. et l. i.
aurelio. i. ff. Secundus est. rationes reddere nolo. et hic ab
omni liberatur. nisi ab eo qd penes eum sit. et ab eo qd dolo fe-
cit. ut ff. de li. le. au-
rel. o. g. fi. Tercius si
dampnauit heredes
ne exerceat actiones
q. ca. si bona causaz
h. testator litis euen-
tus et scriptus ab adu-
sario facti legati vi-
dentur. ut ff. de lib.
le. p. et. si malam
causam nihil videtur
legare. ut in eadem
lege. Acursius.
d Utile. licet res sua
sibi legari videatur.
ut ff. de li. le. l. i. i. ff.
et hoc non nisi tes-
tatore viuo exactio
fiat. ut. j. e. ff. tam
autes. et ff. e. l. fides
commissa. g. si rem.
e Heres. vel heres
heredis. ut ff. de li-
ber. le. l. ij. in fi.
f Petere. cu effectu
propter excep. ut ff. de
lib. le. l. iij. g. nunc
effectu. Acursius.
g Heredis. sic est bo-
nor. possessio et fides
con. vniuersale. j. de bo-
nor. poss. g. quos autem
et de fideico. here. g.
restitu. Acursius.
h Liberet. s. p. ac-
ceptilacionem si solus
est debitor si habet
concreu. locum idem
alias concreu. siue so-
cius pacto est libera-
tus. ut. C. de lib. le.
l. iij. g. nunc de eff. cu.
in fine. Acursius.
k Tempus. ut ff.
de lib. le. no. solu. no-
stru. g. ij. Acursius.
l Creditor debitor.
secus si alius. qz inter
est creditoris plures
reos h. e. ut ff. de li-
ber. le. si quis dece-
dens. g. fi. **m** Suo. s. cuius et naturaliter. et cu effectu. et
pure alias. ut ff. e. l. si creditori. et p. tota legem. et l.
in autem. **n** Amplius. s. nuquid. hodie sp. est plus. cum
habetur statim rei legatę dominiu. et p. potecaria. aliaz. rez.
defuncti. ff. n. ut ff. del. iij. l. iij. g. si rem. qz plus tm. qtuor
modis de. ut. j. de act. g. plus aut. et iste modus non est aliq.
de hys. **o** Et. s. creditori. **p** Legauerit. s. debitor.
q Nichilominus. ff. e. ij. l. debitor in pn. tra. vbi e. inutile
so. b. corrigi. vel ibi dicit inutile est. cuz et aliam habeat

Si res sua legauerit testa-
tor posteaq; ea alienaue-
rit celsus putat. si non ad-
mendicatio vendidit nichil-
ominus deberi idq; diuus se-
uerus et antoninus rescripse-
runt. **I**dem rescripserunt eum
qui post testamentum fecit
dia que legata erant pig-
nori dedit admississe legatum
non videri et ideo legata-
rium cum herede eius agere
posse ut pedia a creditore
luantur. **S**i vero quis p-
tem rei legatę alienauerit
p. q. n. e. alienata omnino debet
p. at alienata ita debet si non
ad mendicatio alienata sit.
Si quis debitori suo libe-
racio legauerit legatę uti-
le e. et neq; ab ipso debito-
re. neq; ab herede eius potest
heres petere neq; ab alio
q. heredis loco est. sed et po-
test a debitorę conueniri
ut liberet eum. **P**otest aut
q. vel ad tps iubere ne he-
res petat. **C**ontrario si de-
bitor creditori suo qd de-
bet legauerit. inutile e. le-
gatum. si nichil plus e. in le-
gato q. in debito. qz nichil
amplius p. legatum habet
No si in die vel sb. condico-
ne debitum ei pure legauit

actione. potest tamen et ista agi ut hic. **C**onstitut. i. valuit.
S Quia ratio. illius false opinionis. **E** Non potest non ad. p. v. e.
q. parte ad hanc regulam. ut ff. de h. ob. estimo. et. l. pluri-
bus. g. sed et si placeat. et de hys q. p. no. sep. ha. l. si metal-
lum. g. Item si seruo. et de seruit. l. p. pte. **U** Sed si v. v.
ori. pleni. s. in comodo representacionis. cu legatus statim
tol. h. o. anua bima tri-
na die. olim post an-
num mobilia. s. immo-
bilia statim. C. de rei
v. ac. l. i. i. g. Cum at
et. ff. de dote p. l. i. g.
h. m. e. **I**tem de dote dae
actio in q. tum mari-
tus facere potest vel ei
heres. ut ff. de ma-
eci. i. ff. At legatum
in solidum. n. in falci-
dia p. beneficium inuen-
tarij. ut in aut. de he-
re. et fal. g. si vero non
fecerit. col. i. **I**tem si
qua pacta in p. iudici-
uz mulieris facta sunt
beneficio legati tol-
luntur. ut ff. de dote
p. i. ff. Acursius.
Interumento dotis
scz in quo confessus
fuit se recepisse dotem
qua non recepit. ut ff.
de dote p. l. fi. et. l. e.
scptu. g. **I**tem qui.
Potem. i. dotem
illa qua non recepit
legatarius. Acursius.
In p. legando. i. le-
gando. habundat. n.
p. ut ff. de dote p. l.
i. i. ff. Acursius.
Si res. puta ser-
uus stichus. Acursius.
Facto. i. mora. q.
casu de interitu tene-
re. ut ff. de h. ob. si ser-
uum. i. ff. et del. i. e.
res. g. fi. vel qz si ca-
occidit. ut dicta. l. si
fruum. aliud si cu cau-
sa. ut ff. del. i. qd g.
g. si heres. tene-
e. dolo et lata culpa.
et leui. ut ff. e. i. cum
res. g. si culpa.
Petierit. vel non
compareat. quo casu
cauet heres de dan-
do si ad euz redierit et suis scriptis recuperat qn post mor-
tez fugit alias. i. si in vita scriptis legatarij. ut ff. del. i.
cu res. g. Item si res. del. ij. si q. suu. **D**ecedit. qz q. i.
specie tene-
eius interitu liberat. ut ff. et ff. de h. ob. si ex
legati. **S**ime facto. in b. q. s. suo alio potest admitti cul-
pa. puta non etificauit heres dnm. q. si scisset se posse vende-
re non manumisset. s. forte. ut ff. e. l. cu res. g. si alienus. et. g.
penl. et. g. fi. **I**tem si fuit in mora emendi. ut ff. de h. ob. si v.
uum. g. si autem alienus. et dic. facto. i. culpa vel mora.

a Heredis. qd de p. l. namq. milis e mortuo. vt. ff. de sol. si michi alienu
b Manumissus. na manumissus si de sol. si michi alienu
c Teneat. s. ad estimacione. vt. ff. e. l. si qs in quimo. s. i. et. ff. qui et a quibus heres. s. h. no dic tenent. manumissio nem. s. h. dic qd min. valeat legatu scz qd ad estimacionem.
d Nec interest. cur secus vbi seruu in debitum sibi solutu qd manumiserit. vt. ff. s. cond. in d. in suma. s. si suu. jo. de. R. q. 2. d. huius scire. cu factum suu censet. vt i. aut. de iuriur. amo. i. R. e. Donauit scz h. f. f. Seruu. a testato re legatu. q. erat heres. Teneat. redi. ad estimacionem. vt. s. pr. dixi.
h Ignorauit. s. h. f. i. Suis natis. alias suo nato. Acursius. k. Si quis. cedut. q. duo legata snt se parata. vt. ff. s. pec. le. l. in. et. l. si ancilla. s. de. ff. de ventre in spi. l. i. s. ex hoc. vbi de q. ptus est porco viscer. m. s. R. ibi loquatur donec in v. tre est. Acursius.
l Idem. sic est. ff. s. de pec. le. l. in. m. Ordinarj qd snt h. j. dic ut. j. q. cum eo. s. cum aut em. Acursi. n. Mortuo. scz viuo testato re. no si post. ut. ff. de pec. le. tunc o. Extin. inutile. guie. q. accessio est. vt. ff. s. pec. le. l. i. q. n. sed qre no ita in su periori casu. R. p. p. hois dignitate. q. n. ita accedit. vt. ff. de edil. edi. iustissime in pn. item qd si vicarij erant tm i peculio q. legatus e cu peculio R. idem vt expmere peculiu noceat. ut. ff. de od. et de. si in die in fi.
p Idem e istruct. huc pmo articulo co tradicit. ff. de fun. m. struc. si cui. i. fi. So. sm. 30. hic simplici p. rudes sic los qui e. vel dic qd sit idem q. in ptu. et vicarij. et qd se quez cuz instrumento. referat ad. pr. de peculio. vel subtilius. refert inter instrumetum fundi qd perit semp pempto le gato fundi. q. instrumetu p. rissa. qd no perit. scz legatum fundi pereat. et h. casu loquit lex o. r. i. e. t. l. i. ar. de. ff. de fun. m. stru. l. q. fitu. s. sed si fundus. et. s. si instructo. ul. dic illa pauli esse s. naz. istam labeonis a iustiano. p. bat. az. et sic corrigi illa. q. Instrumto est aut instrumtu ap

numisit teneri eum iulian. scriptit. nec interest si scie rit an ignorauerit a se le gatu esse. S. et si alij do nauerit seruū. et is cui do nat. e eū manumiserit te neē heres q. quis ignoraue rit a se legatu esse. Sed si quis ancillas cuz suis na tis legauerit. ecia si ancille mortue fuerint ptus lega to cedut. Idem est et si ordinarij serui cum vi carijs legati fuerint. licet mortui sint ordinarij tm vi carij legato cedunt. S. si suus fuerit cum peculio legatus mortuo seruo vel manumisso vel alienato et peculij legatu extinguit. Idem est si fundus instru ctus. vel cum instrumento legatus fuerit. Nam sūdo alienato instrumenti lega tum extinguitur. Si grex legatus fuerit et postea ad vnam ouem p uenerit qd supfluit v. di cari pt. Brege autez lega to ecia oues eas q post te stamentum factu regi ac quirunt legato cedere iuli anus ait. Est autez gregis vnu corpus ex distantibus capitibus sicut ediu vnu

paratus rez diucius mensura. fine qb. no posset exerce ri possessio. vt. ff. de fun. instru. q. fitu. i. R. et snt instrumē ta fudi colendi suandi gra. opata. vt. ff. de fun. instru. l. i. instra. q. snt illa ibi habes. r. Alienato. a testato re. s. Si grex. qui ex. x. ouib. constat. vel sex vel qtuor por cis. vt. ff. de abgeis oues. t. Ad vnam sic. ff. q. cum scz vnu. l. sicut. s. finali.

corpus est ex coherentib. lapidibus. Edibus dem q. egatis colinas et mar mora que post testametu factu adiecta sunt legato dicimus cedere. Si pecu lium legatu fuerit sine du bio quicqd peculio accidit vel discedit viuo testato re legatarij lucro vel dam no est. Ad si p. mortez testatoris ante adita here ditates seruus acq. uerit iulianus ait siquidem ipso manumisso peculiu legatu fuerit omne qd ante adita hereditatem acq. sitū est. le gatario cedere deberi. qz huiusmodi legati dies ab adita hereditate cedit. S. et si extraneo peculiu legatu fuerit non cedere ea legato nisi ex rebus pe culiaribus auctu fuerit pe culium. Peculiu autem nisi legatum fuerit manu misso no debet q. quis si vi uis manumiserit sufficit si non adimat et ita diui se uerus et antonin. rescrip serunt. Idem rescripse runt peculio legato no vi deri id relictum vt peticio nem habeat pecunie quam in raciones dominicas im

u. Legato. sic. ff. e. grege. sic. j. pr. s. p. Pot. ff. qb. mos dis v. h. r. u. c. anni. l. fi. de. So. facilius pdi tur legatu v. h. r. q. p. appetatis. vt. ar. ff. e. t. repeti. s. rei mu. et ff. e. l. sed in grege. in fine.

Corp. tria. n. snt corpa rez. Vnu qn vno spu. i. ef. medaco ne continetur. vt ho lapis. secus q. ex co herentibus constat. vt domus et armariū Terciu qd ex distans bus corporib. vt grex et populus. vt h. et. ff. s. v. h. r. e. z. mixtura. s. i. et. ff. de rei ven. in rem. s. at i h. i. s. Acursius.

3. Cedere. sed. co/ lumpna. vel tignum domus legari pure n. potest vt. ff. e. l. ce te. i. ne. v. b. s. d. fo. me. a. fuerit. seruo vel e. neo.

e. Peculio. naz. q. fu turu peculiu legari pt. vt. ff. de pecul. le. l. ei. q. et. fac. s. ad h. pr. s. acurcius.

d. Legatario. eidez manumisso.

e. Cedē. no. tria. tē. pora. an. mortē. testa toris. et. p. an. tū. adi tā. hēditatē. j. et. p. ipmo. tempore. scz. q. inuenit. cessisse. dies. legati. omis. snt. lega tarij. pares. nā. q. qd. eo. tempore. acquirt. seruus. talis. ei. cui. h. peculiu. e. legatu. ac. quirit. si. ue. ipsi. seruo. siue. alij. e. neo. sit. relictū. qz. non. cedut. legata. similit. in. ter cio. scz. snt. pares. in. secūdo. distinguit. e. neo. a. seruo. ut. hic. nā. qd. legatu. cedit. e. neo. a. morte. h. seruo. ab. adita. he/ reditate. qz. nec. libtas. sibi. pus. debet. vt. C. de. cadu. toll. cum. igit. et. s. in. nouissimo. et. ff. qn. di. le. ce. l. ij. inter. q. s. legatu. seruo. manumisso. relictum. est. vnu. ut. hic. condico. nalia. vel. in. diem. incertum. relictū. ex. die. vel. condico. ne. istente. cedut. i. e. n. mittunt. ad. heredes. nā. an. odico. ne. vel. diem. uement. e. si. decedit. legatarij. no. e. n. mittit. vt. C. de.

siue alij e. neo. sit relictū. qz non cedut legata. similit. in ter cio. scz snt pares. in secūdo distinguit e. neo. a seruo. ut hic. nā. qd legatu cedit e. neo. a morte h. seruo. ab adita he reditate. qz nec libtas sibi pus debet. vt. C. de cadu. toll. cum igit. et. s. in nouissimo. et. ff. qn. di. le. ce. l. ij. inter q. s. legatu seruo manumisso relictum est vnu. ut hic condico nalia. vel in diem incertum relictū. ex die. vel condico. ne. istente. cedut. i. e. n. mittunt. ad heredes. nā. an. odico. ne. vel diem. uement. e. si. decedit. legatarij. no. e. n. mittit. vt. C. de.

decaß. toll. q. fin autē. nisi in tribus casibus. Primus. vt ff. de ob. et de. obdicōnes. Secundus. ff. e. l. iij. Tercius. ff. qñ di. le. ce. si cū p̄ficōe. Itē h̄bz cedē duas h̄z significatio nes. i. incipe debere. vt ff. de h̄. sig. l. cedē. Item cedē q̄ tum ad t̄nsmiōnē. ut accipiē. C. de caß. toll. p̄ totū. et in vtraq; p̄t hic accipi. **C**uia bona ē rō. si n. p̄us cederz penderit. idem rescriptē peculium videri legatum cū rōibz redditis liber esse iussus est et ex eo reliquas inferre. **T**am at̄ corpa les res legari p̄nt q̄ incor porales. et ideo q̄ defūcto dēt p̄t aliē legari vt actōs suas heres legatario p̄stz. n̄ exēgit viuus testator pe cuniam. nā h̄ casu legatuz extinguit. **S**z tale lega tū valet dānas heres me9 esto domū illi9 reficere vel illū ere alieno liberare. **S**i gñalit̄ h̄u9 vel res a lia legēt electō legatarij ē nisi aliud testator dixerit. **O**pcionis legatū id est h̄ testator ex seruis suis l̄ alijs rebz optare legata riū iusserat hēbat in se o dī cōnē. et ideo nisi ipē lega tarius viuus optauerit ad heredē legatū nō trāsmi tebat sed ex o dōe n̄ra t̄ h̄ i meliore statū reformāt est et data est licēcia t̄ herē dī legatarij optare seruuz licet viu9 legatari9 h̄ non fecit t̄ diligēciore t̄ctatu habito. et h̄ m̄ r̄ta o dōne aditū est. vt siue plures le gatarij extiterint q̄bz op̄ cio relicta ē. et dissenciant

Quāuis. cur tam varie. h̄. qz secundo casu scz qñ mē viuos opas ei9 maūmissoz erat hitur9. vñ oū sa donacō p̄sumit̄ h̄. Jo. vt. ff. man. h̄. nō. g. pap. vel sm. p̄ apt̄ p̄ocupacionem mortis qz p̄sumit̄ auf fere si potuisset. vt i aut̄ d̄ triē. et se. g. illis q̄. ibi p̄ tumultu mō tis angustat̄. r̄. et C. q̄ test. fa. pos. hac consultissima. g. i.

Legato. s. suo et eē libtas fuit legata al iud si extraneo. vt ff. de pecu. le. l. vi. g. fi. et. l. si sticho.

Pericōz si testatō fuerit hui9 osuetudi nis ut redderz seruo q̄ sibi debebat ut. ff. de pec. le. dō9 sticho. g. i. m. fi.

De rez rescripterūt cū rōibz q. d. si suo relinq̄ lib tatē rōibz ab eo red ditis. eo ipō et pecu liū legare sibi videoz aliud ecōtra si libtatē relinq̄. et rōes id dere veto. qz nō vidē legatū peculū ut. ff. dele. j. si h̄u9 vetit9 rōnes aut reddere di cit̄ qñ amoto dolo et fraude reddit. vt. ff. de fideicon. li. l. thaj. g. stich9.

Reliqua. ali as reliquas. i. aliqua que erant reddenda reddere cum iam q̄dā reddiderat. vel eciā si nichil. vt. ff. de h̄. si. l. cete roz. m.

Inter. repetē iussus est. n̄ Incorpora les. i. actiones et seruitutes. vt. s. de rebus cor. et incor. er. ff. e. l. i. et. l. cetera. m. p̄n.

Prestet. sine cessione tū vtiles habet legatarios. vt. C. e. l. ex legato

Eregerit. nā si eregerit sp̄ in dubio p̄sumo voluisse les gatū extingui. ut. ff. de adim. le. l. pe. g. fi. et de li. le. non

solu. q. literacio. nisi p̄bet cōfū. vel qz debitor vltro ob tulit eo nō petente. vel qz exactā p̄ legatario deposuit. vt ff. e. l. i. fideicomis. g. si rem. q. **S**z tale. alieno liberare. nam vtilitatē habet. r̄. **S**i gñalit̄ res. vt equis. **L**egatarij. a p̄ncipio. et ex post factō fm. b. vt h̄. et. ff. e. l. i. si seru9 legatus. g. cū homo. h̄. **R**e a p̄ncipio dabat ele ctionem heredi si ex otumacia t̄nffereba tur in legatariū. a. ff. de h̄uital. si cui. et C. de sol. l. i. jo. disti gnat. aut in gñe gñā lissimo vel subalter no. ut suba vel cor pus. vel animal. q̄ ca su nō v̄z. cū festucam vel muscam dando li beret. vel eo gñe q̄ dyaletici sp̄em appel lant. ut homo et simi lia. et tunc subdistin gue. aut habeat i he reditatē suos. et tē legatarius eligit dū moto nō meliorem. vt hic et. ff. e. l. i. le gato. i. h̄. et. l. i. qui duos. q. de lib. le. l. ij. aut nō habeat. et tūc heres eligit. vt. ff. d̄ triti. vi. et oleo. le. l. iij. i. h̄. et. l. iij. si at̄ testator ex certis re linquit incertuz. aut ipse sensit de certo. qd̄ patz exp̄sso nomi ne eius. et tūc eligit heres. et ei9 v̄litas tem interpretat̄. aut si sensit. et tūc legatari9 eligit. ut. ff. e. l. i. si quis a filio. g. si plu res. et. l. q̄ duos. i. do mo aut in gñe lega ta si h̄z testator do mos. vñā ex h̄is eli git heres. si nō h̄z et reliquit. derisorū ē legatū. vt. ff. e. l. i. do mus. in fūdo in gene re legato die non va lere legatum. cū vni us digiti possit fieri fundus. vt. ff. de iur̄ do. cum post. g. gen. et. ff. e. l. i. q̄ in rez. g. q̄ si quis.

solū. q. literacio. nisi p̄bet cōfū. vel qz debitor vltro ob tulit eo nō petente. vel qz exactā p̄ legatario deposuit. vt ff. e. l. i. fideicomis. g. si rem. q. **S**z tale. alieno liberare. nam vtilitatē habet. r̄. **S**i gñalit̄ res. vt equis. **L**egatarij. a p̄ncipio. et ex post factō fm. b. vt h̄. et. ff. e. l. i. si seru9 legatus. g. cū homo. h̄. **R**e a p̄ncipio dabat ele ctionem heredi si ex otumacia t̄nffereba tur in legatariū. a. ff. de h̄uital. si cui. et C. de sol. l. i. jo. disti gnat. aut in gñe gñā lissimo vel subalter no. ut suba vel cor pus. vel animal. q̄ ca su nō v̄z. cū festucam vel muscam dando li beret. vel eo gñe q̄ dyaletici sp̄em appel lant. ut homo et simi lia. et tunc subdistin gue. aut habeat i he reditatē suos. et tē legatarius eligit dū moto nō meliorem. vt hic et. ff. e. l. i. le gato. i. h̄. et. l. i. qui duos. q. de lib. le. l. ij. aut nō habeat. et tūc heres eligit. vt. ff. d̄ triti. vi. et oleo. le. l. iij. i. h̄. et. l. iij. si at̄ testator ex certis re linquit incertuz. aut ipse sensit de certo. qd̄ patz exp̄sso nomi ne eius. et tūc eligit heres. et ei9 v̄litas tem interpretat̄. aut si sensit. et tūc legatari9 eligit. ut. ff. e. l. i. si quis a filio. g. si plu res. et. l. q̄ duos. i. do mo aut in gñe lega ta si h̄z testator do mos. vñā ex h̄is eli git heres. si nō h̄z et reliquit. derisorū ē legatū. vt. ff. e. l. i. do mus. in fūdo in gene re legato die non va lere legatum. cū vni us digiti possit fieri fundus. vt. ff. de iur̄ do. cum post. g. gen. et. ff. e. l. i. q̄ in rez. g. q̄ si quis.

Condicionē. si eligeret **E**t ideo bona ratio. vt. C. de caß. tol. q. fin aut̄ aliquid **E**x constōne q̄ ē. C. oñia del. fi. m. p̄n. **I**n nostra o dōne. s. p̄dicta. **C**upiēte. ec̄ alio. aliud subaudi nā vtilitatē h̄z. ut C. e. l. constōne. g. quā. ff. del. i. l. fi. m. p̄n. **D**emiuolenciā. i. oē eq̄tatē. s. qd̄ perit. nā de iure stricto perire deberēt vt ff. e. l. i. hui9. g. fi. **E**t forte vel cum talis vel alio mō sic. ff. de iur̄. in tribus. si quare iudex nō opellit eos ad con

sentens. ut. ff. e. huius in fi. ff. pmo h mo compellit. vel ibi
 copellit in act. eligenda q dat a iure. ha aut no copellit i eo
 qd def a testator. e. ceteris estimacione pstat suaz pti
 a **Sentencia.** vt tuz. ceteris estimacione pstat suaz pti
 b **Legari solū.** et pconē idē solus legat. vt. ff. e. i. l. ij.
 c **Factio.** in passiva significacione accipe. vt. s. de here. q. eb
 diff. s. testamti. Sed
 qui sūt isti qui nō ha
 bent testamti factioē
 ff. in. certapsona. ut
 j. pr. s. itē peregrin
 siue deponat. vt.
 C. de hē. istr. l. i. itē
 i metallū dānat. vt
 ff. s. hīs q. p. nō scp.
 ha. l. si metallū. Itē s
 uus de adulterio euz
 dūa omisso accusat
 vt. s. de hē. msti. s. ij.
 Itē collegiū nisi p/
 hibet licitū. vt. C. s.
 hē. msti. l. collegiū.
 itē incestuosi. vt i aut.
 q. mo. na. ef. sui. s. vl
 ti. itē hēctici maioris
 hē. vt. C. de hē. l.
 manicheos. Item a
 postate. vt. C. de a
 postatis. hī q. sactag
 Itē mulier nubens i
 fra. anū a tpe mortis
 mariti. vt in aut. de
 d. **Inē.** **nup. s. j.**
 t. s. hō ocellum erat
 hodie. s. ecia. an. i.
 grecā inferiorē i pau
 perib. ut. C. de ep.
 e. **Pa.** **et cl. l. id qd**
 nec miles. cui. s. mi
 lie. vltat. fua. p. l.
 p. vt. C. s. tel. m. l. i.
 f. **Quid qd deligt.**
 n. kl'is ianuarij foru
 ebāt. i. icipiebāt ha
 nores administrare. et
 an p tres mēses dīg
 banē. vt. C. de od. q.
 de. l. publi. et. C. s.
 ngēa. mu. l. i.
 g. **Libra s. dari.** vt si
 dicat ita. illū liberuz
 esse volo q. capitolū
 pmo ascēderit. vel si
 mile fecerit. ut. s. pr.
 s. i. certis. vel stichū
 libez. eē volo cū ha
 beat duos stichos. ut
 ff. s. ma. tel. cū ex plurib.
 h **Sub ēta.** sic. ff. del. p. l. iij.
 s. b. apli. sic. ff. e. h. su. legat. s. hui. sic. ff. e. i. l. legat.
 to. s. i. **Incertis.** ipeti. q. natale debitū. vt. ff. de od.
 inde. iul. et. l. frat. a. fte. et. l. si dñs in fi. **Legabat.** s.
 nec instituebat iur. cui. vt. ff. s. li. et. p. l. gall. s. ille cas.
 l. **Suos.** s. qndā an emancipacionē ut seqt. m. **Futur.** s.
 hēs. n. **Sz.** nec. q. d. nō solū i postumo. s. oia supdca ab
 illo. s. inētis correcta sūt. vt. ar. ff. e. in. l. s. legatū. i. ff. et
 l. earū. **o.** **Constitutio.** quā nō habem. **p.** **Quic.** s. po

Sub certa hō demōstra
 cione. i. ex certis psonis. in
 certe psonē recte legabat
 veluti ex agnatis meis qui
 nūc sunt. si qd vxorē filiam
 meā duxerit ei heres meus
 illam rem dato. **I**ncertis
 at psonis legata l' fidei
 cōmissa relicta et p errore
 soluta repeti nō posse. facti
 cōstōib. cautum erat.
Postumo qd aliena in
 utilitē antea legabat. Est
 aut alien. postū. q. natus
 inter suos heres testator
 futur. n. est. **I**deo qd ex e
 mācipato filio oceptus ne
 pos. extneus erat postū.
 auo. **Sz.** nec h. mōi spēs pē
 tus ē sine iusta emancipaci
 one derelicta cū in nostro
 codice ostō posita ē p qd et
 huic pti medemur non so
 lū in hēditatib. s. ec i lega
 tis et fideicommissis. qd e
 uident ex ipis. l. cōtione. oti
 tuciois clarescit. **T**utor
 autē nec per nostram oti
 tucionez incert. dari debz
 qz certo iudicio debz pro
 tutela qd sue posteriorita
 ti cauere. **P**ostum. at
 alien. heres institui et an
 tea poterat. et nūc pti nisi i
 vtero ei. fit. q. nostro iure

stumo. q. **T**utor. p. nēam. l. supdica ostōnē grecā. nec
 veteri iur. vt. ff. de testa. tu. tutor metus. vt si ita dicebat
 illū tutorem do. q. pus de tuscia venerit. **P**osteritati
 id ē filijs. **S** poterat. l. de iur. ptorid. nō ciuili. vt. j. s.
 bo. post. i. ff. s. et. ff. de li. et post. gall. s. ille. **T** nō
 pti. s. q. est illa q. vxor esse nō pti. ff. multe sūt ille. vt. s. de
 nup. diximus. s. si ad
 ūsus. C. s. testa. l. iij.
 u. **S** i quis in noīe.
 nomē est gen. s. po
 mē h. p. spē sui. vt al
 bertus quidē ptiū
 psonē nomen. agnos
 mē. qd oīe. agnacio
 nis nomē. vt. azimel.
 lus. **P**renomē qd cā
 dēe poīe. vt. sint duo
 tullij vni supaddat
 marc. ut dē mac. tu
 lius. nam marcus est
 pnomē. Agnomē est
 qd imponē ab euen
 tu. ut africanus qui
 vicit africā. alamaiz
 cus et gotic. vt. s. i
 Rubrica pbenij hu
 ius libri. **A**cur. s.
Heredibus. si er/
 tet in coz. nomine.
Legatus. sic. ff. si
 cer. pe. l. certū. C. e.
 si forcidianū. **A**cur.
Intelligentur. s.
 a testate et h. in ppij
 in appellatiuis distin
 gue. s. in jo. an. paruz
 erret. vt. libros mem
 branof appellat. quo
 casu v3 maxime cum
 fuerit osuetus sic ap
 pellare. vt. ff. del. in
 liboz. s. q. cū cassi.
 an multū erret. et tē
 s. vt. ff. e. l. in. q. de
 sup. le. l. labeo. i. me
 z. **I**nter. **I**dio legis
 est. vñ lib. hō libino
 men mutare potest.
 l3 seru. nō possit. vt
 C. de mu. no. l. i. et.
 ff. s. fal. falsū. **A**cur. s.
 a. **V**ernaz. **V**erna ē
 seruus ex ancilla te
 statoris natus.
 a. **S** i de seruo emp/
 tus. idem et si n. emit
 vt. ar. ff. de vfi. capio
 nōnū. s. si. secus in vendicōne. vt. ff. de s. l. ben. emp. si qd
 fundū. **L**onge. ideo dicit magis. qz. h. ba. false demons
 tracionis sūt de suba ipius legat. ut cū dico. stichum. h.
 nam do lego. s. h. ba. false cause nō ita. Item qz. cause legā
 di non coherent legato. vt. ff. de od. et de. cum tale. s. fal
 sa causa. Item qz. h. dare psumit. vt. ff. de odi. inde. in fi.
 s. ei. qd. **S** i condicionalit. nota. odicio p. si apponit. vt
 h. et. ff. de condi. inde. qui. p. misit. et. p. euz. vt. ff. de. ob.
 quocu. n. qz. s. non solū. nisi in casu. vt. ff. de tutel. l. muto. s.

nōnū. s. si. secus in vendicōne. vt. ff. de s. l. ben. emp. si qd
 fundū. **L**onge. ideo dicit magis. qz. h. ba. false demons
 tracionis sūt de suba ipius legat. ut cū dico. stichum. h.
 nam do lego. s. h. ba. false cause nō ita. Item qz. cause legā
 di non coherent legato. vt. ff. de od. et de. cum tale. s. fal
 sa causa. Item qz. h. dare psumit. vt. ff. de odi. inde. in fi.
 s. ei. qd. **S** i condicionalit. nota. odicio p. si apponit. vt
 h. et. ff. de condi. inde. qui. p. misit. et. p. euz. vt. ff. de. ob.
 quocu. n. qz. s. non solū. nisi in casu. vt. ff. de tutel. l. muto. s.

sub condi. modus p ut. ut. C. de his q sub mo. l. ij. causa p
qz. ut h demtacio fit ostendendo aliquid qd non e. ut. s. p
s. et. ff. e. si sit. s. i. circa hec quatuor. si dicas. et pmo falsa
causa non nocet ut h. condicio nocet si sficiat. ut hic et. ff.
si cer. pe. cum ad certum a. l. itaqz. modus idem qz condico

opat. excepto qz id
qd dat sub modo eciz
am ante qz modus im
pleatur petatur caus
cione tam inter paha
ta de modo implens
to. qd non est in con
dicione. ut. ff. de ob.
a de. qui heredi. s. fi.
et de adm. le. libto.
s. lucius et. ff. e. l. si
cui. In demonstraco
ne distingue ut. ff. e
si sit. s. i. et. l. non qz
cumqz. Accursius flo
rentinus. qz Inu
tiliter. sic. C. de ne
cessarijs seruis l. in
sti. quidam. s. illo. qz
tra. sed ibi non impo
nitur necessitas dan
di. vel in mimis loqz
tur ut. ff. de ali. et ci
le. seruos. nam cu sic
purum a morte testa
toris cedit. ut. C. de
cadu. tol. s. cum igi
r. Legari. ppter co
fusione hereditatis.
et legatarij. qz eade
psona sibi iph dete
re non potest.

2 Valere. exceptis
quibusdam casibz. ut
cum res tua sit tibi le
gata. et ante morte
testatoris alienata.
l. Instituto suo. i.
dno ex psona sui ut
s. p. quas p. no. acq.
s. Itē sui. s. idē dñs
erit heres. s. n valet
legatū. qz id non pt
esse heres et legatar
ius ut. ff. de l. i. lega
tū est. s. i. s. Pro
ficere. qz actus mori
encum nō pnt eē in
supenso ut. C. omnia
p. l. si. in fi. et ppe re
glam cathonis q se
quie. t. Exierit. s.
uus legatarius. qz h
est regula cathoma
na. u. Heredis nō
fit. nam si est adhuc
suus. non valet lega

tum. alias valz. sic. ff. ad. l. fal. l. si. a. suo. accursi. florenti
nus. v. intelligatur. nam nemo est heres adhuc cum et
domini iussus et serui debeat sequi voluntas. ut. C. de her
insti. cum proponas. et licet hereditatis dies cedat. ea a

sub condi. modus p ut. ut. C. de his q sub mo. l. ij. causa p
qz. ut h demtacio fit ostendendo aliquid qd non e. ut. s. p
s. et. ff. e. si sit. s. i. circa hec quatuor. si dicas. et pmo falsa
causa non nocet ut h. condicio nocet si sficiat. ut hic et. ff.
si cer. pe. cum ad certum a. l. itaqz. modus idem qz condico

ius est veluti hoc modo ti
cio si negocia mea cur au
rit fundum do lego. An
suo heredis recte legam?
queritur et ostat pure in
utiliter legari nec quicqz
pfficere si uiuo testatore
de pte eius heredis exi
erit qz qd inutile foret le
gatū si statim post scm te
stamentū decessisset. Testa
tor nō dz h id valē quia di
ucius testator vixerit.

Sub odico vero rē le
gatū ut reqram? an q tpe
dies legari cedit in pte
heredis nō fit. Ex diuiso
herede instituto suo qn
dno recte ecia sine odico
legetur nō dubitat. Naz
et si statim post scm testm
decesserit testator nō tū a
pud eū qui hēs fit dies le
gari cedē intelligit cū hē
ditas a legato sepata sit
et possit p eū suū alius he
res effici si pū qz iussu dñi
adeat in alterius pte
trāstus sit vel manumif
sus ipe heres efficit qbus
casibz vtile ē legatū. Ad
si in ead cā pmāserit ius
su dñi scz legatarij ad
erit euanesce legatū.

An hēdis instōnez le
gabatū inutilit scz qz testā
vim ex instōne heredū ac
cipiūt et ob id veluti ca
put atqz fūdamētū intel

lita tamen legatum a mōte testatoris cedet. ut. C. de cas
tol. s. in nouissimo. vnde apud dominum erit legatum. sed
hereditas apud nullum que poterit esse vel apud hunc vel
apud illum. si alienabitur scilicet seruus prius ut sequitur.
Ante legabatur aliud in tutore etiam olim ut. s. q da
tu. pos. s. ad certum.

ligitur totius testi hēduz
institucio. Pari rōne nec
libtas ante heredis instō
nem dari poterat s; qz in
ciuile esse putauimus scz
ture ordinē quid sequi qd
et ipi antiqzativitupand
fuerat visum sperni autez
testatoris volūtate p no
strā ostōnez h viciū emen
dauimus ut liceat ante
heredis instōnez et inter
medias heredum institu
ciones legatū relinqre et
multo magis libtatē cui
vsus fauorabilior est.

Post mortē quoqz here
dis a legatarij simili mo
do inutiliter legabatur.
veluti si quis ita dicat cū
heres meus mortuus fue
rit do lego. Item p die
qz heres a legatarius mo
rietur sed simili modo et
hic correximus firmitatē
hmoi legatis ad fideicon
missorum similitudinē pre
stantes ne in hoc casu de
terior causa legatoruz qz
fideicommissoz inueniatur.

Pene quoqz nomine i
utiliter legabatur et adi
mebatur vel transfereba
tur. Pene autem nomine
legari videtur qd coher
cendi heredis causa relin
quitur quo magis aliqd
faciat aut non faciat velu
ti si quis ita sczserit heres

ibi dicit non ex mente referas ad alia. non ad hunc ordinē.
e. Fauorabilior. nisi in duobus casibus ut. ff. de ma. t. cuz
ex pluribus. et. del. i. si quis a fi. s. pe. et. l. ferre. et ad tre
bel. si patrom. s. sed si non fructibus. Accursius. florentin

tu. pos. s. ad certum.
y. Fundamentum.
cum sine illo nullum
dicatur. ut. ff. de iur.
codi. l. si. et. j. ti. in. s.
in primis. et de his q
intef. delē. l. pe. ibi
calphurnius.

3 Eundem. scilicet
dominum qui fit he
res p seruum. quia
adhuc non est.

a. Heres sit. i. dice
re mortuo testatore
statim post testamē
tum non ideo statim
dominus serui erit he
res p seruum et lega
tarius p se. et ita nō
erit apud eum. i. eun
dem heredem heredi
tas et legatum qd es
rat supiori. s. ymmo
ad hoc ut sit heres p
seruum duo precede
re oportet. iussus do
mini et obediencia.
serui. et interim serui
condicio poterit vari
ari. sed legatum tan
tum interim habebit
dominus. sunt ergo
sepata. hereditas et
legatum interim cuz
legatum apud domi
num. hereditas apud
nullum donec seruus
vel manumissus sibi
vel iussu alicuius do
mini eam adeat.

b. Ordinem. nota
ordinem scripture nō
seruandum. sic. ff. de
sol. non enim contra
ff. de fideis. l. i. gna
liter. s. quid ergo et
in aut. s. here. et fal.
s. inordinatum.

c. Voluntatem. re
petevitupand. erat

d. Constitutionem
quam non habemus
secundum quosdam
vel dicimus qz loq
tur de ea que est in
C. de testamentis. l.
ambiguitates. et qz

Correimus. ut. C. ut act. ab here. et otra here. l. i. ac.
g Legatis. in stipulacombus idē ut dicta. l. C. ut acti.
ab here. et otra here. l. i. caue tñ qz legatū incipit ab here.
de. vel heredi dari. qd primo nullo modo fuit. sed stipulas
cio fuit. licet inefficax. ut. ff. de euidi. qui a pupillo. et. l. si

p impudenciam. §. n
mirum. h. **C**inues
niatur. ut. ff. e. i. l. i.
et. §. e. ti. §. sed non
vsqz. i. **A**dimeba
tur. h. verba expone
ut. §. ti. i. k. **A**liqd
qd fieri vult. fm jo
hoc adiecto. scilicet i
penam heredis se cō
mittere. alias est o di
cio et valet. ut. ff. de
his qui pe. nomine. l.
i. et institucione qz
primo potest legare
rem et postea heres
de. institueret. accu
sus. florentinus.

Non faciat. qd fie
ri nō vult. m. **C**ol
locauerit. §. qd fieri
volo scilicet eam col
locari. n. **N**on col
locauerit. scilicet qd
fieri nolo. o. **A**lie
nauerit. qd volo alie
nauerit. nam ut alie
nauolo. p. **P**er
id est valde. q. **A**g
noscere. §. posse ut. §.
qui. mo. tes. infir. §.
fi. r. **O**bseruā.
ut. C. de tes. mili. l. i.
ac. z. **C**ollocauerit
§. qd fieri intererat.
accu. s. **C**onstitui
mus. ut. C. de his
que pe. no. l. i. accu. s.

Impossibilia. ff.
e. l. h. mili. §. i. §. so
lu. ibi nō erat impos
sibilis poterat enim
esse qd diuineret a
§. triduum post id fi
eret qd volebat. vel
die qd ibi voluit tes
tator heredem con
stitueret se soluturus
si decederet. §. testat
or infra triduum. qz
potuit non autem sol
uere. Item contra. §.
d here. insti. §. impos
sibilis. So. quidam
dicunt non valere si
cut testator voluit ut
hic. valet tamen pu
re ut ibi. vel distins
gue. secundum josh.
aut apponitur condiz

meus si filiam suam in ma
trimonio cum ticio colloca
uerit vel ex diuerso si non
collocauerit dato. x. aure
os seyo aut si ita scpsert
heres meus si seruum sti
chum alienauerit vel ex
diuerso si non alienauerit
ticio. x. aureos dato et in
tantum hec regula obser
uabatur ut p quam pluri
bus principalibus ostitu
cionibus significetur nec
principem quidem agno
scere posse qd ei pene no
mine legatus sit nec ex mi
litis quidem testamento
talia legata valebant qz
uis alie militum volunta
tes in ordinandis testam
tis valde obseruabantur
quimeciam nec libertates
pene nomie dari posse pla
cebat eo amplius nec he
redem pene adici posse sa
binus estimabat veluti si
quis ita dicat ticius hēs
esto si ticius filiam suaz in
matrimonio seyo colloca
uerit seyo quoqz heres
esto nihil em intererat q
ratione ticius coherceat
vtrum legati dacione an
coheredis adiectione.

Sed huiusmodi ser
pulositas nobis non pla
cuit z generaliter ea que
relinquuntur licz pene no
mine fuerint relicta vel ad
empta vel in alium trans
lata nihil distare eciam a
ceteris legatis constitui
mus vel in dando vel in a
dimendo vel in transferē

cio impossibilis heredi aut legataio si heredi non valet le
gatum ut hic. si legatario valet ut ibi. et qre eē. C. de his
que pe. no. l. i. t. **I**nterdicta. ut inquilmos sine p dijs ut
ff. e. si quis inquilmos. u. **P**robrosa. ut vestimenta in fu
nus. ut. ff. e. i. l. vuo alieno. §. fi. vl reliquias in mari. ut. ff.

de o. d. insti. l. pe. in
prim. v. **S**ecta. i.
ego qui sequor iustiz
ciam hoc tempore nō
paciō. sic. ff. de pac.
l. fi. m. fi. **D**e ad
ēpcione legatorum.
qz ambulatoria ē de
fundi voluntas vsqz
ad supmū vite exituz
ut. ff. de ademp. l. iij.
§. fi. et. l. se. iō post
data legata eciam de
eis adimendis videā

Hmus ac.
Dempco. adi
mantur. §. le
gata. ac. a **C**odis
cillis. §. testō confir
matis fm quosbā nō
aliter. sed nos otra
ut in aut. de resti. §.
deis. §. manifestum.
col. r. **F**irma.
ut si eodem testō fiat
videtur nec datuz. si
aliam voluntate vide
datū. sed postea ad
emptum. ut. ff. §. his
qz inte. de. l. i. et. ff.
del. i. si ita scriptum
sed vidz qz nulla talis
voluntas valeat cuz
videatur sibi repug
nare. ut. ff. §. reg. ut
l. ut repugnancia. q
est huic otraria sed
die qz ibi dicit repug
nancia qz fit ppter im
plicitate vtroruz. ut
ff. §. o. d. insti. si ticius
et habet locū predi
cta reglā qn non ap
paret que sit vltima
quo casu neutra valz
si autem apparet vlti
ma valet. ut. ff. e. l. m
h. l. phibet. c. **A**ljs
scilicet ut adimo. vel
pemitteo eius qd dedi
vel filia pmo eciam
nuda voluntate p sup
ta. ut si inimicus pos
stea sit factus legat
tarij. ut. ff. de adim.
le. l. iij. m. fi. et. l. iij.
d. **T**ransferri. fac.
ff. e. translatio.

do exceptis his videlicet
que impossibilia sunt vel
legibus interdicta aut a
liaspbroia hmoi em testa
mentorum dispositionem
valere secta meorum tem
porum non patit. **D**e ad
empcio legatorum huius

Adempcio legato
rum siue ex eodez
testamento ad
mantur legata siue codi
cill firma est siue contra
rijs verbis fiat adempcio
veluti si quis ita legaue
rit do lego ita adimant nō
do nō lego siū nō otrarijs s
alijs quibuscumqz vbis.
Transferri quoqz lega
tū ab alio ad aliū p velu
ti si qz ita dixerit hominē
stichū qz em ticio legau
seyo do lego siū i eodē te
stamento siū i codicillis h
fecerit qz cāu fil et ticio h
adimividetur et seyo dari

De lege falcidia huius
Vpeff ut de lege
falcidia dispicia
mus qua modus
nouissime legatis impos
tus est. Cū em. xij. tab. le
ge libera erat legadi po
testas vt licet §. totū pri
moniu legatis erogae qp
pe tū in ea lege cautū essz
vti legassz sue rei qz ita
ius est visuz ē hāc legan
di licēciā coartaē idqz ip
soz testatoz grā pmissuz
ē obid qz plerūqz itestati
moriebant recusantibus
scptis heredibz p nullo a
mimo iucro hēditates ad

n Et scio. sed si secus est non capax. nuquid ademptio a primo facta. valet. sic. ut. ff. de l. i. plane in prim. o De lege falcid. qualiter minuatur legata ad pncione vlt transacione dictum est. nunc qualiter. l. fal. minuatur. et ideo dicit sup est. 2c.

Vp est. falcid. dia ideo sic di. ta. qz ut faly. femi. sic hec lex legas. ta rescatur. vel die a falcidio auctore dis. ta ut a pbliciana a publicio dicta ut. j. s. ad. s. alie. a Qua scilicet falcid.

Vel. p. eciam. e. Vti. hec sunt ver. ba. xij. ta. d. Sue rei. id e. in re sua tota quam ipe legauit vlt. eciam alienauit. nam et aliena res legari potest ut h. et. ff. ad. l. fal. l. i. in pñ. et. s. del. s. non solum.

Tpso. rum. testato. rum. non tamen licet testatorib9 ea renu. ciare nisi i casu ut. ff. e. q. de bonis. s. fi. et. l. si debitor. ar. q. c. de pact. l. pe. ibi cum et alia regla sit 2c. h. hodie p. aut. h. cu tes. tator. q. est. C. ad. l. fal. q. e. f. Adire. fact. j. ti. i. s. sed quia heres. s. Sup. s. i. sup. coartanda leg. gandi lina. h. No. uissime. i. vltimo.

Legare. vel. eciaz. causa mortis donare nam et ibi locum ha. bet falcid. Item et in mortis causa capio. ne licet de hac quida. contradicant. et est p. eis. ar. ff. e. l. ac. ceptis. item in fideio. ut. C. e. l. ij. Item in donacione inter viuos que morte confirma. tur. non alias. ut. C. e. in donac. et in his habet locum q. h. de legatis dicitur

Dodrantem. i. nouem vncias totius hrditatis. sic enim dodrans dicitur. ut. s. de her. insti. s. hereditas. si ergo fir. at in contrarium. de singulis potest fieri. sed lo. i. quart. p. tis retractacio. et ipo iut. p. o. s. ita. eciam. rei veni. ut. ff. e. l. i. nea. in si. R. et. l. plaucius. et. C. e. l. ij. iam ergo non est q. sio an heres possit retinere falcidiam in vna re. nam no. pt. nt in dicta. l. plaucius. sed aliud qn. quis legat ptem bo. no. rum. tunc ei succurritur heredi suu rerum ptes sue estima. cionem dare maluerit. ut. ff. de l. i. non amplius. s. i.

Et cum questum. facit. ff. e. l. i. in singulis. m. Supra modum. i. sup. quartam. n. Minuit. alias. minuat. et sic

ire. Et sup hoc tam lex fu. ria q. lex aconia late sunt quaru neutra sufficiens ad rei osumacione videba. nouissime lata e lex falcid. dia q. cauetur ne plus le. gare liceat q. dodrantez totor. bonor. id e. ut su. vnus heres institutus sit. siue plu. es apud eu eo sue ps quarta remaneat. Et cu. questu. est duob9 here. dib9 institutis vel ut ticio et seyo si tich. ps a tota ex. hausta sit legatis q. no. ia. tim ab eo data sunt a sup. mod. onerata a seyo vero aut nulla relicta sint lega. ta aut q. pte eius dntaxat in pte dimidia minuunt a q. is quartam pte totius he. reditatis h3 aut aplus h3 ticio nihil ex legatis que ab eo relicta sunt retine. liceret placuit ut quartam p. tem sue ptis salua habeat et placuit posse quat. a re. tinere. Et enim in singulis heredib9 ro. legist falcidie poneda est. Quantitas aut primonij ad qua. raco. legis falcidie redigitur mortis tpe spectat. Itaqz

remanet ei tres vncie. que sut quarta totius. o. Quas. tam ptem. i. tres vncias. p. Quia is. s. seyus. q. Ma. bet. hoc inter rogatiue lege. et postea R. et placuit 2c. r. Retinere. s. quartam ptem sue ptis qua. iure hereditas. rio habet non autem datum causa ad implende condicioris si

ubi gra. si is qui centu au. reor. primoniuz in bonis habeat centu aureos lega. uerat nihil legatarijs p. desse si an aditam hrdita. te p. suos heditarios a ex. ptu. acillaz. hreditariaz. aut ex fetu pecor. tm. ac. cesserit heditati ut centu aureis legator. noie ero. gatis heres quartam ptem heditatis habiturus sit s. necesse e. ut nilom. q. rta. ps legatis det ha. Ex. diuiso si. lxxv. legauerat et ante aditam heditate in. tm. dcreuerint bona incen. dijs forte a naufragijs a. morte fuor. ut non aplius q. lxxv. aureor. s. b. avel. eciam minus relinqtur soli da legata dentur. Nec ea res danosa e heredi cui li. bez e. no. adire heditatez q. res effi. ut sit necesse lega. tarijs ne destituto testo. nil. osequant. cu. herede in. por. cone pacisci. Cu. au. te ratio falcidie legis po. nitur ante deducitur es. alienu. Item funeris im. pensa et precia fuor. ma. numissoru. tunc demum in

bi ab aliquo imputa. bit sibi in quartam. nisi in statu libero es. set datum. et de pec. cumia hereditaria de. qua ei dare pmittit. ut. ff. e. id. aut. et. s. dona. cau. mor. q. sta. tuliber. Item nec lega. tum a coherede reli. ctum sibi imputet ut. ff. e. in quartam nisi te. stator. hoc cauerit. ut. ff. e. l. q. s. aut. et. i. R. et. s. marcellus. ac. 2. Quantitas mortis. s. dele. s. si. peculium. q. e. So. ibi remanet seruus. quasi peculij dñs.

Legauerat. s. tres. ptes hereditatis. et quarta remanet. ita q. non habet locum fal. qz. centum habe. bat in bonis ut. s. di. ctum est. s. Ex. dis. uerso legata. dicunt. alias dentur. hoc lo. cum habet qn. res he. reditarie legate pie. rint. si autem legate. pereant distingue. aut erant pondere nu. mero vel mensura et tunc idem idem est q. h. dicitur. aut non. et tunc aut incertum ex. certis ut vnus de ser. uis suis. et tunc si om. nes peant. legatarij. damnū est. ut. ff. e. m. racone. s. diligenter. et. s. incerte. aut pes. mitus certa. ut stich9. et tunc perit legata. rio. ut. s. dele. s. si. res. legata. t. Ca. res. respondet tacite ob.

sect. m. q. d. nonne erit iniquu. opelli adire et non lucrari. et ita damnū sentire. u. Pacisci. i. aliqd. optet eos dare heredi ut adeat. et ita no. q. non p. omia. ecia. hodie sut. ex. quata fidei. omilla legatis. na. fidei. omillari9. opellit heres. dem. septum adire. et nil. ei. dat. ut. j. ti. i. s. sed si recuset. s. il. lud. est. in. ghalibus fidei. omillis. s. in. specialib9. v. Cu. alienu. ecia. cum ipsi heredi debebat. tpe. mortis. licet. ofusi. one. sit. factu. in. debitū. ut. ff. e. q. fundus. et. C. e. ir. ritu. ni. si. ex. p. sse. p. hibeat. ut. ff. e. l. i. s. fi. p. Funeris. non. monumti. ut. ff. e. l. i. s. fi. p. Seruoz. mos. erat. anz. ti. htus. ut. q. suos. si. habeat. vnu. vel. plures. em. t. q. hono. ris. causa. fun. testatoris. pileati. ancederet. quo. facto. stati.

intelligunt manumissi. et sic illoz manumistorz de hie pre
cu. et fac ad hae poficionē. C. de lati. li. tol. q. 5. q. dñi vel
die q. testator alicui. x. legavit ut alienū suū redimet les
gatus et manumittet. S. B. ei legato n̄ de hie falcidia m̄
si de eo q. sup̄ est forte fca empcone ut. ff. s. fideio. li. i. de
cem. et. ff. e. q. a si nō
suus. si aut ut suum
ppum legatarus ma
numittet. et tūc nuls
lā patiē falcidiam les
gatus. et ita h̄ p̄
cia deducit ut falcid
diā nō paciant. ut. ff.
e. si suū. et. l. i. iul. ac.
a Racio habita. f.
estimacione rez. non
ex affectio ne s̄ omū
estimacione. ut. ff. e. l.
p̄cia. b Pro rata
ut ita q̄rtam de hie
heres si n̄ ei dimiser
rat testator vel si ali
qd erat residuum pes
nes eū adhuc de hie
ad sup̄lecōnem. vel
q̄ntavel ecia m̄llesis
mā ut. ff. e. m̄ q̄ntita
te. q. si. et fac ad B. C.
e. l. ij. et. ff. e. l. plau
cius c Itaqz si fin
gam retento cau q.
hēbat in bois q̄d im
gēta. d Octava. s.
q̄d im gētoz. q̄ e q̄
q̄nginta. et ita hēbat
hēs p̄ma q̄nginta.
a h̄ alia q̄nginta s̄
tracta et sic cētuz. et
sic q̄rtā. e. q̄ngē
tos. i. eto cau q̄s hēs
bat in bois q̄d im gē
ta. et sic legavit v̄l
quā hēt cētum
f De hie im p̄pe po
nē de hie q̄ ad id q̄s
excedit. et p̄pe q̄ ad
q̄rtā q̄ e m̄ bois. et sic
sem̄ positū v̄ b̄ū p̄pe
et im p̄pe ponē ut. ff.
s. offi. p. o. l. ij. q̄ nō
q̄ l. fal. cessat i muls
tis casibz q̄s dicas ut
dixim⁹ in auē. de hie.
et fal. q. h̄mc nob.

De fideo. h̄ditatibz. Justinian⁹ post tractatū legatorz
s lege fal. pus q̄ s fideio. tractavit. qz lex falcidia i lega
tus pus. fuit mueta. q̄ in fideio. fm. p. vel sic. dē m̄ e del. s. q.
qz de fideio. sum⁹ polliciti dicē. ut. s. del. q. h̄ ne in p̄mis.
et id s fideio. tractem⁹. et qz s fideio. aliud gñale. aliud
sp̄ale. gñale vero digni⁹. s gñali p̄movideam⁹. ut. i. e. in
Vnc tūseam⁹. sciend⁹. q. d. tra p̄n. et. i. ti. i. m̄ p̄n.
ctaturis nob s fideio. qz eoz ap̄ d̄tiq̄l alie sē hēs
bat tractat⁹ ne q̄d atiq̄tatis p̄mē igref. qre dica
m̄ s fideio. gñalibz et sp̄alibz ut ar. s testa. in p̄n.
a Quibz ut spuris. et i his nil innouat nā nec hodie vas
let fidei om̄issuz. ut. ff. s iur̄ fis. n̄ intelligit. q. i. ij. et. ij. et

relig ita rō habeat ut ex
eo quartaps apud here
dez maneat tres vero ptes
inter legatarios distribu
antur p rata scilicet porcō
ne eius qd cuiusqz eoz le
gatu fuerit. Itaqz si fin
gam⁹ q̄dringentos aure
os legatos eē et p̄monij
q̄ntitatē ex q̄ legata ero
gari optz q̄dringētoz eē
q̄rtaps singulis legata
rijs dz de hie qz si trecētoz
q̄nquaginta legatos fin
gam⁹ octava dz de hie qz
si q̄ngētos legaverit in
cio q̄nta deinde q̄rta de
hie dz. An em̄ de hie dū est
qd ex bonoz quātitatez
e deinde qd ex bonis ap̄
hēde remanē optz. De fidei
com̄issarijs subtra:

Vnc transeamus
ad fidei om̄issa sed
pus e ut de here
ditatibz fidei om̄issarijs
videamus. Sciendum
itaqz e om̄ia fidei om̄issa
primis t̄pibz infirma esse
qz nemo inuitus cogebat
p̄stae id de q̄ rogat⁹ erat.
Quibz em̄ n̄ poterat here
ditate vel legata r̄limq̄re

C. s naturali. li. i. i. et. ij. et. C. ad. l. fal. l. ecia si. az. fuit et a
lij q̄ cap e n̄ poterat nec p̄nt. ut. s. del. q. legari. dixim⁹. et
m̄ his oibz nil innouat. ut m muliere q̄ trāsit ad favota in
fra t̄pus luctus cui ab exneo relinquit non p̄t. ut. C. de se
nup. l. i. et s m̄cel. nup. l. si quis incesti. b Nulla. i. muls

la cccahione. c Vi
culo. i. actōne. s per
offm̄ iudicis. ut. ff. s
x. fig. pecūie x̄ybum
q. actōes. d Per
sonaz. capaciū dū
tarat. n̄ eaz q̄ sūt nō
capaces. s q̄bz. s. lo
cut⁹ e. et dic p̄sonaz
rū q̄rūdā. In
ponē. s. ut fidei com̄
p̄tē gñat i om̄ibus
f Et p̄lare. i. p̄lo
expedies. s Tut
dictōne. s. ut cotidie
ius s h̄ iddēt.
h In assidua. i. ut
assidue s h̄ us iddāt
i Eoz. fidei om̄isso
rū. k Create⁹ ut
ff. de o. r. g. iur. l. ij. q.
post demde diuus ac
l In p̄mis. s. qz ius
fidei om̄issoz exp̄o
turi sum⁹. qm̄ aut fi
deio. v̄nūsalia q̄ sine
gl̄aria sūa h̄nt natu
rā om̄it. ḡ a s̄eo in
p̄mis nōnd e. sic q̄
dz a s̄tmuāt. s. del.
q. h̄ ne i p̄mis m̄ In
stituat. p̄t eē ab ite
stato ut. i. e. l. q. p̄. q̄
ē oē. n Inutile
nō n̄valē testm̄ sine
h̄ de sic. ff. s h̄l q̄ in
tel. s. l. p̄rie. a. ff. s
codicil. l. fi. o Co
dicōe. q̄ a q̄ sūt im
plēde dic ut. ff. e. fca
q. si s̄b odicōne
p Permanz. nō qd
sel e sp̄ erit sic. ff. de
m̄. l. eē h̄ h̄. s. q̄
pap. et. ff. s h̄. i. i. r.
l. ei. q̄ solucō m̄ fi
q Aliqñ. i. s̄m̄m̄
ius. ut p̄ treb. ut stati
dicef. nā cia t̄i h̄ebāt

si relinqbant fidei om̄itte
bāt eozuz q̄ cape ex testō
poterāt et iō fidei om̄issa
appellata sunt qz nulloviz
culo iuris s̄ t̄m̄ pudore eo
rū qui rogabāt s̄tmebāt.

Postea diuus p̄m⁹ au
gustus semel iterūqz ḡta
p̄sonarū motus vel qz per
ip̄ius salutem rogatus q̄s
dicereēt a ob infignez q̄rū
dam p̄sidiā iussit osulibus
auctoritatē suā interpo
nē qd qz iustū videbāt et
populare erat paulati dū
suz est in assidua iur̄dictō
ne tantusqz eozū fauor fa
c⁹ e ut paulati eē p̄to. p̄
ul create⁹ qui fidei om̄issif
ius diceret quē fidei om̄is
sariū appellabāt. In p̄
mis igit̄ sciendū est opus
esse ut aliquis recto iure
testō f̄cobēs instituat ei⁹
qz fidei om̄ittat ut eā hē
ditatē alijs instituat alio
qñ inutile e testm̄ in q̄ nēo
hēs instituit. Cū igitur
aliq̄s se p̄serit lucius tici⁹
hēs esto p̄t adicē rogo te
luci tici ut cū p̄mū poteris
h̄ditatē meā adire eā ga
po seyo iddas et restituas

Aliqñ. i. f aliud ius n̄ eit loco h̄ditif h̄ legatarij ut p pe
galianū. h̄ qd itm̄z institut⁹ q̄rtā ut. i. e. q. h̄ qz et. s. post q̄.
z Trebellio. a hic dē m̄ fuit trebel. se. ut maced. a macedo
ne ut. ff. ad maced. l. i. ac. f Cōsulibz. f. ex̄ntibz. s Om
nes. ymno n̄ oēf. eē p̄ treb. ut. i. e. q. s̄. fo. l. h̄ dicat oēs
nō t̄n̄ dic̄ tote. l. i totū. s̄ jo. l. dic qñ s̄ tota eāt rogat⁹ hēs
bat locū qd h̄ s̄. h̄ at̄ t̄tēta q̄rta e rogat⁹ h̄z locū qd s̄.
t Tuili. vel eē p̄tozio. dūmō tales sint p̄to. sic q̄ sint t̄n̄ h̄z
torie ut sūt p̄hucutorie ut. ff. s act. et ob. i. conerarijs. q. ff.
e. l. i. q. q̄uil. sec⁹ m̄ penalibz ut. i. s act. q. penales u. h̄ dē
ditatē. n̄ fca cessione actōnū. alias ei eē dircas h̄z ex noie ce
dētis v Recusabāt sic. s. r. i. i p̄n. p̄ Cōsulibz. f. ex̄ntibz

Ex lege. i. e. differē
cie. sicut p. legē fal.
defalcatur specialia
legata. vt. s. ti. i. §.
cū. et. §. i. ita gene-
rale fideicommissum. defal-
cat p. pegasianū se.
con. ut hic. et nō tri-
plicem esse quartam.
vna dicitur iure natu-
re debita. vt que des-
bet filijs et filiabus.
et inferioribus et su-
perioribus. et quib9
dam insueralibus.
vt. C. d. mos. te. cū q̄
rit. et. l. pentib9. q̄ e
aucta i. aut. d. triē. et
se. §. i. et s. dē sbitū
bōoz. subsidiū ut. C.
de mos. te. si totas. a-
lia q̄ debetur iure in-
stitutionis. vt ex sin-
gularibus legatis.
et fideicommissis. ut. s. t. i.
alia q̄ dicitur trebellia-
nica. vt. §. e. §. sed qz
lz fuerit p. pegasia s-
num inducā. vt hic.
Item est q̄rta quedā
vt que debetur ex cō-
stitutione diui pij fi-
lio ar. rogato. ut. s. d.
atop. §. cum autem.
Item est et alia. vt i
aut. q̄bus mo. na. effi-
le. §. si quis igitur.
coll. vj. Acursius.

Potest autem quisqz et s
parte restituenda heredē
rogare. et libez. e. vel pu-
re vel s̄b condicione relin-
quere fideicommissum. vel ex
certo die. **R**estituta at
hereditate is quidem qui
restituit nichilominus he-
res pmanet. **S**s vero qui t̄
cipit hereditatē. aliqñ he-
redis aliqñ legatarij loco
habebatur. et in neromis q̄
dem temporibus trebellio
maximo. et anneo seneca o
sulibus senatus consultus
factū est. **Q**uo cautum est
vt si hereditas ex fideicō-
missi causa r̄stituta sit. om-
nes actiones que iure ciui-
li heredi et in heredem cō-
peterent. ei et in eum dare
tur. cui ex fideicommissio
restituta est hereditas. **P**
ostquā senatus consul-
tum p̄tor vtiles actiones
ei et in eum qui recipit he-
reditatem q̄si heredi et in
heredem dare cepit. **S**s
quia heredes scripti. cum
aut totam hereditatē aut
pene totam plerumqz res-
tituere rogabantur adire
hereditatē ob nulluz ul
minimum lucrū recusabāt
atque ob id extinguēban-
tur fideicommissa. postea
vero vespasianū augusti tē-
pibus pegasio et pufione o-
sulibz senat9 censuit. vt ei
qui rogatus essz heredita-
tem restituere p̄inde lice-
ret quartā ptē retinere. sic
et ex lege falcidia et ex le-
gatis retinere ocedit. **E**x
singulis qz rebz que
p̄ fideicommissum relinquit
eadem pmissa retencio est
p̄ qd sena. o sul. ipse heres
onera hereditaria sustine-
bat. **I**lle aut qui ex fideicō-

missio recipiebat ptem hē-
ditatis legatarij p̄ciarij lo-
co erat id ē eius legatarij
cui ps bonoz legabat. que
spēs legati p̄ticio vocaba-
tur qz cum herede legata-
rius p̄ciabat hereditatem
Vn que solebāt stiploēs in-
ter heredē et p̄ciariū lega-
tariū interponi eedem inē
ponebant inter euz qui r̄
fideicommissio recepit here-
ditatē. et heredē. i. vt lucz
et dānū hereditariū p̄ ra-
ta parte inter eos dñe fit
Ergo siquidez non pl9
q̄ dodrantem hereditatis
scriptus heres rogat9 sit
restituere. tunc ex trebelli-
ano senatus consulto resti-
tuebatur hereditas et in
vtrūqz actiones heredita-
rie p̄ rata pte dabant. **I**n
heredez quidē iurē ciuili in
eū vero qui recipiebat he-
reditatē ex senatus o sulto
trebelliano tanq̄ in heredē
At si plus q̄ dodrantes ul
eciā totā hereditatem res-
tituere rogatus sit. locus
erat pegasiano senatus o-
sulto vt et heres qui semel
adierit hereditatem si mō
sua voluntate adierit siue t̄
tinuerit q̄rtaz ptem siue re-
tinere noluerit ipse vniuer-
sa onēa hēditaria sustinebat
Sed q̄rta quidem reten-
ta q̄si ptis et p̄ pte stipula-
ciones interponebantur tā
q̄ inter p̄ciarum legatari-
um et heredez. **S**i vero
totā hereditatem restitu-
eret empte et vendite he-
reditatis stipulaciones in-
terponebant. **S**ed si re-
cuset scriptus heres adire
hēditatē ob id qd dicat eā
suspectā esse q̄si damnosaz
cauetur pegasiano senat9

Permiffa ē. i. per
se. cō. trebell. s. vt ab
herede non a legata-
rio grauato alij dare
vel restituere ut dice-
mus. §. t. i. §. i. accur.
Post consultum. s.
pegasianum
Sustinebat. s. oia
e. **P**artem. s. dodrā-
tem. Acursius.
Solebant. s. iure
vetustissimo. s. in pla-
nam legatarius non
sustinebat onera. et
ideo hec stipulacio i-
terponebatur. s. euz
ho. legata fideicomif-
fis sint adequata. vt
s. del. §. i. in fideicō-
missio. diuidāe onera
inter heredē et fidei-
commissarium. vt. §.
pr. §. §. a. §. §. qz sti-
pulations. patet qd
hec legata vniuer-
salia seu particlaria
sine stipulacione de-
bent transire euz one-
re. et fa. ad hunc. §. ff.
del. ij. si quis seruum
§. si. et. l. se.

a Interponi. puta qñ legebatur dodrans. Acursius
b Comune sit. h hac stipulacione non ineposita. oia onera
 erāt heredis rogati occasione qñte quā retinebat. vt. j. e. g.
 at si plus. **c** Ergo. qz tūc demū locū habet. se. cō. pe.
 galianū. qñ vel totū vel vltra dodrantes heres rogatus ē
 restituē. g. rē. **d** Parte. s. e. g. restituta. qñ so. vt ibi
e Vniuersa onera.
 nisi stipulacionē sup
 dictam interposuissz
 vt. s. e. g. postq. a h
 subicit. Acursius
f Si vero restituē
 ret. s. spōte. nā pote
 rat quartaz retinē p
 pegasianū. ut. s. e. g.
 post. Acursius.
g Interponebanē
 fac. ff. s. pecul. si cre
 ditor. et. ff. man. he
 redem. g. fi.
h S3 dānosā. licet
 causam non assignet
 quia varie sunt hoim
 volūtates. vt. ff. ad
 trebell. qz poterat.
i Quo casu. id ē cū
 p trebell. restituat
 tota. vel die p pega
 sianū. scz in casu po
 sito. vbi coact9 adit
 si vero nō coactus h
 sponte secus. vt. s.
 e. g. si vero totam.
l Vtroq. s. trebelliano
 quia ml retinebat et
 pegasiano. quia co
 gebatur. et ita q ad
 smaz concurrūt. q ad
 vba em non concur
 runt cum alio casu v
 num et alio aliud loq
 batur. Acursius.
m Sed qz dixi inter
 poni stipulaciones.
 ex se. con. pegas. rē.
n Casibus. scz apē
 solēnitatem vboruz
 vt dicunt. vel tūc qñ
 is cui restituta erat
 non erat soluendo.
 vnde inutilis erat sti
 pulacio. vel verus
 hos capciosos modos
 nescimus qui sunt.
o Simplicitas. nō
 simplicitatem amicā
 legis. et fa. j. de legit
 ei. ag. suc. g. nos vero
 et. ff. de dolo. l. i. in
 principio.
p Suggestis. hic
 nota q in sententia
 sunt allegaciones re
 petende
q q postea. qz pūf
 fuit trebellianus. Ac

consulto vt desideranti eo
 cui restituere rogatus est
 iussu p̄toris adeat et resti
 tuat hereditatem p̄indeqz
 ei et in eum qui recipit he
 reditatem actiones danē
 ac sui iuris est ex trebellia
 no senatus consulto q̄ cāu
 nullis stipulacionibus est
 op9 qz simul et huic qui re
 stituit securitas dat̄ et acti
 ones hereditarie ei et in eū
 transferunt qui recipit he
 reditatem vtroqz senatus
 consulto in hac ocurrente
 specie **S**ed quia stipula
 ciones ex senat9 consulto pe
 gasiano descendētes et ip
 si antiquitati displicuerūt
 et quibusdā casibus cap
 ciosas eas homo excelis in
 genij papinian9 appellat
 et nobis in legibus magis
 simplicitas q̄ difficultas
 placet. ideo omnibus no
 bis suggestis tam similitu
 dinibus q̄ differentijs vt
 usqz senatusconsulti placuit
 exploso senatus consulto
 pegasiano qd̄ postea sup
 uenit omnem auctoritatē
 trebellianō. sena. consulto pre
 stare vt ex eo fideicommissa
 rie hereditates restituantē
 siue habeat heres ex volū
 tate testatoris q̄rtam siue
 plus siue min9. siue nīl peni
 tus vt tūc qñ vel nichil vel
 min9 q̄rtā apud eū remanz
 liceat ei vel q̄rtā vel qd̄ deē
 ex nostra auctoritate. reti
 nere. vel repetere solutum.
 qñ ex trebelliano senat9 d̄

q Quartā. s. de bonis hereditatis. detracto tñ alieno ere
 vt. C. e. h sine scriptura. **t** Licet. etiā qñ volūtatez de
 functi iut isto. scz institucionū. vt. C. ad. l. fal. si vt allega
 tis. hodie forte contra. fm q̄sbam. vt in auē. de here. et fal
 . g. si vero exp̄sse. **s** Solutū. ppter facti non iut ignorā
 ciam. vt. C. ad. l. fal. error. **t** Actionibus. s. creditozuz
 non legatoz. fm. b.
 vt. ff. e. l. i. in fi. et. l.
 apud. i. Rē. Sed a le
 gatus respondet
 cum eis fideicommissa
 raria portio non suffi
 ciat. sic tñ ut tocius
 hereditatis q̄rtā si
 bi reseruetur. vt. ff.
 ad tre. l. i. g. si is qui
 fm jo. hazo dē. C. ad
 tre. l. ij. h illa fm sup
 dictam d̄ istinctionez
 intelligitur
u Si vero restituē
 ret q̄ restitucō fit re
 et vbo. re vt si pacta
 tur res hereditarias
 a fideicommissario pos
 sideri. vel totas vel a
 liquas eaz. hac men
 te. ut restituat here
 ditas. vbo autē sic.
 restituo hereditatem
 tibi licet corpaliter
 rez possessio nē non
 ēdā et ex tūc res hūe
 fideicommissarij in v
 troqz casu. vt. ff. ad
 tre. facta. Sed num
 quid etiā añ factam
 restitutionem est fi
 deicommissarius d̄is
 vt. C. omnia. del. l. i.
 . g. sed quia. Rē non
 qz ante restitutionē
 omnia facit heres. et
 etiam manumittit ser
 uum hereditariū. q
 nō facēt si alius esset
 dommus. vt. ff. ad
 trabel. marcellus.
 g. re s. et. l. si heres
 institutus. g. si heres
 nec obstat dicta lex.
 omnia. del. q̄ dicit da
 ri rei vē. fideicō. ge
 nerali. nam est intels
 ligendū ex q̄ hēditas
 est instituta. vel spe
 ciale in rebus aliena
 tis vt ante restituta
 hereditatem deē fi
 deicommissario utilis
 rei vend.
r Competit. qz p
 omnia est ut heres.
 vt. ff. q̄ cum eo. l. si
 filius. g. finali.

sulto p rata porcione actō
 nibus tam in heredē q̄ in fi
 deicommissarium op̄tētibz
 si vbo totam hereditatē re
 stituerit spōte om̄s heredi
 tarie actōnes fideicommissa
 rio et aduersus eū op̄tunt
Sed etiam id quod p̄cipu
 um pegasiani senatuscon
 sulti fuerat vt qñ recusa
 bat heres scriptus sibi da
 tam hereditatez adire ne
 cessitas ei imponeretur to
 tam hereditatē volenti fi
 deicommissario restituere
 et omnes ad eum et dē euz
 transire actiōes. et hoc tñ
 ponimus ad se. cō. trebelli
 anum. vt ex hoc solo neces
 sitas heredi imponatur si
 ipso nolente adire fideicō
 missarius desiderat resti
 tui sibi hereditatem nullo
 nec dampno nec omodo
 apud heredem remanente
Nichil autem interest.
 vtruz aliquis ex asse heres
 institutus aut totam here
 ditatem aut p parte resti
 tuere rogatur an ex parte
 heres institutus. aut totā
 eam ptem. aut ptem ptis
 restituere rogatur. Naz et
 hoc casu eadem obseruari
 p̄cipimus q̄ in tocius here
 ditatis restitucōe dixim9
Si q̄s vna aliqua re de
 ducta siue pcepta q̄ quart
 am continet. veluti fundo
 vel alia re rogat9 sit here
 ditatē restituere. simili mō
 ex trebelliano senatus con
 sulto restitucio fiat. p̄inde

Fuerat. ut. s. e. g. sed si recuset. **A**pub heredem. cui
etiam cauebit fideicom. de p. stando eu. indenem futur. occa
sione hereditatis. ut. ff. ad tre. cum hereditas. et etiam p.
futuris h. z. exceptione. ut. ff. ad tre. l. i. i. g. qua. q. h. h. cau
cio. de qua s. d. q. l. iter fit. s. p. officiu. iud. postulate eo cui
est restituenda hereditas. vel quotta p. s. no. autem sic si sin
gulare fideicom. fit i.
licitum. ut. ff. ad tre.
l. nam quod. s. no. om
nes. vel etiam postu
lante procuratore
eius cui sit mandatu
nec sufficit cauere de
rato. ut. ff. ad tre. q.
dam. s. i. Accursus.

ac si quarta parte retenta
rogatus esset reliqua her
editate restituere. **S**i
illud interest quod altero
casu. id est cum deducta si
ue percepta aliqua re siue
pecunia restituitur here
ditas in solidum ex eo se
natu. cōsulto actiones tñs
feruntur et res que rema
net apud heredem sine vl
lo onere hereditario apd
euz manet quasi ex legato
ei acquisita. altero vero ca
su. id est cu. quarta parte
retenta rogatur heres re
stituire hereditatem et re
stituit scinduntur actiones
et pro do. drante quidem
transferuntur ad fideicom
missarium pro quadrante
remanent apud heredem.
quinciam licet vna re ali
qua deducta aut percep
te restituere aliquis here
ditatem rogatus est. in q.
maxima pars hereditatis
contineatur eque in solid
transferuntur actiones et
secu. deliberare debet is cui
restituatur hereditas an
expediat sibi restitui. **E**
adem scilicet inueniunt
et si duabus pluribusue de
ductis perceptisue rebus
instituire hereditatem ro

Nihil dymus.
ut. s. e. g. s. h. quia sti
pulationes et p. g.
Et nota qd iuris est i
toto qd ad totum. idē
est in parte qd ad pte
ut. ff. de acq. her.
si seru. et. ff. de usu
qui scit in pn. ar. o.
ff. de euic. ex nulle
Si q. s. quartam.
vel etiam minus q. ta
s. tñ agie ad supple
mentum. vel retine
bit. ut. ff. e. l. i. g. si
heres. excepto in fi
Remanet. fact. C.
de here. insti. quoc.

Actiones. l. creditorum. quod dic. ut. s. e. g. s. q. in fi.
Preterea. licet. i. quis. **R**ogare in codicillis. Ac
Restituat. ideo potest ab hns fideicom. relinquere. qm
sua sponte relinquere legitimam hereditatem videtur no
instituto aliu. ut. C. de iure co. l. conficiuntur. s. i.

Valeant. Sed q. iure s. est verum. antiquo non. ut. ff.
del. i. l. i. itē nouo no
ut. C. omnia. s. l. ij.
dic. g. atiq. i. iure lo
cum hēe q. h. dē vel
dic. q. dicta. l. i. del.
i. s. m. noua iura loqui
tur. s. m. que equipa
rata sūt legata fidei
comissis. ut. s. del. s. h.
non vsq. Accursus.

Sed si certa sum
ma deducta perceptaue q.
quartam vel maximam p.
tem etiam hereditatis cō
tinet rogatus sit aliquis
hereditate restituere. idē
iuris est. **Q**ue autem di
xim. de eo qui ex asse insti
tutus est eadem transferi
mus et ad eum qui ex par
te heres script. ē. **P**re
terea intestat. q. moritu
rus potest rogare eum ad
quem bona sua vel legitti
mo iure vel honorario pti
nere itelligit ut heredita
tem suam totam partem
ve eius. aut rem aliqua. ve
luti fundum pecunia alicui
restituatur cum alioquin le
gata. nisi ex testamento nō
valeant. **C**um q. cui ali
quid restituitur. potest ro
gare ut rursus alij totum
aut partem. vel etiam ali
quid aliud restituatur. **E**
quia prima fideicommissio
rum cunabula a fide here
dum pendent et tam nom
q. substantiam acceperūt
Ideo diu. august. ad ne
cessitatem iuris eadez tra
xit nuper. et nos eundem
principem superare contē
dētes ex facto quod tribu
manus vir excelsus et que

A Cum restituat. et em quantum honoratur et honorari potest ut. 3. ti. i. §. hoc solu. **B** Sed quia nomen. non nomen consequens rei. ut. s. de dona. §. est et aliud. **C** Detrahit. si iura sunt. s. e. in pn. **D** Ex facto. i. ex questione de facto. **E** Constitucionem. ut. C. §. fideicom. l. fi. **F** Legittimus. nota testes quique in codicillis necessarios esse. ut. C. de codicillis. l. fi. §. fi. et de fideicom. l. fi. ibi sed hinc ne. v. 28.

G Habere. si nullo die hodie corrigitur. s. cum nulli deferae in iure. ut. C. §. iurius. l. fi. et. l. generaliter. §. fin autem. **H**. non quia hec est posterior iustitiam. ut. C. de fideicom. l. fi. et ita est iste specialis casus in quo quis appellatur iuratus. **I** Jurauerit. nam in omni casu erat olim iurandum. et in omni caplo. ut. C. de iure calup. l. i. in pn. hodie sufficit semel iurare. ut in aut. de his qui ingre. ad ap. §. fi. **K** Coartari. non appere contumaciam non iuratus eum condemnari. ut. C. §. iur. calup. l. ij. §. fi. Acurus florenti. k. Eadem. s. ut compellatur iurare. vel soluere.

L Quod si dixi quod tumor fuit non iurando nunc quod iuravit et per sacramentum fuit condemnatus. vel etiam antequam iuret. sed post negaverat relictum. ut in fi. huius. ti. dicemus statim Acurus.

M Subtilitate. que est ut ex quo est voluntas non solennis. non valet ea que facta sunt. ut. C. de fideicom. l. fi. veritas. et. C. de testamendis non dubium. §. illud.

N Solutum cogendus si quo coartat ex non solenni voluntate. sic si soluitur inutiliter relictus. sic et verum quod est non dicitur. ut. C. de fideicom. l. fi. veritas. que est extra. Solutio. qui dam dicitur quia ubi solemniter testari vo-

tor sacri palacii suggestit constitutionem fecimus quam disposuimus si testator fidei heredis sui commisit. ut vel hereditatem vel speciale fideicommissum restitueret et neque ex scriptura neque ex quinque testimoniis numero que in fideicommissis legitimis esse noscitur possit res manifestari. sed si vel pauciores quam quinque vel nemo penitus testis interuenerit. tunc siue pater heredis siue alius quicumque sit qui fidem heredis elegerit et ab eo restitui aliquid voluerit si heres perfidia tentus adimplere fidei recusat negando res ita esse subsequenter. si fideicommissarius iurandus ei detulerit. cum prius ipse de calumnia iurauerit. necesse eum habere vel iurandum subire quod nihil tale a testatore audiuit vel recusantem ad fideicommissum vniuersitatis vel specialis solutionem coartari ne deprecatur ultima voluntas testatoris fidei heredis commissa. **E**adem obseruari censuimus et si a legatario vel fideicommissario aliquid similiter relictum sit. **Q**uod si is a quo relictum dicitur postquam negauerat confiteatur quidem aliquid

luit et non fecit. habeat locum lex contraria. ap. si noli testari solemniter habeat locum quod hic dicitur. ut ar. ff. de codicillis. l. i. sed hec falsa est. quia et hic de testatore loquitur qui solemniter facit ut ibi si testator. et fidei heredis. Alij ut. b. dicebant esse distinguendum. an dicat heres. non est verum tibi legatum esse. in quo casu cogit per bar. esse etiam in solenne. eo salvo. ut si deferae

sacramentum iuret andicat non potest petere quia in minus solenne in quo casu cogetur. ut hic. si hic non valz quia in hoc. impediret et negare quod esse non dicitur. ut. ff. de tri. illud. §. pe. dicitur §. in Jo. an ab initio confiteatur relictum et tunc non tenet ex non solenni voluntate. ut in l. illa contraria. au negauit sed fuit postea sacramentum vel per probationes iudicis vel solato iuramento confiteatur relictum. tunc iurare compellitur ut ita ratione sui mendacij teneatur ut et ar. in aut. de trien. a se. §. studium. et. §. ad §. o. **De rebus singularibus fideicommissi.** §. gualibz. s. t. i. dixit nunc de specialibus. dicit

Potest. singulariter si solus generaliter. ut. s. ti. i. **P** Vel legatarium. seque rogare. ut aliquid alicui restituat.

Q non possit. anti quo iure inspecto. sed nouo iure aliter est nam potest a quilibet qui amos quicumque modo legari. et fideicommissi. ut. C. omnia §. i. i. §. fi. et §. stati subicit.

R Alterius. refert tamen an leget rem extranei an heredis. **P**rimo casu distinguitur. an seuerit alienam vel credidit suam. **S**ecundo non. ut. s. del. §. q. autem. et. ff. del. §. l. vnu ex familia. §. si rem.

S i ipse. s. legatarij

a se relictum esse. sed ad legis subtilitatem decurrat omnino soluere cogendus est. **De singularibus rebus per fidem. relictis. Rubrica:**

Potest autem quis etiam singulares res per fideicommissum relinquere. veluti fundum hominem vestem. argentum. pecuniam numeratam. vel etiam ipsum heredem rogare ut alicui restituat vel legatario legari non possit. **P**otest autem non solum proprias res testator per fideicommissum relinquere sed heredis aut legatarij aut fideicommissarij. aut cuiuslibet alterius. Itaque et legatarius et fideicommissarius non solum de ea re rogari potest ut eam alicui restituat que ei relictum sit. sed etiam de alia siue ipsius siue aliena sit.

Hoc solum obseruandum est ne plus quisquam rogetur alicui restituere quam ipse ex testamento cepit. Nam quod amplius est inutiliter relinquatur.

Cum autem aliena res per fideicommissum relinquatur necesse est ei qui rogatus est aut ipsam redimere et prestare aut estimationem eius soluere

Intuitu facit s del. i. plane. ij. l. i. §. fi. et l. videns. et ff. del. iij. l. i. §. sciens. et l. iij. §. jul. et l. legatarius. S3 otra in dicta l. plane. §. si cui. §. ibi stetit per legatarium qm9 meliorem acceperit. vel melior videtur esse quem elegerit. licet deterior em elegerit. vt ar. j. de act. §. pres. terea. Item ar. otra. ff. del. ij. imperator. §. i. ibi em vero. ac. S3 hoc quod hic dicitur. intellige qm in quantitate legatur alicui. et in quantitate oneratur. ibi autē quando quantitas datur et in specie grauat. quo casu tantum uidetur estimasse speciem suam legatari9 accipiendo quantitate vt ex eadez lege colligitur. Item ff. ad l. fal. §. et si non seruus in pn. §. et ibi eodem modo R3. qz. quantitas erat legata. et onus erat positum in faciendo. Sed cum quantitas legatur et in quantitate grauatur. sicut hic loquitur. nunqd qz tam iur fal. potest oneratus retinere. siue sit legatarius. siue fidei omis. qui sit grauatus. quidam qz sic. vt ff. ad l. fal. penas. §. si. §. nos contra. vt in e. l. fal. si in cer. §. nunqm. et de vul. sub. coheredi. §. cum filie. ac.

Cum autem libertas extranei. licet eē crediderit suum vt ff. de fidei omis. l. liber. paulus R3. ij. et l. alieno. in pn. §. in pecuniaro legato distinguitur. scilicet si ignorauerit rem alienā vt s dele. §. qz autem et. §. non solum. ac.

Non vendat. vel etiam si vendat ultra iustum precium vendere vult nam tunc per inde est ac si n vendat. vt ff. del. iij. si dubiu. §. si. acc.

Sed modo interposicio est.

Nihil. si em aliquid etiam modicum relinquitur alicui vt vendat. et ille legatum accepit compellitur vendere. vt hic et C. de fidei omi. here. debet. et l. si rem donatam et C. ad l. fal. si ea cuius seruum.

Libertas quoqz seruo per fideicommissum dari potest. vt heres eum roget manumittē vel legatarius vel fidei commissarius. Nec interest vtrum de suo proprio seruo testator roget. an de eo qui ipsius heredis aut legatarij. vel etiam extranei sit. Itaqz et alienus seruo redimi. et manumitti debet. qz si dominus eum non vendat. si modo nihil ex iudicio eius qui relinquit libertatē recepit. non statim extinguatur fideicommissaria libertas. sed differtur. quia possit tempore pcedente vbi cunqz occasio serui redimendi fuerit prestari libertas. Qui autem ex fidei commissi causa non manumittitur n fit testatoris libertus etiam si testatoris seruus sit. sed eius qui manumittit. At is qui directo testamento liber esse iubetur. ipse testatoris libertus sit. qui etiam orcinus appellatur. nec alius vll9

Recipit scz dominus istus. p. Differtur. quod differtur non aufertur. sic. ff. de iud. cum furiosus. Ar. otra. C. de iust. test. sanctimus. §. fi. et

ex directo testamento libertatem habere potest qm qui vtroqz tempore testatoris fuerit et quo faceret testamentum. et quo more retur. Directa autem libertas tunc dari videtur. cum non ab alio seruum manumitti rogat. sed velut ex suo testamento ei competere vult. Verba autem fidei commissorum hec maxime in usu habentur. peto. rogo. volo. mando. fidei tue committo. que per inde firma sunt. atque si omnia in vnum congesta essent.

De Codicillis Rubrica:

An te Augusti tempora constat codicillorum ius in usu non fuisse. sed primus lucius lentulus. ex cuius persona etiam fidei commissi ceperunt codicillos introduxit. Nam cum decederet in affrica. scripsit codicillos testamento confirmatos. quibus ab augusto pecijt per fideicom-

ff. de usufru. si usufruc. Item nota qz in spicitur quod eueire potest. sic ff. de iuris dict. om. iudi. si idem. §. fi. et ff. de adim. le. l. seruo.

Q Manumittit. id ē heredis vel legatarij vel fideicom.

Et orcinus sic dicitur ab orco. i. manu miss9 ab eo qz tendit ad orcum. i. infernu9 vel ab orto quod est rectum. vnde ortiuus id est directe manumissus vel ab orto quod est capio. nam et in de archioztus. qz multa capiunt in testamento. in quo multa fiunt s. Ex suo. non expectata manumissioe ab alio facienda

Testamento. vel etiam codicillis testamento confirmatis vt ff. de ma. test. libertas. acc.

Competere. que competit hereditate adita. etiam ab vno ex pluribus heredib9 vt ff. de ma. test. l. testamentum. §. testamento. ac.

Verba marie is hoc dicit. quia quib9 cunqz verbis relinq possunt. vt s del. in pn. siue directis siue precarijs. vt C. onia dele. omne verbum. et facit ff. ad trebel. l. sceuola.

De codicillis. qz testamenta et eorum accidencia dicta sunt. nūc de codicillis. i. de paruula vel de minima scripta voluntate. naz ideo codicilli dicuntur. quia in breuiori cartula vel codice qz testamentū

fiabant et solum in eis fideicommissa relinquebantur et tales sunt ad testamentum qualis est scapha ad nauem. §. nunquid fm hoc possunt fieri sine scriptura. quidaz dicunt qz non sed tamen dico etiam sine scriptura hodie fieri. licet forte olim in scriptis tm fierent. vt. C. de bonis li. l. fi. in principio. Acc.

An te confirmatos. hic nota qz quatuor modis codicilli

17
officiuntur. aut em̄ in futurū confirmantur. veluti testamēto prius facto. in quo dictum est. quicquid dixerō in codicillis valere volo. et postea codicilli facti sunt aut in preteritū veluti codicilli prius facti testamento fco. postea confirmati sunt. Et hii duo casus sunt C. e. sine inico. Terco fiunt cum testamēto. veluti cum testator q̄ testamentum implere nequiverit addiderit vt vim codicillorum haberet. vt C. e. l. fi. §. illud plane. ibi vt ille q̄. Quarto sine testamento. scz ab intestato. vt ff. e. officium. et. j. e. §. non tm̄. et C. e. non idcirco. h̄ autem fuerunt confirmati vel ante vel p̄.

Augusto. cui aliquid relinquebatur. **C**od. §. scz augusti. **C**on. **N**on debebat. quia legata n̄ debebantur n̄ ex testamento iure antiquo vt diximus s̄ t. ij. §. preterea.

Non possit p̄pter impotenciam facti. vt q̄: non h̄z tot testes. qui testamēto officiendo sufficiebant. secus si p̄pter impotenciam iuris. vt ff. e. l. diuus. §. codicillos. que est otra. et probatur hec solutio. ff. e. officium. §. codicilli. ac.

Non tm̄ confirmantur. scz expressim. vel ec̄ si quoquo iudicio retineatur primavoluntas. vt ff. e. an̄ testamenti tabulas. §. m̄jo. Contra. nam siue ante siue post fiat sp̄vidē confirmati. vt hic dicitur statim ff. e. si q̄s tm̄. §. fi. et l. ab intestato accursus.

Codicillis. neq̄ dari directo. s̄ per fidei commissum. siue ab eo. quem prius fecerat heredem. siue a legatarijs bene potest relinquitur ff. e. l. i. §. fi. et. C. e. hereditatem. et. j. pp. §.

Confundantur. id est ne iste due voluntates sic miscantur. vt vna ab altera discerni non possit. nam si idem significarent. quare diuersa nomina darentur. vt C. e. si idem

missum vt faceret aliquid. Et cum diuus augustus voluntatem eius impless̄. deinceps reliqui. eius auctatem secuti. fideicommissa prestabant. et filia lentuli legata que iur̄ non debebat soluit. **D**icit̄ autem augustus cōuocasse sapientes viros. inter quos Trebaciū quoq̄. cuius auctoritas maxima erat. et que fuisse. an poss̄ recipi hoc. nec absoneis a iuris ratione codicillorum. vsus ē. et trebaciū suafuisse Augusto. q̄ dicit̄ utilissimum. et necessarium hoc ciuibus esse. propter magnas et longas p̄grinacōs. que apud veteres fuissent. vbi si quis testamentū facere non posset. tamen codicillos poss̄. Post que tēpora. cum labeo codicillos feciss̄. iam nemini dubiū erat. q̄n codicilli iur̄ optimo admittentur. Non solum autem testamentofacto potest quis codicillos facere. sed intestatus quis decedens fideicommittere codicillis potest.

Scribi. scz vt de iure valeant **D**irecto relinquitur. s̄ qua act̄. hec hereditas. vel ec̄ alia in codicillis peteretur. s̄ n̄. quidam. p̄tione ex l. vt

ff. de adi. ex. l. i. i. vt dic̄ vt ille act̄. id est ex testamento. cum adm̄star testamenti codicilli sunt inuenti. vt ff. e. l. ij. §. i.

Sed cum ante testamentum factū codicilli facti erant. papi-
manus ait. non alit̄ vires h̄re. q̄m si speciali postea voluntate firmentur. **S**z diui fr̄es **S**euerus et anthoninus rescripserunt ex his codicillis qui testamētum p̄cedunt posse fidei commissum peti si appareat eum qui testamētum fecit a voluntate quam in codicillis exp̄sserat. non recessisse. **C**odicillis aut̄ h̄ditas. neq̄ dari. neq̄ adimi potest ne confundatur ius testamentoz. et codicillorum. et ideo nec exheredatio scribi potest.

Directo aut̄ h̄ditas codicillis neq̄ dari neq̄ adimi potest. **N**am per fideicommissum h̄ditas codicillis iure relinquitur. nec adicōem heredi instituto codicillis adicere neq̄ substituere directo potest.

Codicillos autem et plures quis facere potest et nullam solennitatem ordinacionis desiderant.

Adicere. cuius condicōi adicere necesse parem non h̄z. sed in eius adicōis defectum de adempcione hereditatis cogitasse videtur. vt ff. de adicō. insti. l. i. pe. in fi. s̄ fors te inuamum cogitauit vt ibi dixi. ac.

Directo. si tm̄ substituerit videtur rogasse per fideicommissum vt restituat. vt ff. ad trebel. l. seculo. ac. **C**odicillos. plures potest vt ec̄z oēs valeant nisi oēs cōtineant voluntatem. vt C. e. l. cum p̄ponat aliud in testamentis. vt s̄ qui. mo. te. infra. §. posteriore. et facit ff. e. diuus. §. i.

Et nullam scz de illis quatuor que in testamento desiderantur. vel septem testium. et sigillorum. vel q̄ sua manu scribantur. vel q̄ subscribantur testes. vt supra de testamentis. §. i. Sed que dam solennitates hic desiderantur. vt sint quinq̄ testes. vt diximus supra t. ij. §. fi. Accur. flo.

De hereditatib⁹ que ab intestato deficiunt. s̄ ca ē ḡnalis ad oēs seq̄ntes. t. i. vsq̄ ad titulum de bo. pos. vbi mixtum tractabit ex testō et ab intestato. sed textus huius t. i. loquitur tm̄ de suis heredibus. et sic al̄s ff. si cer. pe. et de reb⁹ cre. vbi tractat de mutuo in sp̄e tm̄